

**DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES
50. STARPTAUTISKĀS
ZINĀTNISKĀS KONFERENCES
TĒZES**

**ABSTRACTS OF THE
50th INTERNATIONAL SCIENTIFIC
CONFERENCE OF DAUGAVPILS
UNIVERSITY**

**ТЕЗИСЫ
50-ОЙ МЕЖДУНАРОДНОЙ
НАУЧНОЙ КОНФЕРЕНЦИИ
ДАУГАВПИЛСКОГО
УНИВЕРСИТЕТА**

***Daugavpils Universitātes 50. starptautiskās zinātniskās konferences
Programmas komiteja / Programme Committee of
the 50th International Scientific Conference of Daugavpils University:***

- Dr., prof. Arvīds Barševskis, Daugavpils Universitāte / Daugavpils University (Rektors, Programmas komitejas priekšsēdētājs / Rector, Chairman of Programme Committee)
- Dr., asoc. prof. Elita Jermolajeva, Daugavpils Universitāte / Daugavpils University (Zinātņu prorektore, priekšsēdētāja vietniece / Vice Rector for Research, Vice Chairman)
- Dr., asoc. prof. Edmunds Tamanis, Daugavpils Universitāte / Daugavpils University (Zinātņu daļas vadītājs, koordinators / Head of Department of Sciences, coordinator)
- Dr., prof. Ingrīda Šauliene, Šauļu Universitāte (Lietuva) / Siauliai University (Lithuania)
- Dr., prof. Bronūs Maskuļūns, Šauļu Universitāte (Lietuva) / Siauliai University (Lithuania)
- Dr., prof. Enne Koresaare, Tartu Universitāte (Igaunija) / University of Tartu (Estonia)
- Dr., prof. Irina Belobrovceva, Tallinas Universitāte, (Igaunija) / Tallinn University (Estonia)
- Dr., prof. Ulla Harkonena, Joensuu Universitāte (Somija) / Joensuu University (Finland)
- Dr., prof. Małgorzata Susvillo, Varnijas un Mazuru Universitāte Oļštinā (Polija) / University of Warmia and Mazuri in Olsztin (Poland)
- Dr., prof. Voicehs Kosiedovskis, N.Kopernika Universitāte Toruņā (Polija) / Nicolaus Copernicus University in Torun (Poland)
- Dr., prof. Jeļena Tkačenko, Krievijas Zinatņu akadēmija (Krievija) / Russian Academy of Science (Russia)
- Dr., prof. Jeļena Vanķeviča, Vitebskas Valsts Tehnoloģiskā universitāte (Baltkrievija) / Vitebsk State University of Technology (Belarus)
- Dr., prof. Berndts Ulrihs Hukers, Fehtas Universitāte (Vācija) / University of Fecht (Germany)
- Dr., prof. Fjodors Fjodorovs, Daugavpils Universitāte / Daugavpils University
- Dr., prof. Aleksandrs Ivanovs, Daugavpils Universitāte / Daugavpils University
- Dr., prof. Vladimirs Meņšikovs, Daugavpils Universitāte / Daugavpils University
- Dr., prof. Valfrīds Paškevičs, Daugavpils Universitāte / Daugavpils University
- Dr., prof. Irēna Saleniece, Daugavpils Universitāte / Daugavpils University
- Dr., prof. Ilga Salīte, Daugavpils Universitāte / Daugavpils University
- Dr., prof. Aleksandra Šļahova, Daugavpils Universitāte / Daugavpils University
- Dr., prof. Artūrs Škute, Daugavpils Universitāte / Daugavpils University

***Daugavpils Universitātes 50. starptautiskās zinātniskās konferences
Rīcības komiteja / Organizing Committee of
the 50th International Scientific Conference of Daugavpils University:***

- Dmitrijs Oļehnovičs (Rīcības komitejas priekšsēdētājs / Chairman of Organizing Committee)
- Diāna Veigule (priekšsēdētāja vietniece / Vice Chairman)
- Uldis Valainis (priekšsēdētāja vietnieks / Vice Chairman)
- Arvis Soldāns (koordinators / coordinator)
- Žans Badins, Valentīna Baranovska, Inga Belousa, Kristīne Igaune, Maija Burima, Ēvalds Daugulis, Rudīte Grabovska, Armands Gricāns, Pēteris Evarts-Bunders, Jānis Liniņš, Māris Nitcis, Ainārs Pankjāns, Ludmila Paņina, Astrīda Skrinda, Zane Stapkeviča, Henrihs Soms, Natālija Škute, Vladislavs Volkovs, Kristīne Vucāne.

Atbildīgais par izdevumu / Responsible Editor

Dmitrijs Oļehnovičs (dmitrijs.olehnovics@du.lv)

ISBN

©Daugavpils Universitāte, 2008

Daugavpils Universitātē docētāju un studējošo zinātniskās konferences notiek kopš 1958. gada. Pētījumu tematika ir ļoti plaša un saistīta ar daudzveidīgās dzīves plūsmas atspoguļojumu, tāpēc konferencēs piedalās gan Latvijas, gan ārvalstu zinātnieki, augstskolu docētāji, studējošie, kā arī citi interesenti. Daugavpils Universitātes 50. starptautiskās zinātniskās konferences tēžu krājumā tiek atspoguļotas tēmas eksakto, humanitāro, izglītības un sociālo zinātņu jomās, kas būs prezentētas Konferencē organizētajās darba grupās. Šāda veida konferences un to materiālu publikācijas iecerēts turpināt katru gadu.

Ежегодные научные конференции в Даугавпилском университете проводятся с 1958 года. Темы исследований охватывают все сферы жизнедеятельности. В конференциях участвуют ученые, исследователи, студенты и магистранты не только из Даугавпилса и Латвии, но и из других стран. В сборнике тезисов 50-ой Международной научной конференции Даугавпилского университета отражены темы исследований в естественнонаучном, гуманитарном, педагогическом и социальном научных направлениях, представленных в рамках организованных рабочих групп Конференции. Мы надеемся на сохранение доброй традиции - аналогичные конференции планируется организовывать и в последующие годы.

The annual scientific conferences at Daugavpils University have been organized since 1958. The themes of research presented at the conferences cover all spheres of life. The participants of the conferences are scientists, researchers, and students not only from Daugavpils and Latvia, but also from abroad. The Collection of Abstracts of the 50th Scientific Conference of Daugavpils University contains the abstracts on researches done in the fields of exact sciences, the humanities, educational theory, and social sciences, which will be presented in the corresponding work groups organized within the framework of the conference. We intend to continue the tradition and organize such annual conferences also in future.

EKSAKTĀS ZINĀTNES / EXACT SCIENCES

Digna Pilāte (Latvija)
digna.pilate@biology.lv

MORICŠALAS SAUSZEMES GLIEMEŽU FAUNA

Pirmās ziņas par Moričsalas gliemju faunu tika iegūtas 1913. gadā, kad botāniķis K.R.Kupfers, veicot Moričsalā botāniskos pētījumus, ievāca tur 11 sauszemes gliemju sugas. 1939. gadā šo salu apmeklēja malakologs H. Šlešs kopā ar R.Brandtu, K.Krauspu un H.J.Lēpu. Malakoloģiskās ekskursijas laikā Moričsalā tika ievāktas 19 sauszemes gliemju sugas. Latvijas Dabas muzeja kolekcijā atrodas M. Šternberga 1970., 1989. un 1990. gados Moričsalā ievāktie gliemeži. (31 suga). Atkārtoti Moričsalas sauszemes gliemežu faunas pētījumi veikti 2003. gadā lapkoku meža biotopos. Šajā gadā tika ievāktas 28 gliemežu sugas. Kopējais Moričsalā sastopamo sauszemes gliemežu sugu skaits ir 37 un pārstāvētas ir 14 dzimtas. Retas un aizsargājamas ir piecas gliemežu sugas – *Clausilia bidentata*, *C. dubia*, *Cochlodina orthostoma*, *Macrogastra latestriata* un *Aegopinella nitidula*.

Геннадий Сушко (Беларусь)
gennadis@rambler.ru

ЧЕШУЕКРЫЛЫЕ (INSECTA, MACROLEPIDOPTERA) ВЕРХОВЫХ БОЛОТ НА ОХРАНЯЕМЫХ ТЕРРИТОРИЯХ В БЕЛОРУССКОМ ПООЗЕРЬЕ

Belarusian Land O'Lakes is situated in North-western Belarus bordering Lithuania, Latvia and Russia. The region differs from the rest of the country as during the last glaciation (Wurm) it was covered with ice. Mires and bogs of all types cover about 15% of the whole of Land O'Lakes. Oligotrophic post-glacial peat bogs occupy 184,200 hectares, nearly 5% of Land O'Lakes. The research was carried out on 8 protected peat bogs in 9 administrative areas of Vitebsk and Minsk areas between 1995-2007. 162 Macrolepidoptera species were recorded. In these raised bogs the specific complex lepidoptera is established. On an abundance in him the small number stenotopic of species prevails.

Agnija Skuja (Latvia)
agnija@lanet.lv

DRIFT AND MICROHABITAT PREFERENCE OF CADDISFLIES TRICHOPTERA IN THE TUMSUPE STREAM IN LATVIA

Aim of the paper was to investigate the interaction between drift and microhabitat preference of caddisflies in the fast flowing medium sized lowland stream in Latvia. 5 replicates were taken with Surber sampler in 8 types of microhabitat along 50-meter reach in May of 2005; drift samples were taken in September of 2006 with 6 drift nets two cross sections: downstream and upstream to the riffle 4 times per twenty-four hours. PCA biplot of caddisfly abundance in microhabitats showed three distinct groups possibly according to the gradient of current velocity and food resources. Drift density was the highest at poor light conditions. Species composition downstream and upstream to the riffle was not significantly different. The investigation was supported by the European Social Fund (ESF).

Natalja Grudule (Latvia)
Natalja.Grudule@lv.gov.lv

ARTHROPLEA CONGENER – A NEW SPECIMEN OF EPHEMEROPTERA FOUND IN THE FAUNA OF LATVIA

For the first time specimens of *Arthroplea congener* in Latvia was stated in the Lake Burtnieks near the source of the Salaca River and in the Rauza River on May 2006. Another one specimen of *Arthroplea congener* was found on May 2007 in the outfall of the Mergupe River. The general distribution area of this species is East Palaearctic. The only written information states *Arthroplea congener* is found in the slow running and shallow waters. *Arthroplea congener* also was found in Austria, Czech Republic, Finland, Germany, Norwegian mainland, Poland, Russia, Sweden and British Isles.

Ivinskis Povilas (Lithuania)
entlab@centras.lt

ODONATA OF PURVYNAS WETLAND IN EASTERN LITHUANIA

The hinge of Purvynas wetland complex is the lake Purvynas and surrounding transition mires with fens and raised bog fragments. The research on Odonata fauna was carried out in 2005-2007. 33 species of Odonata was detected. Purvynas wetland is important habitat of different rare species, such as *Nehalennia speciosa*, *Coenagrion armatum*, *Sympecma paedisca*, *Somatochlora flavomaculata*, *Leucorrhinia pectoralis* and *L. albifrons*. *N. speciosa* had been observed since third decada of May till third decada of August in open part of bogs in the mids of tussocks growing in 30 cm deep water pools. Relative abundance of this species reached 2 ind/m² in June and the size of population range from 2000 to 3000 specimens. The abundance of *Sympecma paedisca* reached peak in August, size of its population - 2000 to 3000 specimens. *Coenagrion armatum* had been observed at riverside between thick marsh vegetation, its population range from 100 to 200 specimens.

Kristaps Vilks (Latvia)
kristaps.vilks@lu.lv

CROSS-TAXON CONGRUENCE OF DOLICHOPODID FLIES (DIPTERA, EMPIDOIDEA: DOLICHOPODIDAE) AND VASCULAR PLANTS IN THE LAKE ENGURE NATURE PARK, LATVIA

An assessment of cross-taxon congruence has been shown as increasingly important for the biodiversity conservation. The aim of this study was to compare patterns of species richness and composition of vascular plants and dolichopodid flies in the Lake Engure Nature Park. Species richness of examined taxa did not correlate across investigated sites, mainly due to differences in coastal marshlands, which were dominated by only few plant species but had especially rich dolichopodid fauna. In contrast, there was significant congruence at the level of species composition between dolichopodids and vegetation. Multivariate ordination analyses showed that studied taxonomic groups were related to the same environmental gradients. However, the importance of each ecological factor determining species composition was different for both taxa. In conclusion, as various habitats are differentially

important for various taxa, this should be considered for the overall biodiversity conservation.

Arvids Barševskis (Latvija)
arvids.barsevskis@biology.lv

MĀŅKOKSŅGRAUŽU (OEDEMERIDAE) DZIMTAS FAUNA LATVIJĀ

Māņkoksņgraužu dzimta (Oedemeridae) Latvijā līdz šim pārstāvēta ar 14 sugām. Vairāk nekā 200 gadus ilgu koleopteroloģisko pētījumu vēsturē nav publicēts neviens Oedemeridae dzimtu visaptverošs faunistisks vai taksonomisks darbs. Pētījumu rezultātā tika noteiktas DU Sistemātiskās bioloģijas institūta vaboļu kolekcijā (DUBC) esošās Oedemeridae dzimtas sugas. Apstrādāti 761 īpatņi, kas ievākti visā Latvijas teritorijā laika posmā no 1984. līdz 2007. gadam. DUBC kolekcijā noteiktas 11 sugas. Atklāta viena Latvijas (vienlaicīgi - Baltijas un Ziemeļeiropas) faunai jauna suga - *Oedemera* (*Oedemera*) *subrobusta* (Nakane, 1954). Tādējādi šīs dzimtas sugu skaits Latvijas faunā pašlaik ir 15. Precizēta *Chrysanthia viridissima* (Linnaeus, 1758) izplatība Latvijā. Pierādīts, ka agrāk publicētās ziņas par šīs sugas izplatību Latvijas centrālajā un austrumu daļā ir bijušas kļūdainas. Mūsu pētījumā šī suga konstatēta tikai Latvijas rietumu daļā. Veikta Oedemeridae dzimtas vaboļu fenoloģijas analīze.

Валерий Вахрушев (Latvija)
vav@dautkom.lv

БИОЛОГИЧЕСКИЕ ОСОБЕННОСТИ И МЕТОДИКА ИССЛЕДОВАНИЯ ШИРОКОГО ПЛАВУНЦА *DYTISCUS LATISSIMUS* LINNAEUS, 1758 (DYTISCIDAE, COLEOPTERA)

В данном сообщении приведены краткие характеристики биотопов и положение *Dytiscus latissimus* в биоценозах. Определяются методики изучения биологии данного вида, как в его естественной среде, так и в условиях лаборатории. Также, раскроются некоторые поведенческие особенности *D. latissimus* на разных стадиях жизненных циклов. Исследования проводятся с целью дальнейшей отработки концепций охраны вида в экосистемах, как единых ландшафтных комплексах. Осуществляются попытки введения *D. latissimus* в зоокультуру с перспективой реинтродукции вида в природе.

Voldemārs Spuņģis (Latvija)
adalia@lanet.lv

DOES SPECIES DIVERSITY DEPEND ON DISTURBANCE IN RAISED BOGS?

Beetle communities were studied in nine Latvian bogs by using pitfall traps in 2003 and 2005. Number of species and population density of beetles did not show significant correlation. Respectively, number of species was not higher in bogs with higher population density of beetles. At the same time density negatively insignificantly correlated with Shannon index. The index was higher in bogs with recent disturbance, but lower in bogs with no recent disturbance. Probably, increased habitat complexity leads to the domination of characteristic bog species and receding of the ubiquitous species. And opposite, in the bogs with recent disturbances species diversity was higher. Probably, disturbances increased

species diversity by maintaining the populations of characteristic species and by increase of disturbance dependant species. Disturbance could create some specific niches and make bog ecosystem more complicate. Based on my research it could be stated that post fire effects in insect communities could be tracked more than 10 years after the fire. These assumptions need to be proven by detailed long-term investigations.

Andris Bukejs (Latvia)
andris.bukejs@biology.lv

A REVIEW AND BIOGEOGRAPHICAL PECULIARITY OF THE FLEA BEETLES OF A GENUS CHAETOCNEMA STEPH. (COLEOPTERA: CHRYSOMELIDAE) OF LATVIAN FAUNA

In Latvian fauna a genus *Chaetocnema* Steph. is presented by 2 subgenera and 15 species: *Tlanoma* Motsch. (with 5 species) and *Chaetocnema* s. str. (with 10 species). In adjacent territories the number of the registered species from this genus differs a little: Byelarus - 15 species, Estonia - 8, Lithuania - 9, St.Petersburg and Leningrad province - 9. Four species (*Ch.hortensis*, *Ch.concinna*, *Ch.laevicolli*, *Ch.mannerheimi*) in Latvia are widely distributed. *Ch.aridula*, *Ch.arida*, *Ch.aerosa*, *Ch.sahlbergi*, *Ch.semicoerule* are rare and insufficiently known species. Five species *Ch.tibialis*, *Ch.breviuscula*, *Ch.obesa*, *Ch.confusa*, *Ch.compressa* were not recorded in Latvia already more than 50 years. The occurrence of these species in Latvian fauna doubtfully and demands new records. From *Chaetocnema* species, which are presented in Latvia, 6 are Palearctic species, 1 - Euro-Siberian, 2 - Euro-Mediterranean, 1 - Turano-Euro-Mediterranean, 1 - Turano-European, 1 - Euro-Kazakhstan, 3 - Euro-Caucasian.

Uldis Valainis (Latvija)
uldis.valainis@biology.lv

LEPTURINAE APAKŠDZIMTAS (COLEOPTERA: CERAMBYCIDAE) LATVIJAS FAUNAS APSKATS

Lepturinae (Coleoptera: Cerambycidae) ir sugu skaita ziņā plašāk pārstāvētā apakšdzimta Latvijā. Līdz šim Latvijā konstatēta 41 Lepturinae apakšdzimtas koksngrauzu suga. Vēl dažu šīs apakšdzimtas sugu sastopamība Latvijā ir teorētiski iespējama (*Acmaeops septentrionis* Thoms., *A. smaragdulus* F., *Nivellia sanguinosa* Gyll., *Anastrangalia dubia* Scop. u.c.). Divas (*Rhamnasium bicolor* Schr., *Anoplodera sexguttata* F.), no Latvijā sastopamajām sugām ir aizsargājamas, bet divas uzskatāmas par ļoti retām - *Stictoleptura scutellata* F. zināma tikai no Slīteres, bet *Alosterna ingrlica* Boeck. tikai no Pededzes lejteces. Četras no Lepturinae apakšdzimtas sugām ir dabisko mežu indikatorsugas - *Rhamnasium bicolor* Schr., *Macroleptura thoracica* Creutz., *Strangalia attenuata* L. un *Lepturalia nigripes* De Geer.

Олег Александрович (Польша)
oleg.aleksandrowicz@apsl.edu.pl

ЖУЖЕЛИЦЫ НИЗИННОГО БОЛОТА В БЕЛОВЕЖСКОЙ ПУЩЕ

Евтрофное низинное Докудово болото расположено в пойме реки Лесная в окрестностях поселка Каменюки. Сборы проводились с помощью ловушек Барбера и вручную. Выявлено 57 видов жуужелиц. В фауне широко представлены голарктические

бореальные (*Platynus livens*, *Agonum thoreyi*, *Eraphius rivularis*, *Patrobus assimilis*, *Notiophilus aquaticus*, *Blethisa multipunctata*) и евро-обские (*Carabus menetriesi*, *Chlaenius costulatus*) виды. Выявлено 3 доминантных (*Carabus granulatus*, *Eraphius rivularis*, *Pterostichus nigrita*), 7 субдоминантных (*Pterostichus diligens*, *Oodes helopioides*, *Patrobus assimilis*, *Pterostichus minor*, *Loricera pilicornis*, *Carabus menetriesi*, *Elaphrus cupreus*) видов. Преобладают стратобионты-скважники подстилочные и поверхностно-подстилочные, стратобионты зарывающиеся подстилично-почвенные из класса Зоофагов. По числу видов и по численности преобладают виды с весенним размножением и зимующими имаго.

Indriķis Krams, Janīna Daukste, Inese Kivleniece, Tatjana Krama, Līga Šauša (Latvija)
indrikis.krams@biology.lv

MILTU MELNUĻU TĒVIŅU IMŪNSISTĒMAS AKTIVĀCIJA SAMAZINA MĀTĪŠU IZVĒLES VARBŪTĪBU UN IEROSINA TERMINĀLĀS INVESTĪCIJAS

Lai noskaidrotu imūnsistēmas īslaicīgas aktivēšanas ietekmi uz miltu melnuļu *Tenebrio molitor* tēviņu dzimumvairošanās un izdzīvošanas stratēģijām, tika veikts eksperimentāls eko-imunoloģisks pētījums. Vaboļu imūnsistēma tika aktivēta ar neilona implantu palīdzību, kuri vaboļes ķermenī tika ievadīti uz 3 stundām. Darba gaitā tika pētīts vai vaboļu tēviņi, kuru imūnsistēma ir aktivēta, feromonu veidošanā varētu investēt mazāk, kas varētu negatīvi ietekmētu šo indivīdu ģenētisko konkurētspēju. Veicot miltu melnuļu mātišu ($n = 45$) izvēles eksperimentu, tām tika dota iespēja izvēlēties tēviņus ar aktivētu imūnsistēmu, kā arī tēviņus, kuru imūnsistēma netika ietekmēta. Tika noskaidrots, ka mātišes būtiski biežāk izvēlējās kontroles tēviņus – indivīdus ar neietekmētu imūnsistēmu (Mann-Whitney U-tests, $P < 0.05$). Nedēļu vēlāk ar implantu palīdzību tika aktivēta gan iepriekš ietekmēto, gan līdz šim neietekmēto tēviņu imūnsistēma, un mātišēm atkārtoti tika dota iespēja izvēlēties tēviņus no abām grupām. Šajā gadījumā mātišes nedeva priekšroku nevienai tēviņu grupai (Mann-Whitney U-tests, $P > 0.05$). Implantu inkapsulācijas vērtība arī neatšķīrās abu grupu starpā (Mann-Whitney U-tests, $P > 0.05$). Divas reizes ietekmēto tēviņu inkapsulācijas vērtība bija pieaugusi starp pirmo un otro eksperimentu, tomēr starpība nebija būtiska (Wicoxon tests, $P > 0.05$). Rezultāti liecina par to, ka 1) ka neilona implantu būtiski ietekmē kukaiņu imūnsistēmas stāvokli, un 2) divreiz ietekmēto vaboļu imūnsistēmas atbildes reakcija atbilst terminālās investīcijas principiem.

Andra Miķelsone, Dace Grauda, Veneranda Stramkale, Inese Kokina, Isaak Rashal (Latvija)
andra@email.lubi.edu.lv, dace@email.lubi.edu.lv, izaks@email.lubi.edu.lv, strzin@apollo.lv; inese.kokina@du.lv

USE OF VITAMINS AND FLAX SEED EXTRACT TO IMPROVE REGENERATION CAPACITY OF OIL FLAX VARIETY 'LIRINA' CALLI CULTURE

Presently there are no local oil flax varieties suitable for the Latvian weather conditions. 'Lirina' is German oil flax variety with good seed yield and oil quality but it has not good resistance to biotic and abiotic stresses. By inducing somaclonal variation in calli culture it is possible to obtain plant breeding source material with modified agronomical traits. There are known flax varieties breed on basis of somaclonal variation with improved resistance to biotic and abiotic stress, plant height, seed yield and other traits. Goal of this study was improving of variety 'Lirina' calli culture regeneration capacity and obtaining of plants-regenerants. The influence of vitamins (ascorbic acid and trioit) and flax seed extract on

calli growing and regeneration capacity were investigated. Leaves and stem segments have been used as explants. For calli induction explants were placed on the MS medium with 1 mg/l or 1.5 mg/l of 2,4-D. For calli regeneration there was used MS medium with BAP (1 mg/l), BAP and vitamins or flax seeds extract. It was found that the flax seed extract is the best for enhancing of regeneration capacity of stem calli.

Lita Lapiņa, Dace Grauda, Isaak Rashal (Latvija)
lita@email.lubi.edu.lv, dace@email.lubi.edu.lv, izaks@email.lubi.edu.lv

RECOVERING OF ALFALFA (*MEDICAGO SATIVA*) LATVIAN ORIGIN GENETIC RECOURSES BY PLANT TISSUE CULTURE

There are four alfalfa wild species spread in Latvia, but only one *Medicago sativa* is cultivated as an important forage crop. Our goal was to elaborate *in vitro* method for germination of alfalfa seeds that did not germinate in soil at all, to restore Latvian genetic recourses. Five Latvia origin accessions - two repatriated from N. Vavilov All-Russian Institute of Plant Industry (reproduced more than 40 years ago) and three from Research Institute of Agriculture Agency of Agriculture University of Latvia (reproduced 15-19 years ago) were germinated. Pretreatment with potassium permanganate and sterilization with 50% solution of commercial bleach "Belizna", which we found earlier as effective for the clover seeds, were used. To induce seed germination 100 seeds from each pre-treatment and sterilization method were placed on Petri dishes on MS and MS with AgNO₃ (10 mg/l) mediums. As control, seeds were tested with the standard gene bank germination method. The results of seeds germination depending of germination conditions will be discussed.

Natalja Riņģe (Latvija)
ringis777@inbox.lv

DAUGAVPILS IEDZĪVOTĀJU SIRDS UN ASINSRITES SASLIMSTĪBAS RISKA FAKTORU NOVĒRTĒŠANA UN NOVĒRŠANA

Darba mērķis: Izpētīt sirds-asinsvadu saslimstības riska faktorus, to mazināšanas un novēršanas iespējas, un izstrādāt izglītošanas programmu Pētījuma metodes: anketēšana, SVK apmeklētāju apsekošana: asinsspiediena mērīšana, holesterīna līmeņa asinīs noteikšana, pulsa mērīšana, KMI aprēķināšana, vidukļa apkārtmēra mērīšana, mirstības riska noteikšana pēc SKORE, statistisko datu apstrāde. Pētījuma objekts: strādnieki, skolotāji, studenti. Pētījuma bāze: A/S "Daugavpils lokomotīvu remonta rūpnīca" darbinieki, Daugavpils 3. vidusskolas skolotāji, Daugavpils medicīnas koledžas studenti, Sirds veselības kabineta apmeklētāji.

Irēna Tavkiņa (Latvia)
irena.kunicka@du.lv

STĀJAS TRAUCĒJUMI DAUGAVPILS SKOLĒNIEM UN TO KOREKCIJAS IESPĒJAS

Viena no izplatītākajām veselības problēmām skolas vecuma bērniem ir stājas traucējumi, pie tam pēdējos gados novērojama tendence pieaugt šīs patoloģijas biežumam. Pētījumā veikta stājas traucējumu izplatības analīze un korigējošo pasākumu pieejamības izvērtējums Daugavpils skolēniem. Lai noskaidrotu galvenos riska faktorus stājas traucējumu attīstībai

un bērnu zināšanas par stāju, tika anketēti 600 piekto - divpadsmito klašu skolēni. Tika izziņāts 150 bērnu, kuri apmeklē korigējošās vingrošanas nodarbības skolās, vecāku viedoklis par nodarbību efektivitāti. Pētījumā veikta arī vispārīzglītojošo skolu korigējošās vingrošanas nodarbību organizācijas un to kvalitātes analīze. Stājas traucējumu biežums skolas vecuma bērniem Daugavpilī pēdējos desmit gados palielinājies vairāk kā trīs reizes un ir 43% bērnu, tomēr korigējošo vingrošanu apmeklē tikai 9% no tiem. Galvenie bērnu atzīmētie riska faktori ir mazkustīgums un TV skatīšanās. Korigējošo nodarbību kvalitāte neatbilst prasībām.

Līga Šauša (*Latvija*)
chacoetes@inbox.lv

EMBRIOĢENĒZES NOVĒROŠANA SARKANĀ ĀBOLIŅA AUDU KULTŪRĀS IN VITRO

Sarkanais āboliņš (*Trifolium pratense* L.) ir Latvijā nozīmīgs lopbarības un nektāraugs, tādēļ ir nozīmīgi izpētīt šo augu pēc iespējas pilnīgāk un uzlabot. Kā viena no pētīšanas metodēm ir embriogēneses novērošana audu kultūrās. Šī procesa izpēte ir nozīmīga lauksaimniecībā un tās attīstībā, jo, izmantojot audu kultūru metodi, iespējams īsā laika posmā novērot paaugstināto mainību, kas ļauj izveidot jaunas šķirnes ar labākām īpašībām. Darba mērķis ir saprast embriogēneses principus un tās izmantošanas iespējas, kā arī iegūt dzīvotspējīgus un labi attīstītus sarkanā āboliņa embrijus, izmantojot audu kultūru metodi. Sākotnēji tika izmantoti jau gatavi kallusi, ko audzēja un vairākas reizes pārstādīja un dalīja, kā arī tika novērota embriju veidošanās un vēlāk veikta embriju analīze.

Natalja Skute, Marina Savicka, Anna Lukasevica, Aljona Bistrova (*Latvija*)
natalja.skute@du.lv

MODULATION OF RATE OF ACTIVE OXYGEN FORMATION IN DIFFERENT CELL POPULATION BY ANTYMICIN A

Oxidative stress arising from an imbalance in the generation and removal of reactive oxygen species (ROS) is a challenge faced by all aerobic organisms. Respiration, photosynthesis and other processes produce ROS in plant cells. Antimycin A is an inhibitor of cytochrome pathway of mitochondrial and chloroplast electron transport in these cells. The rate of oxygen formation in division and non-division cell population in senescence (coleoptile) and development (first leaf) organs of wheat seedling was studied. In animal cells ROS are well recognized triggers of programmed cell death. The fragmentation of nuclear DNA is one hallmark of programmed cell death in animal and plant cells. Our results demonstrate that inhibition of cytochrome pathway by antimycin A leads to changes in the rate of formation of reactive oxygen species in division and non-division plant cell population and this change correlates with DNA fragmentation and not with chlorophyll photosynthetic activity in these cells.

Алсу Сайфитдинова (Россия)
saifitdinova@mail.ru

YEAST REPORTER SYSTEMS FOR ANALYSIS OF MAMMALIAN AMYLOIDS

The yeast *S. cerevisiae* is an attractive host for production of mammalian proteins and a good tool for the analysis of proteins misfolding. The heterologous expression in yeast of the proteins that cause human disease has been used to uncover physiological responses to these proteins. We created yeast-based reporter systems for analysis of human beta Amyloid peptide and mouse Prion Protein aggregations. Fusion - GFP and PrP-GFP overexpressed in yeast form oligomeres and β proteins A high-weight aggregates as opposed to cells expressing bare GFP. Cytoplasmic localization of large fluorescent aggregates of the fusion proteins was proved by staining with fluorescent dyes for particular cellular compartments. Fluorescence recovery after photobleaching (FRAP) examination of PrP-GFP fluorescent fibrils and visible clumps of -GFP in living cells revealed significant portion of immobile β A fraction in the aggregates, which reflects tight stable interactions between individual molecules. These data are well agreed with high resistance of the fusion proteins to SDS treatment as well as proteinase K digestion. The results suggest amyloid nature of PrP-GFP - GFP aggregates in yeast making the system useful for analysis of β and A factors affecting amyloidogenesis. This work was supported by RFBR (07-04-00873), Ministry of Education and Science RF (PHII.2.2.2.3.10047) and CRDF (BRHE Y4-B-12-04).

Natalia Stivrina (Latvia)
nat-j@inbox.lv

INFLUENCE NUCLEAR DNA METHYLATION ON PIGMENT FORMATION AND NUCLEAR DNA FRAGMENTATION IN DIVISION AND NOT DIVISION CELLS IN FIRST LEAF WHEAT SEEDLINGS

Enzymatic methylation of nuclear DNA with the creation of 5methylcytosine is one of the mechanisms, which can regulate gene activity in plant cells. 5azacytidine (5azaC) acts as an inhibitor of DNA methylation, and induces expression of a range of some genes. Synthesis and destruction of chlorophyll play a significant role in plants senescence. It was shown that under the 5azaC influence, the absorption spectrum of a pigment does not change not division cells of coleoptiles in the dark condition, but it is increase the pigment formation in division cells of coleoptile in this condition. It was shown that 5azaC decrease the pigment formation in division and not division cells of first leaf of wheat seedling. 5azaC influence of chlorophyll fluorescence also. The fragmentation of nuclear DNA is one of the hallmarks of programmed cell death in senescence in plant. The influence of 5azaC on nuclear DNA fragmentation in this cells of the first leaf of wheat seedlings was studied.

Daina Jonkus (Latvija)
daina.jonkus@llu.lv

PIENA PROTEĪNA GĒNU BIEŽUMS, TO IZPĒTES NEPIECIEŠAMĪBA LATVIJĀ AUDZĒTĀM GOVĪM

Piens pilnvērtīgā sastāva dēļ ir nozīmīgs cilvēku uzturā. Piena sausnā esošais proteīns satur visas cilvēka organismam nepieciešamās aminoskābes. Govju piens satur 6 galvenās piena proteīna frakcijas: α S1, α S2, β , κ kazeīns, α laktoalbumīns un β laktoglobulīns.

Iepriekšminētās frakcijas var noteikt fenotipiski, nosakot tās pienā, kā arī veicot dzīvnieku bioproduktu DNS analīzes, noskaidrojot dzīvnieku alēļu un genotipu daudzveidību. Noskaidrots, ka govju piena sastāvu vairāk ietekmē κ kazeīna (κ -CN) un β laktoglobulīna (β -Lg) gēna alēļu varianti. Holšteinas šķirnes govīm vēlamākais κ -CN genotips ir BB, jo govīm ar šo genotipu 100ml piena satur par 0.07g vairāk proteīna nekā govīm, kuru genotips ir AA. Vēlamākais β -Lg genotips ir BB, šīm govīm ir par 3% mazāka sūkulu olbaltumvielu daļa, līdz ar to palielinās kazeīna frakcija kopējā proteīnā. Noskaidrojot Latvijas brūnās šķirnes govju proteīna genotipus, būs iespējams veikt dzīvnieku izlasi un atlasīti pēc piena proteīna vēlamā genotipa.

Gita Krieviņa (Latvija)
gita.krievina@gmail.com

DEKSTRĀNA PĀRKLĀTU DZELZS OKSĪDA NANODAĻIŅU PIELIETOJUMS ŽURKAS KAULU SMADZEŅU MULTIPOTENTO MEZENHIMĀLO ŠŪNU MARKĒŠANĀ

Tika izvērtēta dekstrāna pārklātu paramagnētisku dzelzs oksīda nanodaļiņu (IODex), kas konjugētas ar Tat-FITC, piemērotība kaulu smadzeņu multipotento mezenhimālo stromālo šūnu (KSMMSŠ) marķēšanai. Žurku KSMMSŠ marķēja 5-96 h ar IODex-Tat-FITC. Inkubējot KSMMSŠ ar IODex, pēc 5h stundām ar fluorescences mikroskopiju var konstatēt vidēji 30% šūnu, kuras endocitozes ceļā inkorporējušas dzelzs daļiņas. Redzams, ka dzelzs nanodaļiņas, galvenokārt, lokalizējas šūnu citoplazmā un tikai atsevišķas - kodolā. Inkubācijas laikam pieaugot līdz 24h fluorescē ap 90% šūnu, bet pēc 96h inkubācijas fluorescē 5% šūnu. Marķētās šūnas lokāli transplantēja žurkas m. adductor magnus un pēc 24h pagatavoja histoloģiskos preparātus, kurus nokrāsoja pēc Perlisa metodes. Transplantētās šūnas atrada reģionālā limfmezglā. Iegūtie rezultāti liecina, ka IODex endocitoze KSMMSŠ ir inkubācijas laika un devas atkarīga. Ilglaicīgas kultivēšanas rezultātā samazinās fluorescējošo un uz Fe³⁺ pozitīvo žurkas KSMMSŠ skaits.

Līga Paura (Latvija)
liga.paura@llu.lv

PAZĪMJU IEDZIMSTAMĪBAS NOTEIKŠANA DAŽĀDU SUGU LAUKSAIMNIECĪBAS DZĪVNIEMIEM

Ģenētisko un matemātisko metožu sintēze selekcijas darbā ir nepieciešama, jo lielākā daļa dzīvnieku saimnieciski derīgo pazīmju ir kvantitatīvas dabas. Šādu pazīmju iedzimšanas un izlases prognozēšana ir apgrūtināta. Dzīvnieku populācijā, izdarot novērojumus, tieši varam izmērīt katra īpatņa pazīmes fenotipisko vērtību, kas veidojusies ģenētisko un vides faktoru mijiedarbībā. Populācijas fenotipiskās mainības daļu, ko nosaka ģenētiskās atšķirības parāda iedzimstamība, kuras skaitlisko vērtību raksturo iedzimstamības koeficients ($h^2=0-1$). Iedzimstamības koeficienta aprēķināšanai izmanto matemātiskās statistikas metodes. Lopkopībā, analizējot pazīmju iedzimstamību, lieto dispersijas, korelācijas vai regresijas analīzes metodes. L/s dzīvnieku produktivitātes pazīmēm ir vidēja iedzimstamība 0.30–0.55, bet zema novērota pazīmēm, kas saistītas ar dzīvnieku auglību 0.10–0.20. Pazīmes ar zemu iedzimstamības koeficienta vērtību ir grūtāk selekcionēt, jo tās variē neģenētisku faktoru ietekmē.

Inese Vērdiņa (Latvija)
pilskalne66@inbox.lv

PATOGĒNO SĒŅU -CILVĒKA SLIMĪBU IZRAISĪTĀJU IZPLATĪBA DAUGAVPILĪ

Darbā tika pētīta patogēno sēņu - cilvēka slimību izraisītāju izplatība Daugavpilī. Veikta dažādu slimību izplatības analīze, cēloņi un profilakses iespējas. Pētījuma gaitā konstatēts, ka izplatītākais patogēns ir *Candida* spp., kurš izraisa dažāda veida kandidozes. Bieži ir sastopami arī citi izraisītāji, piemēram, *Trichophyton* spp., *Aspergillus* spp. u.c. Patogēnās sēnes pārsvarā ir izplatītas vasarā. Visaugstākā patogēno sēņu sastopamības frekvence ir konstatēta vecuma grupā no 41 līdz 60 gadiem.

Marina Savicka (Latvia)
marina.savicka@du.lv

THE EFFECT OF SHORT-TERM AND LONG-TERM INFLUENCE OF HEAT SHOCK ON PRODUCTION OF REACTIVE OXYGEN SPECIES AND GROWTH OF WHEAT (*TRITICUM AESTIVUM* L.) SEEDLINGS

Plants are exposed to and adjust to a multitude of abiotic stresses in order to maintain the cellular homeostasis, and thus to grow and reproduce. Many abiotic stresses including heat stress disrupt cellular metabolism and enhance the production of reactive oxygen species, whose overaccumulation can lead to the oxidative destruction of the cell. The temperature plays an important role in growth and physiological processes of plants. Wheat plants (*Triticum aestivum* L.) cvs. *Hormonia* were exposed to the temperature of 42°C for 15 min, 30 min, 60 min and 24 h. High temperature shock was analyzed taking into consideration changes of superoxide production and morphological parameters of wheat plants. The production of superoxide is crucial for normal morphogenesis at early stages and is causal of apoptosis and senescence at late stages of development of etiolated cereals seedlings. The obtained results show that the influences of short-term heat stress on production of reactive oxygen species in some organs of wheat seedlings (first leaf and coleoptile) is differ. Duration of effect of high temperature also influences on superoxide production and growth of investigated organs of wheat seedlings.

Uvis Suško (Latvija)
uvis.susko@biology.lv

19. GADSIMTA BOTĀNISKIE PĒTĪJUMI DIENVIDAUSTRUMLATVIJĀ

Pirmos pētījumus 1818. gadā Sēlijā, Ilūkstes apkārtnē un vismaz jau kopš 1824. gada arī Latgalē, Kalupes apkārtnē uzsāka un vairāk kā 30 gadu garumā turpināja lietuviešu izcelsmes Romas katoļu priesteris un ilggadīgais Ilūkstes misionāru skolas dabaszinātņu skolotājs Jāzeps Fedorovičs (1777–1860). Plašus pētījumus Ilūkstes apriņķī 1858. gadā veica Eduards Lēmanis (1841–1902), bet 1860. gadā – Teofilis Binerts (1833–1873). Pētījumus Latgalē 1866. gadā uzsāka un vairāk kā 30 gadus turpināja ārsts Eduards Lēmanis. Savu zinātnisko darbību Grīvā un tās apkārtnē 1888. gadā uzsāka un līdz 1899. gadam visā Ilūkstes apriņķī, kā arī Daugavpilī izvērsa izcilais Baltijas botāniķis Kārlis Reinholds Kupfers (1872–1935). Nelielus pētījumus Daugavpilī, Grīvā un to apkārtnē 19. gs. pēdējā ceturksnī veica Grīvas

vācu skolas skolotājs Raudseps, Sēlijā – ārsts Rūdolfs Rihters, 1887. gadā Daugavpilī – botāniķis A. Antonovs un 1885.–1889. gadā Subates apkārtnē – ārsts Kristiāns Nikolajs Andreass Ziberts.

Gunta Jurševska (Latvija)
gunta.jursevska@biology.lv

LIEPU (TILIA MILL.) ĢINTS TAKSANOMISKĀS PROBLĒMAS LATVIJĀ

Apkopojot materiālu par liepu ģints izplatību Latvijas teritorijā tika konstatēti 51 taksons. To skaitā 18 sugas, ieskaitot vienīgo Latvijā savvaļā sastopamo *Tilia cordata*, pieci hibrīdi, piecas varietātes un 23 šķirnes. Visplašāk apstādījumos izmantotie svešzemju liepu taksoni – *Tilia x europaea*, *Tilia platyphyllos* var. *grandifolia*, *Tilia platyphyllos* 'Rubra'. Savukārt liela daļa taksonu satopama tikai Nacionālajā Botāniskajā dārzā un Kalsnavas Arboretumā – *Tilia komorovii*, *Tilia koreana*, *Tilia mongolica* u.c. lai novērtētu šo taksonu piemērotību Latvijas apstādījumiem ir nepieciešami tālāki taksonu ziemcietības un dekorativitātes pētījumi. Virknei taksonu sistemātiskais rangs ir diskutabls, šajos gadījumos būtu nepieciešami materiāla vākumi no dabiskā sugas areāla *Tilia platyphyllos* var. *rubra*, *Tilia platyphyllos* var. *pseudorubra*, *Tilia platyphyllos* 'Rubra'. Taksonu zinātniskie nosaukumi Latvijā iznākušajā speciālajā zinātniskajā literatūrā ir haotiski. Daudzi no tie ir sinonīmi, savukārt citi izdalīti patstāvīgu sugu rangā. Nepieciešama rūpīga taksanomiskā inventarizācija Latvijā kultivētajiem taksoniem.

Ilmārs Bodnieks (Latvija)
ilmic@inbox.lv

PECULIARITIES OF MACROPHYTES AND VEGETATION OF RESTORED RIVERBED AND BANKS OF THE RIVER SLAMPE, LATVIA

Slampe river is the first riverbed restoration project executed in Latvia. During the project frames of the riverbed Slampe was dug over again and consequently it forms the circle of meanders again. It is necessary to characterize the new riverside and riverbed macrophytes and another vegetation of the river to assess the efficiency of this project. There were made 37 quadrates of vegetation in restored part of Slampe river in the 19th of July, 2006. The cover of vegetation was marked by the method of Braun – Banquet. Data analysis was made using multidinomial classification and ordination methods (TWINSPAN, DCA). There were 86 plant species from 32 genera's found in the restored part of Slampe. Typical primary features of succession in examined part of river were stated. During two seasons of restoration of river appearance annual and biannual plant species was recorded.

Laura Veriankaitė (Lithuania)
laura.veriankaite@gmail.com

PECULIARITIES OF FLOWERING DATES AND POLLEN COUNTS OF BETULA GENUS IN LITHUANIA (2004-2007)

Increasingly impendence of allergy in Europe make to concern about consistent patterns of pollen dispersion in atmosphere. The large part of Europe especially Northern, Central and

Eastern are suffering from allergic ailments which originate from birch pollen. Various scientific researches demonstrated that start and peak of the pollen season depended not only on peculiarities of local vegetation, but also on long-distance transport from different countries. Consequently flowering data and pollen counts of *Betula* genus were selected for this research. The aim of this study is to estimate peculiarities of flowering and pollen season of birch regarded to flowering of local vegetation and long-range transport. There were used daily average pollen counts from three aerobiological stations (Šiauliai, Vilnius, Klaipėda), which partially can represent Lithuania territory. Pollen was being recorded using the Hirst type seven-day recording volumetric traps, which were positioned at a height of 18 m (in Klaipėda – 20 m) above the ground level. The start of the pollen season was defined as the date when 2,5% of the total number of pollen grains of the year has been reached. Phenological data were provided by Lithuanian Hydrometeorological Service. The beginning of flowering of birch (*Betula pendula* L.) was observed at 11 meteorological stations. There were used phenological observations of Šiauliai which accomplished by the initiative of Šiauliai University researchers during the period of 2006-2007. The backward trajectories were calculated using Hybrid Single-Particle Lagrangian Integrated Trajectory Model (HYSPLIT 4) provided by the National Oceanic and Atmospheric Administration's (NOAA) Air Resources Laboratory (ARL). For the evaluation of the direction of coming air masses Europe was divided into 5 regions. The results of birch pollen seasons showed that during research period the total amount of pollen concentration varied from 9146 pollen grains/m³ to 82 482 pollen grains/m³. Pollen observations and phenological data displayed that the starts of pollen season were determined by the local flora in 2006-2007 and by the long-range transport in 2004-2005. The study has shown that during the season of *Betula* pollen for the most parts ascribe to air masses which reached from the 4th European region (northern air masses) in 2004. In 2005 air masses reached from the 1st European region (air masses that usually form in the North Atlantic) for Klaipėda cases, from the 1st and 4th European region for Šiauliai and 3rd European region (the south-eastern part of Europe) for the Vilnius cases. In 2006 the most parts ascribe to air masses which reached from the 3rd and 4th European regions for cases of all aerobiological stations. In 2007 air masses reached from the 1st European region for all aerobiological stations. Analysis of backward trajectories, pollen count and phenological observations demonstrated that peaks of birch pollen were formed by long range transport from 4th European region in 2006. However the study has shown that peaks of the pollen seasons depended on peculiarities of local transport frequently than on long-distance transport from other countries.

Evita Lapa (*Latvija*)
www.evita@inbox.lv

DVIETES PARKA DENDROLOĢISKĀ INVENTARIZĀCIJA UN APSAIMNIEKOŠANAS PLĀNA IZSTRĀDE

Dvietes parks atrodas Dvietes pagastā, Daugavpils rajonā, robežojas ar Ilūkstes novadu un Nīcgales, Līksnas pagastiem Daugavpils rajonā un ar Dunavas pagastu Jēkabpils rajonā. Dvietes parka pieguļošajā teritorijā aug ap 12 vietējām koku un krūmu sugām un 53 introducētas sugas. Kopējais taksonu skaits objektā ir 65. Visbiežāk kultivētākās koku sugas Dvietes parkā: parastā liepa (*Tilia cordata*), parastā kļava (*Acer platanoides*), parastais ozols (*Quercus robur*), asā egle (*Picea pungens*), ošlapu kļava (*Acer negundo*), parastais pīlādzis (*Sorbus aucuparia*), rietumu tūja (*Thuja occidentalis*), parastais osis (*Fraxinus excelsior*), parastā ieva (*Padus avium*), platlapu liepa (*Tilia platyphyllos*). Visbiežāk stādītās krūmu

sugas: spožā klintene (*Cotoneaster lucidus*), kārpainais filadelfs (*Philadelphus pubescens*), Alpu vērene (*Ribes alpinum*), melnais plūškoks (*Sambucus nigra*), mataināis ceriņš (*Syringa villosa*). Dvīetes parks ir ar dabiskiem līdzekļiem (vietējiem un citzemju kokaugiem) cilvēka radīts objekts.

Jūlija Krapāne (*Latvija*)

Ljuljka@tvnet.lv

AIZSARDZĪBAS UN APSAIMNIEKOŠANAS PLĀNA IZSTRĀDE PELĒČU PARKAM

Pētījumu bāze: Pelēču parks, pētījumu objekts; dendroflora. Pētījumu mērķis: izpētīt Pelēču parka dendrofloras sastāvu, introducēto kokaugu izplatību pētāmajā teritorijā, kā arī reģistrēt un novērtēt veselības stāvokli pētāmajā teritorijā sastopamajiem dižkokiem. Pelēču parka aizsardzības un pasaimniekošanas risinājumi.

Ligita Jakubāne (*Latvija*)

Lii414@inbox.lv

RUBIJU DZIMTAS (RUBIACEAE) RAKSTUROJUMS UN IZPLATĪBA KRĀSLAVAS RAJONA RIETUMU DAĻĀ

Darba mērķis: iepazīties ar madaru dzimtu, tās pārstāvjiem un izpētīt sugu daudzveidību un izplatību Krāslavas rajona rietumu daļā. Darbā izpētīta madaru dzimtas izplatība un sastopamības biežums Krāslavas rajona rietumu daļā: Izvaltas, Kombuļu, Šķeltovas un Ūdrišu pagastos. Izveidoti šajā teritorijā konstatēto un potenciāli sastopamu madaru dzimtas sugu saraksti; madaru dzimtas un tās sugu apraksti. Svarīgākie pētījumi tika veikti dabā izmantojot taksonomiskā transekta un ekskursiju maršruta metodes, tika ievākts herbārijs. Izpētīta sistemātiskās botānikas literatūra un iepazītos ar Daugavpils Universitātes Sistemātiskās bioloģijas institūta herbārija materiāliem. Pēc literatūras avotiem ir ziņas, ka Latvijas teritorijā sastopamas 22 madaru dzimtas sugas, bet Krāslavas rajona rietumu daļā iespējams sastapt 14 sugas. Lauka pētījumu laikā (2007. gada vasarā) šajā teritorijā tika konstatētas astoņas madaru dzimtas sugas.

Olga Jakimeca (*Latvija*)

Olta_M@inbox.lv

VIDES KVALITĀTES IZMAIŅAS INVAZĪVO AUGU SUGU IETEKMĒ CIETOKŠŅA MIKRORAJONĀ

Latvijas floras un faunas sastāvu nosaka mērena klimata joslas raksturīgie klimatiskie faktori. Daugavpils ir viskontinentālāka Latvijas pilsēta, šī iemesla dēļ Daugavpils savvaļas flora ir ļoti specifiska un no seniem laikiem piesaista dabas pētnieku uzmanību. Darba mērķis - izpētīt invazīvo augu sugu telpisko izplatību un to ietekmi uz Daugavpils Cietokšņa mikrorajona vides kvalitāti. Daugavpils cietokšņa mikrorajons atrodas Daugavpils pilsētas ZR daļā. D pusē atrodas Daugava. Daugavpils cietokšņa teritorijā konstatēti vairāki biotopi. Lielāko daļu no pētāmās teritorijas aizņem antropogēni pārveidoti jeb ruderali biotopi. Tie ir biotopi, kuri veidojas teritorijās, kurās stihiski ieviešas dažādas augu sugas, starp kurām nozīmīga loma ir nezālēm un ievazātām svešzemju sugām, kā arī dārzeņbēgļiem. Visbiežāk

sastopamie invazīvie augi: baltā papele, spožā klintene, blīvā skābene un austrumu dižperkone. Svešzemju sugas jācenšas apkarot, lai tie būtiski neietekmētu kopējo augu ainavu.

Natalja Kavriga (*Latvija*)
nata.kavriga@biology.lv

NELĶĻU DZIMTAS (CARYOPHYLLACEAE JUSS.) IZPLATĪBA VIESĪTES LAUKU TERITORIJĀ

Nelķļu dzimta - Caryophyllaceae Juss. ir viena no 19 nelķļu apakšklases dzimtām. Dzimtā pasaulē izdala apmēram 80 ģintis un vairāk nekā 2100 sugu. Latvijā nelķļu dzimta pieder pie lielākajā un izplatītākajām Latvijas vaskulāro augu floras dzimtām. Sugu skaita ziņā tā ieņem astoto vietu. Latvijā savvaļā nelķļu dzimtā ir 23 ģintis un 68 sugas, no tām 47 ir vietējās un 21 svešzemju suga. 2005. gadā Daugavpils Universitātes Sistemātiskās bioloģijas institūta botānikas laboratorijā (DAU) veicu nelķļu dzimtas analīzi. DU SBI nelķļu dzimtas herbārijs sastāda 1502 herbārija lapas. Veicot herbāriju kritisko analīzi tika konstatētas 20 ģintis, no tām visvairāk pārstāvētas ir *Dianthus* (287 herbāriji), *Scleranthus* (284) un *Stellaria* (240), bet vismazāk *Spergularia* (trīs), *Honckenya*, *Argostemma* katrā pa diviem, *Myosoton*, *Vaccaria*, *Spergula* katrā pa vienam herbārijam. Pētījuma vieta - Viesītes pilsētas lauku teritorija, atrodas Latvijas D daļā, Jēkabpils rajona teritorijā. Tās platība ir 311,1 km². Lauku pētījumi tika veikti 2006 gada vasarā. Darba gaitā tika izvēlēti 40 parauglaukumi viena hektāra platībā. Parauglaukumi tika izvēlēti iespējami dažādos biotopos visā pētāmajā teritorijā. Viesītes lauku teritorijā konstatētas 17 nelķļu dzimtas ģintis un 25 sugas. Visvairāk ir izplatīta *Stellaria media* (L.) Vill. no 40 apsekotajiem parauglaukumiem konstatēta 31, *Melandrium album* (Mill.) Garcke 29 un *Lychnis flos - cuculi* L. 27 parauglaukumos. Vismazāk - *Gypsophila muralis* L., *Spergularia rubra* (L.) J. et C. Presl, abas sugas ir konstatētas tikai vienā parauglaukumā.

Vera Solovjova (*Latvija*)
vera.solovjova@gmail.com

INVAZĪVO AUGU SUGU IZPLATĪBA LIELĀM STROPU EZERAM PIEGUĻOŠAJĀ TERITORIJĀ

Liels Stropu ezers ir daugavpiliešu iecienīta atpūtas vieta, pieaugot apmeklētāju skaitam, palielinās arī slodze uz dabisko vidi. Ainava degradē, samazinās bioloģiskā daudzveidība, teritorija tiek piesārņota ar atkritumiem, pieaug gaisa un ūdeņu piesārņojums. Nepareizas apsaimniekošanas dēļ ezera krasti pamazām aizaug, notiek piekrastes koku izciršana, kūlas dedzināšana, neraksturīgu augu sugu izplatīšanās. Unikāls dabas veidojums pārvēršas par antropogēnu veidojumu. Liels Stropu ezers atrodas Daugavpils ziemeļaustrumu daļā. Tā apkārtnē ir unikāla fauna un flora. Mežs, kas atrodas blakus Stropu ezeram, ir bagāts ar reto aizsargājamo augu sugām. Pētījumu laikā tika apsekota ezeram pieguļošā teritorija. Tajā dominējošās ir priežu audzes. Apsekošanas laikā tika veikta invazīvo augu inventarizācija un to izplatīšanās pakāpes noteikšana. Rezultātā tika konstatēts, ka visizplatītākās ir šādas priežu audzēm neraksturīgas invazīvās augu sugas: *Impatiens glandulifera* Royle, *Sambucus* sp, *Amelanchier spicata* (Lam.) K.Koch, *Acer negundo* L., *Cotoneaster lucidus* Schldl., *Symphoricarpos albus* (L.) S.F.Blake, *Syringa vulgaris* L., *Sorbaria sorbifolia* (L.) A.Braun.

Леонард Мержвинский (Беларусь)
gennadis@rambler.ru

ВЕРХОВЫЕ БОЛОТА - УНИКАЛЬНЫЕ РАСТИТЕЛЬНЫЕ КОМПЛЕКСЫ БЕЛОРУССКОГО ПООЗЕРЬЯ

Описана растительность верховых болот и комплексы редких и охраняемых видов растений. Указываются местонахождения некоторых видов.

Ingrida Šaulienė (Lithuania)
ishauliene@gmail.com

ERICACEAE FAMILY PLANTS IN BOTANICAL GARDEN OF ŠIAULIAI UNIVERSITY: FORMATION OF THE COLLECTION AND ITS COMPOSITION

In Lithuania Ericaceae family plants are often cultivated in public areas, that is why full-scale researches are needed to estimate whether they are suitable to grow in such environment and in similar to ours climatic conditions. The collection of the Ericaceae family plants started in the Botanical Garden of SU in 2002. Presently the collection occupies a territory of 0,17 ha. In the stages of collection we reach to introduce and acclimatize as much Ericaceae family species and kinds independent from their tolerance towards low and negative temperature and ornamentally. Only when the plants acclimatize successfully the most perspective ones are chosen and grown in the region of North Lithuania. At present Ericaceae family plants of about 300 species and cultivars (of 20 genus) are grown in the Botanical Garden of SU. Most plants are of the *Rhododendron* genus - 167 taxa and cultivars, *Calluna* - 29 and *Vaccinium* L. - 22 taxa and cultivars. We do not give the exact number of species and kinds, because every year due to some factors these numbers varies. The main our aim when creating a collection is to introduce and acclimatise Ericaceae from different taxon ranks in order to accumulate collection valuable from the scientific and educational of view. Every year the collection is supplemented with new taxa and now the collection is mainly accumulated by the way of seed exchange. First Ericaceae family shrubs planted in the Botanical Garden were of pre-generative or generative maturity age. From 2002 this collection was supplemented majority (apie 67%) from bushes and shrubs and by plants grown from the seeds (33%). The monitoring of the SU Botanical Garden this collection was implemented by using the main four criteria (Malciūtė, Naujalis, 2005): 1) general condition; 2) tolerance to low temperatures; 3) flowering intensity; 4) suitability for cultivation in green plantations. In this research evaluated only generative maturity age plants. Yearly investigations demonstrated, that the vast majority of this family plants in the collection are tolerant to low temperatures, are highly ornamental, and suitable for cultivation in various green plantations. The aim of this article is to present primary information on the formation principles, composition, and initiated research of a Ericaceae family plants collection by the Botanical Garden.

Pēteris Evarts-Bunders (Latvija)
peteris.evarts@biology.lv

KRŪMU ČUŽAS (PENTAPHYLLOIDES FRUTICOSA (L.) O. SCHWARZ) PĒTĪJUMI DABAS LIEGUMĀ „ČUŽU PURVS”

Krūmu čuža ir rets, Baltijas reģionā izzūdošs rožu dzimtas krūms, kas iekļauts gan Baltijas reģiona, gan Latvijas Sarkanajā grāmatā. Latvijā krūmu čuža savvaļā sastopama tikai vienā vietā - avotkaļķu veidošanās vietās, kā arī kūdrainās augsnēs Abavas palienē pie Kandavas, Dabas lieguma 'Čužu purvs' teritorijā Vienīgajai zināmajai atradnei aizaugot un čužai piemērotiem biotopiem transformējoties, potenciāli tiek apdraudēta arī šīs sugas eksistence, tādēļ bija nepieciešams rūpīgi izvērtēt to apsaimniekošanas pasākumu kopumu, kas pozitīvi ietekmētu čužu audžu vitalitāti un konkurētspēju ar citām kokaugu sugām. Pētījumu gaitā tika skaidrots, kāda veida antropogēnā darbība pozitīvi ietekmē čužu audžu vitalitāti, kā arī kādi ekoloģiskie faktori ietekmē čužu audžu vitalitāti Dabas liegumā 'Čužu purvs' Faktori, kuriem ir noteicošā nozīme čužas populāciju Dabas liegumā, ir gaismas režīms un mitrums. Dažāda veida antropogēna iejaukšanās čužu audžu vitalitāti ietekmē galvenokārt negatīvi

Mārīte Verdenfelde (Latvija)
verdenfelde@inbox.lv

CŪKNĀTRU DZIMTAS (SCROPHULARIACEAE LINFL.) IZPLATĪBA CĒSU RAJONA RAISKUMA PAGASTĀ

Cūknātru dzimta Scrophulariaceae ir plaši izplatīta, tajā ir aptuveni 275 ģintis un tajās ietilpst aptuveni 3000 esošās sugas. Sugas izplatītas plaši visā pasaulē, bet visvairāk sastopamas mērenajā klimata joslā gan Eiropā, gan Āzijā, gan Ziemeļamerikā. Dzimtā ietilpst lielākā daļa lakstaugu, puskrūmi, reizēm saprofīti, pusparazīti, parazīti, retāk krūmāji. Latvijā savvaļā sastopamas 16 ģintis, kurās ietilpst 78 sugas. Latvijas florā ir tikai lakstaugi. Cēsu rajona Raiskuma pagastā laika posmā no 2006 - 2007. gadam, tika konstatētas 24 cūknātru dzimtas sugas no 31 potenciāli sastopamajām. Sugas tika konstatētas visdažādākajos biotopos - mežā, pļavās, ūdenstilpju krastā uc. Sugu atradnes tika atzīmētas kartē ar atbilstoša lieluma punktiem, kuri norāda atradnes lielumu. Pētījuma gaitā tika noteiktas augu fenoloģiskās klases. Papildus tika veikta arī Daugavpils Universitātes Sistemātiskās bioloģijas institūtā esošo herbāriju analīze.

Arnis Bērziņš (Latvija)
arnisberzins@inbox.lv

GREEN TOAD (BUFO VIRIDIS LAURENTI 1768) IN LATVIA: DISTRIBUTION, THREATS AND CONSERVATION

After a revision of the historical status of the green toad in Latvia, the article describes the present regional distribution of the species, including distribution in adjacent countries. In Latvia the green toad reaches its northern distribution border. The main causes responsible for the decline of the species are resumed and the recommended conservation measures are described. *Bufo viridis* is unevenly distributed in Latvia (mostly in the catchments area of the river Daugava) and listed on Annex IV of the Habitats Directive. Urban development regularly conflicts with the presence of the species. The implementation of compensation

measures in a large-scale project is discussed. For small-scale projects within urban areas the strict interpretation of the Habitats Directive is a bottleneck. This led to the general practice of preventing the species to benefit from temporal situations. A set of practical measures for handling local urban populations is proposed.

Māra Pakalniške (Latvija)
sb40014@lu.lv

FEEDING HABITS OF THE RED FOX *VULPES VULPES* IN LATVIA

The fox is in Latvia one of the most common predators, but it is still a rather unexplored species. The aim of the study was to investigate the feeding habits of red fox in Latvia. The research was carried out in the Faculty of Biology of the University of Latvia in the Laboratory of Experimental Life Sciences from autumn 2007 to spring 2008. The diet of red fox was established using faecal analysis. A total of 83 faeces were collected between July 2006 and March 2008 in different territories of Latvia, including such protected nature areas as the Slītere National park, Ķemeri National park and Teiči nature reserve. The scats contained mainly voles of the genus *Microtus*, which is also the basic food of foxes. The amount of wild ungulates, birds and vegetable food was also notable.

Mihails Pupins (Latvija)
eco@apollo.lv

THE DATA ON SUN-BASKING ACTIVITY OF *EMYS ORBICULARIS* IN LATVIA: DYNAMICS AND CORRELATION WITH THE METEOROLOGICAL FACTORS

The sun-basking activity was investigated for the group of *E.orbicularis* in out-door basin under the natural climatic conditions in Latvia, Daugavpils in May - August 2007. The number of sun-basking turtles (Nsb) was registered by video camera each 10 minutes. Meteorological conditions were recorded by Vantage Pro® Plus station every hour. The daily dynamics was registered at level Nsb=10: with 2 peaks of activity at 11:00 - 12:00 and at 17:00 o'clock. The first peak remains during the whole active period; the second has a tendency toward the disappearance. The time of activity at this level is longest in June (12 h) and shortest in August (5 h). Sun-basking activity most expressive positively correlates with the parameters: 1) the maximal level of solar radiation; 2) max UV dose; 3) UV index; 4) the air temperature and the maximal air temperature; 5) the minimal air temperature. Negative correlation is registered with the parameters: 1) air humidity; 2) the rain.

Aija Pupina (Latvija)
bombinalatvia@inbox.lv

GENETIC ANALYSIS OF PATTERN OF VENTRAL SPOTS OF *BOMBINA BOMBINA* IN 8 LOCALIZATIONS IN LATVIA

The patterns of ventral spots of 72 individuals of *B.bombina* from 8 localizations in Latvia were investigated. The typification of variations was carried out on the basis of the analysis of relative length and the form of the prevailing fragments of orange spots. 15 variations were distinguished, which were united into 5 clusters. The analysis of ventral spots of *B.bombina* showed the domination of definite variations in concrete localizations that

indicates the high degree of the relationship of individuals. When combining the variations into clusters and localizations in the population, the domination of definite clusters was registered. On the whole in Latvian population prevails (59,73%) the pattern of *B.bombina*'s stomach with large fragments (>10 mm); pattern with small fragments composes 40,27% of the total number of inspected individuals. For the first time the rare in Latvia variation was noted: one large monolithic orange spot practically without any black spots.

Aija Pupina (Latvia)
bombinalatvia@inbox.lv

COMPARATIVE ANALYSIS OF BIOTOPES AND REPRODUCTIVE-ECOLOGICAL MANIFESTATIONS OF *BOMBINA BOMBINA* IN LATVIA

In 2006 - 2007 g. 47 biotopes of *B.bombina* in Latvia were investigated. The 40 biotic and abiotic factors were clusterized by the intensity and analyzed according to the connection with the biotope and the reproductive-ecological manifestations of *B.bombina* (1st: vocalizing; 2nd: eggs; 3rd: juvenils) by Analyze Key Influencers SQL Server2005 (Microsoft). The comparison of 3 categories of biotic factors with the reproductive-ecological manifestations of *B.bombina* made it possible to divide 3 categories of biotopes: 1.) biotopes with the small number of micro-population; 2.) biotopes with the numerous micro-populations; 3.) all the reproductive biotopes and the biotope Ainavas. The determining factors for the categories: 1) the silt and clay; 2) the distance to the nearest house (50 m); 3) the *Pelobates fuscus* in the biotope. From the abiotic factors the width of littoral is determining, from the biotic - vegetative community of reservoir (especially *Juncus* sp.).

Jurgis Šuba (Latvija)
jurgis@lob.lv

ZIEMEĻU SIKSPĀRŅU *EPTESICUS NILSSONII* SPIETOŠANA PIE PAZEMES ZIEMOŠANAS MĪTNĒM LATVIJĀ

Ziemeļu sikspārņi ir viena no visbiežāk sastopamajām sikspārņu sugām Latvijā. Gan Latvijā, gan citur Eiropā šī suga pārsvarā pārziemo pazemes mītnēs. Pazemes mītnēs ziemojošās sikspārņu sugas vasaras beigās un rudenī lielā skaitā sapulcējas ziemošanas vietās un lidinās mītņu tiešā tuvumā, kā arī to iekšpusē. Šīs uzvedības bioloģiskā nozīme joprojām ir neskaidra. Ziemeļu sikspārņiem šāda uzvedība līdz šim nav konstatēta. Šā pētījuma mērķis bija pārbaudīt, vai rudens „spietošana” ir raksturīga ziemeļu sikspārņiem Latvijā. Mērķa sasniegšanai no jūnija beigām līdz novembra sākumam pie trim pazemes ziemošanas mītnēm veikta spietojošo sikspārņu ķeršana reizi divās nedēļās. Spietošanas uzvedība ziemeļu sikspārņiem tika konstatēta un vislielākā šās sugas aktivitāte novērota augustā. Sākumā pazemes mītnes visvairāk apmeklēja pieaugušie tēviņi, bet vēlāk palielinājās arī mātišu īpatsvars, savukārt sezonas beigās dominēja nepieaugušie īpatņi.

Linus Balčiauskas (Lithuania)
linasbal@ekoi.lt

REGIONAL DIFFERENCES IN WOLF NUMBERS AND PUBLIC ACCEPTANCE IN LITHUANIA

Number of wolves in Lithuania in 2005-2006 was near 200 individuals, with damage level much less than in last decade of 2000s. Data of 2007/2008 winter survey are still not processed, but some indications show the rise of wolf damage in north-west of the country, near to Latvian border. For the last three years quota of wolf hunt was limited to 20 individuals, which is much less than in Latvia. In the future, species management on population scale is foreseen. In connection with this, we checked if there are differences on the species acceptance between regions of Lithuania with different wolf abundance/damage – i.e., if wolf presence and numbers have any influence on the acceptable distances of carnivores to livelihood, acceptable carnivore behavior patterns and preferred measures for wolf population management.

Linus Balčiauskas (Lithuania)
linasbal@ekoi.lt

WILDLIFE-VEHICLE ACCIDENTS IN LITHUANIA, 2002–2007

Data registered in the Lithuanian police traffic supervision service (2002–2007) show, that outside cities ca. 3.5 thousand of accidents involving animals (more than 2.5 thousand – with wild game species) on the roads were registered. Number of these accidents was growing from 259 in 2002 to 648 in 2006 and about 1000 in 2007. Road fencing and underpasses were introduced on the main highways from 2005, their effectiveness on the lesser accident rate still not known. Main wildlife species involved are roe deer, wild boars and moose. That is, ungulates comprise more than half of accidents and thus such accidents are most detrimental. Analysis revealed seasonal and diurnal regularities of wildlife accidents, depending on the species involved. Maps of the most dangerous roads were done. Scope of the current investigations done on district and regional roads is to plan prevention measures (warning signs, wildlife fences, under- and overpasses for wildlife) and their priorities.

Laima Balčiauskienė (Lithuania)
laiba@ekoi.lt

HABITAT INFLUENCE UPON THE DIET OF TAWNY OWL: GIS ANALYSIS

Habitat influence upon the diet of *S. aluco* in the breeding period was assessed using data from 13 nest-boxes (Central Lithuania, 2000–2005) and GIS approach. Percentages of forest/open areas from the ORT10LT images (© Nacionalinė žemės tarnyba) as well as habitat types from CORINE landcover were calculated around nest-boxes in the radius of 250, 500 and 1000 m. We tested if proportions of prey in the diet composition of *S. aluco* correlated with habitat structure. The share of *Microtus* voles was positively correlated with the open land share (strongest correlation was in the radius of 250–500 m.). The share of *C. glareolus* in the diet increased along with the forest share, and decreased in areas where the nest-box was surrounded by open land. Share of *A. flavicollis* was negatively correlated with the forest share. Share of the shrews, birds and amphibians in the diet was not influenced by

habitat composition around the nest-boxes. Correlations obtained were much higher using CORINE.

Elmārs Pēterhofs (*Latvija*)
remm@dundaga.lv

ĪPAŠI AISZSARGĀJAMĀS PUTNU SUGAS KURZEMES PIEKRISTES KĀPU AISZSARGJOSLĀ: POPULĀCIJU STĀVOKLIS, APDRAUDĒJUMI, IESPĒJAMIE AISZSARDZĪBAS PASĀKUMI

2007. gadā veiktas ligzdojošo liedaga un kāpu, jūrmalas pļavu, piekrastes akvatorija un meža putnu uzskaites, kā arī neperējošo ūdensputnu uzskaites to pulcēšanās vietās Kurzemes jūrmalā. Pētījuma ietvaros apsekota teritorija no Pāvilostas līdz Engurei. Dots putnu populāciju skaitliskais novērtējums un analizētas skaitliskās izmaiņas pēdējo 30 gadu laikā.

Pavisam apskatītas 36 īpaši aizsargājamās sugas, kuras novērotas 2007. gadā un arī tās, kuras kā ligzdotājas bija satopamas pēdējo 30 gadu laikā. Šajā laikā apskatāmajā teritorijā izzudušas 6 ligzdojošas putnu sugas, 5 sugas ir tuvu izzušanai, 3 sugām skaits ievērojami samazinājies, bet 7 sugām skaits palielinājies. Galvenie skaita samazināšanās iemesli ir cilvēku radītais traucējums (neorganizēta un nekontrolēta atpūta, ūdensputnu medības) un krasta noskalošana, kā arī jūrmalas pļavu aizaugšana. Darbā dots situācijas novērtējums un sagatavoti priekšlikumi situācijas uzlabošanai. Nozīmīgākie pasākumi veicami cilvēku radītā traucējuma mazināšanai, organizējot cilvēku plūsmu krasta kāpu aizsargjoslā, kā arī uzlabojot putnu ligzdošanas apstākļus, kas pasliktinājušies krasta noskalošanas un jūrmalas pļavu aizaugšanas rezultātā.

Tatjana Krama, Indriķis Krams, Dina Cīrule, Anna Dzerkale, Valērija Suraka un Markku Hukkanen
tatjana.krama@biology.lv

LIGZDOJOŠO SIBĪRIJAS ZĪLĪŠU *PARUS CINCTUS* HEMATOLOĢISKIE PARAMETRI, ASINS PARAZĪTU PREVALENCE, PARAZITĒMIJAS INTENSITĀTE UN TO SAISTĪBA AR VAIROŠANĀS INTENSITĀTI

2007.g. pavasarī Somijā, Polārā loka rajonā, veiktais pētījums sniedz pirmās ziņas par Sibīrijas zīlītes *Parus cinctus* hematoloģiskajiem rādītājiem, asins parazītiem, šo parametru savstarpējām sakarībām un saistību ar vairošanās intensitāti, kā arī ar dažām putnu biotopu īpatnībām. Mazuļu barošanas laikā tika noķertas 30 pieaugušās Sibīrijas zīlītes, no kuru venozajām asinīm tika izgatavotas asins uztriepes. Pēc uztriepju nokrāsošanas, tās tika izmantotas leukocītu daudzuma noteikšanai un asins parazītu meklējumiem. Pētījuma rezultātā tika konstatēti Sibīrijas zīlītēm raksturīgākie asins parazīti un noskaidrota asins šūnu savstarpējās skaitliskās attiecības. Tika konstatēts, ka limfocītu un heterofilo leukocītu daudzums, H/L attiecība ir saistīta ar mazuļu skaitu ligzdā, kas liecina par pieaugušo putnu lielo slodzi un stresu ziemeļu apstākļos. Netika atklāta nekāda saistība starp asins šūnu daudzumu un asins parazītu prevalenci, parazitērijas intensitāti. Tomēr šiem parametriem tika konstatēta saistība ar ligzdošanas teritoriju attālumu līdz tuvākajiem strautiem, kur attīstās knišļi – svarīgākie putnu asins parazītu pārnēsātāji Somijas ziemeļos.

Ivars Druvietis (*Latvija*)
ivarsdru@latnet.lv

ROLE OF PERIPHYTON IN SMALL STREAM ECOSYSTEM

Periphyton (aufwuch) communities structure and biodiversity shows the best indicator values of ecological quality for running waters. In most of Latvia's small streams large filamentous algae, such as *Cladophora glomerata*, *Rhizoclonium hieroglyphicum*, *Ulothrix* sp. are common attached forms which are heavily grazed by aquatic insects and snails. This complex matrix of algae, heterotrophic microbes attached to submerged substrata and aquatic invertebrates characterizes environment quality. Attached red algae *Batrachospermum* spp., epilithic *Hildenbrandia rivularis* together with Pennatae diatoms, filamentous greens, water moss *Fontinalis antipyretica* and its inhabitants - invertebrates could be used as indicators for high quality of environments. Appearance of blue-greens or disappearance of the periphyton film or mat, changes in periphyton and aquatic invertebrate's communities feeding with periphyton can show ecological quality changes.

Arturs Skute, Vladimirs Bardacenko, Andrejs Solomenikovs (*Latvija*)
arturs.skute@du.lv

LONG-TERM CHANGES IN THE FISH COMMUNITY STRUCTURE FROM THE LATVIAN LAKES WITH AN EMPHASIS ON THE IMPACTS OF FISHING AND CLIMATE OVER THE LAST FIVE DECADES

Relationships between environmental variables and diversity (Shannon-Weaver index) of the fish communities in the five Latvian lakes were analyzed. Commercial fishing reports data for the period with 1950 for 2003 were used. Number of species in haul fluctuates from 6 to 16. Species diversity (H') of the communities ranged from 1,3 till 3,2. It was influenced by evenness rather than by species richness. Species abundance gave a normal distribution. The focus was on the analysis of periodicity of changes. Results of the Hamming window approximation show 9 -11 years period of fluctuations. The same period show sunspot frequency. This indicates a possible relationship between fluctuations of fish community structure and such imperative environmental factor as sunspot cycle.

Natalja Grudule (*Latvia*)
natalja.grudule@lvgma.gov.lv

DISTRIBUTION OF PONTO-CASPIAN AMPHIPOD PANTOGAMMARUS ROBUSTOIDES IN LATVIAN WATERS AND RELATIONS WITH NATIVE AMPHIPOD

The spread of Ponto-Caspian amphipod *Pontogammarus robustoides* has been recorded in Latvian inland waters since 1999 during the data monitoring of inland waters and shows that *Pontogammarus robustoides* is quite common in Latvia.

Agrita Gutberga (Latvija)

Agrita@e-no.lv

ZOOPLANKTONU BIOCENOZES SEZONĀLĀ DINAMIKA SKUĶU EZERĀ UN EKOLOĢISKĀS KVALITĀTES NOVĒRTĒJUMS

Atslēgas vārdi: Skuķu ezers, palieņu ezers, zooplanktons, ūdens kvalitāte. Ievāktas un analizētas zooplanktona sugas. Izpētīti Skuķu ezera zooplanktona kvalitatīvie un kvantitatīvie rādītāji. Noteikts zooplanktona sugu skaits, biomasa un sezonālā mainība. Izpētīta Skuķu ezera fizikāli-ķīmiskie raksturlielumi: caurredzamība; pH līmenis; ūdens temperatūra; elektrovadītspēja; skābekļa daudzums; oksidēšanas-reducēšanas potenciāls; duļķainība; NO₂, NO₃ PO₄ un NH₄. Pētījumu metodes: Lauku pētījumu metodes, laboratorijas pētījumu metodes, matemātiskās apstrādes metodes un kartogrāfiskās metodes. Pētījumu teorētiskā un praktiskā nozīme: aizsākt zooplanktonu sugu izpēti Skuķu ezerā.

Dāvis Ozoliņš (Latvija)

sb40024@lu.lv

RE-COLONIZATION DYNAMICS OF BENTHIC MACROINVERTEBRATES IN RE- ESTABLISHED RIVERBED OF RIVER SLAMPE

River Slampe is a small low land stream of potamal type with catchments area of 93 km² situated in Ķemeri National Park. The riverbed was regulated in 1960's due to land reclamation. Renovation of River Slampe was performed in spring 2005 within the framework of EU project 'LIFE'. This study investigated the benthic macroinvertebrates on the re-established riverbed, as well as in Kauguri channel and River Džūkste. The benthic macroinvertebrates were collected in October 2005, June 2006 and October 2006. In total, 32 samples were collected. Ephemeroptera and Diptera were the most common orders. It was stated that comparatively high similarity existed among samples from the re-established riverbed sections of River Slampe as well as among samples from the drained sections. The highest diversity of taxonomic groups was found on the Kauguri channel and River Džūkste. Species composition of macroinvertebrates is determined by diversity of substrata and velocity of stream.

Jana Paidere (Latvija)

jana.paidere@du.lv

NATURAL DRIFT OF ZOOPLANKTON IN THE RIVER DAUGAVA DURING SPRING FLOOD

In 2007 March during spring flood drift of zooplankton communities was research in the River Daugava. On the 28 March zooplankton was collected and hydro-physical and hydro-chemical parameters were obtained from 06:00 am till 06:00 pm hourly. The research of drift was realized from upper city Daugavpils to village Dunava approximately 50 km contained area of the floodplains River Daugava. Totally 25 taxa of zooplankton was recorded. Rotifera was dominated from 66% to 100% of the total zooplankton abundance, mainly by Keratella cochlearis, Synchaeta sp., Bdeloid and nauplii. Abundance of zooplankton was variable between sampling sites and changed from 7440 ind. m³ to 13110 ind. m³. Pattern of

zooplankton biomass was similar. The greatest taxa, abundance and biomass of zooplankton were observed in the estuaries sites.

Jelena Oreha (Latvia)
jelena.oreha@du.lv

MORPHOLOGICAL CHARACTERISTICS OF LOCAL POPULATIONS OF EUROPEAN VENDACE COREGONUS ALBULA (L.) IN SOME LAKES OF LATVIA: PAST AND PRESENT

The vendace (*Coregonus albula*) is a widespread fish in the waters of Holarctic and is recognized as a complex object for the study of history of their spreading and evolution. In work the statistical analysis of morphometric and meristic changes of *Coregonus albula* in some Latvian lakes in past 50th years was made. The cluster analysis of meristic parameters show that the vendace populations of the lakes Stirnu – Alūksnes have become closer in meristic properties while the vendace population of the lakes Drīdzis – Sventes have become more dissimilar. Given the diversity and variation of morphological characteristic of vendace in the studied lakes mentioned above, do not go beyond the limits of specific variations of the European vendace (*Coregonus albula* (L.)), although due to its plasticity it makes a lake-specific form depending on local conditions in practically each reservoir. The discovered changes in the vendace populations from the lakes Nirzas, Rāznas, Stirnu, Alūksnes, Drīdzis, and Sventes seem to result solely from acclimatization, i.e. adaptation of vendace to living conditions which. In their turn tended to change during the previous 50 years.

Tatjana Valtere (Latvija)
gorgo2@inbox.lv

DAUGAVPILS UN KRĀSLAVAS RAJONA EZERU MIKROBIOLOĢISKAIS RAKSTUROJUMS

Ūdens mikrobioloģija ir mikrobioloģijas apakšnozare, kas pēta mikroorganismus, kas mīt ūdenī. Pētījuma mērķis ir sniegt informāciju par ezeru mikrovides sastāvu, mikroorganismu tiem, kas mīt šajā vidē, to daudzveidību, apkārtējās vides ietekmi uz tiem, kā arī mikroorganismu ietekmi uz cilvēku. Konferences mērķis ir iepazīstināt ar ūdens paraugu ņemšanas metodēm, par ūdens paraugu izpētes veidiem, sekojoši par mikroorganismiem, kas mīt šajā vidē, mikroorganismu ietekmi uz cilvēku, apkārtējās vides ietekmi uz mikroorganismiem. Ir ļoti svarīgi veikt šādus pētījumus jo nosakot ūdens bioloģisko sastāvu var spriest par ūdens piesārņojumu, kas mūsdienās ir ļoti izplatīta parādība, veicot pētījumus var noteikt mikroorganismu daudzveidību, kas ļauj spriest par ūdens tīrību un atbilstību normām. Pētījumu rezultāti rāda, ka šādi pētījumi ir nepieciešami lai uzturētu ezerus labā ekoloģiskā stāvoklī, novērstu to iespējamo piesārņojumu, saglabājot tos tīrus no piesārņojuma. Pētot ezeru ūdens sastāvu var prognozēt iespējamo ūdens sastāva izmaiņšanos nākotnē.

Rita Žerebeca - Žerebkova (Latvija)
ritenj@inbox.lv

LAUCESAS UPES ŪDENS KVALITĀTES NOVĒRTĒJUMS IZMANTOJOT ZOOPLANKTONA CENOZES

Darbs tika veltīts Laucesas upes pētījumam izmantojot zooplanktona cenozes. Darba izstādes gaitā, tika veikta Laucesas upes zooplanktona paraugu ievākšana izmantojot Apšteina tipa planktona tīkliņu, kā arī tika veikti mērījumi ar portatīvo zondi Hydrolab Surveyor 4, lai noteiktu pētāmas upes fizikāli-ķīmiskus parametrus. Paraugu ievākšanas vietas tika izvēlētas, pamatoties uz iespējamo Laucesas upes ūdens piesārņojumu ar notekūdeņiem no SIA „Daugavpils putni” un Laucesas pagasta attīrīšanas iekārtām, tāpēc paraugu ievākšanas vietas ir upes posms pirms un pēc iespējamiem piesārņojuma avotiem. Pēc paraugu ievākšanas tika analizēts potamoplanktons un iegūtie fizikāli - ķīmiskie parametri, tika aprēķināts saprobitātes indekss un tika apkopoti pētījuma rezultāti.

Aija Brakovska (Latvia)
aija.brakovska@inbox.lv

HETEROGENEITY OF ZOOPLANKTON GROUPS IN LAKE SVENTE

Lake Svente is located on Ilukste hills, 137m vjl., in the self-governing territory of Svente, Daugavpils district (D shore self governing territories of Kalkune and Medumi). Lake Svente is a part of Augšzeme (in Latvian Augšzeme) protected landscape area. Together they form a complex nature reserve (Tidriķis 1998). Lake Svente is the ninth deepest lake in Latvia, the average depth of which is 7.8 meters, but the maximal depth reaches 38 meters (www.ezeri.lv) For the study of ecological groups of zooplankton in Lake Svente zooplankton samples were taken on July 12, August 3 and 30 and September 21 in 2007. The sampling was carried out on six different localities of the lake which have different depth. Apstein and Jedy plankton nets were used for collecting the samples. Using the Apstein plankton net the zooplankton samples were taken from 0.5 - 1 meter depth, but using Jedy plankton net the water was filtered. During the analysis of the samples, which were collected in Lake Svente, 3 zooplankton groups, i.e. Rotatoria, Cladocera and Copepoda groups, among which 35 zooplankton species were identified. Rotatorias were the most dominant group consisting of 18 species, followed by Cladocera with 15 species and Copepoda with 2 species. In all localities of the sampling *Polyarthra vulgaris*, *Asplanchna priodonta*, *Keratella cochlearis*, *Conochilus hippocrepis*, *Kellicottia longispina* and *Testudinella truncata* were dominant species in the Rotatoria group. In its turn, *Daphnia cucullata* and *Diaphanosoma brachyurum* were dominant species in the Cladocera group, and *Cyclops* sp. and *Eudiaptomus gracilis* in the Copepoda group. The extensive analysis of the samples which were collected in July has revealed, that *Pokarthra vulgaris* and *Keratella cochlearis* are the most numerous species in Rotatoria group in all localities of sampling, then *Trichocerca tigris* follows. *Kellicottia longispina* is on the second and on the third place commonly occurring. Among Cladocera *Diaphanosoma brachyurum*, *Daphnia cucullata* and *Bosmina crassicornis* are common. The analysis of the samples collected from the third locality has showed that there is no Cladocera species in July. However in the samples which were collected in August and September there was a significant number of *Diaphanosoma brachyurum*, *Daphnia cucullata* species. In all localities of sampling young cyclops Copepodites and Nauplii are abundant, then *Eudiaptomus gracilis* follows. In the samples taken in August the

species mentioned before continue to dominate in Rotatoria group, as well as Polyarthra major and Ascomorpha ecaudis, which have not occurred before. There also occurred Ceriodaphnia affinis in the Cladocera group. There has not been any significant changes in the composition of species has not been revealed in any locality of sampling in September. The number of species in the samples has varied according to the locality of sampling and the bulk of filtered water. The largest species diversity has been observed in the samples which were collected by Jedy plankton net, because the samples were collected from the bigger depth and accordingly the biggest bulk of water was filtered through this net.

Vija Enikova (*Latvija*)
enikova@inbox.lv

LUZAS EZERA RAKSTUROJUMS EKOLOĢISKAJĀ DIMENSIJĀ

Lielais Ludzas ezers atrodas Latgales augstienes malā, 132.8 m virs jūras līmeņa, Zvirgzdenes pagasta teritorijā, pie Ludzas pilsētas austrumu robežas. Ezera ūdens virsmas platība ir 8.46 km², maksimālais dziļums – 6.5 m, vidējais – 3.5 m. Garums 7.0 km, lielākais platums 1.9 km. Lielais Ludzas ezers iekļaujas Veļikajas baseinā. Lielajā Ludzas ezerā tika konstatētas 3 zooplanktona organismu grupas: Rotaria – 13 sugas, Cladocera – 7 sugas un Copepoda – 4 sugas un 5 zoobentosa organismu grupas: Gastropoda, Chironomidae, Oligochaeta, Trichoptera, Bivalvia. Zooplanktona bioloģiskā daudzveidība pēc Šenona - Vīnera indeksa (H') ir robežās no 2,92 līdz 2,51 un parāda pietiekami labu bioloģisko daudzveidību. Lielā Ludzas ezera zoobentosa organismu skaits ezerā svārstās no 489 eks./m² līdz 1688 eks./m². Pēc zoobentosa organismu skaita rādītājiem Lielo Ludzas ezeru var raksturot kā vidēji bagātu. Piesārņojuma līmenis ezerā ir zems. Uz to norāda gan sugu dažādība, gan Šenona - Vīnera indekss.

Māris Grunskis (*Latvija*)
grunskismaris@inbox.lv

PECULIARITIES OF MACROZOOBENTHOS COMMUNITIES IN THREE FLOODPLAIN LAKES AND THROUGH THEM FLOWING STREAMS NEAR BY DAUGAVPILS

Zoobenthos communities were investigated in 2005-2006 in Lake Lubasta, Lake Dvietes and Lake Skuku and in through them flowing streams. Composition of species, Shannon diversity and Sorensen similarity indices were detected. Total 91 taxa of macrozoobenthos were established. 14 Gastropoda, 11 Trichoptera, nine Diptera, eight Hirudinea, seven Odonata, six Heteroptera, six Bivalvia, four Malacostraca, four Coleoptera, and by one taxa of Megaloptera, Arachnida, Plecoptera, Lepidoptera, Nematoda, Chironomidae, Hydracarina and Oligochaeta were stated. 18 species were characteristic for running waters and four - for standing waters. The rest of species were euribionts. The impact of stream to composition of macrozoobenthos communities was detected in Lake Dvietes and Lake Skuku unlike it was in Lake Lubasts. It can be explained by wide transition zones that provide mixing of different conditions. Therefore more than one third of species are eurobionts and it is difficult to estimate communities typical lentic and lotic waters. There is possible "forced migration" of invertebrates due to specific hydrological conditions of floodplain lakes.

Elga Apsīte, Anda Bakute (Latvija)
anda.bakute@lu.lv, elga.apsite@lu.lv

BĒRZES UPES NOTECES MODELĒŠANA AR KONCEPTUĀLO MODELI METQ2007BDOPT

Latvijā kopš pagājušā gadsimta astoņdesmitajiem gadiem gruntsūdens līmeņa režīma un noteces matemātiskajai modelēšanai pielietota konceptuālo modeļu METUL un METQ saime, kuros kā ieejas datus izmanto ikdienas meteoroloģiskos novērojumus, lai varētu aprēķināt upju noteci (diennakts vidējos caurplūdumus) uz interesējošajiem vērumiem. Līdz šim modelis ir sekmīgi kalibrēts gan lieliem, gan maziem Latvijas upju baseiniem. Šajā pētījumā izmantota METQ modeļa pēdējā versija METQ2007BDOPT ar pusautomātiskās kalibrācijas iespēju. Bērzes upes baseins, kura platība ir aptuveni 900 km², sadalīts piecpadsmit daļbaseinos. Noteces modelēšana veikta katram daļbaseinam, kalibrējot konceptuālo modeli uz hidroloģisko novērojumu staciju Baloži.

Anita Ruža (Latvija)
anita.ruza@gmail.com

MAZO HES IETEKMES PĒTĪJUMI UZ ŪDEŅU HIDROĶĪMIJU, NOSAKOT ORGANISKO VIELU DAUDZUMU

20.gs. 90-to gadu sākumā Latvijā masveidā sāka būvēt mazās HES. Diemžēl lai gan pasaulē tiek pētīta kompleksa HES ietekme uz vidi, taču maz tiek veikti pētījumi organisko vielu daudzuma izmaiņās HES rajonos, jo tās ir pamats ūdens ekosistēmu kvalitātei. Pētnieciskā darba mērķis ir noskaidrot vai mazās HES rada jebkādu ietekmi uz organisko vielu daudzumu upēs. Par pētījumu objektiem tika izvēlētas divas Daugavpils raj. upes, uz kurām ir uzbūvētas mazās HES – Ilūkste un Dubna. Organiskā vielu noteikšanai tika izmantota titrēšana ar KMnO₄. Ilūkstē maksimālais ŪSP ir novērots tālu pirms HES, tas pakāpeniski samazinās virzienā no aizsprosta uz vietu tālu pēc HES. Bet Dubnā lielākais organisko vielu daudzums konstatēts pēc Dubeņecas HES, kur Dubna veido seklu līci, bet vismazākais – tālu pirms Dubeņecas HES. Dubnā ŪSP maksimāli mainās 4,3 %, bet Ilūkstē – 2,6 % robežās, ko var uzskatīt par salīdzinoši nelielām izmaiņām. Kopumā Dubnā ūdens kvalitāte ir daudz sliktāka nekā Ilūkstē.

Rasma Dekšne (Latvija)
rasma.deksne@ru.lv

SMAGO METĀLU PIESĀRŅOJUMA LĪMENIS RĒZEKNES UN LUDZAS RAJONU EZERU ŪDENĪ UN ZIVĪS

Apsekoti un ievākti ūdens un asaru (*Perca fluviatilis*) paraugi no 20 Rēzeknes un Ludzas rajona ezeriem. Zivju paraugu mineralizācija tika veikta mikroviļņu mineralizācijas sistēmā Speed WaweMW. Mikroelementu Fe, Mn, Cr, Cu, Ni, Zn, Cd, Co, Pb, Sr, kā arī Ca, Mg koncentrācija ūdenī un mineralizētajos zivju paraugos tika analizēta ar induktīvi saistītās plazmas optiskās emisijas spektrometru Perkin Elmer Optima 2100 DV. Ūdens temperatūra, pH un elektrovadītspēja tika noteikta ar datu reģistrēšanas ierīcēm EasySense Q5 un HACH multimetru HQ40D. Cr, Ni, Zn, Cd, Co, Pb, Sr saturs pētāmo ezeru ūdeņos nepārsniedz MPK. Mn koncentrācija, kas pārsniedz 0,01 mg/l, ir konstatēta Adamovas, Kovšu, Sķeņevas,

Gailumu, Micānu, Kugrītes, Sedzera, Lielajā Ludzas, Dunākļa, Makašānu ezeros. Cu MPK pārsniegta Adamovas, Sedzera, Lielā Ludzas, Dunākļa ezeros. Pētāmo SM piesārņojuma līmenis ne vienā no zivju paraugiem nepārsniedz maksimāli pieļaujamo piesārņojuma līmeni. Tieša sakarība starp asaru muskulatūras audu piesārņojumu ar SM un asaru garumu vai masu netika konstatēta. Tieša saistība starp SM saturu ūdenī un zivīs arī netika konstatēta.

Tatjana Ivanova (Latvija)
tanjaiv@europa.com

ORGANISKO VIELU SEZONĀLAS IZMAIŅAS DAUGAVAS UPĒ

Oksidējamība – lielums, kas raksturo ūdenī esošo minerālo un organisko vielu saturu. Rezultātus izsaka skābekļa miligramos uz 11 ūdens (mg O/l). Oksidējamība ir pakļauta likumsakarīgām sezonālām svārstībām. Pētījuma mērķis ir noteikt organisko vielu sezonālo izmaiņu saturu Daugavas ūdeņos, lai novērtētu ūdens tīrības pakāpi Daugavas upē. Veiktie pētījumi parāda ūdens vidēji piesārņotības līmeni ar organiskiem piesārņotājiem. Darbā tika izmantotas kālija permanganāta oksidējamības pakāpes noteikšanas metode. Pētījumu rezultātā KSP iegūtie dati liecina par to, ka ūdens kvalitāte Daugavas upē ir vidēji piesārņota. Periodā no 10.2005. līdz 03.2008. vidējais raditājs ir 101.25 mg O/l. Galvenie piesārņojuma avoti ir notekūdeņi no rūpnīcām. Iegūtie dati ir ūdens kvalitātes monitorings ar organiskiem piesārņotājiem.

Kaspars Laizāns, Juris Soms (Latvija)
kaspars.laizans@inbox.lv

BIOĢĒNU UN SANEŠU MATERIĀLA PĀRNESE NO NELIELIEM SATECES BASEINIEM UZ UZTVEROŠAJĀM ŪDENSTECĒM DABAS PARKĀ „DAUGAVAS LOKI”

Patlaban zinātniskajā literatūrā un periodikā globālajām klimata izmaiņām un ar tām saistītajiem procesiem tiek veltīta liela uzmanība. Tomēr joprojām nav pietiekami datu par klimata mainības ietekmi uz ūdens objektu ekosistēmām, tajā skaitā tām izmaiņām, kas saistītas ar sanešu materiāla, kā arī difūzā biogēnu un ķīmiskā piesārņojuma pieplūdi no hidrogrāfiskā tīkla augšējiem posmiem. Līdz šim no nelieliem sateces baseiniem ar noteci pārnēstā biogēnu un sanešu apjoma pētījumi Latvijā veikti salīdzinoši maz, tāpēc ziņojumā izklāstīto pētījumu uzdevumi ir 1) noskaidrot nitrātu N, kopējā N, fosfātu P, kopējā P un suspendētā materiāla koncentrācijas gravu strautu ūdeņos; 2) izmērīt gravu strautu caurplūdumus un 3) izmantojot iegūtos datus, izskaitļot biogēnu un sanešu materiāla pārnēses apjomus. Šim mērķim dabas parka „Daugavas loki” teritorijā tika izvēlētas 5 gravas, kuru baseinos ir atšķirīgi zemes lietojuma veidi un zemes virsmas raksturs. Ūdens paraugi biogēnu un suspendētā materiāla koncentrāciju noteikšanai tika ievākti gravu strautu lejtecēs pēc lietus 2007.g. rudenī un pēc intensīvas sniega kušanas 2008.g. pavasarī. Paraugi tika analizēti DU Vides ķīmijas laboratorijā saskaņā ar ISO standartmetodēm „Chemical methods. Environmental Water Quality” (1994). Iegūtie rezultāti parāda, ka biogēnu koncentrācijas sasniedz līdz 0,63 mg l⁻¹ N-NO₃⁻, 1,12 mg l⁻¹ N-kop, 0,20 mg l⁻¹ P-PO₄³⁻ un līdz 0,22 mg l⁻¹ P-kop. Pārnēstā sanešu materiāla apjoms sasniedz līdz 5850 kg d⁻¹.

Juris Soms, Dainis Kursīts (Latvija)
juris.soms@du.lv

DAUGAVAS SENLEJAS KRĀSLAVAS – NAUJENES POSMA GRAVU EROZIJAS UN NOGĀŽU PROCESU VEIDOTIE RELJEFA KOMPLEKSI

Daugavas senleja Krāslavas – Naujenes posmā ir senākā upes ieleja Latvijā. Tā ir unikāla šeit sastopamās floras un faunas ziņā, gan daudzo dabas pieminekļu ziņā. Vienlaicīgi par unikālu uzskatāms arī upes ielejas reljefs, tajā skaitā erozijas procesā veidojušās gravas, kuras ir gan ainavvides daudzveidību noteicošs faktors, gan ģeomorfoloģiska rakstura dabas pieminekļi. Ar mērķi iegūt zinātniskos datus par gravu erozijas un nogāžu procesu veidotajiem reljefa kompleksiem, 2005.-2008.gadā tika organizētas ģeomorfoloģiskās ekspedīcijas. Iegūtie rezultāti parāda, ka starp Krāslavu un Naujenes ir 340 gravas, kuru vidū dominē nesazarotās, pirmās pakāpes gravas. Kā savdabīgākie reljefa kompleksi ir jāmin Sandarišķu karengravas un Sproģu avotcirkus gravas. Pirmās no nosauktajām ir unikālas ar to, ka raksturo Daugavas senāku attīstības ciklu un ir nozīmīgs paleoģeogrāfiskās informācijas avots. Otrās no nosauktajām pārējo gravu vidū izceļas ar avotcirkus un gravu izvietojuma blīvumu, nogāžu ģeoloģisko procesu un to darbības seku daudzveidību. Šeit apmēram 1,2 km garā posmā 34 – 38 m augsto upes pamatkrastu saposmā 23 gravas un vērojamas noslīdeņu pēdas.

Iliško Edgars, Juris Soms (Latvija)
edgars_ilisko@inbox.lv

LAZDUKALNA UPĪTES (DABAS PARKS „DAUGAVAS LOKI”) IELEJAS ĢEOMORFOLOĢISKAIS RAKSTUROJUMS

Lazdukalna upītes ieleja ir viena no deviņām mazo upīšu ielejām dabas parka „Daugavas loki” teritorijā. Minētā upīte ir kreisā krasta pieteka. Līdz šim Lazdukalna upītē veikti hidrobioloģiski un hidroķīmiski pētījumi, mazāk vērības ir pievērsts upītes ielejas morfoloģijai un ģenēzei. Tāpēc pētījumu uzdevumi ir: 1)veikt Lazdukalna upītes ģeomorfoloģisko izpēti un noskaidrot biotopu izvietojuma saistību ar ielejas reljefu; 2)izstrādāt ieteikumus upes ielejas dabas vērtību saglabāšanai un aizsardzībai dabas parka „Daugavas loki” atjaunotā dabas aizsardzības plāna izstrādes kontekstā. Iegūtie rezultāti parāda, ka Lazdukalna upītes ieleju var sadalīt morfoloģiski divās atšķirīgās daļās. Pirmā daļa - no Nomalnieku mājām līdz ceļam Elerne – Lielborne, šajā tecējuma posmā upītes ielejas platums ir 265 - 400 m, bet dziļums līdz 27 m, ielejai ir lēzenas, gravu saposmotas nogāzes. Otrā daļa - no ceļa Elerne – Lielborne līdz ietekai Daugavā, šajā tecējuma posmā upītes ielejas platums ir 170 - 220 m, bet dziļums līdz 34 m, ieleja ir izteikti V-veidīga, stāvām nogāzēm, daudzās vietās izveidojušies noslīdeņi. Pētījumu laikā Lazdukalna upītes ielejā tika konstatēta viena no nedaudzajām matainā grīšļa (*Carex pilosa Scop.*) atradnēm Latvijā.

Jūlija Šeršņova (Latvija)
yulia_sz@inbox.lv

ZEMES VIRSMAS RAKSTURA UN AINAVU STRUKTŪRAS VĒSTURISKĀS IZMAIŅAS RĀZNAS NACIONĀLAJĀ PARKĀ

Rāznas nacionālais parks (RNP) ir izveidojies nesen (2007. gada sākums), un tam ir nepieciešams izstrādāt dabas aizsardzības plānu, kas nav iedomājams bez informācijas par

ainavu apsaimniekošanu. Pētījuma mērķis ir izpētīt esošo ainavu struktūru RNP teritorijā un noskaidrot zemes virsmas rakstura un ainavu struktūras vēsturiskās izmaiņas RNP. Ainavu un to struktūras izmaiņu analīze vēsturiskā griezumā ļauj, uz iegūtās informācijas bāzes, risināt mūsdienu dabas aizsardzības un telpiskās plānošanas jautājumus. Pētījuma gaitā tika analizēts Pieejamais kartogrāfiskais materiāls un informācija par ainavas struktūras izmaiņām laika posmā no 1925. līdz 2005. gadam. Apstrādājot informāciju un kartogrāfisko materiālu ĢIS vidē noskaidrots zemes virsmas raksturs un ainavu struktūra. Izanalizējot iegūtos datus jāsecina, ka pēdējos 80 gados ir krasi pieaugusi teritorijas mežainība (pieaugums 148%), īpaši Mākoņkalna un Kaunatas pagastos, tas saistīts ar saposmoto reljefu šajos pagastos.

Evita Skaliņa (Latvija)
gabriela123@inbox.lv

SMAGO METĀLU KONCENTRĀCIJA PRIEŽU SKUJĀS UN AUGSNĒ

Priežu skujās un augsnē uzkrājas nokrišņos un atmosfērā esošās piesārņojošās vielas. Analizējot skuju un augsnes paraugus, iespējams noteikt vides piesārņojuma līmeni. Pētnieciskā darba izstrādes gaitā tika veikti lauka pētījumi, lai ievāktu priežu skuju un augsnes virskārtas paraugus. Izmantojot PerkinElmer analizatoru AAnalyst 200 un 700, laboratorijā noteikta kadmija, svina, dzelzs, vara, niķeļa, mangāna un cinka koncentrācija paraugos. Ar ĢIS programmatūru veikta ģeotelpiskā analīze un iegūti 2D attēli, kas atspoguļo metālu koncentrācijas sadalījumu visā pilsētas teritorijā. Rezultāti parāda, ka visaugstākais piesārņojuma līmenis ir atsevišķās Daugavpils pilsētas vietās. Vislielākā smago metālu koncentrācija tika konstatēta pilsētas mikrorajonā Jaunbūve. Paaugstināta smago metālu koncentrācija ir priežu audzēs gar dzelzceļiem un autoceļiem, kā arī pilsētas DR daļā, kur tā robežojas ar Laucesas pagastu un netālu no Ķīmiķu ciemata. Piesārņojumu ar smagajiem metāliem apkārtējā vidē rada galvenokārt automašīnu izplūdes gāzes, metālapstrāde un ķīmiskās rūpniecība, kā arī uzņēmumi, kas kā kurināmo izmanto akmeņogles un mazutu.

Ilga Zute (Latvija)
zute2@inbox.lv

DABAS PARKA "DVIETES PALIENE" PALPAŠINĀŠANA VIESĪTE UPES (DVIETES KREISĀ KRASTA PIETEKAS) LEJTECĒ

Pētījuma mērķis ir izvērtēt iespējas dabas parka "Dvietes paliene" paplašināšana Viesīte upes (Dvietes kreisā krasta pietekas) lejtecē. Viesītes upes lejtece ir viena no dabas parka "Dvietes paliene" dabas aizsardzības plānā minētajām robežu un ārpusē esošo dabas vērtību vietām. Tāpēc ir nepieciešamas šajās vietās veikt pētījumus robežu precizēšanai dabas parka teritorijā, lai nodrošinātu dabas parka ekoloģisko vienotību. Pētījumā tik aizmantotas lauku pētījumu metodes- īpaši aizsargājamo putnu faunas novērojumi un īpaši aizsargājamo biotopu kartēšana. Iegūtie rezultāti rāda ka visā teritorijā ir ļoti daudzveidīga putnu fauna un no tām arī aizsargājamo putnu sugas peļu kliāns un grieze (pavisam pētāmajā teritorijā konstatētas 26. putnu sugas. Pētot biotopus tika konstatētas 3 aizsargājamas sugas – Baltijas dzegušpirstīte, Sibīrijas skalbe, smaržīgā naktsvijole. Pētījumu rezultāti liecina par to, ka šī teritorija būtu jāiekļauj Dvietes palienes dabas parkā.

Rimants Jankovskis (Latvija)
rimisjanko@inbox.lv

IETEIKUMI DABAS PARKA DVIETES PALIENES PALAŠINĀŠANĀ DVIETES AUGŠTECĒ

Pētījuma mērķis ir izstrādāt ieteikumus dabas parka Dvietes paliene paplašināšanā Dvietes upes augštecē. Pētījuma bāze ir Dvietes upes palienu biotopi Jēkabpils rajona Rubenes pagastā, kas Dienvidaustrumos robežojas ar dabas parku Dvietes paliene. Pētījumā tika izmantotas lauka pētījumu metodes: īpaši aizsargājamo biotopu inventarizācija un griežu ligzdošanas konstatēšana. Galvenais akcents ir likts uz īpaši aizsargājamo biotopu izplatību pētāmajā teritorijā. Kā arī šī teritorija ir nozīmīga griežu ligzdošanas vieta. Iegūtie rezultāti lauka pētījumos liecina par to, ka ir sastopami divi Eiropas Savienības nozīmes pļavu biotopi: eitrofas augsto lakstaugu audzes un mēreni mitras pļavas un tika uzskaitīti septiņi griežu pāri. Secinājumi: pētāmā teritorija atbilst Dabas parka „Dvietes paliene” paplašināšanas kritērijiem, jo tajā ir sastopami viens vai vairāki normatīvajos aktos noteiktie īpaši aizsargājamo biotopu veidi un ir nozīmīga griežu ligzdošanas vieta.

Inese Cveka (Latvija)
esericv@inbox.lv

SADZĪVES ATKRITUMU ŠĶIROŠANAS ANALĪZE DAUGAVPILS PILSĒTĀ

Pēdējā laikā atkritumi ir kļuvuši par globālu problēmu, kurai katru gadu ir tendence palielināties. Kā risinājums atkritumu plūsmas samazināšanai ir atkritumu šķirošana un atbilstoša apsaimniekošana, iesaistot lielākos sadzīves atkritumu radītājus, iedzīvotājus un uzņēmumus. Darba mērķis ir noskaidrot esošo sadzīves atkritumu plūsmu, iedzīvotāju informētības līmeni un iesaistīšanos sadzīves atkritumu šķirošanas procesā Daugavpils pilsētā. Daugavpils iedzīvotāji saražo aptuveni 20 % no valstī kopā radītajiem sadzīves atkritumiem. Pieaugošais atkritumu daudzums Daugavpilī negatīvi ietekmē vides kvalitāti ne tikai atkritumu noglabāšanas vietā, bet arī plašā apkārtnes teritorijā. Ar katru gadu pieaug atsevišķi savākto materiālu daudzums, taču ne visi operatori, kas nodarbojas ar atkārtoti lietojamo izejvielu vākšanu ir iesnieguši atskaites par savāktajiem izejvielu daudzumiem. Tas rada problēmas patiesās situācijas apzināšanai un problēmu risināšanai. Tiek prognozēts, ka sadzīves atkritumu plūsma pieaugs, galvenokārt uz preču iepakojuma rēķina. Aptaujājot 994 vietējos iedzīvotājus sešos Daugavpils mikrorajonos atklājās, ka 83 % zina, kas ir sadzīves atkritumi, bet šķirošanas procesā iesaistās tikai 13,35%. 24,2% referentu atzīstas, ka negrib iesaistīties šķirošanas procesā, kā galvenos iemeslus minot konteineru un informācijas trūkumu. Informāciju par sadzīves atkritumu šķirošanu vēlas saņemt 70,8 %, jo 93,25 % ir svarīgi, lai Daugavpils pilsēta būtu sakopta.

Mārīte Saveiko, Santa Rutkovska (Latvija)
meri777@inbox.lv

AINAVAS UN TĀS IETEKMĒJOŠO FAKTORU NOVĒRTĒJUMS EŽEZERA PELDVIETĀS

Tūristu un atpūtnieku skaitu lielā mērā ietekmē atpūtas vietas ainava – jo izteiksmīgāka tā ir, jo lielāku tūristu un atpūtnieku skaitu tā piesaista. Darba mērķis bija novērtēt peldvietu

ainavu, kā arī noskaidrot, cik lielā mērā tā tiek pārveidota, palielinoties tūristu un atpūtnieku skaitam. Tā kā Ežezers ir viens no ainaviski izteiksmīgākajiem ezeriem Latvijā, tā krastos atpūšas samērā liels tūristu un atpūtnieku skaits. 2006. un 2007. gadā vasaras sezonā divās Ežezera pludmalēs tika vērtēta ainava. Pētījumu rezultātā tika noskaidrots, ka 1. pludmales ainava ir vērtīgāka, jo tā ir melnalkšņu dumbbrāja ieskauda un atrodas lielākā attālumā no ceļa nekā 2. pētāmā pludmale. Līdz ar to 1. pludmales ekoloģiskās kvalitātes pakāpe ir izcila, jo līdz tai esošais mežs aizkavē transporta radītos putekļus un trokšņus. Savukārt 2. pludmales ainavu ietekmē automašīnu radītais troksnis, izplūdes gāzes, kā arī tai raksturīga nedroša sajūta lielceļa tuvumā. Tās ainavas ekoloģiskās kvalitātes pakāpe ir laba. Iegūtie rezultāti liecina, ka tūrisma rezultātā ainavā tiek radītas dažādas pārmaiņas. Bieži tās ir neatgriezeniskas.

Līga Dzene (*Latvija*)
ligija21@inbox.lv

AUGSNES SĀĻUMA NOTEIKŠANA DAUGAVPILS PILSĒTAS IELĀS

Augsnes sāļums ir augsnes ūdenī izšķīdušo neorganisko sāļu daudzums, kurš noteiktos apstākļos izgulsnējas augsnes horizontos. Augsnes sasāļošanās ir brīvo sāļu uzkrāšanās augsnē tādā apjomā, ka tas izraisa augsnes degradāciju un ietekmē veģetāciju. Sāļumu pilsētās zonā ietekmē apūdeņošanas un gruntsūdeņu procesi. Kā papildus sāļi avoti ir pilsētās ir notekūdeņi, rūpniecības un ēku materiāli, mēslojums, pārtikas produkti, kā arī ziepes un mazgāšanas līdzekļi. Sāļi augsnē nokļūst arī uz ielām kaisot sāli, lai ielas nebūtu tik slidenas. Dotā darba mērķis bija noskaidrot cik lielā mērā augsnes Daugavpils pilsētā ir sasālitas, un vai tas ietekmē augu augšanu. Lai veiktu nepieciešamo darbu, augsnes paraugi tika ņemti no Daugavpils ielām, šiem augsnes paraugiem tika noteikts sāļums pēc augsnes filtrāta sausā atlikuma un pēc augšņu ūdens ekstraktu elektrovadītspējas. Rezultātā ir noskaidrots, ka Daugavpils ielās augsne lielākoties nav sasālita, tomēr ielās, kur ir intensīva transporta satiksme, šobrīd augsne ir vidēji sasālīt.

Ludmila Kvetkovska (*Latvija*)
luka-espera@inbox.lv

ORGANISKO VIELU SATURA PĒTĪJUMU DATU IZMANTOŠANA LAUCESAS UPES ŪDEŅU EKOĻOĢISKA STĀVOKĻA NOVĒRTĒŠANAI

Hidroķīmijas pētījumu sfērā ir ne tikai vielu kvalitatīvā un kvantitatīvā sastāva izpēte un apraksts, bet arī to procesu analīze, kuri var ietekmēt ūdeņu sastāvu. Neraugoties uz to, ka Latvija bagāta ar dabīgu ūdens resursiem – upēm, ezeriem, pazemes ūdeņiem, tīra ūdens problēmas ir kļuvušas ļoti aktuālas. Plašs ūdens problēmu spektrs ir arī otrā lielākajā Latvijas pilsētā Daugavpilī. Ūdens problēmu mezgls pilsētā ir saistīts ar trijiem aspektiem – laba dzeramā ūdens, dabīgo ūdens baseinu kā rekreācijas resursu izmantošana un šo baseinu piesārņošanas novēršana. No visa pilsētā patērētā dzeramā ūdens 70% tiek ņemti no Daugavas, kas saistīts ar zināmo risku iedzīvotāju veselības. Tādēļ ir svarīgi kontrolēt piesārņojumu Daugavas upe un tas pietekas. Mūsu hidroloģiskie pētījumi veikti no Daugavas, un tas pietekas: Laucesa, Jaņupīte, Zeļenka. Darba mērķis bija novērtēt Daugava un tas pietekas ekoloģisko stāvokli, izmantojot, ka radītāju organisko vielu saturu un to izmaiņas, ka arī uzzināt, ka ietekme organisku vielu daudzums pietekas uz ietekošām upēm.

Darba uzdevumi: noteikt upju organisku vielu sezonālas svārstības, noteikt iespējami upju piesārņojuma avoti un izpētīt ietekme ūpju organisko vielu daudzums uz to ekoloģisko stāvokli. Darba gaita tika veikti upes ūdeņiem laboratoriski izmeklējumi, lai raksturotu organisko vielu satura izmaiņas novērošanas periodā. Tiek izmantots kālija permanganāta oksidējamības metodes princips. Analizējot rezultātus var secināt: mazas upes organisku vielu daudzums īpaši neietekmē uz organisko vielu daudzumu Daugavas upe; upes ūdens satur lielu organisku vielu daudzumu: tas nelabvēlīgi ietekme vidi: ūdens augu pārmērīgu savairošanas, kuru trūdēšanas laika pazeminās skābekļa daudzums; upes dzīvnieku izdzīvošanas spējas; Daugavas upes attīrīšanas iekārtas darbojas ne vienmēr pietiekami labi, lai nodrošinātu Daugavas pilsētas optimālo attīrīšanas līmeņi; no lauksaimniecībā izmantojamam zemes platībām upēs nonāk normu pārsniedzošs organisku vielu daudzums.

Sergejs Osipovs (Latvija)
sergejs.osipovs@du.lv

ANALYSING OF TAR USING GC-MS OBTAINED IN SYNTHESIS GAS FROM PEAT GASIFICATION IN LATVIA

Gasification of biomass for producing synthesis gas is regarded one of the most promising options for its utilization. For research in real life context, the Circulating Fluidised Bed (CFB) gasifier situated in eastern Latvia (Rēzekne region) was chosen. Peat extracted several kilometres from the gasifier was employed as biomass. Tar was sampled using a solid-phase adsorption (SPA) method. A modified sampling device consisting of 500 mg of amino-phase sorbent and 100 mg of activated coconut charcoal was chosen as optimal for sampling tar (including its volatile organic compounds) in synthesis gas. Tar was analysed using GC-MS "Shimadzu GCMS-QP2010". Benzene and toluene did not get completely adsorbed on the amino-phase sorbent, but they adsorbed on the activated coconut charcoal. The total amount of tar on two adsorbents was about 1.8 g m⁻³ which fully corresponds to the specialist literature data for this type of gasifier. The resulting composition of tar appeared as follows benzene (60%), toluene (10%), naphthalene (7%), acenaphthylene (1%), phenathrene (0.4%), and more than 50 other compounds that were detected and identified.

Dmitrijs Ruškis (Latvia)
dimoxa@inbox.lv

AKUSTISKĀ TROKŠŅA LĪMEŅA MĒRĪJUMS DAUGAVPILĪ

Darbā tika veikti akustiska trokšņa mērījumi Daugavpils pilsētas dažādās vietās. Saņemtie rezultāti bija salīdzināti ar pieļaujamām normām. Kā arī bija analizēts izmērāmo trokšņu akustiskais un frekvenciskais raksturojums ar turpmākiem secinājumiem.

Olga Purvina (Latvija)
saksonija@inbox.lv

KLIMATA RADĪTO IZMAINU IETEKME UZ CILVĒKU

Pētījumā tika izvērtēts jautājums par to, kā klimata izmaiņas ietekmē cilvēku. Tika pētīts jautājums: vai cilvēks izjūt klimata/laika apstākļu izmaiņas un kādas izjūtas norāda uz

klīmata izmaiņām ilgākā laikā. Pētījumā tika izvērtēta cilvēku klīmata ietekmes izjūtu pieredze un aptaujāto attieksme pret klīmata izmaiņām. Klīmata izmaiņas jau ir kļuvušas labi saskatāmas gan globāli, gan reģionos. Tā ir aktuāla problēma, kuras iemesls ir arī cilvēka ietekme uz Zemes ekosistēmu. Par klīmatiskajām izmaiņām daudz tiek runāts masu mēdijos, zinātnieki daudzus gadus cenšas noskaidrot, kāpēc mainās klīmats, ko tas ietekmē un kāda tajā visā ir cilvēka loma. Cilvēku subjektīvajā attieksmē arī ir kāda daļa no šīs atbildes. Mēs izvēlējamies pētīt šo problēmu, tāpēc, ka tā ir aktuāla un tai jāmeklē risinājums nekavējoties. Kā topošajām skolotājām mums šī problēma var palīdzēt attīstīt cilvēka attieksmes izjūtu, kuras pamatā ir pētījumā iegūtā pieredze. Pētījuma mērķis: uzzināt, vai cilvēki izjūt pakāpeniskās klīmata izmaiņas, kā tās ietekmē cilvēkus un kādas ir izjūtas rada šīs izmaiņas cilvēkos. Pētījumā tika izveidota aptaujas anketa.. Aptaujāti cilvēki vecumā no 18 līdz 55 gadiem. Jautājuma izpētē tika analizēta arī informācija no interneta portāliem. Šajā pētījumā tiks aplūkoti jautājumi: Iemesli, kas rada klīmata izmaiņas? Kādas izjūtas rada klīmata izmaiņas? Kā klīmata izmaiņas ietekmē cilvēkus? Kādi laika apstākļi, aptaujātajiem ir labi vai slikti? Kādus priekšlikumus aptaujātie piedāvā klīmata stabilizēšanai? Pētījuma jautājumu dati tiks piedāvāti kā kopaina par cilvēku attieksmi pret klīmata izmaiņām. Šajā kopainā tiks analizētas pētījuma dalībnieku subjektīvās izjūtas un izpratne par problēmas aktualitāti.

Elena Tkatchenko (Russia)
Tkatchenko@ns.crys.ras.ru

PREPARATION OF YAG NANOPARTICLES BY PRECIPITATION

The precipitation of yttrium aluminum garnet (YAG) precursor nanoparticles from nitrate solution has been developed. The precursor, intermediate and products have been characterized by DTA, XRD and SEM analyses. Initial Y_2O_3 was solved in HNO_3 and mixed with $Al(NO_3)_3 \cdot 9H_2O$ water solution, then NH_4OH was added drop wise to the mixture. The amorphous precipitate (of bowl-like particles) was heated to 700-1000°C. The transformation of the yttrium aluminum nitrate precursor into YAG consists of several thermal treatment stages. The first stage is completed after dehydration (above 100°C). The second step consists in nitric-group removal from the dehydrated precursor at 500-550°C. The obtained powders were amorphous. Heating of the bowl-like precursor particles up to 900-1000°C leads to the transformation of its to isometric nanoparticles with average sizes of 50-100 nm.

Ainārs Svirkoņiĉs (Latvija)
svirka@inbox.lv

LINEĀRĀ CAURUĻVADA INFORMATĪVĀ MODEĻA IZSTRĀDE

Dotā darba mērķis ir izstrādāt lineārā cauruļvada modeli programmas veidā, kas ļautu viegli strādāt ar cauruļvadu shematiski: apskatīt cauruļvadu tā sastāvdaļas, kā arī koriģēt shēmu. Tāpat tiks apskatīti analizēti esošie modeļi, kuri tiks salīdzināti ar izstrādājamo modeli.

Edmunds Tamanis (Latvija)
edmunds.tamanis@du.lv

NANOSTRUKTURĒTU Co UN Ti KĀRTIŅU KRISTALOGRĀFISKĀS TEKSTŪRAS VEIDOŠANĀS ĪPATNĪBAS

Tika pētīta tekstūras veidošanās nanostrukturētās Co un Ti kārtiņās. Co un Ti kārtiņas ar biezumu 50 – 400 nm uz stikla pamatnes tika iegūtas Xe atmosfērā ar magnetronu uzputināšanas iekārtu, kā arī veikta kārtiņu un pamatņu atkvēlināšana vakuumā. Tika novērota tekstūras atkarība no kārtiņas biezuma un atkvēlināšanas ietekme uz tekstūras veidošanos. Novērotas atšķirības Co un Ti tekstūras veidošanās procesos. Tekstūras veidošanās īpatnības var tikt skaidrotas ar izmaiņām kārtiņu virsmas un spriegumu enerģijās, ko ietekmē atkvēlināšana un uzputināšanas parametri, kā arī ar dažādas tekstūras slāņu veidošanos augšanas procesā.

Andrejs Bulanovs (Latvia)
bulanov@inbox.lv

SYSTEM BASED ON SPATIAL LIGHT MODULATOR FOR SECURITY HOLOGRAMS PRODUCING

We have developed holographic recording system with computer control for security holograms producing. In our device is used LC-R 2500 Spatial Light Modulator (SLM) based on reflective Liquid Crystal on Silicone (LCoS) micro display. Wave fronts of coherent light can be modulated in amplitude and phase by this device to produce holographic structure. In optical scheme was used DPSS (Diode Pumped Solid State) laser with sub-nanosecond pulse duration and wavelength 532 nm. Were performed holographic recording on chalcogenide-based photoresist in amplitude modulation regime. The experimental results are presented.

Ēriks Sļedevskis (Latvija)
sļedevskis@inbox.lv

FOTOINDUCĒTIE PROCESI SISTĒMĀ METĀLS-SELĒNS

Apskatīti otrās harmonikas ģenerācijas procesi ierosinot sistēmu selēns-metāls (Ga, Sb, Bi, Zn, In) ar femtosekunžu starojumu (180fs, 80MHz) 800 – 1000 nm viļņu diapazonā. Eksperimentu veica izmantojot konfokālo mikroskopu LEICA TCS SP5, kurā tika ievadīts lāzera Chameleon Ultra (180fs, 80MHz) femtosekunžu starojums. Sistēmu selēns-metāls ieguva pakāpeniski termiski uzputinot vakuumā selēnu un metālu uz stikla pamatnes. Atkarība no pamatnes temperatūras selēna kārtiņas ieguva amorfā vai kristāliskā stāvoklī. Selēna-metāla amorfa struktūru kristalizēja gan iedarbojoties ar lāzera starojumu (458, 488, 514, 633 nm) gan arī atļaidinot inertā vidē 80°C temperatūrā. Tika noteikta struktūru fotojutība atkarībā no apstarotā viļņa intensitātes un viļņa garuma. Otrās harmonikas ģenerācija tiek novērota ka kristāliskās, tā arī amorfā struktūras. Noteikta otrās harmonikas intensitātes atkarība no ierosināto starojuma intensitātes dažādiem metāliem. Pētījamām struktūrām iegūtas ierosināto lādiņu neseju dzīves ilguma vērtības.

Irēna Mihailova (Latvija)
irena.mihailova@inbox.lv

ORGANISKO POLIMĒRU-HALKOGENĪDU PLĀNO KĀRTIŅU OPTISKĀS ĪPAŠĪBAS

Amorfie halkogenīdu pusvadītāji tiek plaši pielietoti infrasarkanajā optikā, detektoros, elektroniskajās un optiskajās slēdžu ierīcēs un kā perspektīvi optiskā ieraksta materiāli. Šo materiālu plānajās kārtiņās fotoinducētās īpašību izmaiņas ļauj veikt augstas izšķirtspējas hologrāfisku ierakstu. Lai nebūtu jāpielieto kodināšana, tiek meklēti arvien jauni materiāli virsmas reljefa hologrammu tiešam ierakstam. Darbā tika eksperimentāli pētītas 2 - 7 μm biezas plānās kārtiņas, izgatavotās no arsēna sulfīda un organiskā polimēra «Disperbyk-161» (izgatavotājs – BYK-Chemie GmbH) kompozīta ar sekojošām arsēna sulfīda un polimēra masas attiecībām: 30 ÷ 70, 40 ÷ 60 un 50 ÷ 50. Šajās plānajās kārtiņās tika veikts ieraksts ar argona lāzeru ar dažādiem viļņu garumiem (458-514 nm) un atšķirīgām jaudām. Tika novērotas fotoinducētās optisko īpašību izmaiņas laikā.

Георгий Кирилов (Латвия)
georgij.kirilov@du.lv

ПЛАНАРНЫЕ ВОЛНОВОДЫ НА ОСНОВЕ ХАЛЬКОГЕНИДОВ МЫШЬЯКА

В последнее время интенсивно развивается производство волноводов, что связано с ростом потребности в конструировании оптических коммутаторов и сенсоров. Халькогенидные стеклообразные полупроводники обладают рядом важных характерных только для этих материалов свойств, таких как способность, изменять свои физические характеристики (оптические, электрические и др.) под воздействием электромагнитного излучения. Эти свойства позволяют рассматривать данные материалы как перспективные оптические среды для оптоэлектроники. Цель данной работы состояла в получении и изучении свойств планарных волноводов в тонких аморфных плёнках халькогенидов мышьяка. Планарные волноводы получали модифицированием халькогенидной плёнки под воздействием лазерного излучения. Методами конфокальной микроскопии были изучены оптические свойства полученных волноводов в инфракрасном и видимом диапазоне.

Ilze Jonāne (Latvija)
jipi1915@one.lv

KODOLREAKTORĀ STAROTA LiF MONORISTĀLA VIRSMAS PĒTĪJUMI

Ar skenējošo mainīga spiediena elektronmikroskopu TESCAN pētīti reaktorā starotu LiF kristālu virsmas defekti. Iegūti rezultāti par kristāla virsmas defektiem un to izmaiņām laikā. Rezultātus var izmantot radiācijas defektu stabilitātes noskaidrošanai.

Andrejs Ogurcovs (Latvija)
maxtor77@inbox.lv

PLĀNU Co KĀRTIŅU MAGNĒTISKU ĪPAŠĪBU PĒTĪŠANA

Plānu metālisku Co kārtiņu magnētisku īpašību pētīšana ar magnētoptiskā Kerra efekta palīdzību. Darba mērķis ir noskaidrot Co magnētiskās īpašības atkarībā no tā biezuma un tekstūras īpatnībām.

Vadims Kolbjonoks (Latvija)
vadims.kolbjonoks@du.lv

LEICA LSM TCSP-5 MIKROSKOPA IZMANTOŠANA

Nelineāri optiskās, daudzfotonu ierosmes un fluorescences kinētikas un koherentās ierosmes kontroles mikroskopijas komplekss uz fs lāzersistēmas un Leica microsystems LSM TCSP-5 mikroskopa bāzes.

Svetlana Rimša (Latvija)
esmeraljda6@inbox.lv

PLĀNU KVAZIKRISTĀLISKU KĀRTIŅU IEGŪŠANA

Mērķis: izstrādāt kvazikristālisko kārtiņu iegūšanas metodi mūsu apstākļos. Darba procesā tika izstrādāta kvazikristālisko kārtiņu iegūšanas metode ar jonu-plazmas uzputināšanu Penninga šūnā un atkvēlināšanu vakuumā. Tika veikts eksperiments kvazikristālisko kārtiņu iegūšanai uz dažādām pamatnēm, veikta iegūto paraugu rentgenstruktūranalīze un izpētīta to virsma ar optisko mikroskopu. Šos pētījumus var izmantot plānu kvazikristālisko kārtiņu iegūšanai mūsu laboratorijā, kā arī studenti, lai iepazītos ar kvazikristāliem un to iegūšanas metodēm.

Natalija Sergejeva (Latvia)
natalijasergejeva@inbox.lv

ABOUT FUČIK TYPE SPECTRA FOR THE PROBLEM WITH INTEGRAL BOUNDARY VALUE CONDITION

We study the second order boundary value problem with two parameters. One of the conditions of this problem is integral condition. Special attention is paid to the case of zero and nonzero integral value. Explicit formulas are given for both cases.

Tatjana Garbuza (Latvija)
garbuza@inbox.lv

PAR SESTĀS KĀRTAS PARASTO DIFERENCIĀLVIENĀDOJUMU OSCILĀCIJU UN SAISTĪTO ROBEŽPROBLĒMU ATRISINĀJUMU SKAITU

Tiek apskatītas 6. kārtas lineāra DV oscilācijas īpašības un ir novērtēts no apakšas saistīta nelineāra DV atrisinājumu skaits.

Sergey Smirnov (Latvia)
sergej.lv@mail.ru

ON SOLUTIONS OF 3-DIMENSIONAL DIFFERENTIAL SYSTEM

3-dimensional differential systems are considered. Unlike linear systems with constant coefficients, where we can always find the explicit solution of any initial value problem, most nonlinear systems of differential equations are impossible to solve analytically. One reason for this is the unfortunate fact that we simply do not have enough functions with specific names that we can use to write down explicit solutions of these systems. Equally problematic is the fact that higher dimensional systems may exhibit chaotic behavior, a property that makes knowing a particular explicit solution essentially worthless in the larger scheme of understanding the behavior of the system. We will use a combination of analytic, geometric, and topological techniques to derive some results about the behavior of solutions of these equations.

Marija Dobkeviča (Latvija)
dobkevica@politeh.lv

NEMONOTONAS ITERATĪVAS SHĒMAS

Darbs tiek veltīts otrās kārtas diferenciālvienādojuma robežproblēmas risināšanai. Tiek realizēta iteratīvas shēmas konstruēšanas metode diferenciālvienādojumam, kuram piemīt īpašības, respektīvi, eksistē tā saucamās augšēja un apakšēja funkcijas un oscilē diferenciālvienādojums variācijas veida.

Ludmila Koha (Latvija)
fancy4@inbox.lv

ĢEOMETRISKIE PĀRVEIDOJUMI PLAKNĒ

Ģeometriskie pārveidojumi plaknē jau sen interesēja zinātniekus. Viens no šiem pārveidojumiem ir inversijas attiecībā pret kādu punktu. Referātā tiek apskatīta plaknes pārveidošana sevī, kas pārveido taisnes un riņķa līnijas taisnēs un riņķa līnijās. Sākumā tiek ieviesti: inversijas definīcija, punkta attēla konstruēšana, inversijas analītiskās izteiksmes, inversijas īpašības. Konstruēti dažu daudzstūru, parabolu, hiperbolu attēli inversijā ar datora palīdzību. Gribu pievērst uzmanību formulām, ar kuru palīdzību arī varam konstruēt attēlus. Izpētot parabolas vai hiperbolas attēlus inversijā, secinu, ka dažādām līknēm, kuras ir parabolas vai hiperbolas attēli inversijā, ir īpašs nosaukums, un referātā ir pierādījums tam. Pierādījums nav sarežģīts, izmantojot iegūtās inversijas analītiskās izteiksmes.

Jeļena Grinčišina (Latvija)
anel9@inbox.lv

NEVIENĀDĪBU PIERĀDĪŠANA, IZMANTOJOT VIENMONOTONAS VIRKNES JĒDZIENU

Tiek analizēta viena no netradicionālām nevienādību pierādīšanas metodēm, kas balstās uz piemērotu vienmonotonu virkņu atrašanu. Sākumā tiek ieviesti jēdzieni: vienmonotonas virknes no diviem, no trim un no n locekļiem. No vienmonotonu virkņu locekļiem tiek aplūkotas speciāla veida tabulas, kurām tiek aprēķinātas atbilstošas summas. Metodes pamatideja ir doto summu salīdzināšana. Referātā ir metodes teorētiskais pamatojums un praktiskā daļa ar uzdevumiem un to atrisinājumiem. Šī metode ir diezgan abstrakta, taču tās apgūšanai nav nepieciešamas zināšanas ārpus vidusskolas programmas. Izpētot šo metodi, kā trūkumus var atzīmēt to, ka ne katru nevienādību var pierādīt ar vienmonotonu virkņu palīdzību un grūti piemeklēt piemērotas virknes. Bet, ja piemērotas virknes ir atrastas, tad nevienādības pierādījums nav sarežģīts.

Olga Litvinoka (Latvija)
litvinok@inbox.lv

HIPOTĒŽU PĀRBAUDE AR SPSS

Tiek apskatīta vairāku statistisko hipotēžu pārbaude: hipotēzes par vienas ģenerālkopas vidējo aritmētisko pārbaude un hipotēzes par divu ģenerālkopu dispersiju un vidējo salīdzināšanu. Hipotēžu pārbaudē izmantojam metodēm tiek dots teorētiskais pamatojums, kā arī uz vairāku piemēru bāzes parādīta metožu pārbaudes praktiskā gaita. Tiek uzsvērts, vai pazīmju empīriskajam sadalījumam jāatbilst normālajam. Hipotēžu pārbaudes metodes tiek pielietotas gan izmantojot statistisko datu apstrādes paketes SPSS 11.5 līdzekļus, gan neizmantojot tos. Tas ļauj novērtēt SPSS priekšrocības un trūkumus.

Danute Janaudīte (Latvija)
janaudite@mail.ru

GRAVĒŠANAS TEHNIKAS UN MŪSDIENU TEHNOLOĢIJU SINTĒZES IESPĒJAS MĀKSLAS DIZAINA DARBU VEIDOŠANĀ

Tehnikas loma jau sen ir kļuvusi par cilvēka dzīvesveida noteicošo sastāvdaļu, to nosaka un nepārtraukti maina tehnikas progress. Tehniskais progress ir tāda tehnikas vai tehnoloģijas pilnveidošanās, kuras rezultātā, atkarībā no konkrētās jomas, pieaug ražošanas vai pakalpojumu sniegšanas efektivitāte, vai tiek sasniegts kāds cits pozitīvs efekts tautsaimniecībā vai sabiedrībā. Tehnoloģiju attīstība un to pilnveidošanās veicina aizvien jaunu darbību veikšanu un ļauj eksperimentēt ar jaunām iespējām dažādās jomās – arī mākslā. Strauji progresējoša lāzertehnikas attīstība mudināja veikt pētījumu un eksperimentu izmantojot gravējamās iekārtas LaserPro tehniskās iespējas. Šī gravēšanas iekārta ir viens no modernākajiem izteiksmes līdzekļiem, tā iespējas var tikt pielietotas radošo darbu veidošanā. Gravēšanu ar lāzeri, jeb lāzergravēšanu var iedomāties kā lieko detaļu noņemšanu no materiāla virsmas ar fokusēta lāzerstara palīdzību. Pateicoties lāzerstara termoīpašībai, kura iedarbojas uz gravējamo materiālu, iespējams pārnest vēlamu elektroniski sagatavoto tekstu

vai attēlu uz plaknes. Rakstā tiks analizētas lāzergravēšanas tehniskās un radošo darbu radīšanas iespējas.

Nadežda Volkova (Latvija)
dmf_17@inbox.lv

ĀRĒJO DATU APSTRĀDE MACROMEDIA VIDĒ IZVEIDOTĀM LIETIŠĶAJĀM PROGRAMMĀM

Mērķis, uzstāšanas laikā, izskaitīt, paskaidrot un parādīt, kā var savienot Flash un datu bāzes, ne izmantojot piemērotas tam programmas vai palīg līdzekļus (kuri ir par maksu). Kā arī, teorētiski un īsi izstāstīt dotās pieejas. Tiks aplūkotas 3 dažādās datu bāzes - Access, MySQL, SQL 2005. Bet sasaistošais posms šajos piemēros būs PHP un .Net. Uzdevums, savienot Flash un datu bāzes, izmantojot pieejamus līdzekļus un teorētiski izstāstīt par izvēlētām pieejām.

Miervaldis Mendriks (Latvija)
miervaldis.mendriks@du.lv

DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES DARBINIEKU CV REĢISTRA IZVEIDE UN INTEGRĒŠANA DUIS

Tiek plānots izveidot DU darbinieku CV reģistru, kas būtiski uzlabos un paātrinās studiju programmu akreditācijas un pārkreditācijas procesu. Akreditācijas procesā ir nepieciešams visu mācību spēku CV, kas piedalās attiecīgās studiju programmas realizācijā. Pašreiz darbinieku CV glabājas dažādos formātos un tie ir vāji strukturēti, nav vienotas pieejas to izveidē un noformēšanā, kā arī nav sistēmas, kas nodrošinātu personāla CV uzskaiti – tā tiek veikta ‘papīra formātā’, izmantojot Microsoft Word un Excel programmatūru. Veidojamā reģistra mērķis ir izveidot centralizētu vietu esošo CV glabāšanai un apstrādei, kā arī piedāvāt iespēju ievadīt un regulāri aktualizēt savu CV. Daļa informācijas jau glabājas DUIS datubāzē, kas būtiski atvieglos CV izveidi, kā arī ļaus sekot līdzi savai informācijai, kas glabājas DUIS, un nepieciešamības gadījumā veikt nepieciešamās korekcijas. Tas būtiski palielinās DUIS kapacitāti.

Jurijs Litvincevs (Latvija)
himijas@inbox.lv

PARALĒLO APRĒĶINĀŠANU PAMATTEHNOLOĢIJAS UN TO PIELIETOŠANA PRAKSĒ

Lielāko daļu no galda datoru tirdzniecības uz doto brīdi aizņem sistēmas, kas saliktas daudzkodola un daudzprocessoru plašas piešķiršanas arhitektūru bāzē. Šāda veida aprēķināšanas sistēmu milzīga potenciāla izmantošana, plašas lietošanas pielikumu izstrādāšanai, prasa radīt jaunas un attīstīt jau iepriekš radītas paralēlas aprēķināšanas tehnoloģijas. Darbā attēlotas principiāli dažādas paralēlu aprēķināšanu tehnoloģijas, kas piemērotas galda datoriem, kas atrodas Microsoft Windows dzimtas operētājsistēmas vadībā. Šāda veida tehnoloģiju sarakstā ietilpst: programmēšana ar plūsmu izmantošanu, kooperatīva daudzuzdevumainība - piemērā ar aktīvu objektu izmantošanu, mijiedarbības tehnoloģija starp procesiem (IPC), ka arī asinhroniskas programmēšanas modelis (APM).

Darbā arī tika aplūkota izvēlēto tehnoloģiju praktiskā izmantošana ar mērķi atklāt tas priekšrocības un trūkumus.

Jurijs Smans (Latvija)
insider83@gmail.com

SKAITĻĶĀRĀTĀS AR ŠĀURAS SPECIALIZĀCIJAS PROCESORU PALĪDZĪBU, UZ NVIDIA GEFORCE 8800GTX PIEMĒRA

Pēdējos gados personālā datora komplektējošo daļu tirgū ir parādījušies risinājumi, kurus var pielietot ne tikai pēc savas tiešās misijas, bet arī citiem mērķiem. Viens no šādu risinājumu piemēriem ir videokartes uz NVIDIA GeForce 8800GTX čipa bāzes. Šī videokarte nav tikai grafikas paātrinātājs, bet arī elastīgi regulējams skaitļotājs. Izmantojot C datorvalodas apakškopu un CUDA datornodrošinājuma komplektu, var izmantot skaitļotāju savu uzdevumu risināšanai. Darbā ir apskatīta NVIDIA GeForce 8800GTX procesora arhitektūra, programmēšanas modelis priekš tā, daži optimizācijas jautājumi. Tāpat, ir apskatīti specializētā paātrinātāja izmantošanas trūkumi un priekšrocības. Praktiskā pielietojuma piemērā ir apskatīta ray-casting algoritma realizācija. Šis algoritms tika realizēts arī priekš plaša pielietojuma procesora, lai parādītu tā izpildes efektivitāti uz atšķirīgām ierīcēm.

Vladislavs Žuselis (Latvija)
vzsnake@gmail.com

LINQ TO SQL

Raksta mērķis ir izpētīt jaunu objektu-relācijas projekciju (O/RM - object relational mapping) LINQ to SQL, kas ir iekļauta platformā .NET Framework 3.5. Tiek apskatīts LINQ to SQL darbības princips. Lai labāk parādīt LINQ to SQL iespējas, rakstā tiek aplūkoti jaunas iespējas, konstrukcijas .NET Framework 3.5. Darbā tiek salīdzināti dažas O/RM tehnoloģijas, tādēļ kā: ADO Entity un nHibernate. Darba rezultāts ir LINQ to SQL iespējas salīdzināšana un efektīvu iespēju izdalīšana.

Tatjana Rukmane (Latvija)
st060525@inbox.lv

REKURSĪVI ZĪMĒJUMI

Referātā aplūkota rekursīva funkcija, rekursijas un rekursīvu zīmējumu definīcijas. Rekursija satopas ne tikai zinātnē: matemātikā, fizikā, programmēšanā, bet arī ikdienišķā dzīvē. Darbā iekļauti rekursīvu algoritmu apraksti, kas nepieciešami gan zīmējumu veidošanā, gan dažādu uzdevumu risināšanā. Praktiskajā darba daļā, izmantojot rekursīvus algoritmus, izveidoti vairāki zīmējumi: snegpārsla, kvadrāts, iekšpus kvadrāta ir riņķis, Hilberta līkne, trīsstūrains fraktāls. Visu šāda tipa uzdevumu atrisināšanai ir vairāki veidi. Programmēšanā ir iespēja izmantot gan rekursiju, gan iterāciju ciklu. Darbā, analizējot visu tēmu, tiek veikta rekursīvās funkcijas priekšrocību un trūkumu analīze.

Aleksejs Piščevs (Latvija)
talio@e-apollo.lv

Attēlu apstrādes algoritmi

Darba mērķis: izveidot nelielu redaktoru ar iespējam filtrēt attēlus pielietojot dažādus algoritmus.

Pjotrs Žarinovs (Latvija)
P.Zharinov@Latinsoft.lv

ŠŪŠANAS RŪPNIECĪBAS VADĪBAS PROGRAMMAS „GRINS R” IZVEIDOŠANA

Maģistra darba mērķis - izveidot programproduktu GrinS R, kurš risina ražošanas operatīvās vadības uzdevumus, nodrošina A/S “Vaide” informatīvo masīvu glabāšanu un veic ražošanas darbības analīzi un novērošanu operatīvās vadības uzdevumu risināšanai.

Viktors Krasovskis (Latvija)
aligator04@inbox.lv

QT FRAMEWORK IESPĒJAS

Mūsdienās novērojama tendence, ka programmatūra un tās grafiskais interfeiss tiek izstrādāti atsevišķi. Turklāt paplašinoties operētājsistēmu tirgum, rodas pieprasījums pēc multiplatformu risinājumiem, kuri darbojas galvenokārt gan Windows, gan Linux, gan arī Mac OS X vidē. Trolltech izstrādātais QT framework ir rīku un C++ bibliotēku komplekts, kas nodrošina multiplatformu programmatūras izstrādi C++ valodā un padara to ērtāku, nekā iepriekš. QT atbalsta arī citas valodas kā JAVA, PHP, Ruby u.t.t. Pietam QT framework ir pieejams zem brīvās programmatūras licences GPL, kas nozīmē, ka šie rīki ir bezmaksas pieejami brīvās programmatūras izstrādei un izglītošanai. QT sevī ietver C++ papildinošas klases darbam ar GUI, datu bāzēm, Open GL grafiku, tīkliem, datu apstrādes plūsmu vadīšanu, XML un skriptēšanu.

Janīna Osnovina (Latvia)
jandau@inbox.lv

THE USE OF COLORING METHOD FOR TECHNICAL DRAWINGS CONSTRUCTION AND READING

Our life asks for highly professional specialists. It is advisable to update not only the content of the study curriculum on the whole, but also the content of each separately taken study subject in order to increase the effectiveness of the study process. Such study course as “Technical graphics” needs a creative approach to the technical drawing construction and reading. Observations showed that the use of black-and-white technical drawings had lost its actuality. The aim of the research is to work out the coloring method. The essence of the coloring method is based on the main rules of the technical drawings construction and reading. It is also based on the hypothesis of effectiveness of students' practical activities. The result of the research illustrates that students' activities and their attention, perception, imagination, thinking and information storage develop by coloring the technical drawings.

Artis Mednis (Latvija)
Artis.Mednis@balta.lv

BEZVADU SENSORU TĪKLU IZMANTOŠANA PIEDZĪVOJUMU SACĪKŠU NORISES KONTROLĒ

Šajā darbā aprakstīts autora veikts pētījums par eksistējošām metodēm, kuras tiek izmantotas, lai iegūtu datus par piedzīvojumu sacīkšu norisi, kā arī aplūkota iespēja nodrošināt minēto datu pieejamību tiešsaistes režīmā sacīkšu norises laikā, izmantojot publisko mobilo sakaru tīklu. Kā darba mērķis tika izvirzīts uzdevums izveidot metodi, kura nodrošinātu piedzīvojumu sacīkšu norises datu pieejamību tiešsaistes režīmā, un kuru būtu iespējams pielietot praktiska aparatūras/programmatūras modeļa būvē. Mērķa sasniegšanai izmantotas literatūras studijas bezvadu sensoru tīklu un GSM standarta sakaru tīklu jomā, kā arī praktiski eksperimenti ar bezvadu sensoru tīklu iekārtām Tmote Sky, operētājsistēmu TinyOS un programmēšanas valodu nesC. Darba rezultāts ir oriģinālas piedzīvojumu sacīkšu kontroles sistēmas projekts, uz kura bāzes pašlaik tiek veikta sistēmas praktiskā implementācija.

HUMANITĀRĀS ZINĀTNES / THE HUMANITIES

Vīma Šaudiņa (Latvija)
vilma.saudina@du.lv

LĪDZĪGAIS UN ATŠĶIRĪGAIS LATVIEŠU UN LIETUVIEŠU KOPNACIONĀLO VALODU SĀKOTNĒ

Aplūkotas līdzīgas un atšķirīgas parādības divu baltu tautu kopnacionālo valodu izcelsmē. Salīdzinātas raksturīgākās iezīmes, aplūkoti ar terminoloģiju saistītie jautājumi.

Lāsma Vaivode (Latvija)
lasmav@lanet.lv

ĀRVALSTU STUDENTU LATVIEŠU VALODAS PRAKSE LATVIJĀ

Ārzemju studentiem uzturoties Latvijā ERASMUS programmas ietvaros rodas nepieciešamība izmantot saskarsmē latviešu valodu. Lai to varētu īstenot, Latvijas augstskolas (LU, VIA, RTU, LKA) piedāvā latviešu valodas kursus, kuros studenti gūst ieskatu latviešu valodas gramatikā, kā arī vingrinās komunikācijai ikdienā. Diemžēl pieejamie mācību materiāli ne vienmēr pietiekami gatavo valodas lietošanai ikdienā. Tikai atsevišķos gadījumos studenti ir gatavojušies Latvijas apmeklējumam jau savā augstskolā: ja viņu studiju virziens ir saistīts ar Baltijas jūras reģionu, baltistiku. Interesanta ir Braunšveigas Tehniskās Universitātes pieredze – tur tika organizēti speciāli latviešu valodas kursi, kuru noslēguma nedēļa bija Latvijā. Ar Latvijā pavadīto laiku studenti parasti ir apmierināti, bet ne vienmēr ar iespējām lietot latviešu valodu: galvenā problēma ir tā, ka cilvēki Latvijā grib izmantot kādu citu valodu, ne latviešu, kad pamana, ka runā ar ārzemnieku. Daudzi studenti izjūt vēlēšanos ne tikai paši vēlreiz atbraukt uz Latviju, bet arī iesaka to darīt saviem draugiem un radniekiem.

Dace Aizpuriete (Latvija)
daceaa@inbox.lv

KRIEVU VALODAS IESPRAUDUMI LAIMAS MUKTUPĀVELAS ROMĀNĀ "ŠAMPINJONU DERĪBA"

Laimas Muktupāvelas romānā "Šampinjonu Derība" savijas dažādu tautu – latviešu, t.sk. latgaliešu, slāvu, seno ķeltu, mūsdienu īru u.c. kultūrslāņi un zīmes. Romānā izmantotie citvalodu iespraudumi lasītājam ļauj pilnīgāk aptvert mūsdienu globalizētās pasaules ainu, ar citu valodu palīdzību autore atklāj konkrēto tautu mentalitāti un vērtību sistēmu. Krievu valoda pēc "dzelzs priekšvara" sabrukšanas ir dzirdama daudzviet pasaulē, īpaši Eiropā: lidostās, pilsētu ielās, bankās, arī Īrijas laukos. Tā ir valoda, kas piepilda dzīves telpu un kuras klātbūtni starptautiskajā aprītē nevar nepamanīt.

Anželika Anufrijeva (Latvija)
anzan2@inbox.lv

VERBĀLĀS ASOCIĀCIJAS ASOCIATĪVAJĀ EKSPERIMENTĀ

Verbālās asociācijas tiek aplūkotas dažādās zinātnēs. Asociatīvie eksperimenti ļauj noteikt cilvēka valodiskās apziņas centrālos un perifērijas komponentus, kā arī pētīt sociokultūras koncepta attīstības dinamiku. Referāta pamatā ir pētījums "Verbālās asociācijas bilingvisma situācijā". Tajā tiek aplūkota asociatīvā eksperimenta attīstības vēsture, valodnieku atziņas par verbālo asociāciju dabu un to klasifikāciju, kā arī konkrētā pētījuma rezultāti. Pētījuma aktualitāti nosaka tādi faktori kā šāda veida plašā mēroga pētījumu nepietiekamība latviešu valodniecībā, bilingvisma situācija valstī, valodu apguves nepieciešamība, mūsdienu leksikogrāfijas straujā attīstība.

Irita Saukāne (Latvija)
saurita@inbox.lv

DEFRAZEOLÓGISKIE OKAZIONĀLISMI

21. gs. sākumā plašsaziņas līdzekļos ir vērojams samērā liels okazionālismu skaits. Referātā tiks skaidrota okazionālismu izpratne un pievērsta uzmanība tiem okazionālajiem vārdiem, kuri derivatīvi un semantiski ir saistīti ar noteiktu frazeolōģismu. Okazionālismi, kurus motivē frazeolōģisms, līdz šim nav plašāk pētīti.

Inese Zuģicka (Latvija)
inese@nvoc.lv

IESAUKU RAŠANĀS UN LIETOŠANA

Latvijā oficiālo personvārdu sistēmu veido priekšvārds un uzvārds. Bez oficiālajiem personvārdiem ikdienā tiek lietotas iesaukas. Referātā tiks runāts par neoficiālo personvārdu – iesauku rašanās iemesliem un lietošanu, to specifiku un savdabību ikdienas saziņas procesā, to veidošanu no valodnieciskā viedokļa.

Edīte Vingre (Latvija)
editesvikli@inbox.lv

VERBU PERSONAS KATEGORIJA DARĪJUMU TEKSTOS

Referātā sniegts pētījums par verbu personas kategorijas lietojumu darījumu tekstos. Dokumentiem ir raksturīgs vispārināts izteiksmes veids un ietvertā informācija ir aktuāla noteiktai sabiedrības daļai, tādēļ neatkarīgi no to veida – ziņojumos, nolikumos, noteikumos, protokolos, aktos u. c. tiek lietotas atbilstošas verba formas, tai skaitā arī personas formas. Referātā analizēti dažādi darījumu tekstu veidi personas kategorijas aspektā. Referātā doti secinājumi par verbu personas kategorijas lietojumu un tās funkcijām darījumu tekstos.

Veronika Ruža (Latvija)

lvk@du.lv

VĀRDŠĶIRAS PIEDERĪBAS PROBLĒMA NELOKĀMO DIVDABJU KONTEKSTĀ

Tiks aplūkoti latviešu valodas nelokāmo divdabju ar *-ot(ies)*, *-am(ies)*, *-ām(ies)*, *-dams(ies)*, *-dama(ās)* konversijas gadījumi, kā arī diskutābie jautājumi par šo problēmu.

Marija Aleksandrovska (Latvija)

marija710@inbox.lv

МИФОЛОГИЧЕСКИЙ КОНЦЕПТ: МЕТОДЫ И ПРИЕМЫ КОМПЛЕКСНОГО ЛИНГВОКОГНИТИВНОГО ОПИСАНИЯ

Очевидно, что трудность исследования и описания концепта состоит в том, что ни одна вербальная форма концепта полностью не раскрывает его содержания. Однако чем больше методов и приемов использует исследователь, тем точнее окажется построенная модель концепта. Описание мифологической лексики, а также фольклорных и мифологических представлений, связанных с реализацией лексем в фольклорных текстах, представляется наиболее удобным с помощью комплексных лингвокогнитивных методик, объединяющих разные принципы концептуального описания. Исследование показало, что результативность комплексного лингвокогнитивного описания весьма высока, поскольку количество выделенных признаков концепта по сравнению с предыдущими этапами анализа значительно увеличилось.

Олег Копач (Беларусь)

aleh@bk.ru

ОТРАЖЕНИЕ СВЯЗИ ТОПОНИМНОГО ОБЪЕКТА С СУБЪЕКТОМ НОМИНАЦИИ

В докладе рассматриваются собственные имена болот, мотивированные посредством притяжательного признака, или связи с субъектом номинативного процесса; выявляется продуктивность данной группы гелонимной лексики и производится их распределение по подтипам антропонимного, этнонимного и апеллятивного образования. Среди всех имен болот группа притяжательных занимает второе после относительных, связанных с названиями других объектов топонимов. Этому есть естественное объяснение. Небольшие объекты не могут ориентировать Человека в мире, а поэтому обращаются к именам других объектов. В то же время тенденция микротопонимов чаще всего использовать притяжательный дифференцирующий признак, который отмечается исследователями в других группах небольших топообъектов, не фиксируется в гелонимах, поскольку, по-видимому, болота непригодны для сельскохозяйственной деятельности человека.

Anastasija Orešņikova (*Latvija*)
aza22lina@mail.ru

ДЕРИВАТЫ ЛЕКСЕМЫ „ДУБ” В СОВРЕМЕННОЙ РАЗГОВОРНОЙ РЕЧИ

В центре рассмотрения данной работы находятся дериваты лексемы дуб в современной разговорной речи. Современная разговорная речь характеризуется сниженностью и активным внедрением жаргонно-арготической лексики. Материалом для анализа послужили словари В.Быкова “Русская феня” (1994), В.С.Елистратова “Словарь московского арга” (1994), Г.Н. Складневской “Толковый словарь русского языка конца XX в. Языковые изменения” (2000), Б.Б.Химика “Большой словарь русской разговорной речи” (2004). В работе анализируются следующие дериваты: дубарь (глупый человек, тупица, покойник, сильный мороз, холод), дубак (дурак, тупица, сильный холод, низкая температура, надзиратель), дубняк (мороз, холод, физическое недомогание, лихорадка, грипп), дубина (милиционер, постовой), дуболом (глупый человек), дубачить (сторожить, охранять), дубануть, дубнуть (убить сильным ударом), дуборез (судебно-медицинский эксперт) и др. Анализ дериватов лексемы дуб позволяет обнаружить специфику формирования аксиологичности концепта.

Габриела Вильк (*Польша*)
gabriela.wilk@op.pl

ФРАЗЕОЛОГИЗМЫ, ВЕРБАЛИЗИРУЮЩИЕ КОНЦЕПТ „ТРУД” В РУССКОМ ЯЗЫКЕ, И ИХ ПОЛЬСКИЕ СООТВЕТСТВИЯ

Концепт „труд” относится к числу ключевых и неизменных концептов культуры, так как трудовая деятельность свойственна всем людям. Соответственно, трудолюбие и лень являются одними из определяющих качеств личности человека. Честный труд, хорошее выполнение работы положительно оцениваются во фразеологическом фонде как польского, так и русского языков. Анализ фразеологизмов двух близкородственных языков позволяет выделить следующие составляющие концепта „труд”: “большой объем работы”, “интенсивность труда”, “выполнение тяжелой, нудной, часто унижительной работы”, “небрежное выполнение работы”, “бестолковый процесс работы”, “присвоение результатов чужого труда” и “отсутствие желания трудиться”. Сходства в образной концептуализации „труда” в рассматриваемых языках свидетельствуют о значительной общности миропонимания носителей этих двух языковых картин мира. Вербализированные представления о трудовой деятельности позволяют также выявить специфику национального менталитета поляков и русских.

Агнешка Гаш (*Польша*)
aga_gasz@op.pl

РОД ЕСТЕСТВЕННЫЙ И ПОЛ В ОБОБЩЕННО-ТИПИЗИРУЮЩИХ ПРЕДЛОЖЕНИЯХ (РУССКО-ПОЛЬСКОЕ СОПОСТАВЛЕНИЕ НА МАТЕРИАЛЕ АФОРИЗМОВ)

Настоящая статья посвящается вопросу естественного рода в обобщенно-типизирующих предложениях, анализированных на примере текстов афоризмов в русско-польском сопоставлении. Афоризм представляет собой текст обобщающего характера, который может функционировать как минимальный текст, а также как

обобщающая единица текста. В связи с тем, что афоризм по природе приспособлен к выражению обобщённой информации, его признают типичной и наиболее распространённой формой выражения генеритивного коммуникативного регистра речи (по Золотовой). В настоящей статье афоризм рассматривается как минимальный текст-носитель обобщённой информации. Анализу подвергаются обобщённо-типизирующие предложения, выражающие стереотипные обобщения, касающиеся типичного представителя естественного класса субъектов. Особое внимание уделяется родовой характеристике имён существительных, обозначающих живых существ в русском и польском языках, напр. мать, ребёнок, дитя. Отмечается роль существительных общего рода (сирота).

Gaļina Bogdanova (Latvija)
gaalina@inbox.lv

СРАВНИТЕЛЬНЫЙ АНАЛИЗ ДИСПОЗИЦИИ РЕЧИ (НА МАТЕРИАЛЕ РЕЧЕЙ О А.С.ПУШКИНЕ И.ТУРГЕНЕВА, Ф.ДОСТОЕВСКОГО, И.АКСАКОВА)

Данная работа посвящена сопоставительному анализу, выявлению композиционных частей, элементов аргументации, определению как располагаются и используются элементы аргументации, определению основного тезиса речей, произнесённых И.Тургеневым, Ф.Достоевским, И.Аксаковым в 1880 году по поводу открытия памятника А.С.Пушкину в Москве. И.Тургенев как и Ф.Достоевский говорит о том, что Пушкин был очень близок к народной жизни и создал прекрасные народные типы, но звание всемирного поэта оратор не присваивает А.С.Пушкину. Если И.Тургенев отказал Пушкину в звании всемирного поэта, то Достоевский сравнивает творчество Пушкина с творчеством „Шекспира, Сервантеса, Шиллера“, при этом подчёркивает, что только Пушкин обладал „способностью всемирной отзывчивости“. И.Аксаков объясняет категорию народности, так же, как и И.Тургенев. Но для Аксакова народность не является низшей ступенью национального воплощения в искусстве, а совпадает со всемирностью.

Мария Малыгина (Россия)
maria-malygina@yandex.ru

СОСТАВ МИНЕЙНОГО СТИХИРАРЯ XII в.

Одной из интереснейших древнерусских певческих книг является минейный стихирарь, содержащий стихиры на неподвижные праздники по дням года. Нами просмотрены пять из семи известных списков Стихираря XII в.: ГИМ Син.572, Син.589, Син.279; БАН 34.7.6 и РНБ Q.п.I,15. В итоге можно говорить о некоторых выводах относительно состава древнерусского стихираря XII в. Необходимость этого анализа обусловлена тем, что такие данные могут служить косвенными аргументами для атрибуции и локализации рукописи. Наиболее пространными сборниками являются рукописи БАН 34.7.6, РНБ Q.п.I,15 и Син.279. Списки БАН и РНБ достаточно сильно отличаются друг от друга набором стихир. Рукопись же Син.279 включает за небольшим исключением все стихиры Стихираря БАН и практически все стихиры рукописи РНБ, которых в основной массе нет больше ни в одном из просмотренных нами списков. Однако в отношении расположения стихир, лексики, грамматики и орфографии, а также оформления заглавий и отдельных уставных комментариев

рукопись Син.279, несомненно, более близка списку БАН. Вопрос временного и локального соотношения данных рукописей, а также их первоисточника еще предстоит решить.

Natālija Kaļiņina (Latvija)
natalija_kalinina@inbox.lv

„ВОСПОМИНАНИЯ” ТЭФФИ. СТРУКТУРА И СЕМАНТИКА

Книга Тэффи “Воспоминания” увидела свет в 1932 году в Париже. “Воспоминания” – мемуарная проза, жанр воспоминаний. Воспоминания Тэффи не являются механическим суммированием прошлого, они одновременно обладают свойством эмоционального и интеллектуального толкования прошлого, переосмысления событий. Память выступает как рефлексивный процесс, как механизм создания уже пережитого события, относящегося к прошлому. Но окончательную оценку это событие получает в настоящем, в том времени, когда пишется книга. В книге Тэффи феномен памяти предстает и как предмет художественного изображения, и как категория поэтики, и как смыслообразующая категория художественного мира, и как способ художественного мышления, и как одна из основных составляющих ее мировоззрения. Сюжет книги “Воспоминания” задан самой действительностью, все события даны только через восприятие Тэффи, а в основе художественного языка – ирония. Иронизация Тэффи – это защитная реакция на несовершенство мира, на бессилие что-либо изменить.

Marija Soloveja (Latvija)
marijasoloveja@inbox.lv

СМЫСЛОВАЯ МНОГОПЛАНОВОСТЬ ПОЭТИЧЕСКОГО ЯЗЫКА В. ВЫСОЦКОГО

Работа посвящена проблемам изучения специфики художественного слова, одной из специфических особенностей которого является его смысловая многоплановость. Смысловая многоплановость – это то свойство художественной речи, которое проявляется в том, что в каждом художественном слове заложена возможность нескольких интерпретаций. Во введении обосновывается актуальность выбранной темы и её новизна, степень научной разработанности, определяются объект и предмет исследования, цели, задачи, методология, теоретическая и практическая значимость. Первая глава представляет подробный обзор работ посвященных В.Высоцкому. Описываются особенности поэтического стиля, особенности лексики и фразеологии. Рассматривается многообразие речевых средств поэзии В.Высоцкого. Вторая глава представляет собранный материал, посвященный средствам создания смысловой многоплановости. Обзор ключевых работ. Рассматриваются основные средства создания смысловой многоплановости в творчестве В.Высоцкого (диффузность семантики слов, многозначность слов, актуализация ассоциативных сем и внутренней формы фразеологизмов). Основное внимание в работе уделено изложению теоретических знаний на основе практического материала. (Поэтическое наследие В. Высоцкого). Выявлены доминантные средства создания смысловой многоплановости в творчестве Высоцкого. В заключении подведены итоги работы.

Kristīne Kuņicka (Latvija)
kristine.kunicka@du.lv

LANGUAGE MAINTENANCE AS ONE OF THE MAIN OBJECTIVES OF ECOLINGUISTICS

In 1972 Einar Haugen pioneered an ecological approach to the study of language, today known as ecolinguistics. It is a relatively new branch of linguistics which investigates languages and their relations with the environment. Haugen determines that the two main tasks of ecolinguistics are to analyze and prescribe or plan. Language is a unique phenomenon that characterizes the species called Homo Sapiens. The evolution of languages has ensured the present form of all languages on the Earth. However, due to ever increasing globalization, the world is heading towards unification of knowledge and resources which could lead to the degradation of the linguistic diversity. In order for languages to survive and develop, they have to be maintained. Language maintenance is one of the main objectives of ecolinguistics and can be defined as a set of group or individual supported actions that include promotion, development, recording, and retrieval intended to keep a language in good condition.

Evita Badina (Latvija)
evi@apollo.lv

THE SYSTEM OF VALUES IN THE SONG TEXTS OF THE BRITISH GROUP "THE BEATLES"

The article offers a short historical and cultural background of the time when "The Beatles" performed. The aim of the article is to present the system of values of the 1960s basing on the song texts of the group "The Beatles". The methods of the linguistic research are a survey and an analysis. The article presents different views of the scholars who studied the British music of the 1960s and outlines the basic topics of rock lyrics of "The Beatles". The classification of the themes into the system is made. The examples from the song texts are offered to demonstrate the individual and collective systems of values.

Maral Bekenovna (United States of America)
maral0204@mail.ru

THE APPLIED ASPECTS OF INTERCULTURAL COMMUNICATION

The paper is a discussion of the effect of Intercultural Communication issues encountered by the Russian and Kazakh Students in America. It is based on a large survey study as well as focus-interview studies. This paper seeks to demonstrate that values and customs are manifested not only in non-verbal communication but also in verbal communication in that native language influences the speaker's ways of using a non-native language.

Jelena Semēca (Latvia)
semeneca@hotmail.com

THE SPACE OF A HILL IN "HILL OF DREAMS" OF ARTHUR MACHEN

The article is devoted to the analysis of the space of a hill in the novel written by Arthur Machen, "Hill of Dreams". In this novel A.Machen creates a double-sphered world which encompasses two spheres: a real one and an unreal one. In such a model of the reality the super-reality transforms the objective reality making a horizontal movement, conquering and subordinating the material world. The unreal world of super-reality is claimed an analogue to the reality. The unreal space of the hill is very active: it tempts the main hero offering an ideal world, which cannot be reached in the objective reality; the more time is spent in the super-reality the more real it becomes. During this process a man, being both a part of the objective reality and, at the same time, being a creator of the super-reality, loses his soul. The claimed true super-reality turns out to be a "desert of ice" which brings horror.

Jekaterina Korjuhina (Latvia)
kvn@home.lv

THE WORDS THAT CAN KILL. THE ROLE OF THE WORD IN CHUCK PALAHNIUK'S "LULLABY"

Chuck Palahniuk is a modern American writer. He is best known for the award-winning novel "Fight Club", which was later made into a film. C.Palahniuk's writing style is extremely interesting to analyse. His narrative is characterized by limited vocabulary, short sentences, numerous repetitions of certain lines, sudden plot twists, cynical and ironic black humour. All this plus the bizarre events depicted in his stories have resulted in Palahniuk being labelled "Shock Writer", "Nihilistic Genius", "Hero of Generation X". The article analyses C.Palahniuk's novel "Lullaby". The Lullaby, the song printed in a book for children has the ability to kill people either being sounded out or through the unspoken wish. By this book the author asks a controversial question - "What if words could hurt?" - and develops the idea till its extreme.

Daiva Civilkiene (Lithuania)
d.civilkiene@splius.lt

THE ROLE OF TEXT-BASED ACTIVITIES IN TEACHING ESP STUDENTS

The paper deals with the role of text-based activities designed for ESP students and covers subjects varying from accounting or business administration to nursing and tourism. ESP combines subject matter and English language teaching. The paper defines the ways of application of text-based activities and is based on the analyses of the assignments of ESP textbooks.

Ilona Ustinova (Latvija)
ilonaustinova@navigator.lv

THE INFLUENCE OF LANGUAGE LEARNING IN A FOREIGN CULTURAL AND LINGUISTIC ENVIRONMENT ON THE PROCESS OF SHAPING IDENTITY OF ADOLESCENTS

The modern world is characterized by the growing number of contacts resulting in communication between people of different social and age groups with different linguistic and cultural background. More young people have got a possibility to learn a foreign language in the environment of the country of the language studied. They live and study in a new cultural environment. Language plays an important role in their adaptation to it. Acquiring a new language in the country of its origin through the immersion into a new cultural layer must presumably affect the process of shaping adolescents' identity, most active at their age. Socializing with peers and adults in the new environment adolescents get answers to their questions and develop their world outlook. Therefore, the aim of the article is to determine the influence of the process of foreign language learning in the new cultural and linguistic environment upon the adolescents' identity shaping including their L1 and L2.

Svetlana Toropoviene (Lithuania)
tsvetlana@anet.lt

THE USE OF LOANWORDS IN STUDENTS' COLLOQUIAL SPEECH, MASS MEDIA AND INTERNET

Nowadays it becomes more and more difficult to prevent the occurrence of international words and loanwords in our native language. Our paper identifies the ways and reasons of entering the loanwords into the Lithuanian language, the frequency of their usage in students' colloquial speech, mass media and Internet. The research is based on the analyses of local and republican newspapers, web pages and the results of students' survey.

Nijolė Litevkienė (Lithuania)
nijolel@siauliukolegija.lt

THE EFFECTIVE USAGE OF ELECTRONIC MEANS OF COMMUNICATION IN THE STUDY PROCESS

The Effective Usage of Electronic Means of Communication in the Study Process The development and spread of information technologies cover many spheres of human life. It's impossible to manage without a computer. New information and communication technologies enable us to accelerate the spread of globalisation. The essential condition in the process of communication and cooperation are communicative competences. Two levels of society appear: people who accept electronic communication means and people who don't want to use them. The exceptional role of communicative competences shows up in contemporary knowledge society, when the impact of information means is obvious. Computers, internet, mobile phones, media nets are only a small part of specific communication of people. The study showed that modern-day homo should be Homo computans - the mixture of an active consumer and knowledge person. Our audiovisual epoch, in which a word is replaced by vision, became a reality. The respondents of the survey pointed out, that electronic means of communication may become an independent world.

That's why anthropological criteria of technique repression related to human culture and spiritual traditions should win.

Lidija Misjune (Latvija)
lidijamisjune@inbox.lv

ORTHOGRAPHIC VARIABLES IN THE INTERNET LANGUAGE

The present article aims at an analysis of orthographic variables and the possible reasons of their appearance in the Internet language. Some researchers single out four main orthographic variables: -vowel omission- vowels are omitted from words; -compounds of letters and numbers- users combine both numbers and letters to create hybrid forms of words; -phonological reduction - when whole words are reduced to a single character that is phonetically representative of the word itself; -simplified spelling- it means writing words in such a way that they more closely represent pronunciation. The possible reasons for the usage of such variables are: - the need for speed- the conversations (especially in chat groups) take place at a high tempo and so it is economically faster to abbreviate and shorten certain aspects; - the creativity and playfulness - participants are using the limitations of a keyboard to invent a new online lexicon best suited to the Internet language environment.

Sarmīte Ludborža (Latvija)
samislv@hotmail.com

CATEGORIES OF INFORMATION STRUCTURE

Nowadays there is so much information that each person should think about the presentation of this information in the understandable way for the listeners. One should think how to formulate his ideas and how to present them taking into consideration the addressee's knowledge. The article is about different categories of information structure which are important when communicating. The most important categories are information flow, topic, focus, and weight. In the article, definitions of these categories given by different linguists are studied and analysed. Each of these categories has its own role in the discourse and normally speakers are using them unconsciously.

Žanna Vasiļevska (Latvija)
zannucis@inbox.lv

NOVECOJUŠO VĀRDU KRĀJUMS

Darba metodes: informācijas apkopošana, teorētiskā materiāla apstrāde, daiļliteratūras pētīšana, piemēru apkopošana un analīze. Darba mērķis: izpētīt novecojušo vārdu pielietojumu mūsdienu valodā un literatūrā. Tēmas aktualitāte: novecojušajā vārdu krājumā ietilpst arhaismi, historismi un senvārdi. Taču šo jēdzienu pielietojums mūsdienu valodā reizēm ir kļūdaini. Jēdzieni "arhaisms" un "historisms" tiek pat lietoti kā sinonīmi, kas nemaz nav tā. Tāpēc šajā darbā tiek parādītas un raksturotas šo jēdzienu galvenās atšķirības un īpatnības.

Oksana Ļubimova (Latvija)
oksjushkin@inbox.lv

VECUMA STEREOTIPU IZPAUSME MŪSDIENU VĀCU VALODĀ

Vecuma stereotipi pieder pie sociālu stereotipu grupas. Tie aptver kādu priekšstatu kopumu par vecumu. Runa ir par to, ka cilvēkiem viņu kalendārā vecuma dēļ piedēvē noteiktas īpašības un sagaida noteiktu uzvedību. Kopuma runā par pozitīviem un negatīviem stereotipiem. Kad jaunākā gada gājuma cilvēki satiek vecākos, jaunākā cilvēka uzvedībā notiek izmaiņas - viņš pielāgojas vecākām cilvēkam, uzskatot, ka komunikācijā varētu rasties deficīti cilvēka vecuma dēļ. Tādējādi rodas negatīvie priekšstati par cilvēku, kurš ir gados vecāks, bet tas nenozīmē, ka šī iemesla dēļ saskarsmē varētu rasties saprašānās sarežģījumi. Tāda attieksme rada fenomēnu, ko sauc par ageismu jeb diskrimināciju pēc vecuma pazīmēm. Pēdējā laikā šī tēma ir kļuvusi ļoti aktuāla un par to tiek bieži diskutēts sabiedrībā.

Zaiga Januškeviča (Latvija)
kjiirsiitis12@inbox.lv

ZUM KULTURBEGRIFF IN DER LINGUISTISCHEN ÜBERSETZUNGSFORSCHUNG

Referātā tiek aplūkots kultūras jēdziens lingvistiskās tulkošanas teorijas kontekstā. Autore iztirzā 20.gs. 70-jos gados lingvistikā ienākušo kultūrspecifiskās tulkošanas aspektu, ka arī pievēršas valodas un kultūras mijiedarbības un kultūrspecifiskās semantikas problemātikai. Darbā tiek minētas dažādas kultūras jēdziena interpretācijas iespējas lingvistikā un tulkojumu teorijā. Autore uzsver, ka valodai un kultūrai ir daudz saskares punktu. Valoda un kultūra ir apziņas formas, kas ataino cilvēka pasaules uztveri un starp šīm formām pastāv nepārtraukta mijiedarbība.

Marija Ņekraša (Latvija)
aijram@inbox.lv

SIEVIEŠU TĒLS HEINRIHA HEINES MĪLESTĪBAS DZEJĀ

Darba nosaukums - Sieviešu tēls Heinriha Heines mīlestības dzejā Darba autors - Marija Ņekraša Zinātniskais vadītājs - Dr. phil. N. Dainoviča Darbs sastāv no: Ievada, literatūras saraksta, pielikuma, kopsavilkuma angļu valoda, un secinājumiem. Izmantota literatūra - Heinriha Heines dzeja. Pētišanas priekšmets - 19. gadsimtā literatūra Pētišanas objekts - Heinriha Heines mīlestības dzeja Darbs ir uzrakstīts vācu valoda Sekojošu rakstnieku pētnieciskā literatūra - B. Kortlaender, J. Schnell, E. Zieglerv, V. Klein, K. Kleinknecht, M. Reich- Ranicki, F. Raddatz, V. Pronin, J. Trilse-Finkelstein, D. Wies Izmantotās pētišanas metodes - avotu analīze, pētnieciskās literatūras studēšana un apkopošana, informācijas kopsavilkums, salīdzinājumi, vispārināšana Darba mērķis ir sekojošs - parādīt Heinriha Heines mīlestības dzeju, kāds ir sieviešu tēls Heinriha Heines mīlestības dzejā, kāda loma ir bijusi sievietei Heinriha Heinei dzīvē un kā tā ir atspoguļota Heinriha Heines darbos.

Inesa Antonova (Latvija)
askorbinka@inbox.lv

DER RAUM DES WEGES IN A.STIFTERS ERZÄHLUNG "BRIGITTA"

Der Raum des Weges in A.Stifters Erzählung "Brigitta" nimmt einen besonderen Platz ein. Der Weg in dieser Erzählung ist der Bindeglied nicht nur zwischen den realen Orten, sondern auch zwischen den Haupthelden. Hier wird eine dynamische Bewegung nach vorne dargestellt, die sowohl das Sujet entwickelt, als auch eine Rahmenkonstruktion darbietet. Die Untersuchung "des Weges" lässt Folgendes feststellen: Wir befassen sich in dieser Erzählung mit den mehreren Schichten "des Weges". Im ersten Fall spricht man immer von dem Weg, der die realen physischen (nicht belebten) Objekte verbindet, im zweiten Fall wird von der nicht weniger realen Objekten, die die Menschen sind, gesprochen.

Kristīne Paškeviča (Latvija)
cristy_liebt@yahoo.de

BIROKRĀTIJA FRANCA KAFKAS ROMĀNĀ "PROCESS"

Cilvēki sāk vairāk un vairāk interesēties par Franca Kafkas daiļradi. Francs Kafka ir autors, kurš izceļas ar savu neparastu stilu. Aktuālas ir arī problēmas, par kurām autors runā savos darbos.

Karīne Laganovska (Latvija)
karine33@inbox.lv

KRĀSU SIMBOLIKA V. BORHERTA DAIĻRADĒ

Vācu pēckara rakstnieka Volfanga Borherta (1921-1947) daiļrade vēsturiskās realitātes fonā atklāj cilvēka esības katastrofu kara un pēckara periodā. Rakstnieka prozas vēsturisko pamatu veido Otrā pasaules kara notikumi. Pētījumā tiek analizēta cilvēka iekšējās pasaules atklāsmē caur īsajos stāstos un drāmā sastopamo krāsu simboliku. Drāmā "Tur aiz durvīm" un stāstos "Pa garo garo ielu", "Kaķis bija nosalis sniegā", "Tu bālais brāli mans", "Pienenīte" u.c. krāsu pretstati ne tikai ietonē V.Borherta mākslinieciskās pasaules telpu un laiku, bet arī asociatīvi signalizē par cilvēka pasaules uztveri, ko pavada bailes un prieks, cerības un vilšanās, harmonija un disharmonija.

Ārija Ļaksa (Latvija)
lareliv@inbox.lv

ZEITRELATIONEN IM ROMAN "BILLARD UM HALB ZEHN" VON H. BÖLL

Pētījuma pamatā ir laika kategorija H.Bella romānā "Biljards pusdesmitos", un tieši mākslinieciskā laika struktūras mijiedarbība ar laiktelpas reālo struktūru. Šajā romānā autors operē galvenokārt ar jēdzieniem pagātne - tagadne - tuvākā nākotne. Pagātnes un tagadnes kopsakarības tiek atklātas ar atmiņas kategorijas starpniecību. Pagātnes un tagadnes mijiedarbība romānā attēlo subjektīvā laika uztveri, kas ietekmē mākslinieciskā laika struktūru.

Polīna Mihaiļuka (Latvija)
pollijaFX@inbox.lv

ADJEKTIVS KOMPARATIONS FORMER

Mitt Orsarbete Kallas "Adjektivs Komparations Former". Den är av grammatiska temen och där beskriver jag om hur många komparations former av adjektiv finns det i svenska språk, i svenska grammatik och hur böjs till exempel substantiv när vi har både adjektiv och substantiv i en mening. det är om vi talar om teori. till mitt arbete använde jag olika resurser (böcker, tidningar, internet, journaler). Årsarbetet består av två delar. den första är teori, men den andra är en praktik. på tal om praktiken. har jag använt olika magasin och olika texter och försökte att hitta på några exemplen att visa vad är adjektivs komparations former och hur dem agerar i meningar och så vidare. jag tycker att mitt arbete är ganska intressant och en av dem som kan användas i framtiden.

Aija Jakovele (Latvija)
aija_jakovele@hotmail.com

UNGDOMSSLANG I SVENSKA SPRÅKET

I föredraget ska författaren betrakta typer av ungdomsslang. Ungdomsslang är slang som ungdomar använder. Författaren ska också betrakta, hur slang bildas och varför ungdomar använder den. Ungdomar använder slang för att chockera och vara tuff, för att visa grupp tillhörighet på något sätt. Många slangord bildas genom att lägga till suffix -is (tjockis) och -o (pucko). Slang kommer från engelska språket, andra olika språk som talas i invandrartäta områden. Genom tiderna förändras samhället på många sätt, så förändras också ungdomsslang. Många slangord försvinner ganska snabbt, vissa slangord går upp till allmän språk. Under 1900 - talets början var jätte - , bil, buss en mycket vanligt i ungdomsslang, idag är de orden accepterade i vanligt språkbruk.

Ilona Pučka (Latvija)
p_ilona@inbox.lv

LETTISK-SVENSKA LITTERÄRA KONTAKTER (1990-2005)

Svenska och lettiska litterära kontakter är mycket gamla. En av de första översatningen av svenska litterära boken till lettiska är Emilie Flygar-Carlens romanen "Emmas hjärta eller till och med de amorösa axlarna till berg av rosen" (Emmas sirds jeb Caur mīlestības ērkšķiem uz rožu kalnu), år 1877. Till svenska översattes R. Blaumanis "i dödens skugga" (Nāves ēna, år 1890. Under sista åren varje år översattes till lettiska språket ca 7-8 böcker, men till svenska språket ca 3 böcker.

Ilona Laha (Latvija)
ilona.laha@du.lv

BARNDOMSSKILDRINGEN I V. BELŠEVICAS TRILOGI "BILLE" OCH S. KALNIETES "MED HÖGKLACKADE SKOR I SIBIRIENS SNÖ"

De mest kända lettiska barndomsskildringarna under den sista 10-årsperioden är Vizma Belševicas trilogi Bille och Sandra Kalnietes „Med högklackade skor i Sibiriens snö”. I Billes trilogi skildrar V. Belševica sin barndom under 1930-talet. Det är en realistisk berättelse som inte väjer för det mörka, och som ger en bild av ett barn som trots svårigheterna har en enastående förmåga att iaktta och förstå, att skilja på gott och ont. S. Kalniete beskriver en lettisk familjs liv under den sovjetiska ockupationen. Hon antyder bara sitt eget liv, hur hon som femåring för första gången såg sitt hemland Lettland, hur hon duktigt lärde sig marxismens grundteser i ockupationsmaktens skola och hur hon förtvivlat, efter att Lettland återfått sin självständighet och Sovjetunionen kollapsat i officiella arkiv, sökt efter sanningen om sin familj.

Jevgēnija Ļapunova (Lettonie)
jevgenijalapunova@inbox.lv

L'HISTOIRE DE LA LANGUE FRANCAISE

Le sujet du travail de recherche est 'L'histoire de la langue française', ou l'auteur décrit l'histoire et la situation linguistique. L'attention particulière est faite à la situation linguistique actuelle et ses conséquences. L'article aborde la question des particularités de la langue française et de son développement.

Oksana Tomaka (Lettonie)
lilu-t@inbox.lv

L'HISTOIRE DE LA FRANCOPHONIE

Le titre de mon travail est "L'Histoire de la Francophonie". Mon travail consiste dans l'écriture et développement de l'information de la création de L'Organisation Internationale de la Francophonie jusqu'à nos jours. Mon travail comporte une analyse du développement et de l'intégration de la langue française dans les pays Francophones.

Ilze Gornika (Lettonie)
ilzegornika@gmail.com

LES POINTS POSITIFS ET NÉGATIFS DE LA FRANCOPHONIE

Le sujet du travail de recherche est "Les points positifs et négatifs de la Francophonie". Il y a plusieurs raisons de faire un travail sur ce sujet. La Francophonie est très importante et populaire partout dans le monde. Cela indique les changements culturels pendant des années dans des pays francophones.

Jūlija Romanovska (Lettonie)
jusjka.r@inbox.lv

LA SUISSE FRANCOPHONE

Le sujet du travail de recherche est 'La Suisse Francophone', ou l'auteur décrit l'histoire, la géographie et la situation politique en Suisse. L'attention particulière est faite à la situation linguistique actuelle et ses conséquences en Suisse. L'article aborde la question des particularités de la langue française en Suisse en comparaison avec les particularités linguistiques du français en France.

Liana Sitniece (Lettonie)
liana87@inbox.lv

LA BELGIQUE FRANCOPHONE

Le sujet du travail de recherche est "La Belgique Francophonie". Dans le travail l'auteur fera connaître la position géographique, l'histoire, la situation politique et la culture dans ce pays. On analysera aussi la situation linguistique actuelle et ses conséquences en Belgique. Dans la partie pratique l'auteur comparera les particularités de la langue française en Belgique et en France.

Aiga Gegere (Lettonie)
geisha007@inbox.lv

LES ANGLICISMES DANS LE FRANÇAIS DU QUÉBEC

Le thème de mon papier de recherche est „Les anglicismes au Québec”. Mon but est de faire des recherches aux anglicismes au Québec et décrire les circonstances qui ont influencé l'entrée des anglicismes dans le français du Québec.

Anna Baļseviča (Lettonie)
bal_ana@inbox.lv

LES LANGUES RÉGIONALES EN FRANCE

Le sujet du travail de recherche est „Les langues régionales en France”. Je souhaite examiner l'essence d'un concept „la langue régionale”, l'histoire des langues régionales en France. De plus, je présenterai un classement des langues régionales les plus connues: l'occitan, l'alsacien, le breton, le corse, le catalan, le basque et le ch'ti. Je comparerai les langues régionales en France avec les langues régionales en Lettonie. Un questionnaire sera proposé aux français qui connaissent et/ou utilisent des langues régionales. Les langues régionales de la France sont également présentes en chansons que nous analyserons.

Jelena Sidorova (Lettonie)
elenka18@inbox.lv

LES DOM-TOM D'HIER À AUJOURD'HUI

La France d'outre-mer, souvent désignée par l'abréviation DOM-TOM permet de désigner collectivement l'ensemble des terres sous souveraineté française situées hors métropole. Ces territoires sont d'anciennes colonies françaises. Je souhaite développer l'histoire des DOM-TOM et leur situation présente. Je me propose d'examiner chaque pays des DOM-TOM, leur position géographique, politique et sociale.

Kristīna Kudabaite (Lettonie)
rubyT@inbox.lv

ANALYSE D'UN CORPUS D'EXPRESSIONS IDIOMATIQUES SUR LES SENTIMENTS

Le sujet de mon travail est "Analyse d'un Corpus d'Expressions Idiomaticques sur les Sentiments". L'un des raisons d'étudier les expressions idiomaticques est qu'elles sont difficiles à apprendre. L'auteur du travail fera aussi un classement `expressions idiomaticques sur les sentiments pour mieux les comprendre.

Romans Savickis (Lettonie)
romans.savickis@du.lv

L'ASPECT CONTRASTIF DES EXPRESSIONS IDIOMATIQUES AVEC LA COMPOSANTE „EAU” (EN FRANÇAIS ET EN RUSSE)

L'article actuel aborde l'aspect contrastif des proverbes et des dictons dont la composante est le mot „eau”. L'eau étant un élément essentiel dans la vie humaine doit bien refléter l'état d'esprit, la mentalité des porteurs du français et du russe. Ce fait se découvre assez clairement dans le matériel idiomaticque des langues à étudier.

Olga Razminoviča (Lettonie)
arnika-1@inbox.lv

L'HISTOIRE DU CINÉMA FRANÇAIS UN À TRAVERS UN RÉALISATEUR FRANÇAIS

Dans le travail actuel on décrit le cinématographe Français. On examine l'histoire de l'apparition et le développement du cinéma. Ainsi qu'on produit l'analyse des films Luc Besson, un célèbre réalisateur français. On réalise l'analyse de ses films les plus connus: Le Grand bleu, Léon, Nikita, Subway, Arthur et les Minimoys .

Inta Virza (Lettonie)
sunfire@inbox.lv

LES DIFFÉRENCES CULTURELLES ENTRE LA LETTONIE ET LA FRANCE

Cet article traite des différences culturelles entre la Lettonie et la France. Les fêtes, les traditions et l'organisation temporelle sont reflétées comme la comparaison des cultures. Ce

travail de recherche va permettre de découvrir les traits culturels saillants dans chacune de deux cultures.

Olga Marculeviča (Lettonie)
olga_mac@inbox.lv

EL ANÁLISIS LITERARIO DEL ENSAYO DE ARTURO PÉREZ-REVERTE "UN HÉROE DE NUESTRO TIEMPO"

Arturo Pérez-Reverte describe y analiza un fenómeno de soledad y escapismo como filosofía de vida de los jóvenes.

Ольга Сороколетова (Россия)
moebius1@yandex.ru

NAMES OF HERBS AND SPICES IN RUSSIAN-GERMAN MANUALS OF SPOKEN RUSSIAN OF THE 16TH-17TH CENTURY

The object of this investigation became the following texts: Russian-German manual by Thomas Schrowe (1546), the anonymous Russian-Low German manual (16th century) and Tönnies Fenne's Russian-Low German manual (1607). These texts were created in order to satisfy the needs of the Russian-Hanseatic trade. Hence their practical orientation, which determines the characteristic features of the manuals, particularly the arrangement of words according to the lexico-semantic criteria. One of the lexico-semantic groups is built by names of herbs and spices. Although they weren't among the most important articles of the Russian-Hanseatic trade, they played an important role in the life of the medieval man. The corresponding part of the manuals contains a great number of cases of language interference, for the heterogeneity of this lexico-semantic group caused mistakes and misunderstandings, which let one draw interesting conclusions – both in the fields of linguistics and culture studies.

Anele Nikogda (Latvija)
anik@lanet.lv

ХАРАКТЕРЫ, МАКСИМЫ, МОРАЛЬНЫЕ СЕНТЕНЦИИ В ПРОЗЕ ГАРЛИБА МЕРКЕЛЯ

Характеры, максимы, сентенции, литературные портреты в прозе Г.Меркеля выступают как составная часть эстетического постижения эпохи, они представляют собой специфическое жанровое образование, фиксирующее единство эстетического сознания века Просвещения. Предпосылкой эстетического единства является желание автора дать о себе и мире отчет таким образом чтобы оба полюса- индивид и история были соотнесены с объективными законами жизни. Духовная жизнь и современники Меркеля выступают как самостоятельные объекты художественного анализа, воплощающего в себе интеллектуальный и нравственный опыт автора. Доклад содержит анализ книги Меркеля " Briefe an ein Frauenzimmer ueber die wichtigsten Produkte der schoenen Literatur".

Kristīne Anspoka (Latvija)

diondra1@inbox.lv

KĀRĻA KRŪZAS VELTĪJUMDZEJA

Referātā apskatīti Kārļa Krūzas veltījumdzejoļi, kurus nosacīti var iedalīt 3 grupās: uz fotogrāfijām rakstītie apsveikumi, periodiskajos izdevumos un krājumos ievietotie veltījumdzejoļi, kā arī arhīvos esošajās piezīmēs rokrakstā atrodamie veltījumi. Dzejoļiem, kas rakstīti reālai personai, piemīt biogrāfiskums, tādēļ referātā aplūkotas zināmas biogrāfiskas paralēles ar Kārļa Krūzas laikabiedriem, kolēģiem, draugiem un paziņām (Jānis Sudrabkalns, Īna Fimbere, Emīls Dārziņš, Aspazija, Jūlijs Dievkociņš u. c.) Dzejoļos paustās domas bieži vien atbalsojas arī dzejnieka dienasgrāmatā.

Oksana Komarova (Latvija)

Oksana.Komarova@du.lv

IEKŠĒJĀ KODOLA MEKLĒJUMI ANTONA ČHOVA STĀSTĀ "SIRSNIŅA" ("ДУШЕЧКА") UN EDUARDA VULFA STĀSTĀ "PRIDOROŽNIKS"

Referāta mērķis ir izgaismot būtiskākās šo divu literāro darbu paralēles, kas vērojamas galvenokārt sižetiskajā līmenī (Sirsniņa un Pridorožņiks savos meklējumos iziet vairākus aktivitātes / sastinguma posmus, par iekšējā kodola galveno sasniegšanas līdzekli izvēlas mīlestību, kā arī mēģina kopēt savas mīlestības objekta runas un uzturēšanās manieri, nonākot līdz pat pilnīgai svešu domu atveidei), kā arī varoņu tēlu izveidē (Sirsniņa un Pridorožņiks kā divas dvēseles to sākotnēji tirā, neizkoptā veidā, nonākot pelēkās ikdienības gūstā un saskaroties ar dažādām tās parādībām, iztrūkstošo piepildījumu mēģina atrast gaišākā, kas vēl palicis virs zemes, proti, - mīlestībā). Tajā pašā laikā Pridorožņika un Sirsniņas dzīvesstāstu noslēgums, kā arī autoru izvēlētās tehnikas specifika ļauj šos divus darbus uzskatīt par savdabīgiem un individuāliem divu dažādu rakstnieku gara veidojumiem.

Татьяна Сивачёва (Latvija)

ze-phyr@one.lv

ПТИЦА В ЛИТЕРАТУРЕ

Целью данного сообщения является демонстрация значимости данного образа в литературе. В первую очередь, рассматривается образ птицы в русской литературе Серебряного века и в творчестве Арсения Тарковского как последнего ее представителя, в частности. Птица у Тарковского выступает как аналог души и, таким образом, приобретает значение сакрального верха. "Птица-душа" у Тарковского часто перемещается из пространства небесного в пространство земное, вследствие чего материализуется.

Anna Stepina (Latvija)
astepina@inbox.lv

DŽ.K.ROULINGAS "HARIJA POTERA" RECEPCIJA SIGNES KVASKOVAS GRĀMATĀS "MONIKA UN MEŽS" UN "MONIKA UN DIMANTU CILTSTĒVS"

Mūsdienās fantāzijas žanrā rakstītie darbi iegūst plašu popularitāti. Līdz šim fantāzijas žanrs bērnu literatūrā nav plaši pētīts. Dž.K.Roulingas „Harijs Poters” un Signes Kvaskovas grāmatas „Monika un Mežs” un „Monika un dimantu Ciltstēvs” pārstāv fantāzijas žanru. Darba mērķis: atrast Dž.K.Roulingas „Harija Potera” recepciju Signes Kvaskovas grāmatās. Darba gaitā tika analizēta teorētiskā literatūra par fantāzijas žanru un tā īpatnībām, un kā fantāzijas žanrs atspoguļojas bērnu literatūras tekstos. Raksta galvenie pētījuma avoti ir Dž.K.Roulingas grāmatas par Hariju Poteru, S.Kvaskovas grāmatas par Moniku, nozīmīgi ir B.Strodas un I.Stikānes raksti par fantāzijas literatūru un mitoloģijas enciklopēdijas. Viena no atziņām, iegūtām darba gaitā, ka S.Kvaskova ir ietekmējusies no Dž.K.Roulingas darbiem. Tika salīdzināti atslēgtēli, galvenie un sekundārie tēli, fantāzijas pasaules. Referātā tika pielietota aprakstošā, salīdzināmā un mītopoētiskā metode.

Baiba Felce (Latvija)
tuwu@inbox.lv

SARUNAS FILOZOFU TEKSTOS

Vispirms nepieciešams noskaidrot jēdzienu `sarunas` salīdzinot ar jēdzienu `dialogi`. Pamēģināt interpretēt Platona tekstos sastopamos dialogus kā satura izklāsta formu. Norādīt uz dialoga monologu Platona tekstos. Akcentēt filozofa svētā Augustīna sarunu formu viņa tekstos. Sarunu iracionalitāte filozofa R.Dekarta tekstos parādās kā ironija un sarkasms. Dekarta intelektuālā intuīcija uztverama kā sarunu nosacījums. Filozofa H.G.Gadamera interpretācijas par to, kā uztverama saruna un cik lielā mērā tā vadāma. Ieteikumi par sarunu stratēģiju un taktiku, aplūkojot filozofijas vēstures klātesamību mūsdienu tekstos. Noslēgumā nepieciešams atgādināt par sarunu iracionalitāti filozofu tekstos.

Марина Абрамова (Германия)
marina_malt@freemail.ru

РУССКАЯ МАСЛЕНИЦА И НЕМЕЦКИЙ КАРНАВАЛ: ЭТНОЛИНГВИСТИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ ПАРЕМИЙ

В предлагаемом сообщении планируется выявить общие и различные черты русских и немецких пословиц и поговорок о Масленице и Карнавале. Всеобщее веселье, сожаление о наступающем Великом Посте - объединяющие мотивы праздников двух культур, получившие отражение в русской и немецкой фразеологии. Тематика русских фразеологических единиц о масленице охватывает русские масленичные обычаи и суеверия, а также поминальные мотивы. В немецких паремиях отразилась традиция "карнавального шутовства". Доклад адресован филологам, этнолингвистам и историкам, преподавателям русского языка, а также всем тем, кто интересуется русской традиционной культурой. Хотелось бы упомянуть, что подобных работ по такой специфической тематике мною не обнаружено.

Valērijs Makarevičs (Latvija)
valerijs.makarevics@du.lv

ЦВЕТО-СИМВОЛИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ ФИЛЬМА "ВИНСЕНТ И ТЕО"

Знание символики помогает лучше познать глубинный смысл визуальных произведений искусства. Символика многозначна и зависит как от культурных стереотипов, так и от индивидуального опыта человека. Есть и архетипальный уровень восприятия символики. Для анализа визуальных произведений искусства необходимо знание цветовой, пространственной и предметной символики. Макс Люшер, специалист в области психологии цвета, считает, что каждому человеку присущи четыре вида цветового поведения: красное, желтое, синее и зеленое. Анализируя с этой точки зрения эпизоды фильма режиссера Роберта Олтмена и зная биографии великих живописцев, констатируем, что Ван Гог был желтым человеком, а Гоген - красным. Согласно воззрениям древнегреческих философов, красный и желтый находятся на разных полюсах пространства гармонии. Отсюда - конфликт и его результат - отрезанная мочка уха. Цвето-символический анализ фильма и произведений Ван Гога позволяют ответить на вопрос о безумии гения.

Viktorija Gordenā (Latvija)
viktorija43@inbox.lv

ŠEKSPĪRA TRAGĒDIJA KUROSĀVAS KINOTEKSTĀ

Referāts ir veltīts Akiro Kurosavas filmas "Tronis asinis" mākslinieciskās pasaules analīzei. Filmā fabulas pamatu veido Šekspīra tragēdija "Makbēts". A.Kurosava uztvēra Šekspīra "Makbēta" ideju citā skatienā. Viņš ne tikai pārcēla iecerēto sižetu citā vēsturiskajā telpā, bet arī pilnīgi izmainīja tekstu, notikumu gaitas kārtību. Bet, neskatoties uz nacionālo savdabīgumu, A.Kurosavas tēli ir saprotami visiem, tāpēc, ka A.Kurosavas cilvēkā parādās vairāk nekā nacionālās īpatnības. Viņa varoņiem piemīt īpašības, kas raksturīgas visai cilvēcei un tāpēc skatītājs tos spēj saprast. Režisoram savā filmā izdevās saglabāt slavenās Šekspīra tragēdijas garu, izveidot organiski vienoto mākslas darbu.

Žanna Glode (Latvija)
zanna.glode@du.lv

KRIEVU KĀZU CEREMONIJAS SPECIFIKA MŪSDIENU PILSĒTĀ

Mana referāta tēma - "Krievu kāzu ceremonijas specifika mūsdienu pilsētā". Referāta mērķis - izanalizēt un atklāt mūsdienu kāzu ceremonijas specifiku Daugavpilī, pamatojoties uz savākto praktisko materiālu. Mūsdienu kāzu ceremonija kā sarežģīta un stingra ieražu un rituālu secība nav saglabājusies. Mūsdienās, pasaules uztverei mainoties, kāzu ceremonija tiek uztverta kā estētiska darbība, sava veida spēle. Viens no galvenajiem mūsdienu kāzu ceremonijas etapiem ir kāzu diena, kas iekļauj sevī līgavas izpirkšanas ceremoniju, laulības civiltiesisko reģistrāciju vai laulību ceremoniju baznīcā, kāzu pastaigu, mielastu, plīvura noņemšanu. Galvenā uzmanība mūsdienu kāzu ceremonijā tiek veltīta kāzu dzīrēm, kuru laikā notiek dzimtu savstarpējā iepazīšanās.

Danuta Borovska (Latvija)
danutacv@inbox.lv

JAUNĪBAS KULTA IZPAUSMES LATVIJAS REKLĀMĀ

Šodien ikviens jau ir sapratis, ka reklāma ir mūsu kultūras neatņemama sastāvdaļa. Reklāma, kuru visi nicina un necieš, pašiem neapzinoties, ir dziļi iespiedusies patērētāju sabiedrības apziņā un zemapziņā un izpilda tās kultūras spoguļa funkcijas. Jaunības kults ir viena no reklāmas izpausmēm, kas nosaka sabiedrības vērtību hierarhiju. Šī parādība, kas caur reklāmas slējām slavina: skaistumu, veselību, ilūzijas, mīlestību, seksualitāti, u.c., kultūrai dod ne tikai labumu, bet arī ļaunumu, kura sekas vēl īsi neapzināmies.

Henrihs Soms (Latvija)
henrihs.soms@du.lv

ALBUMA „TERRA MARIANA” (1888.G.) KOMENTĀRU ATVEIDE: KONCEPCIJA, PRAKTISKIE RISINĀJUMI

Kopš 2005. gada Daugavpils Universitātes pētnieki sadarbībā ar citām zinātniskām institūcijām uzsāka plašu projektu par albuma „Terra Mariana” faksimilizdevuma sagatavošanu, kurš paredz arī zinātnisku komentāru izstrādi. Albums tika izgatavots Rīgā 1888. gadā kā dāvana Romas pāvestam Leonam XIII priesterības 50. gadadienā. Lielformāta albums (61x45 cm, 70 folijas) pašlaik glabājās Apustuliskajā bibliotēkā Romā. Pēc bibliotēkas apmeklējuma un albuma apskates 2004. gadā tika nolemts izgatavot gan albuma faksimilu, gan reducētu izdevumu ar zinātniskiem komentāriem. Izstrādātā koncepcija paredz mūsdienu lasītājiem sniegt foliju detalizētus aprakstus un albuma latīņu teksta tulkojumus modernās Eiropas valodās. Komentāros ietverti skaidrojumi par aprakstītajiem vēstures notikumiem, folijas vizuālo noformējumu (zīmējumiem, ģerboņiem, monētām, zīmogiem). Teksta atveidē izmantoti fragmenti no 1903. gada albuma melnbaltā izdevuma. Jaunā izdevuma priekšvārdā ir analizēta albuma veidošanas iniciatoru, teksta un zīmējumu autoru (grāfiene Marija Pšezdzecka, pētnieks Gustavs Manteifelis un citi) darbība, albuma vieta 19.gs. historiogrāfijā. No praktiskā viedokļa un sakarā ar izdevuma ievērojamām finansiālajām izmaksām nolemts veikt komentāru latviešu valodas versijas tulkojumu citās valodās (angļu, poļu, vācu) tikai kopsavilkumu veidā. Projekta virsvadību veic Latvijas Nacionālā bibliotēka, kura ir noslēgusi attiecīgu līgumu ar Apustulisko bibliotēku. Projekta komentāru izstrādē iesaistīti dažādu nozaru pētnieki (vēsturnieki, filologi, mākslas zinātnieki, reliģiju pētnieki).

Gints Skutāns (Latvija)
skutans@inbox.lv

JERSIKAS KŅAZISTES TERITORIJA (13.GS.SĀKUMS)

Jersikas kņazistes robežas dokumentāli fiksējas no Līvāniem līdz Cēsīm, kur meklējami 9 novadi un 8 pilis. Pētījumā tiek apskatīti galvenie ceļi, dzelzs laikmeta apdzīvotība, nocietinājumi, kas palīdz noteikt novadu robežas un lokalizēt rakstos minētos nocietinājumus konkrētos pilskalnos. Tāpat tiek apskatīti robežjautājumi ar kaimiņu reģioniem- Idumeju, Tālavu un Koknesi. Oriģināls viedoklis ir par 1224.gada Tālavas dalīšanā minētie 12 ciemu sākotnējo piederība Jersikas teritorijai, un kuri minētie kā

robežzīmes starp bīskapa un ordeņa valstīm. Pētījuma pamatuzdevums tomēr ir vairāk kā 30 konstatēto pilskalnu vidū atrast uz vēlo dzelzs laikmetu attiecināmos, atsijājot bronzas laikmetā un viduslaikos ierīkotos nocietinājumus.

Zeltīte Barševska (Latvija)
beetles@dau.lv

RETROSPEKTĪVS SKATĪJUMS UZ GODA DVIEĻU ROTĀŠANAS TRADĪCIJĀM LATGALĒ 19. GS. BEIGĀS - 20. GS.

Pētījumā apkopota informācija par goda dvieļu rotāšanas tradīcijām vienā no Latvijas kultūrvēsturiskajiem novadiem - Latgalē 19. gs. beigās - 20. gs. Pētījuma mērķis bija tautas materiālā kultūras mantojuma apzināšana, dokumentēšana un saglabāšana, par izpētes objektu izvēloties sadzīvē lietojamās tekstilijas - dvieļus ar tamborētu mežģīņu rotājumu galos. Materiāls tika ievākts 117 apdzīvotās vietās Latgalē un raksturo 326 priekšmetus. Apkopojot un analizējot pētījuma rezultātus, tika izstrādāta dvieļu klasifikācija, kas pamatojas uz to galu apdari - tamborēšanas tehnikā darināto mežģīņu kopējām pazīmēm. Pētījumu laikā tika konstatēts goda dvieļu rotāšanas tradīciju noturīgums Latgalē, nepieciešamība un jaunrades virzienu daudzveidība. Tautas lietišķās mākslas elementu - Latgales dvieļu galu mežģīņu rakstu un mūsdienu apģērba dizaina sintēzes rezultātā tika parādītas iespējas bērnu tērpu ansambļa konceptuālai un praktiskai projektēšanai.

Imants Klīdzējs (Latvija)
imants56@inbox.lv

FUNKCIJA UN TĀS NOZĪME PODNIECĪBĀ LATVIJĀ 19. GS. BEIGĀS - 20. GS.

Funkcija kopā ar materiāla rakstura īpašībām un apstrādes tehnoloģiju veido nosacījumu kopumu, kas iezīmē māla trauku formu, lielumu un proporcijas. Tomēr, trauku funkcionālais risinājums, mēdz būt papildināts arī ar grafisko, plastisko rotājumu un krāsu, kas arī ieņem noteiktu vietu podniecības rakstura veidošanā. Līdz ar dekoratīvās lomas palielināšanos podniecībā 20.gs. mainās podniecības amatnieciskais raksturs, bagātinot šo tautas mākslas izpausmes veidu. Podniecības funkcijas papildināšanos, no saimniecībā praktiski lietojamiem māla traukiem, līdz dekoratīvas nozīmes keramikas priekšmetu darināšanai, iezīmē podniecības gājumu Latvijā no 19.gs. beigām līdz 20. gs. izskaņai.

Inīta Dilāne (Latvija)
anabellla@inbox.lv

MĀRTOŠANA LATVIEŠU VEDĪBU RITUĀLĀ

Vedības ir viens no visnozīmīgākajiem godiem latvieša dzīvē. Ar vedībām tiek iezīmēts jauns posms cilvēku dzīvē, kad no neprecēto kārtas pāriet precēto kārtā. Vedības ietver virkni rituālu, kuri seko cits pēc cita: lūkošanās, precības, derības, līdzināšana, līgavas zagšana. Šajos gados neiztikt bez mārtošanas rituāla, kas mūsdienās ir gandrīz piemirsts, bet šodien kāzās praktizējams kā mičošanas rituāls. Latviskais nosaukums tam ir mārtošana. Tā ir vedību norise, kurā līdzināto līgavu, kas pēc līdzināšanas saucas mārte, ieved sievas kārtā. Līgavai noņem vainagu un uzliek sievas galvas segu - baltautu. Mārtošana sastāv no četriem posmiem:

1. dejušana ar pazarēm, kas ir līgavas atvadīšanās no savām māsām un neprecētām panāksnieku meitām;
2. vainaga deju, kur līgava atvadās no sava jaunākā brāļa un panāksnieku puisiem, līgavainis – no savas māsas un vedēju meitām;
3. līgavas vainaga noņemšana, kuru noņem jaunais vīrs;
4. sievas baltauta uzlikšana.

Biruta Ivanova (Latvija)
biruta282@inbox.lv

BALVU NOVADA KULTA CELTŅU SAVDABĪBA

Darba mērķis ir apzināt 10 nozīmīgāko Balvu novada kulta celtnu vēsturi, izpētīt arhitektoniskās īpatnības, apzināt šo celtnu nozīmi Balvu novada vēstures gaitā. Darba uzdevumi ir atspoguļot Balvu novada vēsturi caur sakrālās arhitektūras prizmu. Atspoguļot sakrālo celtnu savdabību izmantojot muzeja materiālus, nepublicētas monogrāfijas un citus materiālus. Par zinātnisko bāzi savā darbā izmantoju Cakula un Stradiņa grāmatas.

Jānis Liniņš (Latvija)
linins.janis@inbox.lv

PIRMĀ PASAULES KARA NORISES DAUGAVPILS APKĀRTNĒ

Mans raksts ir plašāka pētījuma daļa, kurā es cenšos atklāt maz pētītās 1. Pasaules kara norises Daugavpils apkārtnē, jo Latvijas historiogrāfijā šiem vēsturiskajiem notikumiem nav veltīta pietiekami liela uzmanība. Manuprāt, tas izskaidrojams ar to, ka šajā frontes daļā nekaroja latviešu strēlnieki, līdz ar to šim frontes sektoram tiek piešķirta sekundāra nozīme. Savā pētījumā es centīšos pierādīt to, ka Daugavpils apkārtnē norisinājās ne mazāk nozīmīgas kaujas kā Rīgas pievārtē, jo vēsturiskie avoti liecina, ka arī šajā apkārtnē norisinājušās daudzas lielas un iespaidīgas kaujas, jo Daugavpils (Dinaburgas) ieņemšana un kontrolēšana bija stratēģiski nozīmīga. Ņemot vērā to, ka šeit cauri gāja taisnākais ceļš uz Pēterburgu (tā brīža Krievijas galvaspilsētu). Darbs strukturāli ir sadalīts nodaļās, kurās izceļ svarīgākos notikumus un procesus, kas specifiski tieši Daugavpils apkārtnē.

Tālis Pumpuriņš (Latvija)
talis.pumpurins@cesis.lv

MINISTRU PREZIDENTA UN APSARDZĪBAS MINISTRA KĀRĻA ULMAŅA LATGALES APMEKLĒJUMS 1920. GADA FEBRUĀRĪ LATVIEŠU PRESES SKATĪJUMĀ

Latvijas valsts sākumposma vēsturē īpaša vieta ierādāma Brīvības cīņām Latgalē. Latviešu-poļu bruņotie spēki cīnās pret Padomju Krievijas karaspēku 1920. gada sākumā bija jau atbrīvojuši Latgali un starp karojošām pusēm tika noslēgts pamiers, kas stājās spēkā 1. februārī. 1920. gada februāra sākumā vairāku dienu apmeklējumā uz atbrīvoto Latgali devās Latvijas Ministru prezidents un apsardzības ministrs Kārlis Ulmanis. Līdz ar K. Ulmani šajā braucienā piedalījās arī citu ministriju un sabiedrības pārstāvji. Tas bija pirmais tik augsta līmeņa Latvijas valdības amatpersonu brauciens pa Latgali. Vēstures literatūrā šis notikums parasti pieminēts tikai garāmejot. Tomēr tas būtu apskatāms detalizētāk gan tā laika Latvijas

un starptautiskās militāri politiskās, gan arī saimnieciskās situācijas kontekstā, īpaši ņemot vērā Latgales multikulturālo savdabību. Ziņojumā vairāk akcentēts minētā notikuma dažādu aspektu atspoguļojums 1920. gada latviešu preses izdevumos.

Zane Stapķeviča (Latvija)
zane.stapkevica@du.lv

MANTA UN MANTISKAIS 20. GS. 30. GADU DIENVIDAUSTRUMLATVIJAS IEDZĪVOTĀJU VĒRTĪBU SISTĒMĀ

Ikdienas dzīves pētniecība aptver visu cilvēka dzīves vidi. Tā iekļauj ne tikai sadzīves aprakstus, bet arī ētiskos ideālus, vērtības, priekšstatus, atklāj domāšanas īpatnības, uzvedības motīvus un pasaules uztveres specifiku, kas ļauj pēc iespējas pilnīgāk tuvojoties reālajam cilvēkam. Ziņojumā tiek apskatīta viena no ikdienas dzīves neatņemamām sastāvdaļām – manta (kā lieta, īpašums un bagātība); atklāta attieksmi pret mantu, izzinātas mantas uztveres īpatnības un to ietekmējošie faktori, tādējādi nosakot mantas un mantiskā nozīmi 20. gs. 30. gadu Dienvidaustrumlatvijas iedzīvotāju vērtību sistēmā. Mantas nozīme kā atsevišķa indivīda vērtību sistēmā, tā arī sabiedrībā kopumā izzināta balstoties uz presi, apskatāmā laika publikācijām un mutvārdu vēstures avotiem. Īpaša nozīme izmantotajā avotu grupā tiek piešķirta mutvārdu vēstures avotiem, kas no laikabiedru, tiešo liecinieku pozīcijas (no vēstures procesa „iekšpusē”) papildina, padziļina un precizē citu avotu informāciju.

Iveta Bogdanoviča (Latvija)
ib21@inbox.lv

ETNISKAIS UN MULTIKULTURĀLAIS: AUSTRUMLATVIJAS IEDZĪVOTĀJU UZTURS 20. GS. 20.-30. GADOS

Multikulturālisma tradīcijas spilgti vērojamas Austrumlatvijā (Latgalē). Šeit Pirmās republikas laikā dzīvoja ne tikai latvieši, bet arī ebreji, poļi, krievi, baltkrievi, lietuvieši. Šeit vērojama īpatnējā etniska vide, kur dominēja savas noteiktas tradīcijas, kas izpaudās arī ēšanas un galda kultūrā. Multikulturālo vidi apliecina arī mutvārdu vēstures avoti - dzīvesstāsti. Mana referāta mērķis ir, pētot mutvārdu vēstures avotu liecības par uzturu, atklāt, kā Austrumlatvijā savijās dažādu tautu/kultūru tradīcijas.

Sarmīte Urtāne (Latvija)
sarmite.urtane@inbox.lv

ZEMNIEKS K. ULMAŅA RUNU SPOGULĪ (1934-1940)

Rakstā tiks skatīts cilvēks, konkrēti, zemnieks, jaunajā politiskajā veidojumā. Valstī, ko veidoja K. Ulmanis pēc 1934. g. 15. maija, bija jāatrod tāda vienojoša vērtību sistēma, kas būtu saistošs pamats visiem. Caur runām (tiešā saskarē ar auditoriju) K. Ulmanis atrod ceļu uz šo vienotību, jo tiek veidota jauna pasaules aina, kuras kodols ir cilvēks un sabiedrība. Un zemnieks runās tiek pasniegts kā šīs jaunās valsts un sabiedrības pamats un veidotājs. Tāpēc referātā tiks skatīts, kādu jaunu zemnieka tipu veido un audzina K. Ulmanis savās runās un kā tiek pamatots tieši šis cilvēku grupas nozīmīgums.

Gints Putiķis (Latvija)
gints.muzejs@apollo.lv

JAUNU DZELZCEĻA LĪNIJU IZBŪVE UN VALSTS DZELZCEĻU POLITIKAS ASPEKTI 20.GS.20. - 30.GADOS LATGALES REĢIONĀ

Realizējot jaunu dzelzceļa izbūves politiku Latvijā 20.gadu beigās sabiedrībā un valdības aprindās tika apspriests projekts par Rīgas – Ērgļu – Madonas – Lubānas dzelzceļa līnijas izbūvi. Dzelzceļu sāka būvēt 1930.gadā no abiem galiem – Jāņavārtu stacijas un Lubānas. Projektētās dzelzceļa līnijas Rīga – Lubāna posms Ērgļi – Madona netika uzbūvēts sarežģīto inženiertehnisko risinājumu un ierobežoto finanšu resursu dēļ. Pilnībā līdz galam nerealizētais Rīgas – Lubānas dzelzceļa projekts nenodrošināja plānotos kravu un pasažieru pārvadājumu apjomus, jo dzelzceļa posms Ērgļi – Rīga tiecās Rīgas virzienā, savukārt caur mazapdzīvotajiem apgabaliem izbūvētais platsliežu dzelzceļš Lubāna – Madona bija salīdzinoši ekonomiski vājš kravu un pasažieru pārvadājumu jomā, un tā izbūves izmaksas nebija samērojamas ar dzelzceļa saimnieciskās darbības potenciālu. Laikā no 1930.līdz 1934.gadam tika uzbūvēta Rēzeknes – Sitas šaursliežu dzelzceļa līnija.

Oļegs Papsujevičs (Latvija)
olegs.papsujevics@inbox.lv

KALKŪNES SPIRTA FABRIKA: VĒSTURE UN TEHNOĻĪJA (1852-2000)

Latgalē industriālā manto- juma vēsture tikpat kā nemaz nav pētīta un apzināta. Darba mērķis bija izpētīt Kalkūnes spirta fabrikas (KSF) vēsturi, tehnoloģiju, iegūt ziņas par kadriem. Pirmoreiz KSF, viena no lielākajām Latvijā, minēta 1852.g. 1873.g.grāfs fon Etingens uzcēla jaunu lielu spirta un rauga fabriku. Vēlāk tā pārgāja grāfa N.Ignatjeva īpašumā. 1902.g.KSF tika iekļauta V.Karjakina Kalkūnu rūpnīcu apvienībā. 20.-30. gados KSF ražoja spirtu plašos apmēros. Pēc 1953.g.V.Boldireva vadībā KSF veica nozīmīgus uzlabojumus tehnoloģijā, sāka ražot šķidro ogļskābo gāzi. 1969.g. G.Patrinās vadībā sāka ražot vitamīnu koncentrātu. 70.ga- dos KSF kļuva par r/a "Latvijas balzams" filiāli. 1986.g. KSF spirta ražošanu pārtrauca. Pēc privatizācijas 1994.gadā uz KSF bāzes nodibinātā AS "Pallāda" ražoja degvīnu plašā asortimentā. Darbā izmantoti LVVA un DZVA fondu materiāli, KSF vēsturiskie albumu materiāli, laikraksti, uzzīņu literatūra.

Евгений Гребень (Республика Беларусь)
greben.evgenij@gmail.com

КОНФЛИКТЫ В ОККУПИРОВАННОМ ОБЩЕСТВЕ: ПО МАТЕРИАЛАМ МИРОВЫХ СУДОВ БЕЛАРУСИ 1942 - 1944 ГГ.

В белорусском обществе периода нацистской оккупации имели место конфликты между гражданами, которые наиболее ярко иллюстрируются материалами мировых посреднических судов 1942-1944 гг. немецкие оккупационные власти, чтобы избежать излишней нагрузки на немецкие гражданские и военные структуры, инициировали в 1942 г. создание мировых посреднических судов, задачей которых являлось разбор гражданских исков. Криминальные преступления находились в компетенции немецких силовых структур. Среди исковых заявлений граждан доминируют имущественные тяжбы (вопросы принадлежности земельных участков, скота),

проблемы алиментов, тяжбы различного характера между родственниками, нанесение оскорблений и побоев и так далее. В реферате будут проанализированы типология исков и приговоры мировых посреднических судов в Генеральном округе Беларусь рейхскомиссариата Остланд и на территории тыловой зоны группы армий «Центр».

Inese Vaivare (Latvija)
inesevaivare@inbox.lv

AUSTRUMLATVIJAS JAUNIEŠU CĪŅAS MOTIVĀCIJA LATVIEŠU SS BRĪVPRĀTĪGAJĀ LEĢIONĀ

Pētījumos par Latviešu SS brīvprātīgo leģionu parādās divas nostājas, pirmkārt, Latviešu leģiona veidošanas sākumā vīri stājās brīvprātīgi, jo viņiem bija sava motivācija, piemēram, Latvijas neatkarības saglabāšana. Otrkārt, vispārējās mobilizācijas rezultātā iesauktajiem bija bezizejas stāvoklis, viņi tika iesaukti leģionā pret paša gribu. Tāpēc darba mērķis, izpētot zinātniskajā literatūrā un avotos esošo informāciju par Latviešu SS brīvprātīgo leģionu, noskaidrot, vai mobilizēto leģionāru cīņas motīvi bija līdzīgi brīvprātīgo leģionāru cīņas mērķiem un motīviem. Darbs balstās uz Daugavpils Universitātes Mutvārdu vēstures centra intervijām, kuru teicēji ir bijušie leģionāri.

Kaspars Zellis (Latvija)
kaspars.zellis@inbox.lv

ETNISKAIS FAKTORS LATVIEŠU POLITISKĀS POLICIJAS JĒKABPILS ATBALSTA PUNKTA ATSKAITĒS (1942 -1944)

Referāta mērķis ir parādīt, kā attiecības starp latviešiem un citiem etnosiem parādās Drošības policijas un SD pakļautībā esošās latviešu politiskās policijas ziņojumos. Ziņojumi tika rakstīti, lai sastādītu pārskatus politisko stāvokli, tajos skartī visplašākie tā laika sabiedrību satraucošie notikumi, okupācijas politikas vērtējumi, baumas utt. Jēkabpils apriņķī kā etniski neviendabīgā, nacistu okupācijas laika politikas realizācija vai tās izraisītās kvintesences, ieguva arī etnisku pieskaņu. Kritiski izvērtējot un sistematizējot šo materiālu iespējams iegūt unikālu materiālu par starpetniskajām attiecībām vācu okupācijas laikā.

Dmitrijs Oļehnovičs (Latvija)
dmitrijs.olehnovics@du.lv

IETEIKUMI LASĪŠANĀ NACISTU OKUPĒTAJĀ LATVIJĀ

1941.-1944./45.g. nacistu okupācijas režīms Latvijas teritorijā ir viens no laikposmiem, kas piesaista un piesaistīs Latvijas un ārzemju pētnieku uzmanību. Līdztekus pastāvošajiem tradicionālajiem pētījumu jautājumiem, arvien vairāk, Latvijas historiogrāfijā tiek pievērsta uzmanība starpdisciplināriem pētījumiem. Rakstā tiek analizēti nacistu propagandas funkcionēšanas mehānismi okupētajā Latvijā, īpaši akcentējot plašsaziņas līdzekļos publicēto tekstu potenciālās auditorijas uztveršanas modeļus. Pētījuma laikā autors īpašu uzmanību veltījis III Reiha Propagandas un Tautas Izglītības ministrijas resoram "Vineta", kura darbības sfērā ietilpa literāro un audiālo tekstu sagatavošana un tulkošana, kā arī to turpmāka izplatīšana Austrumeiropas okupējās teritorijās funkcionējošajiem plašsaziņas līdzekļiem.

Vienlaikus, "Vineta" sadarbībā ar gestapo un "Seehaus" veica sabiedriskās domas monitoringu, operatīvi izdarot nepieciešamās korekcijas atkarībā no potenciālās auditorijas nostājas.

Gustavs Kreicbergs (Latvija)
Burgowich@gmail.com

VĒSTURES REVĪZIJA LTF LAIKRAKSTĀ "ATMODA"

Darba tēma ir vēstures revīzija Latvijas Tautas Frontes laikrakstā „Atmoda” (1988-1990). Tā tika izvēlēta, jo Trešā atmoda ir nozīmīga nodaļa Latvijas vēsturē, un tās intensīvu pētīšanu vajadzētu uzsākt pirms šis laiks ir izgaiss no aculiecinieku apziņas. Ir veikts tikai viens nopietns pētījums par vēstures atainojumu atmodas laika presē – Vitas Zelčes „Vēsture perestroikas redakcijā un Latvijas okupācijas jēdziens”, kas analizēja jauna vēsturiska skatījuma ieviešanu laikrakstā „Literatūra un Māksla” 1988. gadā. Mana darba mērķis ir izanalizēt, kā periodiskajā izdevumā „Atmoda” tikai atainota vēsturiskā problemātika sabiedriskās domas evolūcijas un Latvijas Republikas neatkarības atjaunošanas kontekstā. Kopumā tika aplūkots laika posms no LTF pirmā kongresa 1988. gada 8., 9. oktobrī līdz 1990. gada 4. maijam, kad Latvijas Padomju Sociālistiskās Republikas Augstākā (LPSR AP) padome atjaunoja 4 Latvijas Republikas Satversmes pantu darbību, un tādējādi Latvijas Republikas atguva valstisko neatkarību. Šis laika periods tika izvēlēts, jo tas ataino latviešu nacionālās pašapziņas atdzimšanu, vēsturiskās problemātikas apzināšanos, un LPSR iekārtas reformēšanu, kā arī neformālo organizāciju un LTF virzišanos uz Latvijas neatkarības atgūšanu, kas arī beigās tika veiksmīgi īstenota.

Ainars Felcis (Latvija)
tuwu@inbox.lv

FILOSOFIJAS NEOBLIGĀTUMS

Pārmetumi filozofijai par tās marginālumu un nesavlaicīgumu attiecībā pret „praktisko īstenību”, joki par bezcerīgi darbošamies filozofiem joprojām turpina skanēt. Taču tajā pat laikā filozofiju turpina uzskatīt par bīstamu, apdraudošu spēku, jo tā atgādina, ka neko nedrīkst pieņemt bez pienācīgas kritikas, tāpat vien vai autoritātes iespaidā, ka brīvība, taisnīgums, cilvēktiesības nav tukšs skaņu savārstījums. Mūsu laikmetam ir dziļa pārlicība, ka jebkurai problēmai ir savs atrisinājums un jebkurai atrisinājumam ir jābūt savs atbilstošam ekspertam, kas to nodrošina. It īpaši mūsdienu tehnoloģijas izvirza prasības, kuru risinājumi pieprasa meklēt palīdzību pie ekspertiem. Platons labi zināja, ka filozofija nebūt nav nekaitīga nodarbošanās. Viņš norādīja uz to, ka pastāv neiznīcināma spriedze starp filozofa prasībām neatteikties no patiesības meklējumiem un valdītāju prasībām ievērot sabiedriskās kārtības noteikumus. Filosofijas praktizētājus vienmēr nodarbinājis “kartēziskais nemiers”.

IZGLĪTĪBAS UN VADĪBAS ZINĀTNES / EDUCATIONAL THEORY AND MANAGEMENT

Maarika Pukk (*Estonia*)
maarikapukk@hotmail.ee

PRESCHOOL CULTURE IN ESTONIA

While reading the history of pedagogy to preschool teachers at the Tallinn Pedagogical College, I found that the history of preschools has been studied very little in Estonia. Taking this as the starting point and being encouraged by Jarmo Kinos, the PhD of Educational Sciences at the University of Turku, I started to collect material for lectures of pedagogical history and study the history of Estonian preschools. I was led to the concept of preschool culture at the training in Italy in 1998 where I was introduced to the work experience of several preschool workers in an independent preschool culture. Each presenter stressed the significance of his own work experience, each preschool institution that I visited in Reggio Emilia was original, but at the same time the connection to the culture of their nation and country was stressed. The Estonian preschool culture started to receive wider attention only recently. In order to understand and interpret preschool culture, it is important to have in-depth knowledge of the history of Estonian preschools. Preschool culture is a complex of values, norms, attitudes and principles that the preschool institution takes as the basis in its daily work. The bridge between history and future is the culture of action, this is the so-called tool that helps move from history to the future (Kinos 2001). The culture of Estonian preschools is characterised by a culture of action of more than 100 years. The culture of action is the result of people's action. The culture of action is formed as a result of historical development. The preschool culture of action is comprised of the culture of action of adults as well as of children. The role of adults can be seen as forming the pedagogical culture. Pedagogical culture is formed as a result of the historical development of practical educational activities. It is based on scientific theories and researches founded on them. The culture created by children is formed in daily life during mutual social activity and the raising process. Preschool culture is characterised by a socio-historic background. The culture of action of preschools is connected with special systems surrounding the preschool institution (Bronfenbrenner 1979). The method of my research is historic discourse. Within the research process I have processed the material, interpreted it and made a folder for each historic stage. At the final stage of the research I join the historic chronology and the professional-theoretical material.

Ludmila Pudža (*Latvija*)
antonij.salitis@du.lv

TRADICIONĀLO UN INTERAKTĪVO METOŽU IZMANTOŠANA MEHĀNIKAS PROBLĒMU IZKLĀSTĀ

Fizika ir viena no dabas zinātnēm, kura pēta dabas likumus. Pasaule ir materiālu ķermeņu kopums, kas atrodas pastāvīgā mijiedarbībā un nepārtrauktā kustībā. Visi dabā novērojumi procesi un parādības notiek pēc noteiktām likumsakarībām. Jebkuras zinātnes galvenais mērķis ir likumsakarību atklāšana un pētīšana starp dažādiem procesiem un parādībām. Kustības likumus, ķermeņu mijiedarbību un elektromagnētisko parādību likumus analizē fizika. Vispārīgo fiziku parasti iedala vairākās nozarēs:

- mehānikā;

- molekulārfizikā;
- elektrībā un magnētismā;
- optikā;
- kodolfizikā.

Matērijas kustībai ir dažādas formas: mehāniska, elektromagnētiskā, siltumkustība utt.

Vienkāršākais matērijas kustības veids ir mehāniskā kustības forma: dažādu ķermeņu pārvietošanās attiecībā viena pret citu un ķermeņa formu maiņa. Mehāniskās kustības likumus pēta pirmā fizikas nozare – mehānika. To parasti iedala šādās apakšnozarēs:

- kinemātikā;
- statikā;
- dinamikā.

Kinemātika pēti ķermeņu kustību, neatkarībā no iemesliem, kuru ietekmē ķermenis uzsāk kustību vai to maina. Statika, savukārt, pēti ķermeņu sistēma līdzsvara likumus. Dinamika – ķermeņu kustības likumus un ķermeņu kustības iemeslus, kuru ietekmē mainās to kustība. Pārējo fizikas nozaru pētīšana nav iespējama bez mehānikas zināšanām, jo ar pārvietojumiem mēs sastopamies apskatot gandrīz visas fizikālās parādības. Tāpēc ļoti svarīgi, lai mācību process tiktu organizēts tā, lai padziļinātu un paplašinātu skolēnu zināšanas par šo fizikas nozari. To var izdarīt ar attiecīgo metožu izvēli. Neapšaubāmi mācību metožu izvēle ir atkarīga no skolēnu skaita, skolēnu spējam, sagatavotības līmeņa, pieejamajiem tehniskajiem līdzekļiem, laika, tēmas, skolotāja darba pieredzes. Mācību procesu var organizēt trīs dažādos veidos:

- kā sacensību;
- kā sadarbību;
- kā individuālo darbu.

Tradicionālas metodes vairāk balstās uz autoritārām attiecībām starp pedagogu un audzēkni. Iedarbība notiek vienā virzienā – informācija plūst no pedagoga uz izglītojamo. Ir veikti vairāki pētījumi, kuros ir atklāts, ka klausoties, atmiņā paliek tikai apmēram 10% no dzirdētās informācijas. Man šķiet, ka ļoti svarīgi, lai informācijas apjoms būtu lielāks, ir „jāiesaista” visi māņu orgāni – dzirde, redze, tauste utt., kā arī sadarbību starp skolēniem, ko nodrošina interaktīvās metodes. Bieži dzirdēts un arī pieredze rāda, ka viens otrs mācībās spožs skolēns dzīvē panākumos atpaliek no daudz mazāk veiksmīgā skolas biedra. Acīmredzot gatavība dzīvei ietver vairāk nekā tikai zināšanas. Praktiskā pieredze darbā ar skolēniem apliecina, ka vienlīdz labas ir gan tradicionālās metodes, ar kuru palīdzību tiek nodota informācija no pasniedzēja audzēknim, gan arī interaktīvās metodes, ar kuru palīdzību, mēs varam padziļināt izpratni, sadarbību starp audzēkņiem, kā arī spēju objektīvi uzklaut citu viedokli.

Irina Bodraja (Latvija)
betuska@inbox.lv

PIRMSSKOLAS VECUMA BĒRNU DZIMUMAUDZINĀŠANA

Raksta mērķis ir raksturot pirmsskolas vecuma bērnu dzimuma īpatnības un veidot ieteikumus vecākiem, skolotājiem par dzimumaudzināšanas procesu. Par šīs tēmas aktualitāti liecina novērojumi pirmsskolas izglītības iestādē un vecāku minētie jautājumi par bērna dzimuma lomas atbilstību. Rakstā tiek analizētas pirmsskolas vecuma bērnu psihiskās, fizioloģiskās un dzimuma īpatnības, kā arī pētīts dzimumaudzināšanas process pirmsskolas izglītības iestādē un ģimenē. Pētījumā tiek izmantota aptauja, lai noteiktu skolotāju un vecāku viedokli par dzimumaudzināšanas procesu ģimenē un ārpus tās. Pamatojoties uz

pētījuma rezultātiem, tiks veidoti ieteikumi vecākiem un skolotājiem dzimumaudzināšanas jomā. Šobrīd raksts ir balstīts uz teorētiskas literatūras apskatu un ir nepieciešami tālāki empīriski pētījumi šajā jomā.

Nora Jansoen-Ratinika, Inta Kārklīņa (Latvija)
nora.jansone@lu.lv

21. GADSIMTA PIRMSSKOLAS VECUMA BĒRNA AUDZINĀŠANAS IDEĀLS

Darbs veltīts priekšstatu izpētei par audzināšanas ideālu mūsdienās un vēlamā audzināšanas stratēģiju 21. gadsimtā. Rakstā aplūkota audzināšana kā sociāls fenomens, ģimenes ietekme uz bērna personības attīstību, vecāku priekšstati par audzināšanas ideālu un atspoguļoti vēlamās audzināšanas stratēģijas meklējumi, kā arī 21. gadsimta tendences. Pētījuma jautājums: Kādi ir pirmsskolas vecuma bērnu vecāku priekšstati par audzināšanas ideālu un vēlamā 21. gs. audzināšanas stratēģija? Pētījumā izmantotās metodes: teorētiskās literatūras analīze, daļēji strukturētā intervija, interviju interpretācijas, anketēšana. Atslēgvārdi: audzināšanas ideāls, ģimene kā sociāls fenomens. Teorētiskā bāze: A.Komenskis, A.Dauge, A.Špona, D.Lieģenice, H.Gudjons, H.Wyrwa, V.Zelmenis.

Baiba Priedīte (Latvija)
baiba.priedite@du.lv

AKVARELĢLEZNICĪBA UN TĀS ĪPATNĪBAS, EKSPERIMENTI UN AUTORTEHNIKU MEKLĒJUMI

Akvarelģlezniecības tehnika ir ļoti sena, tā radusies Senajā Ēģiptē. Latvijā tās uzplaukuma laiks bija 50.gadu beigās līdz 70.gadiem. Līdz ar to tiek izkopta akvareļa tehnika - akvareliskums un, protams, no tā atkarīgā žanra specifika. Daži autori mēģina akvareli papildināt ar sedzošas baltās krāsas piejaukumu. Kaut gan šie mēģinājumi sasniedz lielu emocionalitāti, tie tiek noturēti stingra akadēmiskā tradicionālisma robežās. Šo faktu mazāk respektē jaunās paaudzes akvarelisti. Akvarelis ir interesanta, bet sarežģīta tehnika. Aizraušanās ar tehniskiem paņēmieniem un tajos atklātajām tīri estētizējošām kvalitātēm dažkārt kļūst par pašmērķi. "Tīrās" formas jautājums, ārējais efekts kļūst par noteicošo. Tādejādi atsevišķos gadījumos akvarelis pat nonāk pretrunā ar savām sākotnējām izejas pozīcijām. Šīs parādības jāuzlūko kā likumsakarīgu iekšēju pretrunu, neizslēdzot neapzinātu nejaušību. Viena mākslinieka ieteikums otrā gleznotājā var ierosināt jaunu ideju rašanos, un nereti, pat šķietami vienkāršs padoms var izraisīt radošu pacēlumu. Rakstā tiks izklāstītas autores idejas, kuras pamatotas uz novērojumiem un personisko pieredzi, izstrādāti ieteikumi strādājot ar akvarelģtehnikām - pludināšanu, lazēšanu, specefektiem vai jauktām tehnikām.

Inna Celmiņa (Latvija)
mmf@du.lv

GARĪGĀS MŪZIKAS DZIEDĀŠANA KĀ PUSAUDŽU GARĪGUMA AUDZINĀŠANAS LĪDZEKLIS

Mērķis izpētīt garīgās mūzikas dziedāšanas iedarbību uz pusaudžu garīgo audzināšanu. Uzdevumi:

1. izpētīt garīguma teorētisko pamatojumu un būtību;
2. izpētīt garīguma nozīmi mūsdienās;
3. noskaidrot garīgās mūzikas dziedāšanas ietekmi uz pusaudžu garīgo audzināšanu;
4. balstoties uz pusaudžu vecuma īpatnībām, izstrādāt skolēnu garīguma noteikšanas kritērijus;
5. izmantojot anketēšanu, noteikt skolēnu garīguma līmeni.

Garīgās mūzikas dziedāšana kā viens no garīguma attīstības līdzekļiem palīdz pusaudžiem kļūt garīgi bagātākiem, pilnveidoties.

Ieva Rocēna (Latvija)
ieva.rocena@gmail.com

FILOSOFIJA – BRĪVĪBAS SKOLA. UNESCO 2007. GADA ZIŅOJUMS LATVIJAS KONTEKSTĀ

Referātā analizētais 2007. gada UNESCO ziņojums "Filosofija - brīvības skola" ir unikāls dokuments, kas iztirzā šodien pasaulē pastāvošas filosofijas mācīšanas pieejas, praksi un perspektīvas dažādās izglītības pakāpēs – pamatskolā, vidusskolā, augstskolā. Referātā tiek analizēti būtiskākie UNESCO ziņojuma aspekti, īpašu uzmanību veltot filosofijas un izglītības savstarpējai saiknei un filosofijai pamatskolā kā inovatīvai pieejai, saistot tos ar Latvijas izglītības konteksta realitāti un nākotnes iespējām.

Diana Rubene (Latvija)
dianarubene@inbox.lv

СОВРЕМЕННОЕ КОММУНИКАТИВНО-ОРИЕНТИРОВАННОЕ ОБУЧЕНИЕ

Современное коммуникативно-ориентированное обучение готовит учащихся к использованию иностранного языка в реальной жизни. Известно, что при восприятии, хранении и переработке информации люди в разной степени используют зрительный, слуховой и чувствительный канал. Студенты различаются по стратегиям усвоения учебного материала. Разные типы студентов предрасположены к разным типам учебных заданий. Эффективность овладения иностранным языком зависит не только от стратегии обучаемого, но и от стратегии обучения. Максимальный эффект может быть достигнут в гармонии этих стратегий. Важным фактором, помогающим достичь эту цель, является повышение эффективности педагогического воздействия учителя на учащихся, их общения на уроке. Поэтому важно стимулировать и давать возможность студентам интенсивно, целенаправленно участвовать в учебном процессе. Стимулирование мыслительной активности у студентов означает – создание таких условий обучения, в которых студент в значительной мере будет участвовать в освоении содержания учебного процесса. Таким образом, требуется систематическое совершенствование содержания, форм и методов обучения иностранному языку.

Baiba Reinberga (Latvija)

baiba.talce@inbox.lv

VERBĀLĀ UN VIZUĀLĀ TĒLA INTEGRĀCIJA TĒLAINĀS IZPRATNES PILNVEIDEI PEDAGOĢISKAJĀ PROCESĀ

Konferencē piedāvātā tēma saistīta ar mūsdienu pedagogijā akcentēto garīgo vērtību integrēšanu mācīšanās procesā, kas jo nozīmīga kļūst ilgspējīgas izglītības kontekstā, sekmējot tēlainās informācijas izpratni. Šodien mākslā, kas balstās uz gadsimtos izveidotu sistēmu mainās gan zīmju gan, jēgu lauks, gan vērtības. Kaut arī kultūra kopumā ir objektīvu formu atspulgs, subjektīvai apziņai kultūrvērtību apgūvē un uztverē ir liela loma, jo jēga nav tikai redzamais un aptaustāmais, bet arī neredzamais un neaptveramais. Ne objektīvā kopsakara uztvere, ko nodrošina racionālas zināšanas, ne materiālie labumi nenodrošina cilvēkā garīgās labklājības apzināšanos. Jau senie japāņi uzskatīja, ka “zināšanas par lietām var iegūt īsā laikā, bet apgūt lietu garu var tikai ilgstošā audzināšanā”. Kaut ko par jēgu zināt nav tas pats, kas jēgu izdzīvot. Tāpēc tēlainās izpratnes lomai pedagogiskajā kontekstā šodien būtu ierādāma nozīmīga vieta, par ko arī mans pētījums. Bieži vien pedagogi paši neizprot mākslas un tās tēlainības nozīmi jēgpilnas mācīšanas un mācīšanās procesā. Tāpēc ļoti būtisks ir jautājums par radošuma (kā īpašības, kas raksturo spēju izteikt oriģinālas un interesantas domas, pieejas, radīt jaunas materiālās un garīgās vērtības, sakārtot idejas un reālās īstenības parādības neparastās attiecībās) pilnveidi nākamo skolotāju izglītošanas procesā. Latvijas pedagogijas zinātnē daudz runā par jaunradi un tēlainību teorētiskā aspektā, aizmirstot, ka mākslas izpratnes jēga emocionāli ir cieši saistīta ar cilvēka psihoorganiskajām pakāpēm un garīgo izaugsmi. Tāpēc būtiski mākslu pasniegšanā stimulēt mākslas darba uztveri un izpratni sajūtu, izjūtu un jūtu līmenī. Tēlainā domāšana ir cieši saistīta ar labo puslodi mācīšanas un mācīšanās procesā, bet skolu programmās 90% uzdevumu paredzēti kreisajai puslodei. Emocionālajai atmiņai, kas veido dvēseles tēlus, jāpiemēro pavisam citi uzdevumi, tie, kas veido tēlaino domāšanu un tēlainības uztveri nevis skolotāja, bet sevis paša labā, sava radošā potenciāla attīstīšanai. Postmodernisma laikmetā, kad domāšanu jau no dzimšanas ietekmē pragmatiska uztvere un baudu pasaule, kad cilvēki informāciju uztver mehāniski, nevis jēgpilni, tieši pārdzīvojuma izpratne var stiprināt dvēseles un mākslas darba saikni, īpaši mācot mākslas valodas komponentus. Masu kultūras, popkultūras produkcija neaktivizē apziņu, bet pieradina visam slidēt pāri, nogurt, notrulināties, kā dēļ cilvēki viers neprot piedzīvot jūtas kā kompleksu stāvokli, kam raksturīgs noteikts dziļums un augstums attiecībā pret garīgo izaugsmi. Ja cilvēks nespēj izprast jēgu un pārdzīvot tēlus, prātam kļūst barības. Tāpēc mākslu izpratne jāmāca īpaši, lai plakans ekrāns un plakana, sekla uztvere, viendienas domāšana neieņemtu ilgspējīgas izglītības vietu. Veicinot tēlaino izpratni un personīgo radošumu, arī verbalizācijas un vizualizācijas procesā, jēdzieniskā filozofija un tēlainība

Vladimirs Miglāns (Latvija)

vmiglans@df.rtu.lv

FIZIKAS VIRTUĀLIE LABORATORIJAS DARBI KĀ TĀLMĀCĪBAS IESPEJA AUGSTSKOLĀ

Strauji mainīgajā vidē nemitīgi pieaug informācijas apjoms, un tas nosaka nepieciešamību izglītoties mūža garumā, apgūstot un ieviešot jaunas mācīšanas/mācīšanās formas un metodes. Informācijas tehnoloģijas dod jaunas iespējas mācību procesa modernizācijai, un

šodien studentiem ir iespēja mācīties ne tikai apmeklējot nodarbības universitātē, bet ar interneta palīdzību apgūt studiju kursus, izmantojot tālmācības iespējas. Lai nodrošinātu fizikas apgūšanu augstskolā tālmācības ceļa, viena no problēmām ir laboratorijas darbu izpilde. Iespējamais risinājums-virtuālie fizikas laboratorijas darbi. Raksta mērķis-virtuālo fizikas laboratorijas darbu izpildes metodikas analīze tālmācības iespēju nodrošināšanas kontekstā. Rakstā tiks aplūkoti virtuālo fizikas laboratorijas darbu posmi: teorētiskais pamatojums, testu izstrāde, laboratorijas darba gaita, programmlīdzekļu- Object Pascal, OpenGL, GLScene un Unicode komponentes izmantošana. Rakstā tiks analizētas tālmācības iespējas mūžizglītības nodrošināšanai.

Nadežda Snopoka (Latvija)

nadysha@inbox.lv

MOTIVĀCIJAS VEIDOŠANA FIZIKAS MĀCĪBU PROCESĀ

Mācīšanās motivācijas veidošanu skolas vecumā bez pārspilējuma var nosaukt par vienu no mūsdienu skolas centrālajām problēmām. Šīs problēmas aktualitāti nosaka nepieciešamība atjaunināt mācību saturu, veidot skolēniem zināšanu patstāvīgas apguves paņēmienus un izziņas intereses, gatavot skolēnus mūžizglītībai. Ņemot vērā mūsdienu psiholoģijas zinātnes attīstības līmeni, nevar tikai konstatēt, ka izglītojamais negrib mācīties. Vajag censties noskaidrot, kāpēc viņš negrib mācīties, kādi motivācijas aspekti viņam nav izveidoti, izziņāt, kad viņš pats negrib mācīties un kad skolotāji iemācījuši viņam organizēt savu darbību tā, lai rastos mācīšanās motivācija. Dotajā darbā veikts pētījums, kurā noskaidrots audzināmā motivācijas līmenis, kā arī izpētīti un apkopoti metodiskie paņēmieni, kā veidot skolēnu mācīšanās motivāciju.

Daina Lieģeniece (Latvija)

pedagogija@lieppa.lv

HOLISTIC APPROACH TO UNDERSTANDING SUSTAINABLE PERSPECTIVES ON THE TRANSITION FROM PRESCHOOL TO SCHOOL

The main issues: Theoretical and Philosophical Orientation - Transitions in Context: Models, Practicalities and Problems. Current Research on the Transition to School in five Nordic Countries

Vera Svečņikova (Latvija)

vivalav@inbox.lv

KUSTĪBU ROTAĻAS KĀ 5-7 GADU VECUMA BĒRNU FIZISKĀS ATTĪSTĪBAS LĪDZEKLIS

Fiziskajā audzināšanā viens no aktuālākajiem uzdevumiem ir efektīvu līdzekļu meklēšana fizisko aktivitāšu sfērā, lai bērniem līdz skolas vecumam veicinātu nepieciešamību un ieinteresētību par fiziskajām nodarbībām. Laiks, kad bērns apmeklē bērnudārzu, ir liels posms kustību attīstībā. Tieši pirmsskolas vecumā formējas fiziskās iemaņas, tiek likti pamati to tālākai pilnveidošanai. Bērnu interese par fiziskām aktivitātēm tiek rosināta, pamatojoties uz nepieciešamību būt stipram, veiklam un drosmīgam. No daudzo un dažādo fiziskās audzināšanas līdzekļu veidiem visplašāk tiek izmantotas kustību rotaļas. Tā ir vispieejamākā

un efektīvākā metode lai rosinātu bērnus aktīvi piedalīties kustību procesā. Pateicoties rotaļām ikdienišķais šķiet neparasts un tāpēc arī saistošs bērniem. Kustību rotaļu priekšrocība par stingri noteiktiem vingrinājumiem ir tā, ka rotaļa vienmēr saistīta ar fantāziju, iniciatīvu, radošu pieeju, norisinās emocionāli, kā arī stimulē kustību aktivitāti. Rotaļās tiek nodarbināta lielākā daļa dabisko kustību izklaidējošā un neuzbāzīgā formā. Tajās izpaužas bērna veiklība, reakcija. Gūtās pozitīvās emocijas ļauj bērnam ar patīku un ilgāk izpildīt dažādas fiziskās kustības.

Galina Alimova (Latvija)
galinaalimova@inbox.lv

PAPĪRA LOCĪŠANA UN PAPĪRA PLASTIKA KĀ BĒRNU IZTĒLES VEICINOŠS FAKTORS PIRMSSKOLAS IZGLĪTĪBAS IESTĀDĒ

„Papīra locīšana un papīra plastika kā bērnu iztēles veicinošs faktors pirmsskolas izglītības iestādē.” Mūsdienās daudz runājam par pirmsskolnieka izglītību. Tas ir nozīmīgi, jo pirmsskolas vecumā veidojas personības kodols, kas ietekmē cilvēka turpmāko dzīvi. Pasaulē ir dažādas pieejas un nostādnes, kas atspoguļotas dažādu valstu programmās. Neskatoties uz atšķirīgām pieejām, izglītības politiķi pasaulē ir vienojušies, ka pirmsskolai netieši ir jāpalīdz bērnu sagatavot skolai. Strādājot pirmsskolā nākas secināt, ka ir ļoti maz metodisku materiālu par papīra locīšanu – origami, un papīra plastiku, gan pirmsskolai, gan sākumskolai. No krāsainām papīra lapām bez palīgīdzekļiem loka mākslinieciskas figūras – dzīvniekus, maskas, puķes, svētku rotājumus utt. Strādājot ar papīru, salokot no vienas pamatformas dažādas figūras, nostiprinās zināšanas par ģeometriskām figūrām, attīstās telpiskā domāšana, iztēle un pirkstu veiklība, kā arī bērni gūst gandarījumu un prieku par paveikto darbu.

Lolita Jonāne (Latvija)
lolitaj@inbox.lv

DIDAKTISKAIS FRAKTĀLIS

Pētījuma mērķis ir apzināt dabaszinātniskās izglītības būtību un būtību: meklēt inovatīvus risinājumus mūsdienu apstākļiem atbilstošas dabaszinātniskās izglītības satura un metodoloģijas izveidei. Šī mērķa īstenošanai neatsverama loma ir skolotājam un viņa profesionālajai sagatavotībai un kompetencei. Pedagoģijas un psiholoģijas teoriju un atziņu analīzes un praktiskās pieredzes rezultātā ir izstrādāta konceptuāla shēma – didaktiskais fraktālis. Tas sevī ietver visas didaktikas kategorijas, atsedz to hierarhisko struktūru un mījsakarību. Didaktiskais fraktālis ir izmantojams skolotāju sistēmiskās domāšanas prasmju attīstīšanai dabaszinātņu didaktikas apgūvē.

Dzintra Guļāne (Latvija)
saulstari2@inbox.lv

CENTRALIZĒTIE EKSĀMENI KĀ DABASZINĀTŅU CIKLA PRIEKŠMETU APGUVES RĀDĪTĀJS LATVIJAS SKOLĀS

Pēdējos gados ne tikai skolās, bet arī valstī kopumā ir jūtama dabaszinātņu cikla priekšmetu prestiža mazināšanās, pazeminājusies zināšanu kvalitāte. To apliecina Latvijas

skolnieku skaits, kuri izvēlas kārtot centralizētos eksāmenus dabaszinību cikla priekšmetos, kā arī zināšanu kvalitāte, ko parāda zināšanu apguves līmeņi. Presē un masu mēdijos parādās informācija, ka Latvijā dabaszinību cikla priekšmetu apgūvē iestājusies krīzes situācija. Raksta mērķis ir analizēt: vai pēc skolēnu skaita izmaiņām, kuri ir izvēlējušies kārtot eksāmenus dabaszinātņu cikla priekšmetos un centralizēto eksāmenu zināšanu apguves līmeņu svārstībām varam teikt, ka dabaszinātņu cikla priekšmetu apgūvē Latvijā eksistē krīzes situācija. Pētījumā izmantoti Izglītības un Zinātnes ministrijas statistikas dati un tie apkopoti laika posmā no 2000./2001. līdz 2006./2007. mācību gadiem. Analizētas skolnieku skaita izmaiņas, kuri izvēlas kārtot dabaszinātņu cikla priekšmetu centralizētos eksāmenus, kā arī veikta eksāmenu rezultātu kvalitatīvā analīze gan Latvijā kopumā, gan izvēloties vienu no Latgales reģiona rajoniem – Jēkabpils rajonu.

Arina Žukovska (Latvija)
arinazukovska@inbox.lv

APDĀVINĀTIE BĒRNI

Apdāvinātība – ģenētiski noteikta dabisko spēju sastāvdaļa, kas attīstās atbilstošās darbības rezultātā vai arī samazinās, ja to nespēj noteikt. Apdāvināts bērns – ir bērns, kurš izceļas ar spilgtiem, acīmredzamiem, dažreiz izciliem panākumiem jebkurā darbības veidā. Apdāvinātie bērni spēj vienlaicīgi nodarboties ar vairākiem darbiem. Viņi ir ļoti ziņkārīgi, aktīvi pēta sev apkārt esošo pasauli un necieš pētījumu ierobežojumus. Apdāvinātiem bērniem ir bagāts vārdu krājums, viņi ar prieku lasa vārdnīcas un enciklopēdijas, izdomā jaunus vārdus un jēdzienus.

Gunita Dzerkale (Latvija)
gunga19@inbox.lv

VOKĀLO IEMAŅU VEIDOŠANA DAŽĀDU VECUMA GRUPO BĒRNIEM PIRMSSKOLAS IZGLĪTĪBAS IESTĀDĒS

Pirmsskolas izglītības iestādes ieņem svarīgu vietu Latvijas izglītības sistēmā. Pirmsskolas izglītības programma paredz attīstīt katra pirmsskolas vecuma bērna ētiski estētisko, intelektuālo un fizisko aktivitāti, radīt katrā bērnā vēlmi izzināt apkārtējo pasauli, veidot sevis apziņu, kas balstīta uz savas rīcības, darbības, jūtu, vēlmju un interešu apzināšanu un novērtēšanu. Viens no vispieejamākajiem muzikālās darbības veidiem pirmsskolā ir dziedāšana. Ļoti būtiski ir apzināt kuras vokālās iemaņas un kādā secībā būtu nepieciešams veidot dziedāšanas apgūšanas sākumposmā. Būtiska loma mācību procesa organizēšanā ir vecumposmam, individuālajām bērnu īpatnībām adekvātu metodisko paņēmieni izvēlei.

Agrita Tauriņa (Latvija)
rpiiaust@riga.lv

GRAMATISKI PRECĪZAS RUNAS VEIDOŠANĀS VECĀKAJĀ PIRMSSKOLAS POSMĀ

Pedagoģijā un psiholoģijā bērnu runas un domāšanas attīstība tika pētīta jau 20. gs. (L.Vigotskis, Ž.Piažē). Ir konstatēts, ka runa ir cilvēka darbība, kura pastāv saskarsmē ar citiem cilvēkiem un kurā tiek paustas domas, idejas, tiek gūta informācija, nodrošināta saskarsmes darbība. Zinātnieki uzskata, ka vecākajā pirmsskolas vecumā bērna attīstība

notiek visās viņa psihiskās dzīves jomās- bērns apgūst un sistematizē milzīgu jutekliskās informācijas daudzumu, tā pilnveidojot sajūtu un uztveres procesu, domāšanu, iztēli, tišās uzmanības un loģiskās iegaumēšanas spējas. Šī vecuma bērniem ir raksturīga tendence izmantot runu ne tikai savu darbību komentēšanai, bet arī pasaules atklāsmē un izpratnes par to veidošanā. Bērns bagātina savu emocionālo pasauli rotaļājoties, risinot sadzīves situācijas, atdarinot vienaudžus un pieaugušo. Nozīmīgi ir izzināt arī bērna, kurš aug divvalodības ģimenē runas attīstības īpatnības, rosināt vecākus izvēlēties vadošo valodu saziņā ar bērnu. Pētījumā tika konstatēta runas attīstības savdabība gramatikas aspektā bērniem, kuri ģimenē runā citā valodā, netiek aktīvi saziņā ar vecākiem lietota latviešu valoda, kā arī noskaidrota televīzijas un datorspēļu sižetu ietekme bērna runas ikdienas izpausmēs. Tika apzināta zēnu un meiteņu prasme runā raksturot novēroto, paust emocionālos pārdzīvojumus, risināt problēmsituācijas. Pētījuma mērķa - noteikt 5 - 6 gadīgo bērnu runas attīstīšanas veicinošos pasākumus, pedagoģiskā darba metodes un paņēmienus - realizēšana sniedz iespēju pilnveidot pirmsskolas izglītības skolotāju kompetences, veidojot veiksmīgu sadarbību ar bērniem un viņu vecākiem, aktivizējot pieaugušo līdzdalību bērnu runas attīstības veicināšanā. Gramatika ir valodniecības nozare, kas pēti vārdu un teikumu uzbūvi un savstarpējā saistījuma likumības. Šobrīd Latvijā plašāk ir pieejami pētījuma dati par latviešu valodas fonētikas un leksikas jautājumiem pirmsskolas attīstības posma aspektā, tomēr nepietiekamā apjomā ir uzsākta diskusija par gramatiski precīzas runas veidošanos pirmsskolā.

Jolanta Savvina (Latvija)
savvina@inbox.lv

MĀKSLAS VĒSTURES STUDIJU KURSS - TOPOŠO MĀKSLAS BAKALAUROU PROFESIONĀLĀS KOMPETENCES VEIDOŠNĀS KOMPONENTS

Šodienas izglītības filosofija, saturs, attīstības virzība ir atkarīga no sabiedrības pieprasījuma un vajadzībām. Sabiedrība ir nostājusies uz ilgtspējīgas izglītības attīstības ceļa, kas tika noteikts UNESCO izstrādātajā stratēģiskajā programmā par izglītību 21. gs. Šajā programmā tiek akcentēta arī profesionālā izglītība, kuras būtisks elements ir kompetence, kas veidojas balstoties uz praktiskās darbības aktivizēšanu profesionālās izglītības laukā. Šī problēma īpaši aktuāla ir mūsdienu mainīgajā pasaulē, kur speciālistam jābūt konkurentspējīgam darba tirgū kā valsts, tā arī komerciālajā sektorā. Tāpēc konkurentspējīgu, kompetentu speciālistu sagatavošana darba tirgum ir viens no svarīgākajiem mūsdienu profesionālās izglītības uzdevumiem. Darba devēju vēlmes, pieaugošās un strauji mainīgās prasības mūsdienu sabiedrībā pret augstskolu absolventiem, noteica nepieciešamību izanalizēt profesionālās kompetences veidošanās procesu augstskolā. Jāatzīmē, ka līdz šim laikam mākslas izglītībā šim procesam nav pievērsta pietiekoša uzmanība, nav veikti zinātniskie pētījumi šajā jomā. Šajā rakstā tiek veikts profesionālās kompetences raksturojums, izskatīts profesionālās augstākās izglītības bakalaura studiju programmu "Māksla" un „Datordizains” studentu viedoklis par studiju kursa „Mākslas vēsture” nozīmi topošo mākslas bakalauru kompetences veidošanā.

Māra Gaile-Dišereite (Latvija)
mjaunslaviete@inbox.lv

MĀCĪBU MOTIVĀCIJAS ĪPATNĪBAS ATŠĶIRĪGAJOS VECUMA POSMOS

Motivācija ir savstarpēji saistītu vajadzību, motīvu, mērķu un interešu komplekss, jo ietekmē indivīda uzvedību, piešķirot tai ievirzi un intensitāti. No tā varam secināt, ka šis ir savdabīgs faktoru komplekss, kas kopumā nosaka indivīda uzvedību ir motivācija. Skolēns, jaunietis izglītojoties spēj patstāvīgi noteikt savu vietu cilvēcisko attiecību pasaulē. Skolēns sāk izvirzīt savas darbības mērķus, izstrādāt darbības plānu, novērtē sava darba rezultātus un izvirza jaunus mērķus, tādējādi sekmējot sevis kā izglītota cilvēka veidošanos. Mācīšanās procesa laikā aktivizējas skolēna izziņas process un attīstās patstāvīgā darba iemaņas. Motivācijas īpatnība ir tāda, ka tā reizē ir gan mācību mērķis, gan līdzeklis

Irina Andrejeva (Latvija)
mmf@du.lv

SKAŅDARBU ŽANRU ANALĪZES IEMAŅU VEIDOŠANA SĀKUMSKOLAS SKOLĒNIEM MŪZIKAS KLAUSĪŠANĀS PROCESĀ

Viens no mūzikas klausīšanās procesa pamatposmiem ir žanru analīze. Spēja analītiski domāt, ļauj skolēniem izmantot esošās zināšanas, prasmes un iemaņas dažādās darbības jomās. Prasme analizēt un noteikt žanru, veido iemaņas patstāvīgi raksturot mūzikas stilus. Mūzikas klausīšanās aktivizē mūzikas domāšanas procesu, kas ietver sevī mūzikas uztveri, apzināšanu un analīzi. Darbā tiek izskatīti jautājumi par mūzikas žanru būtību, piedāvāti dažādu definīciju salīdzinājumi un muzikālo žanru klasifikācijas principi.

Татьяна Кигитовича (Латвия)
sova_tanju6ka@inbox.lv

РАЗВИТИЕ РЕЧИ

Статья написана на основе опыта работы с 6-летними детьми в Зилупском дошкольном учреждении Лудзенского района, у которых родной язык - русский. Опыт может быть интересен учителям дошкольных учреждений.

Елена Пушкина (Латвия)
jevapu@yandex.ru

ВЗАИМОПОНИМАНИЕ УЧЕНИКА И УЧИТЕЛЯ В УЧЕБНОМ ПРОЦЕССЕ

Человек создается обществом, а общество создается человеком. Первое, с чем сталкивается в обществе маленький человечек - это система образования. И какого мы сейчас создаем человека, такое мы получим общество. „Состояние, к которому мы должны стремиться и устремляться,- это состояние культурного просвещения, а не простого, хотя и широкого образования...Чему мы должны научиться - так это постижению внутренней взаимосвязи явлений жизни” (С.Перих). Самое ценное в образовании - понимание, как жить по законам Вселенной. Какое чудо должно свершиться, чтобы школа стала другом ребёнка, куда он будет торопиться, а придя -

радоваться, творить, расти и развиваться. А ведь часть чуда можем совершить мы, учителя. Учителя, умеющие выслушать, понять, простить, поддержать...

Žanna Some (Latvija)
zannasersnova@inbox.lv

PĒTNIECISKO PRASMJU ATTĪSTĪBA SĀKUMSKOLĀ

Darba mērķis: izpētīt pētniecisko prasmju attīstību sākumskolā. Darba jautājums: Kā jāattīsta pētnieciskās prasmes sākumskolā. Darba uzdevumi:

1. izpētīt teorētisko un metodisko literatūru par pētnieciskām prasmēm sākumskolā;
2. izpētīt jēdzienu „pētnieciskās prasmes” un „pētnieciskā darbība” īpatnības;
3. noskaidrot kas ietekmē uz pētniecisko prasmju attīstību.

Pētījuma objekts: pētnieciskās prasmes. Pētījuma priekšmets: pētniecisko prasmju attīstība sākumskolas vecumā. Pētījuma metodes: zinātniskās literatūras analīze.

Larisa Kučmenko (Latvija)
Klarus@inbox.lv

LASĪŠANAS LĪMEŅA PAAUGSTINĀŠANAS IESPĒJAS SĀKUMSKOLĀ

Mūsdienu sabiedrībā valda informācijas pārbagātība. Ziņas par jebkuru cilvēku interesējošu jautājumu vai problēmu var gūt no dažādiem avotiem. Informācijas sniegšana mēdz būt dažāda: rakstīta, vizuāli skatāma vai audiālā – klausāma, profesionāli vai biežāk vien nemākulīgi pasniegta. Šajā situācijā pamatots un nopietns ir jautājums- vai šajā plašajā sabiedriskās saziņas līdzekļu un informācijas klāstā atliks vieta arī lasīšanai? Lasīšanai ne tikai kā vienkāršam un visiem pieejamam informācijas ieguves veidam, bet arī lasīšanai kā interešu veidotājai un nostiprinātājai, garīgā apvāršņa paplašinātājai, individuālo vērtību sistēmu stabilizētājai, kā arī nopietnam izziņas un kopsakarību meklējumu avotam. Darba mērķis 1.-3.klases skolēnu lasīšanas interešu un lasīšanas līmeņa paaugstināšanas iespējas. Materiāli un metodes:

- zinātniskās literatūras, par bērnu psiholoģiskajām īpatnībām sākumskolā un pedagoģiskajām atziņām, studēšana;
- personīgās pedagoģiskās pieredzes izvērtējums;
- novērojumi;
- pārrunas (brīvās intervijas).

Analizējot pašreizējo līmeni sākumskolā, noskaidrots, ka lasīšana sākumskolas skolēniem netiek izmantota kā pats galvenais zināšanu un informācijas avots. Lasīšanas rezultāti sākumskolā caurmērā ir zemi. Viens no zemas lasīšanas līmeņa iemesliem ir motivācijas trūkums. Tas liek meklēt un izmantot piemērotas un efektīvas mācību metodes, liekot uzsvaru uz mērķtiecīgas un radošas lasīšanas sistēmas apguvi. Mācību darba process var būt pietiekami aktīvs un veiksmīgs tikai tad, ja tas ir apzināts, izprasts un tajā ir iesaistīta ne tikai intelektuālā, bet arī radošā – kreatīvā domāšana. Tādēļ skolotājam jāorganizē mācību darbs tā, lai skolēns no pasīva klausītāja kļūtu par aktīvu un ieinteresētu procesa dalībnieku.

Raisa Korotkova (Latvija)

evrika14@inbox.lv

VECĀKĀ PIRMSSKOLAS VECUMA BĒRNU DIALOGISKĀS RUNAS ATTĪSTĪBA PIRMSKOLĀ

Runa - tā ir vissvarīgākā cilvēka radoša psihiska funkcija, joma, kurā izpaužas visiem cilvēkiem raksturīgā izziņas, pašorganizācijas, pašattīstības spēja, spēja veidot savu personību, savu iekšējo pasauli caur dialogu ar citām personībām, citām pasaulēm, citām kultūrām. Pētījuma mērķis: izcelt metožu ietekmi uz vecākā pirmsskolas vecuma bērnu dialogiskās runas attīstību. Pētījuma uzdevumi: 1.Izpētīt un izanalizēt pedagoģisko un psiholoģisko literatūru. 2.Izpētīt vecākā pirmsskolas vecuma bērnu dialogiskās runas attīstīšanas metodes. 3.Izanalizēt vecākā pirmsskolas vecuma bērnu dialogiskās runas attīstīšanas metodisko līdzekļi un efektivitāti. Runas attīstības galvenais mērķis ir novest to līdz normai, kāda ir noteikta katram vecumposmam. Pieaugušais var palīdzēt bērnam apgūt prasmi pilnvērtīgi komunicēties, lietojot saskarsmes nolūkā dažādas izteikumu formas un tipus. No viena vecumposma uz nākamo pakāpeniski sarežģītāks kļūst katrs uzdevums, mainās apmācību metodes.

Valentīna Voitāne (Latvija)

valusa2005@inbox.lv

LOGORITMIKA- BĒRNU AR SPECIĀLĀM VAJADZĪBĀM SASKARSMES SPĒJU ATTĪSTĪBA

Mūsdienās arvien lielāku popularitāti iegūst integratīvās metodes. Par vienu no šādām perspektīvām metodēm ir atzīta logoritmika. Pētījuma mērķis: izpētīt, raksturot, noteikt logoritmikā improvizācijas metožu piemērotību bērniem ar runas un komunikatīvo iemaņu problēmām. Pētījuma metodes: Teorētiskās: pedagoģijas, psiholoģijas un logopēdijas literatūras analīze; Empīriskās: bērnu ar runas traucējumiem novērošana, darba rezultātu analīze. Secinājumi:

1. problēmas pētīšana tika veikta, pamatojoties uz psiholoģiski pedagoģisko, medicīnisko literatūru;
2. logoritmika ir mūzikas elementu izmantošana pieredzējušā pasniedzēja darbā ar bērnu, kas atvieglo un veicina saskarsmes iemaņu veidošanos, apmācību, emociju izpausmi;
3. lai runas traucējumu korekcijas darbs būtu veiksmīgāks, logoritmiku ir jāizmanto kā vienu no svarīgākiem un efektīvākiem runas attīstības līdzekļiem.

Taču logoritmikā attīstoša un koriģējoša loma ietekmē tikai tad, ja pedagogs speciāli organizē bērnu darbību.

Anna Jansone (Latvija)

lozus@apollo.lv

USING STORIES IN ENGLISH LANGUAGE CLASSROOM IN PRIMARY SCHOOL

Storytelling is the original form of teaching. Oral stories develop listening skill in a unique way. The listeners benefit from observing non-polished speech created on-the-spot. This work has explored the use of stories in English language classroom in primary school. The Aim of the work is to investigate the nature of storytelling in a classroom and analyze the

reasons why stories should play a central role in teaching a foreign language to children. Data collection methods were observation, questionnaire, discussion and analyzing results. It was found that stories can be stimulating and interesting for learners when they listen or read them. It can be concluded that the use of stories in English language classroom in primary school help developing children's creativeness in study of language. If only teaching strategies are exciting and motivating, there are many possibilities to develop and expand learner's knowledge in stories.

Jeļena Skorobogatova (Latvija)
linka-linka@inbox.lv

ROTAĻDARBĪBU IETEKME UZ VIDĒJĀ PIRMSSKOLAS VECUMA BĒRNA HARMONISKU ATTĪSTĪBU

Pirmsskolas vecumā spēle-vadošais bērnu darbības veids. Bērns spēlē pavada daudz laika, un tā izsauc būtiskas izmaiņas viņa psihē. Pētījuma mērķis: apgūt un izanalizēt saiti starp spēles darbības attīstību un pirmsskolas vecuma bērnu harmonisko attīstību. Pētījuma uzdevumi:

1. izanalizēt spēles lomu bērna personības attīstībā;
2. izdalīt galvenos bērnu spēles darbības tapšanas etapus un spēles vadības metodes, izskatīt sižeta-lomu spēles formēšanas īpatnības pirmsskolas vecuma bērniem;
3. izanalizēt bērnu spēles darbību.

Bērna harmoniska attīstība, izmantojot sižeta-lomu rotaļas var būt veiksmīga tikai tad, ja būs ievēroti šādi apstākļi: labvēlīgas atmosfēras grupā, brīvības un patstāvības garantija bērna spēlē pedagoģiskās vadības apstākļos, speciāls darbs, ko veic pedagogs pirmsskolas vecuma bērnu radošo spēju attīstībā. Spēli jāorganizē, kā kopīgu audzinātāja un bērna spēli, kurā pieaugušais ir kā spēlējošs partneris un vienlaicīgi kā spēles specifiskas „valodas” nesējs.

Марина Фоминых (Латвия)
inaina2006@inbox.lv

РАЗВИТИЕ ИНТЕЛЛЕКТУАЛЬНЫХ СПОСОБНОСТЕЙ

Развитие интеллектуальных способностей. Каждому государству необходимы способные ,талантливые люди. Важной составной частью способностей индивида является интерес к познанию и стремление заниматься открытием своих способностей. Каждый ребенок способен постичь предоставленные учебные предметы, но талант и одаренность связаны с высоким уровнем интеллекта и ярко выраженными способностями.

Jeļena Ščoloka (Latvija)
dinaburg2006@yandex.ru

SASKARSMES KULTŪRAS IZPĒTE PIRMSSKOLAS SKOLOTĀJU VIDĒ

Pedagoģijai ir jārisina strauji mainīgās sabiedrības problēmas. Darbā aplūkota un izpētīta pedagoģiskās ētikas aktuālās problēmas būtība, raksturoti tikumiskie pamati, uz kuriem balstās skolotāja profesionālais darbs un attiecības ar darbabiedriem. Darbs aplūko mūsdienu uzvedības kultūras aktualitātes, sniedz uzvedības kultūras vispārīgo

raksturojumu. Zinātniskā darbā aplūkosim jautājumus par uzvedības kultūras būtību un pieklājīgas uzvedības apguves nepieciešamību starp pirmsskolas skolotājiem. Pedagoģiskā morāle izvirza skolotājam prasību: lai audzinātu, pašam jābūt audzinātam. Skolotājiem jāievēro arī pedagoģisko prasību vienotības princips, pedagoģiskā takta noteikumi, jāsaista mācīšana un audzināšana, jākorīgē savu audzēkņu darbību utt. Uzvedības kultūra bērniem neveidojas pati no sevis. Arī skatīšanas un vērošana vien neko nedod. Prasme pieklājīgi uzvesties jāieaudzina jau agrā bērnībā, lai tā pakāpeniski un sistemātiski kļūtu par ieradumu. Katram cilvēkam jāzina, kā uzvesties konkrētos apstākļos un situācijās. Visam tam jābalstās uz personības bagātu iekšējo pasauli, uz cieņu pret citiem cilvēkiem, sirsnību, labvēlību, atklātību un dabiskumu, kas veido pieklājības tikumisko pamatu. Darba uzdevumi:

1. pētīt pedagoģiskā darba ētiskās problēmas;
2. teorētiski pamatot un formulēt prasības, ko sabiedrība izvirza pedagoga tikumiskajai stājai; - tikumiski vērtējošo spriedumu veidošanās procesa pētīšana;
3. skolotāja tikumiskās apziņas stāvokļa pētīšana ar nolūku noskaidrot faktoros, kas sekmē viņa cildenās morāles veidošanos un izpausmi, kā arī to faktu atklāšanu, kuri šo procesu bremzē;
4. morāli psiholoģiskā klimata īpatnību pedagogu kolektīvā izpēte;
5. izpētīt pirmsskolas skolotājas ētisko erudīciju, viņas vērtīborientācijas, autoritāti kolektīvā, tikumiskās audzinātības līmeni, kolektīvo mijattiecību raksturu.

Jolanta Lazdiņa (Latvija)
jolanta_lazdina@inbox.lv

SADARBĪBAS LOMA RADOŠO RAKSTU DARBU VĒRTĒŠANĀ LATVIEŠU VALODAS STUNDĀS PAMATSKOLAS JAUNĀKAJĀS KLASĒS

Demokrātiskā mācību procesā vērtējumu par mācību sasniegumiem veido pašvērtējums, savstarpējais vērtējums un skolotāja vērtējums, tāpēc svarīgs ir jautājums par skolēnu aktīvu iesaistīšanos vērtēšanas procesā. Vērtēšanas procesā tiek realizēta "skolēns-skolotājs" un "skolēns-skolēns" aktīva sadarbība. Saiknes starp procesu un rezultātu nozīmīgums ir pamatā veiksmīgai skolēna mācību darbībai, to vislabāk izprot skolēns, kurš apguvis prasmi novērtēt savu darbību. Rakstā tiek analizēti radošo rakstu darbu vērtēšanas teorētiskie aspekti, kā arī raksturotas kriteriālās vērtēšanas priekšrocības un trūkumi. Radošo rakstu darbu sacerēšana un rakstīšana attīsta bērna iztēli, domāšanu un valodu. Pamatskolas jaunāko klašu skolotājam ir atbildīgs uzdevums radošo rakstu darbu rakstīšanas procesā – uzsākt attīstīt un izkopt rakstīšanas prasmes, radīt pozitīvu motivāciju, kā arī palīdzēt skolēnam radošos rakstu darbus izmantot kā pašrealizācijas līdzekli.

Oksana Sivohina (Latvija)
edgars.znutins@du.lv

KORA KOLEKTĪVA IZVIETOJUMS KĀ VIENS NO PRIEKŠNOTEIKUMIEM SKANĒJUMA KVALITĀTES UZLABOŠANĀ DARBĀ AR PAŠDARBĪBAS KORĪEM

Pašdarbības kora darbība ir daudzpusīga, tā saistās ar kora piedalīšanos konkursos, skatēs, pilsētas svētkos, dziesmu svētkos vai arī vienkārši koncertos. Kori uzstājas gan koncertzālēs, baznīcās, klubos, skolās, uzņēmumos utt.. Viens no svarīgiem kora kvalitatīva skanējuma nosacījumiem ir telpas akustika. Būtiska loma ir arī kora izvietojumam. Šo jautājumu skatam trijos aspektos: dziedātāju izvietojums balss grupā, to skaitliskais

līdzsvars; dziedātāju balssgrupu izvietojums korī, to ietekmējošie faktori un kora izvietojums telpā. Svarīgs jautājums ir telpas iepazīšana – kā diriģentam rīkoties ierodoties jaunā telpā, kādus paņēmienus, ieteikumus dot dziedātājiem uzstājoties dažādās situācijās.

Tatjana Savostjanova (Latvija)
tatjanamacanova@inbox.lv

VECĀKA PIRMSSKOLAS VECUMA BĒRNU TIKUMISKO VĒRTĪBU IZPRATNES VEIDOŠANĀS AR LITERĀRO DARBU PALĪDZĪBU

Tikumiskā krīze mūsu sabiedrībā liek nopietni pievērsties mazo bērnu ētiskās vērtīborientācijas veidošanai. Cilvēks var krāt zināšanas visu mūžu, bet vērtīborientācijai jābūt izveidotai jau pirmsskolas vecumā. Tikumiskās audzināšanas programma pirmsskolas vecuma bērniem kā galveno mērķi izvirza bērnu tikumiskās rīcības izkopšanu. Bērnam veidojamās tikumiskās vērtības nosacīti var iedalīt vairākās grupās: tikumiska attieksme pret citiem bērniem un pieaugušajiem; apkārtējās vides izjūta; kulturālas uzvedības noteikumu apguve; bērna uzvedības pašregulācija. Literārie darbi nereti ir galvenie bērnu pedagogi. Tie liek bērnam iejusties varoņa lomā, viņa pārdzīvojumos. Līdz ar to bērniem sāk veidoties izpratne par literārā darba tikumiskām vērtībām. Pētījuma objekts: vecāka pirmsskolas vecuma bērnu tikumisko vērtību izpratnes veidošanās. Pētījuma priekšmets: literārie darbi kā tikumisko vērtību izpratnes veidošanās līdzeklis. Mērķis: izpētīt vecākā pirmsskolas vecuma bērnu tikumisko vērtību izpratnes veidošanās teorētiskos pamatus.

Sindija Tropa (Latvija)
sindy4@inbox.lv

PROJEKTU METODES IZMANTOŠANA KORA DARBĀ

Latvijā viena no stabilākajām kultūras tradīcijām ir kora dziedāšana, kuras neatņemama sastāvdaļa ir vispārīzglītojošo skolu skolēnu kori. Projektu metodes izmantošana mācību stundās (matemātikā, valodas stundās arī mūzikā) nav nekas neierasts. Savukārt, mūsu pētījums saistās ar projektu metodes izmantošanu kora darbībā, nevis pētniecisko iemaņu attīstībā, bet gan radošajā darbībā, lai panāktu skolēnu aizrautīgāku, atsaucīgāku, atbildīgāku iesaistīšanos kora darbā. Kora darbā saglabājas projektu metodes priekšrocības: visu skolēnu, neatkarīgi no spējām, iesaistīšanās darbībā; kopīga izvirzītā problēmjautājuma risināšana; radoša, patstāvīga skolēnu izziņas darbība utt. Kora darbā piedāvājam projekta modeli no četrām fāzēm: projekta izvēle; īstenošana; prezentācija; izvērtēšana, kas balstīts uz pasūtījuma un daļēji strukturētā projekta, grupu projekta ar individuāla darba fāzēm un daļējas slodzes projekta raksturīgākajām pamatnostādņēm.

Māra Mezīte (Latvija)
mezitemara@inbox.lv

SKANĀRBA APGŪŠANAS METODISKIE PAŅĒMIENI DARBĀ AR PAŠDARBĪBAS KORIEM

Latvijā kora dziedāšana ir latviešu tautas kultūras nozīmīga sastāvdaļa. Dziedāšana korī latviešiem ir svarīgs vienojošs elements un nacionālās identitātes apliecinājums. Ne velti 2003.gada rudenī starptautiskā organizācija UNESCO Baltijas valstu dziesmu svētkus ir

iekļāvusi pasaules nemateriālo vērtību sarakstā. Kora dziedāšana ir viena no emocionālākajām, masveidīgākajām un populārākajām muzicēšanas formām. Tā neprasa lielu muzikālo sagatavotību, tāpēc ir pieejama plašiem pašdarbnieku slāņiem. Neskatoties uz to apgūstamais Dziesmu svētku repertuārs ir kļuvis sarežģītāks – izmantoti polifonijas elementi, mūsdienu mūzikas rakstības stili, blīva akordu faktūra, kas jāapgūst visiem pašdarbības kolektīviem. Būtiska loma kora mēģinājumu darbā ir daudzveidīgu un atbilstošu metodisko paņēmieni izvēlei apgūstot konkrētu skaņdarbu. Tāpēc skaidrojam, kādus skaņdarba apguves metodes un paņēmienus dirigentam izvēlēties piedāvā metodiskā literatūra, kā arī pazīstami diriģenti – praktiķi.

Ilona Sidoroviča (Latvija)
ilona.sidorovica@inbox.lv

RADOŠĀS DARBĪBAS PIEREDZES APGUVES NESTANDARTA UZDEVUMU RISINĀŠANĀ MATEMĀTIKĀ PAMATSKOLĀ

Zinātniskā rakstā tiek iekļautas šādas sadaļas:

1. radošuma pedagoģiskais un psiholoģiskais pamats;
2. jēdziena „radošums” vēsturiskās izpētes metodoloģija un galvenās tendences;
3. radošās darbības jēdziens
4. Radošās darbības iespējas matemātikas nodarbībās pamatskolā.

Zinātniskā darba mērķis: izpētīt radošās darbības pieredzes apguvi nestandarta uzdevumu risināšanā matemātikā pamatskolā. Pētījuma uzdevumi:

1. izpētīt un izanalizēt psiholoģisko, pedagoģisko un metodisko literatūru par radošo darbību;
2. noskaidrot skolotāju viedokli par radošās darbības iespējām matemātikas nodarbībās pamatskolā (empīriskās pētīšanas metodes: anketēšana, intervija);
3. pamatskolas skolēnu 2008. gada matemātikas olimpiādes rezultātu analīze;
4. pētījuma rezultātu apstrāde un analīze.

Pētījumā piedalījās 30 pamatskolu matemātikas skolotāji, 12 skolēni.

Kristīne Pavlova (Latvija)
primitivs@inbox.lv

PAŠNOVĒRTĒJUMA IESPĒJAS SPORTA STUNDĀS 7-9. KLASĒS

Rakstā ir apkopota teorētiskā informācija par vērtēšanu sporta stundās un pašnovērtēšanas iespējām mācību procesā 7-9.klasēs. Apskatītas vecumposmu īpatnības, kas ietekmē uz pašnovērtējuma izmantošanu. Rakstā ir apkopoti un atspoguļoti anketu un pašnovērtējuma kartiņu izpildes rezultāti salīdzinājumā ar skolotāja vērtējumiem. Ir sniegti ieteikumi ar kā palīdzību būtu iespējams veicināt bērna objektīva pašnovērtējuma rašanos.

Ирина Гусева (Казахстан)
ds601@mail.ru

К ВОПРОСУ ОБ ИСПОЛЬЗОВАНИИ ПРИЕМОВ МОДУЛЬНОГО ОБУЧЕНИЯ В ХИМИИ

В данной статье рассматриваются основы модульного обучения, как одного из инновационных методов, анализируется история возникновения и развития этой системы в Казахстане. Автором раскрывается понятие о технологической карте, приводятся результаты исследования качества знаний старшеклассников, обучающихся с применением модульной технологии. В статье приведены убедительные доказательства преимущества модульной системы обучения, как для преподавателя, так и для учащихся школ.

Светлана Пайчадзе (Япония)
svetaalvarez@hotmail.com

ОСОБЕННОСТИ ОБРАЗОВАНИЯ РУССКОЯЗЫЧНЫХ ДЕТЕЙ В УСЛОВИЯХ ИНОЯЗЫЧНОЙ СРЕДЫ, НА ПРИМЕРЕ БОЛИВИИ И ЯПОНИИ

Цель данной работы - попытка показать необходимость поддержки родного языка в иноязычной среде и выявить возможные пути решения проблемы обучения родному языку, путем сравнительного анализа ситуации русскоязычного населения в Боливии и Японии.

Valērijs Makarevičs (Latvija)
valerijs.makarevics@du.lv

ILGTSPĒJĪGĀ IZGLĪTĪBA UN KARJERAS ATTĪSTĪBA

Galvenā ilgtspējības ideja ir saistīta ar cilvēka dzīves un dabiskās un sociālās vides harmoniju. Viens no ilgtspējīgās izglītības uzdevumiem ir palīdzēt indivīdam izvēlē un attīstīt karjeru. Studiju laikā students iegūst kompetences, nepieciešamas profesijai. Lai studiju process atbilstu mūsdienu prasībām, nepieciešams zināt, ko gaida studenti no studiju programmām, vai studiju programmas sakrīt ar studentu gaidīšanām un darba dēvēju noteikumiem. Pētījuma, kurš bija veikts Daugavpils universitātē, tiek konstatētas atšķirības starp studentu gaidīšanām, programmas prasībām un darba devēju uzskatiem uz profesionālo kompetenču struktūru. Turklāt, studenti, kuriem ir studiju kursi, kuri saistīti ar ilgtspējību, studiju programmas izvērtē augstāk.

Inga Odiņa (Latvija)
iods1@inbox.lv

PIRMĀ STUDIJU GADA STUDENTU ADAPTĒŠANĀS MEDICĪNAS KOLEDŽAS PEDAGOĢISKAJĀ VIDĒ

Studijas medicīnas koledžā atšķiras no studijām citās koledžās ar savu specifiku. Studiju programmā "Māszinības" studenti iegūst profesiju māsa. Tā ir persona, kura patstāvīgi veic pacientu aprūpi, piedalās ārstniecībā, vada pacientu aprūpes darbu, izglīto pacientus, viņu

ģimenes locekļus, aprūpes komandas locekļus un sabiedrību. Lai studējošie kļūtu par profesionāļiem savā izvēlētajā profesijā, viņiem ir cītīgi jāmācās, jāpilnveido komunikāciju prasme un prasme strādāt komandā. Diemžēl studiju sākumā daudzi studenti neizprot māsas profesijas būtību, nozīmību aprūpes procesā un to, ka uzsākot studijas medicīnas koledžā ir daudz jāmācās un jāpilnveido sevi. Taču uzsākot studijas, studentus satrauc - vai viņi ir gatavi studijām, viņiem ir neizpratne un nedrošība par studiju darbu, kā arī jauni studiju biedri un docētāji. Šis satraukums rada spriedzi un trauksmi studentos, kas savukārt traucē adaptēties jaunajos apstākļos un pilnvērtīgi uzsākt studijas. Lai studentus labāk sagatavotu studijām, viņi adaptētos koledžas un pedagoģiskajā vidē, pirmā studiju nedēļa ir adaptācijas nedēļa.

Valery Makarevich (Latvia)
valerijs.makarevics@du.lv

FEATURES OF FORMATION OF PROFESSIONAL IDENTITY OF THE TEACHER-RESEARCHER

Abstract The theories of identities can be grouped according to external and internal harmony. Teacher-researcher's or scientist's professional identity corresponds to the first feature. The analysis of the literature shows that in the scientist's professional identity can be pointed out substructures of time, values, anxiety and autonomy, co-ordination of social roles, professionalism and relations with authorities. During the formation of scientist's professional identity can appear some critical periods. The critical periods increase closer to the end of the period of getting master's degree. The critical periods can influence the increase of anxiety, misbalance of social roles, changes of some values and dependence on authorities.

Olga Vlaskina (Latvija)
olgavlask1@inbox.lv

SKOLENU SOCIALO PRASMJU VEIDOSANAS

Skolēnu sociālo prasmju veidošanās sākumskolā. Darbā tika veikta sociālo prasmju veidošanās teorētiskā analīze, lai varētu apzināt esošas problēmas būtību. Metodiskā daļā es izstrādāju metodiku, ar kuras palīdzību novēroju mācību darba organizācijas formu daudzveidību darbībā klases audzināšanas stundās, kas sekmē skolēnu sadarbību, veicina skolēnu sociālo prasmju veidošanos. Balstoties uz teoriju un metodiku, ar mērķi pētīt skolēnu sociālās prasmes, es veicu empīrisku pētījumu - anketēšanu. Pētījuma mērķis: izpētīt un izanalizēt skolēnu sociālo prasmju, kuras ir iegūtas skolā, nozīmi un lomu mūsdienu sabiedrībā. Pētījuma metodes: tēmas izstrāde, pārrunas, anketēšana, Pētījuma bāze: Rīgas 30. vidusskolas 3. klašu skolēni un sākumskolas skolotāji.

Edīte Dedele (Latvija)

dedele@inbox.lv

RUNAS VEIDOŠANA BĒRNIEM AR DZIRDĒS TRAUCĒJUMIEM

Bērniem ar dzirdes traucējumiem žestu valoda attīstās dabiskā ceļā, bet vārdu valodu viņi apgūst speciālas apmācības mērķtiecīgi organizētu mācību ceļā. Veidot nedzirdīgam cilvēkam runu nozīmē apgūt nepieciešamo vārdnīcu, gramatiku, veidot iemaņas runas uztveršanai, mācīt izmantot valodu kā sazināšanās līdzekli, kas izprotama apkārtējiem. Galvenā problēma, kura ir jāatrisina specializētajā pirmsskolas izglītības iestādē bērniem ar dzirdes traucējumiem, ir bērnu sagatavošana skolai, lai nedzirdīgs bērns varētu vieglāk adaptēties dzirdīgo cilvēku sabiedrībā. Šī darba mērķis ir iepazīties kā efektīvāk veikt valodas apmācību bērniem ar dzirdes traucējumiem. Pētījuma uzdevumi:

- izpētīt kustību un ritma lomu skaņu izrunas apmācībā bērniem ar dzirdes traucējumiem;
- izpētīt mācību saturu un tā realizēšanai pielietot efektīvākās metodes un darba formas izrunas apmācībā.

Nelielas grūtības sagādāja tas, ka pašlaik Latvijā nav pētījumu par žestu valodas ieviešanas problēmām bērnudārzos bērniem ar dzirdes traucējumiem.

Kristīne Muižniece-Meikšāne (Latvija)

kristine.meiksane@inbox.lv

ROTAĻU UN SPĒĻU IZMANTOŠANA BĒRNIEM AR RUNAS TRAUCĒJUMIEM

Autore apskata runas traucējumu problēmas pirmsskolas iestādē. Darbs sastāv no divām daļām. Teorētiskajā daļā materiāla analīze par vispārīgiem runas traucējumiem un rotaļu izmantošanas iespējām korekcijas darbā. Praktiskajā daļā ir pētījums saistībā ar rotaļu kompleksa vārdu krājuma paplašināšanai aprobēšanu. Darbs orientēts pirmsskolas iestāžu pedagogiem, kur nav pieejams logopēds.

Vineta Jonīte (Latvija)

vinetajonite@inbox.lv

MAZO BĒRNU PATVERSMJU UN BĒRNU DĀRZU RAŠANĀS UN IZVEIDE RĪGĀ 19. UN 20. GADSIMTA MIJĀ KĀ PIRMSSKOLAS IZGLĪTĪBAS SISTĒMAS IESTĀŽU RAŠANĀS UN VEIDOŠANĀS PIRMSSĀKUMI LATVIJAS TERITORIJĀ

Pirmsskolas vecuma bērnu uzraudzības, audzināšanas un mācību iestāžu rašanās, izveides un attīstības posms Latvijas Republikas teritorijā ir cieši saistīts ar šo iestāžu rašanās vēsturi Eiropas valstīs un Krievijā, tās vēsturiskā attīstības gaitā. Nenoliedzams fakts, ka Latvija kā cariskās Krievijas sastāvdaļa un Vācijai iekārojams teritoriālais apgabals 19. gadsimta beigās un 20. gadsimta sākumā, tikai veicināja šo iestāžu izveidi, jaunāko izglītības attīstības tendenču pārņemšanu un ienākšanu iedzīvotāju sociālās nodrošināšanas un apgādes jomā. Mazo bērnu patversmju un bērnudārzu rašanās un iestāžu tīkla izveidošanās ir maz pētīta un faktoloģiski datēta pedagoģijas vēstures joma. Pētījumi arhīvos, šo iestāžu ēku arhitektoniskās izbūves plānu skices un apjomīga autores fotogrāfiju privātkolekcija sniedz priekšstatu par pirmsskolas izglītības sistēmas izveides vēsturi.

Dace Landmane (Latvija)
landmane@inbox.lv

SOCIĀLĀ DARBA SPECIĀLISTU NABADZĪBAS ATRIBŪCIJA UN ATTIEKSME PRET TRŪCĪGAJIEM

Pētījuma mērķis – izvērtēt sociālā darba speciālistu nabadzības atribūcijas saistību ar attieksmi pret trūcīgajiem atkarībā no darba stāža. Pētījumā tiek izvērtēta sociālā darba speciālistu nabadzības atribūcija, attieksme pret trūcīgajiem un sociāli demogrāfiskie rādītāji. Buloka (Bullock, 2004) atklāja, ka sociālajiem darbiniekiem izteiktāka ir strukturālā atribūcija. Individuālistiskā nabadzības atribūcija ir saistīta ar negatīvu attieksmi pret trūcīgajiem, savukārt strukturālā nabadzības atribūcija ir saistīta ar pozitīvu attieksmi pret trūcīgajiem (Weiner & Zucker, 1993; Cozzarelli, Wilkinson & Tagler, 2001). Iegūtie rādītāji nav viennozīmīgi. Pēc Harpera (Harper, 1999) domām, nabadzības atribūcija nav noturīga laikā – tā mainās. Pēc iegūtajiem rādītājiem secinu, ka, palielinoties sociālā darba speciālistu darba stāžam, tiek izteikts atbalsts individuālistiskai nabadzības atribūcijai, kas ir saistīta ar negatīvāku attieksmi pret trūcīgajiem.

Tatjana Timpere (Latvija)
tatjana.timpere@inbox.lv

LOGORITMIKA 5-6-GADU VECUMA BĒRNU RUNAS ATTĪSTĪBAI

Runas attīstība kļūst par arvien aktuālāku problēmu mūsdienu sabiedrībā, jo pazeminās lasīšanas kultūras līmenis, tiek plaši izplātīta zemas kvalitātes literatūra, valoda ir nabadzīga un gramatiski nepareiza, to raida arī masu informācijas līdzekļi, ārzemju grāvējfilmas un multfilmas. Tas viss rada priekšnosacījumus un tiešus draudus gaidāmai valodas katastrofai, kura ir ne mazāk bīstama kā ekoloģiskā. Jebkuri runas trūkumi ierobežo bērna kontaktu ar vienaudžiem un pieaugušajiem, un negatīvi ietekmē viņa emocionāli intelektuālās sfēras veidošanos un turpmāko sekmību daudzos skolas priekšmetos. Pašreiz situācija zinātnē un praksē mainās ļoti strauji. Pie mums atgriežas aizmirstās alternatīvās mācību metodes un teorijas. Tas diemžēl ne jau vienmēr notiek metožu un teoriju pareizā izpratnē, jo trūkst zināšanu gan pedagogiem, gan vecākiem. Teorētiskā pieeja šai problēmai balstās uz priekšstatu par pirmsskolnieku runas attīstības likumsakarībām, kuras noformulētas A. Lurijas (Лурья, 1956), D. Eļkoņina (Эльконин, 1960), K. Ušinska (Ушинский, 1968), V. Šterna (Штерн, 1976), F. Sohinas (Сохина, 1979), D. Košelevas (Кошелева, 1985), V. Muhinas (Мушина, 1985), L. Vigotska (Выготский, 1986; Vigotskis, 2002), Dž. Brunnera (Бруннер, 1987), D. Lieģenieces (Lieģeniece, 1992), N. Njukomba (Newcombe, 1996), D. Markusas (Markus, 2003) u.c. darbos. Daudzi pedagogi atzīmē mūzikas lomu personības attīstības procesā (Гиляровский, 1936; Теплов, 1947; Шершнева, 1955; Гринер, 1958; Рождественская, 1972; Баренбойм, 1970; Ломова, 1981; Волкова, 1985; Ветлугина, 1989; Тельчарова, 1989; Suruda, 2001). Šajā kontekstā diezgan interesanta un produktīva pieeja runas attīstībā muzikālās darbības procesā ir logoritmikai. Logoritmika – jauns runas korekcijas veids, kas balstās uz vārda un muzikālā ritma apvienojumu. Logoritmika ietekmē vispārējo tonusu, motoriku, garastāvokli, sekmē centrālās nervu sistēmas nervu procesu kustīgumu, kā arī attīsta uzmanību (tas koncentrēšanu, apjomu, noturību, atmiņu (redzes, dzirdes, motorisko, loģisko un komplekso), kā arī veicina pirmsskolas vecuma bērnu sakarīgas runas attīstību un runas traucējumu novēršanu. Pētījuma objekts: bērnu ar runas traucējumiem runas attīstība muzikālajās nodarbībās pirmsskolā. Pētījuma priekšmets:

logoritmika kā 5-6-gadu vecuma bērnu runas attīstības līdzeklis. Mērķis: Izpētīt pirmsskolas bērnu ar runas traucējumiem runas attīstības iespējas muzikālajās nodarbībās, izmantojot logoritmikas pieeju. Pētījuma hipotēze: izmantojot vingrinājumu un rotaļu kompleksu, kurš ir balstīts uz logoritmikas pieeju, ir iespējams attīstīt bērnu runu. Pētīšanas metodes:

1. psiholoģiskās, pedagoģiskās un metodiskās literatūras analīze, salīdzinājums un apkopošana;
2. logoritmikas pieejas analīze?;
3. pārrunas ar Daugavpils 15. speciālās izglītības iestādes logopēdiem un pedagogiem;
4. logoritmikas vingrinājumu un rotaļu kompleksa pilotēšana.

Pētījuma bāze: Daugavpils 15. speciālās izglītības iestādes 3logopēdi, 6 pedagogi un 14 bērni ar dažādiem runas traucējumu veidiem.

Līga Mirlina (Latvija)
liga.mirlina@inbox.lv

SABIEDRISKĀS ATTIECĪBAS KĀ PUBLISKĀS PĀRVALDES OPTIMIZĀCIJAS INSTRUMENTS

Mūsdienu publiskās pārvaldes darbībā līdz ar administratīvo ietekmju samazināšanos arvien lielāka nozīme ir sabiedrības līdzdalībai un atbalstam. Nepieciešamība rēķināties ar sabiedrības un mediju reakciju prasa informēt un veidot sabiedrības izpratni par publiskās pārvaldes pieņemtajiem lēmumiem. Citiem vārdiem sakot, valsts regulēšanai aizvien vairāk ir nepieciešams sociāls akcepts un piekrišana, veidojot kopējas sabiedrības vērtības un normas. Latvijas valdības komunikācijas pamatnostādņu mērķis ir nodrošināt valsts pārvaldes un sabiedrības efektīvu mijiedarbību, gan veidojot sistemātisku informācijas apmaiņu starp publisko pārvaldi un sabiedrību, gan arī palielinot sabiedrības līdzdalību lēmumu pieņemšanas procesā. Pētījuma mērķis ir izsekot attīstības tendences Latvijas publiskās pārvaldes komunikācijā ar sabiedrību, kas vērsta uz sabiedrības izpratnes un atbalsta gūšanu, novērtējot sabiedrisko attiecību lomu un funkcijas publiskajā pārvaldē.

Inta Kivleniece (Latvija)
intux8@inbox.lv

VIETĒJO RĪCĪBAS GRUPU LOMA VIETĒJĀS ATTĪSTĪBAS KONTEKSTĀ LATGALĒ

Latvijā sabiedrības līdzdalība attīstības politikas procesos ir pirmsākumos. ES lauku attīstības politikas pasākums „Vietējo rīcību attīstība (LEADER+)” paredz izmantojot, valsts un pašvaldību sektora, nevalstiskā un ekonomiskā sektora, zināšanu, prasmju un pieredzes potenciālu nodrošināt sava reģiona ilgtermiņa attīstību. Vietējām partnerībām līdz ar to tiek uzticēta atbildība izstrādāt attīstības stratēģijas, samazinot risku iztērēt esošos resursus gadījuma rakstura pasākumiem, tādejādi nodrošinot ilgtspējīgas attīstības principu ieviešanu dzīvē. Maģistra darba mērķis ir novērtēt vietējo rīcības grupu lomu vietējās attīstības kontekstā Latgalē. Darba gaitā tika izvirzīti sekojoši uzdevumi:

- iepazīties ar vietējo rīcības grupu darbības teorētisko apskatu;
- veikt sekojošas pētījuma metodes: dokumentu un faktu analīzi; mērķa grupu ekspresintervijas; integrētās intervijas;
- izvērtēt vietējo rīcības grupu lomu ilgtspējīgas attīstības nodrošināšanā Latgalē.

Diāna Veigule (Latvija)
diana.veigule@du.lv

ZINĀTNES KOMUNIKĀCIJA DAUGAVPILS UNIVERSITĀTĒ

Zinātnes komunikācija ir visu to darbību kopums, ar kuru palīdzību zinātniskā kultūra un kompetence tiek iekļauta sabiedrības kultūrā. Tās mērķis ir mazināt plaisu starp zinātni un sabiedrību, celt zinātnes prestižu, vairot jauniešu interesi par zinātni un tehnoloģijām, kā arī piesaistīt jaunos speciālistus tādējādi veicinot valsts ekonomisko izaugsmi. Pašlaik Latvijā šī darbības joma sāk attīstīties un Daugavpils Universitātei ir diezgan svarīga loma labākās Eiropas pieredzes pārmantošanā un īstenošanā. DU izveidojusies produktīva sadarbība ar Britu Padomi Latvijā, kura veicināja zinātnes komunikācijas aktivitāšu organizēšanu. Līdz šim DU ir organizēti jau divi zinātnes festivāli, kuri ir guvuši plašu skanējumu, turklāt 2007. gadā tas ieguva Latvijas Studentu apvienības Gada balvu nominācijā "Gada notikums". DU piedalās arī Septītā Ietvara programmas projektā "Zinātnieku nakts", kura mērķis ir popularizēt zinātnieka profesiju un vienu vakaru gadā ļaut ikvienam ielūkoties pētniecības centru ikdienā.

Agris Upenieks (Latvija)
agris.upenieks@lu.lv

JAUNO IZGLĪTĪBAS IESTĀŽU VADĪTĀJU ADAPTĀCIJA - PROBLĒMAS UN RISINĀJUMI

Izmantojot zinātniskajā literatūrā iegūtās atziņas par jauno darbinieku adaptāciju, individualizāciju un integrāciju, publicētos ārzemju pētījumus par jauno izglītības iestāžu vadītāju pirmo darba gadu problēmām, kā arī 2005. un 2006. gadā veiktā pētījuma par jauno izglītības iestāžu vadītāju vadošās darbības sākumposmu rezultātus, autors analizē jauno izglītības iestāžu vadītāju adaptācijas norises problēmas un to iespējamus risinājumus – izglītošanu, speciālu sagatavošanu un/vai sagatavošanos pirms vadošā darba uzsākšanas, atbalsta grupas veidošanu, mentoringu u.c. Norādot uz jauno izglītības iestāžu vadītāju adaptācijas sarežģītību un izšķirošo nozīmi izglītības iestādes vadītāju karjeras virzībā, kā arī efektīvas izglītības iestādes darbības un attīstības nodrošināšanā, autors secina, ka Latvijā nepieciešama izglītības iestāžu vadītāju pretendentu profesionāla izglītošana un speciāla sagatavošana vadošā darba uzsākšanai, kā arī speciālistu atbalsts pirmajos un tālākajos darba gados.

Lotārs Dubkēvičs (Latvija)
lotars.dubkevics@ba.lv

ORGANIZĀCIJAS KULTŪRAS LOMA PERSONĀLA VADĪŠANĀ PĀRMAIŅU APSTĀKĻOS

Augstākās izglītības kvalitātes nodrošināšanas specifiska prasība ir atvērtība pārmaiņām. Pārmaiņu apstākļos augstskolas organizācijas kultūras galvenās lomas ir:

1. veicināt personāla adaptāciju mainīgajā vidē;
2. sekmēt klientu (studentu) adaptāciju augstskolā.

Pārmaiņu efektivitāte, pirmkārt, ir atkarīga no iekšējās komunikācijas, no personāla (pirmkārt, akadēmiskā personāla) un klientu - studentu apmierinātības ar iekšējo komunikāciju. Apmierinātība ar iekšējo komunikāciju sevī ietver:

1. apmierinātību ar pamatinformāciju;
2. apmierinātību ar horizontālo komunikāciju;
3. apmierinātību ar vertikālo komunikāciju.

Rakstā izmantotās pētnieciskās metodes: zinātniskās literatūras analīze un empīriskā metode (pārmaiņu vadīšanas novērtēšanas intervija). Intervija aptver šādas tēmas: Organizācijas kultūra, vadība psiholoģiskais klimats u.c. Autora teorijās balstās galvenokārt uz Manfred Kets de Vries, David Allen, Tony Alessandra, Michael Lung un David Braithwaite atziņām.

Ilze Meldere (Latvija)
ilzemeldere@inbox.lv

MĀKSLAS IZSTĀŽU DARBĪBA DAUGAVPILS UNIVERSITĀTĒ

Daugavpils Universitātes mākslas galerija arvien straujāk kļūst atpazīstamāka Daugavpilī, kas uzliek atbildību pret saviem apmeklētājiem, tiem piedāvājot arvien interesantākas un daudzveidīgākas gan lokāla, gan starptautiska mēroga ekspozīcijas. Kopš 1996. gada Daugavpils Universitātē (DU) ir Mākslu katedra. No katedras pirmssākumiem tiek rīkotas studentu un pasniedzēju izstādes, kuras attīsta studentu māksliniecisko domāšanu un veicina reģiona mākslas un kultūras vides pilnveidi. 2005. gada maijā DU tika atklāta Mākslas galerija, kurā tiek eksponētas vietēja un starptautiska mēroga izstādes. Jau šobrīd DU mākslas galerijas nekomerciālā darbība veicina inovatīvas, starptautiski aktuālas laikmetīgās mākslas attīstību, nodrošinot augstvērtīgus mākslas notikumus, to popularizēšanu publiskajā telpā, kā arī reģionālās kultūrvides aktivizēšanos. Starptautiskā praksē mākslas galerijas, kuras ir Universitātes tipa galerijas ir ļoti pieprasītas un prestižas, tas ir mērķis uz ko mēs tiecamies, tāpēc katras izstādes ekspozīcija tiek rūpīgi analizēta. Rakstā tiks analizēta DU mākslas izstāžu darbība, ko koordinē DU Mākslu katedra un tiks pamatota mākslas galerijas nozīme mākslas studiju programmu un reģionālās kultūrvides pilnveidošanas kontekstā.

Ineta Daiktere (Latvija)
ineta.daiktere@lu.lv

SKOLAS TĒLA VEIDOŠANAS UN IZGLĪTĪBAS IESTĀDES REKLĀMĒŠANAS IESPĒJAS LATVIJĀ

Latvijā starp skolām šobrīd notiek aktīva konkurence par skolēnu piesaistīšanu. Skolām ar lielu skolēnu skaitu ir virkne priekšrocību ne tikai saistībā ar ekonomisko aspektu, bet arī ar izglītības kvalitātes uzlabošanu. Konkurence ir saistīta ne tikai ar ekonomiskiem un demogrāfiskiem cēloņiem, bet pat skolas prestižu un pastāvēšanu, izdzīvošanu šajā krīzes posmā. Tāpēc skolas vadītāji cenšas piesaistīt jaunus skolēnus izmantojot dažādus reklāmas veidus. Skolas reklamēšana visciešākajā veidā ir saistīta ar pozitīva organizācijas tēla veidošanu. Raksts veidots apkopojot Latvijā veiktos pētījumus par skolas reklāmu un atklāj iespējamās skolas reklāmas veidus un pasākumus, kā arī to efektivitātes pakāpi, kas ļauj pieņemt pamatotus lēmumus par reklāmai atvēlēto līdzekļu izlietošanu. Tāpat tiek aplūkoti arī skolas kultūras un tēla veidošanas jautājumi, īpaši izdalot skolas vadītāja un administrācijas kopumā lomu un aktivitātes.

Una Libkovska (Latvija)
una@ventspils.lv

ZINĀŠANU APGUVES UN PILNVEIDOŠANĀS PĀRVALDĪBAS LOMA UZŅĒMUMA UN PERSONĀLA INTELEKTUĀLO RESURSU ATTĪSTĪBĀ

Uz zināšanām balstītas sabiedrības virzītāj spēks ir izglītots, augsti kvalificēts, kompetents cilvēks, kuram ir jāizmanto uzkrātās zināšanas un nepārtraukti jāpilnveidojas. Tas arī izskaidro to, ka mūsdienu pasaules attīstības procesus arvien biežāk raksturo kā jaunās ekonomikas attīstību, kura ir uz zināšanām balstīta ekonomika, uz mācīšanos balstīta ekonomika. Uz uzņēmumu konkurētspēju lielāku ietekmi atstāj to prasme identificēt uzkrāt un attīstīt zināšanas. Konkurējošās pozicionēšanas teorijas un prakses pielietojums atsevišķās organizācijās arvien pārliecinošāk atklāj apstiprinājumu uzskatīt zināšanas par pārvaldības objektu. Mūsu valstī zināšanu apguves un pilnveidošanās pārvaldība tikai uzsāk savu attīstību, tad daudzās ES savienības valstīs un arī citās pasaules valstīs komercsabiedrības iegulda zināšanu apguves pārvaldībā no 3-10% savu ienākumu. Šajos uzņēmumos ir tādi amati kā: intelektuālā īpašuma pārvaldības direktors, zināšanu un pilnveidošanās pārvaldības vadītājs ut.

Olga Apse (Latvija)
olgaapse@inbox.lv

ZINĀŠANU APGUVES UN PILNVEIDOŠANĀS PĀRVALDĪBAS LOMA UZŅĒMUMA UN PERSONĀLA INTELEKTUĀLO RESURSU ATTĪSTĪBĀ

Uz zināšanām balstītas sabiedrības virzītāj spēks ir izglītots, augsti kvalificēts, kompetents cilvēks, kuram ir jāizmanto uzkrātās zināšanas un nepārtraukti jāpilnveidojas. Tas arī izskaidro to, ka mūsdienu pasaules attīstības procesus arvien biežāk raksturo kā jaunās ekonomikas attīstību, kura ir uz zināšanām balstīta ekonomika, uz mācīšanos balstīta ekonomika. Uz uzņēmumu konkurētspēju lielāku ietekmi atstāj to prasme identificēt uzkrāt un attīstīt zināšanas. Konkurējošās pozicionēšanas teorijas un prakses pielietojums atsevišķās organizācijās arvien pārliecinošāk atklāj apstiprinājumu uzskatīt zināšanas par pārvaldības objektu. Mūsu valstī zināšanu apguves un pilnveidošanās pārvaldība tikai uzsāk savu attīstību, tad daudzās ES savienības valstīs un arī citās pasaules valstīs komercsabiedrības iegulda zināšanu apguves pārvaldībā no 3-10% savu ienākumu. Šajos uzņēmumos ir tādi amati kā: intelektuālā īpašuma pārvaldības direktors, zināšanu un pilnveidošanās pārvaldības vadītājs ut.

Janīna Stašāne (Latvija)
jana@aircom.lv

MŪŽIZGLĪTĪBA - IZAICINĀJUMS MAINĪGAJAI DARBA VIDEI

Mūžizglītība tiek uzskatīta par nepārtrauktu procesu, kas ļauj veiksmīgāk pielāgoties jaunajām laikmeta un sociālajām pārmaiņām un iekļauties mainīgajā darba tirgū. Mūžizglītība kļūst par vienu no aktuālākajām personāla attīstības funkcijām, un sekmīga tās organizēšana ir viens no komplikētākajiem uzdevumiem mūsdienīgā organizācijā. Augstākā līmeņa vadības atbalsts un personāla attīstības nozīmības izpratne, nodrošinot profesionāli orientētu mūžizglītību, ir noteicošie organizācijas attīstības nosacījumi. Strauji mainīgā darba vidē mūžizglītība kļūst par izaicinājumu organizācijai, tādējādi prasot tās spēju kontrolēt

pārmaiņu virzību. Personāla kompetences paaugstināšana vai maiņa ir mūsdienīgas organizācijas attīstības garants. Raksta mērķis - analizēt mūžizglītību kā vērtību un cilvēkresursu attīstības iespēju un apskatīt mūžizglītības procesa nodrošināšanu organizācijā. Pētīšanas metodes : informācijas avotu analīze, uzņēmumu/ iestāžu vadītāju aptauja.

Ligita Zīlīte (Latvija)
ligita@turiba.lv

STUDENTU IZZIŅAS VAJADZĪBU SOCIONISKAIS IZVĒRTĒJUMS MĀCĪBU PROCESA DIFERENCĒŠANAI

Augstākajās izglītības iestādēs studējošie ir ar atšķirīgām izziņas vajadzībām. Viens no instrumentiem, kas palīdz noskaidrot šīs atšķirības, ir socionika, kuras pamatā ir K.G.Junga teorija par psiholoģiskajiem tipiem. Rakstā analizēti augstskolas tūrisma, uzņēmējdarbības, tiesību zinātnes un sabiedrisko attiecību studiju programmu studentu izziņas vajadzību pētījuma rezultāti un izteikti priekšlikumi mācību procesa diferencēšanai.

Mindaugas Bitinas (Latvija)
mindaugs40@inbox.lv

VADĪBAS UN AUDITA SISTĒMAS IEVIEŠANAS EFEKTIVITĀTE VĀRKAVAS PAŠVALDĪBAS ADMINISTRATĪVAJĀ ĒKĀ

Darbā tiek apskatīta vides vadības un audita sistēmas ieviešanas metodes un EMAS efektivitāte mazā pašvaldībā. Darba mērķis - realizēt EMAS modeļa ieviešanu Vārkavas pagasta pašvaldības administratīvajā ēkā un izvērtēt EMAS lomu finanšu līdzekļu ekonomijā. Mērķim pakārtotie uzdevumi: iepazīties ar vides pārvaldības sistēmas būtību un tās vēsturisko gaitu; EMAS ieviešanas modeļa pētniecība Vārkavas pagasta administratīvajā ēkā vadoties pēc salīdzinošās pētniecības ietaupījumu analīzes; izvērtēt darbinieku izpratni par EMAS būtību un tā ietekmes efektivitāti mazā pašvaldībā. Darbs adresēts pašvaldībām un citiem interesentiem, kas vēlas iepazīties ar vides pārvaldības sistēmām, to ieviešanu un efektivitāti. Tas pierāda EMAS ieviešanas nepieciešamību dažādās pašvaldībās.

Līvija Zeiberte (Latvija)
livijazeiberte@inbox.lv

KOMPETENCES- IZGLĪTĪBAS STRATĒĢISKAIS MĒRĶIS

Kompetences- izglītības stratēģiskais mērķis Eiropas sociālā modeļa turpmākajā attīstībā būtiska nozīme ir izglītībai un apmācībai. Tās veicina tādas vērtības kā sociālā līdzdalība, demokratizācija, vienlīdzība, solidaritāte, kā arī kopumā ietekmē vispārējo dzīves kvalitāti. Lai veicinātu sociālo sistēmu ilgtspēju, Eiropas Savienības Padome un Komisija par nozīmīgu stratēģisko mērķi izglītībā ir izvirzījušas pamatkompetenču pilnveidi, kas palīdzētu paaugstināt prasmju un kvalifikācijas līmeni darba tirgū, tādejādi risinot gan sociālos, gan ekonomiskos jautājumus. Arī Latvijas izglītības sistēmā izglītības reformas gaitā notiek pāreja uz izglītības rezultātu plānošanu kompetenču kategorijās. Taču šobrīd nav viennozīmīgi definēta šī jēdziena izpratne pat izglītības politikas dokumentu līmenī. To traucē arī sarunvalodā izplatītā šī jēdziena nozīme, kur tas saistās ar subjekta pilnvaru apjomu vai lietpratību kādā jomā. Lai ieviestu šī jēdziena zinātniski pamatotu lietojumu

Latvijas izglītības zinātnē un praksē, vispirms jāanalizē, jāsalīdzina un jānoskaidro situācija kompetenču lietojumā kopumā, gan zinātniskajā literatūrā, gan izglītības politikas dokumentos Eiropā un Latvijā. Jākonstatē kur, kad un kā kompetences tiek apgūtas. Nākošajā pētījuma fāzē tiks pētīta situācija kompetenču pilnveidē pedagogu tālākizglītībā Latvijā.

Inese Ribicka (Latvija)

inese.ribicka@du.lv

E-PĀRVALDE LATVIJAS AUGSTSKOLĀS

Latvijas Augstākās izglītības sektorā nav skatīts jautājums par e-pārvaldes ieviešanu, nav noteiktas vienotas prasības un standarti. Pārsvārā tiek analizēta vai nu visa izglītības sistēma vai arī augstākās izglītības finansēšanas politiskie un institucionāli aspekti Tomēr augstākās izglītības izplatīšana pieprasa papildus investīcijai vai arī esošo efektīvāku izmantošanu. Problēma ir ne tikai izglītības finansēšanā, bet arī izglītības vadībā. Pēdējos piecpadsmit gadu laikā Latvijā būtiskas izmaiņas ir pārdzīvojuši ne tikai augstskolu darbības finansēšana, bet arī augstskolu darbības vadība. Šeit svarīga vieta ir augstskolu lietvedībai un augstskolu darbības dokumentēšanai. Arvien lielāks kļūst dokumentu apjoms un arvien sarežģītāka ir dokumentu aprīte. Bieži vien ir absurdas situācijas, kad dokumentu ir jāvīzē piecās-sešās struktūrvienības, līdz tas sasniedz savu galamērķi. Tas prasa gan lielu laika patēriņu, gan arī darba ieguldījumi. Pāreja uz tirgus ekonomiku prasa izveidot jaunus mehānismus ne tikai finansiāli saimnieciskajā sektorā, bet arī augstskolas vadībā. Šim mehānismam ir pēc iespējas jāsamazina un jāatvieglo dokumentu aprītes ceļš, kā arī jāatbrīvo no lieku papīru ražošanās. Uz doto brīdi tā ir viena no Latvijas problēmām – milzīgie papīru kalni. Neskatoties uz to, ka ir attīstījušās tehnoloģijas un ir izveidota juridiskā bāze, kas varētu atvieglot šo procesu, dokumentu aprītes ceļš vēl arvien rit pa vecam – nesot dokumentu no viena kabineta uz otru. Viens no risinājumiem šeit varētu būt – e-pārvaldes ieviešana augstskolās gan Rīgā, gan arī citos Latvijas reģionos.

SOCIĀLĀS ZINĀTNES / SOCIAL SCIENCES

Валерий Байнев (Беларусь)
baynev@bsu.by

НАУЧНО-ТЕХНИЧЕСКИЙ ПРОГРЕСС И УСТОЙЧИВОЕ РАЗВИТИЕ: ПОЛЕЗНОСТНАЯ ОЦЕНКА

В статье рассматривается возможность применения полезностной концепции к оценке достижений научно-технического прогресса. Разработаны теоретико-методологические и методические основы полезностной оценки эффективности новой техники.

Елена Ванкевич (Беларусь)
vankevich_ev@tut.by

ГЛОБАЛИЗАЦИЯ И НАЦИОНАЛЬНЫЙ РЫНОК ТРУДА

Глобализация и интеграционные процессы в Европе оказывают сильное влияние на национальные рынки труда. Появляются новые требования к участникам рынка труда, усложняются формы и методы управления национальными рынками труда, дополняемые наднациональными решениями и организациями. Все больше внимания на рынке труда требуют такие явления, как конкурентоспособность, гибкость, открытость. В докладе определены направления изменений качественных характеристик рынка труда в этих условиях - перманентная реструктуризация, повышение образовательного уровня занятых, активизация инновационно-образовательных процессов, повышение гибкости и эластичности рынка труда, повышение профессиональной и географической мобильности рабочей силы, углубление сегментации рынка труда. Определены проблемы и задачи регулирования национального рынка труда.

Виктор Воронов (Латвия)
viktor.voronov@du.lv

ЭФФЕКТИВНОСТЬ ЭКОНОМИКИ В АСПЕКТЕ ЕЕ ВКЛЮЧЕННОСТИ В СОЦИАЛЬНУЮ СИСТЕМУ

Существующее понимание эффективности экономики рынка (меньше расходов ресурсов – больше доходов), рациональное соотношение факторов производства с позиций маржинализма, других западных школ, оставляет за рамками анализа воздействие такого понимания на функционирование социальной системы в целом. Экономическая ценность (эффективность) хозяйственных результатов рыночной деятельности (прибыль, норма прибыли, стоимостное соотношение „затраты-выпуск” в пользу последнего и т.п.) имеет адекватную оценку лишь в соотношении их с социальной ценностью (эффективностью): разнообразием условий самореализации каждого человека в обществе, ростом качества жизни всех его членов на основе разума, добра, справедливости. При этом, если экономическая эффективность достигается одними субъектами социума за счет других, за счет деградации народонаселения, разрушения многообразия его культуры, его ментальных ценностей и языка, то:

„Стоит ли овчинка выделки?” (вопрос, ответ на который дать, и предпринята попытка в статье).

Людмила Прудникова (Беларусь)
prudnikova70@yandex.ru

ИННОВАЦИИ, ОСУЩЕСТВЛЯЕМЫЕ ПРОМЫШЛЕННЫМИ ОРГАНИЗАЦИЯМИ ВИТЕБСКОЙ ОБЛАСТИ: ВИДЫ, ОБОСНОВАННОСТЬ, РЕЗУЛЬТАТИВНОСТЬ

Для любой организации инновация представляет собой возможность не только выживать и расти, но и существенно влиять на направление своей отрасли. Инновации должны быть неотъемлемой частью ежедневной деятельности компании.

Анализируя инновационную деятельность организаций различных отраслей промышленности Витебской области на начало 2007 г. пришли к выводу, что организации в основном осуществляют технологические изменения. При этом большая часть организаций промышленности использует в качестве одного из рычагов инновации - производственные технологии.

Для успеха инноваций необходимо осуществление не только производственных технологий, но и предложение новых товаров и услуг, а также осуществление сопутствующих технологий. Предприятия, занимающиеся одновременно нововведениями продуктов и процессов, характеризуются высоким уровнем воспринимающих способностей, который является результатом использования их собственной научно-исследовательской деятельности и развитием сотрудничества с другими предприятиями.

Галина Яшева (Беларусь)
gala-ya@list.ru

МЕТОДОЛОГИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ ФОРМИРОВАНИЯ КЛАСТЕРНОЙ ПОЛИТИКИ В СТРАНАХ С ПЕРЕХОДНОЙ ЭКОНОМИКОЙ

The content and advantages of cluster approach in economic development and enhancement of competitiveness of regional/national economy have been examined in the article. The analysis of foreign experience in formation of cluster policy has been carried out; the regional level of aggregating cluster policy in countries with transitional economy has been substantiated. Taking into consideration the specific character of Belarusian economy and the state of civil society the main goal, objects and subjects of the regional cluster policy and the principles of its development have been determined. The tasks of the regional cluster policy including the tasks of motivation of cluster organization, development of network cooperation in clusters and state-private partnership between clusters and state run public authorities have been formulated. Taking into account the formulated cluster concept the stages of cluster policy formation have been developed and technical recommendations on cluster strategy formation (as a component part of cluster policy) depending on the stage of cluster's life cycle, the extent of cluster relations development, cluster's kind, goals and priorities in cluster links formation have been given. The sources of financing the regional cluster programs in the Republic of Belarus have been substantiated.

Ольга Лавриненко (Латвия)
olga.lavrinenko@du.lv

ИССЛЕДОВАНИЕ СОЦИАЛЬНОГО И ЭКОНОМИЧЕСКОГО РАЗВИТИЯ СТРАН ЕС

Автором проведено исследование уровня развития социальной и экономической сферы стран ЕС при помощи построения интегрального индикатора – специального вида свертки оценок более частных свойств (первичных индикаторов) и критериев (аспектов) анализируемой синтетической категории по первой главной компоненте, где в качестве весов используются квадраты i -й компоненты собственного вектора ковариационной матрицы нормированных первичных индикаторов, соответствующего наибольшему собственному значению этой матрицы. Диапазон возможных значений модифицированной первой главной компоненты определяется отрезком $[0;1]$, где нулевое и единичное значения сигнализируют, соответственно, о наихудшем и наилучшем развитии социальной и экономической сферы страны.

Евгений Макаров (Латвия)
evgeniy-its@mail.ru

СРАВНИТЕЛЬНЫЙ АНАЛИЗ ВНЕШНЕЭКОНОМИЧЕСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ЛАТВИЙСКОЙ РЕСПУБЛИКИ И РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ

Целью данного исследования является поиск внешнеэкономической стратегии для успешного развития национальной экономики. Задачи исследования: рассмотреть структуру и динамику внешней торговли Латвии и Беларуси, исследовать взаимосвязь реального сектора экономики с внешнеэкономической деятельностью, проанализировать внешнеторговую политику в контексте создания импортозамещающего и экспортно-ориентированного производства. Исследовательская проблема: выявление общих и отличительных черт внешнеэкономической деятельности Латвии и Беларуси.

Ирина Войтеховская (Беларусь)
irina_V2008@mail.ru

РАЗРАБОТКА ПРИКЛАДНЫХ ИНСТРУМЕНТОВ ОЦЕНКИ ЭФФЕКТИВНОСТИ ИНВЕСТИЦИЙ В ЧЕЛОВЕЧЕСКИЙ КАПИТАЛ

„Новая экономика“ характеризуется все возрастающей ролью человеческого фактора. Сегодня именно человеческий капитал, а не заводы, оборудование и производственные запасы являются показателем конкурентоспособности и экономического роста. Все чаще организации наращивают инвестиции в подготовку кадров, для того чтобы удовлетворить потребности высокотехнологичных производств. Оценить эффективность таких инвестиций на предприятиях Республики Беларусь по сравнению с другими странами довольно сложно, что связано, во-первых, с практическим отсутствием сравнимой статистики по объемам обучения на предприятиях. Во-вторых, агрегированные количественные показатели, такие как процент обучавшихся работников, очевидно не отражают качественную составляющую обучения и получаемый эффект от обучения в будущем. В научной

литературе Республики Беларусь, проблеме человеческого капитала долгое время серьезного внимания не уделялось. В настоящий момент появились исследования, рассматривающие понятие человеческого капитала, но все равно недостаточным остается развитие математико-прикладных методик и инструментов для оценки эффективности инвестиций в персонал компании. В своей работе мы постарались обобщить накопленный теоретический материал, и на основе моделирования и опроса разработать конкретные прикладные инструменты для оценки инвестиций в человеческий капитал.

Ирина Жук (Беларусь)
shuk@tut.by

ВНЕШНЯЯ ЗАДОЛЖЕННОСТЬ СТРАНЫ В УСЛОВИЯХ ГЛОБАЛИЗАЦИИ

Современными тенденциями развития мировой экономики являются нарастание процессов глобализации хозяйственной жизни, объединения национальных рынков товаров, услуг, капитала в мировые рынки. Основными чертами данных процессов выступает высокая степень либерализации движения финансовых потоков и значительная мобильность, масштабность мировых потоков заемных и незаемных средств. Это привело к глобализации мировых финансовых отношений и расширению внешнего финансирования развивающихся и транзитных стран. Следовательно, важной характеристикой мировой экономики становится международная внешняя задолженность. Это предполагает глубокое и всестороннее изучение проблем внешнего долга и системы его управления. В статье анализируется динамика внешней задолженности РБ, ее структура. Делается вывод о необходимости дополнения системы показателей обслуживания внешнего государственного долга пороговыми значениями по корпоративному долгу перед нерезидентами и по валовому внешнему долгу.

Jan Adamiak (Poland)
jan.adamiak@umk.pl

THE ISSUE OF COMMUNAL DEBT IN POLAND

The main source of financing the communal investments are the own resources and the transfers from the central budget. They are usually insufficient therefore the local authorities often use such instruments as credits, loans or emitting stocks. Those modalities of recourses are more and more frequent. Without them the regional and local development would be impossible. This paper tries to present and assess the indebtedness of the units of local administration in Poland in comparison with other EU countries. The attention has been concentrated on the legal and economical aspects of the indebtedness of those units. The necessity of some changes in the legal and economical system is suggested in the final part. Those changes would make the local public loan a more effective instrument of the regional development policy.

Jānis Eglītis (Latvija)
janis.eglitis@saeima.lv

REITINGI UN INDEKSI - PUBLICITĀTE VAI ATTĪSTĪBAS FAKTORI

Pasaulē arvien vairāk tiek veikti autoritatīvi un visaptveroši pētījumi, kas indeksu un reitingu veidā raksturo dažādus pasaules valstu ekonomiskos un sociālos rādītājus. Rodas jautājums - cik adekvāti ir šie novērtējumi un cik lielā mērā tie būtu ņemami vērā, plānojot un realizējot ekonomisko un sociālo politiku. Analizējot šo reitingu un indeksu dinamiku un detalizētāk iepazīstoties ar to izstrādes metodiku, iespējams salīdzinoši izvērtēt Latvijas valsts ekonomiskās problēmas un perspektīvas, kā arī izvērtēt līdzšinējo darbību efektivitāti un veicamos darbus.

Jānis Kudiņš (Latvija)
janiskudins@inbox.lv

INOVĀCIJU IETEKME UZ LATVIJAS EKONOMIKU

Inovācija ir uz zināšanām virzītās ekonomikas dzinējspēks, kas prasa zināšanu komercializēšanu un augstas pievienotās vērtības produkcijas ražošanu, tādejādi ceļot ne tikai ekonomikas konkurētspēju, bet arī valsts labklājību kopumā. Inovatīva attīstība nozīmē arī lielākas iespējas pārstrukturizēt ekonomiku, arvien palielinot augsto tehnoloģiju nozīmi. Pie tam, inovatīva attīstība ietver prasmi veiksmīgi izmantot citu, industriāli attīstītāku valstu zinātniskos un tehnoloģiskos sasniegumus. Viens no iemesliem, kādēļ tieši tagad inovācijas tiek uzskatītas par īpašu jaunās ekonomikas pazīmi un sastāvdaļu ir tas, ka ekonomikā inovācijas no vispārēja attīstības faktora ir kļuvušas par vienu no galvenajiem konkurētspējas faktoriem – gan atsevišķu firmu, gan arī nacionālā līmenī. Inovatīvais process vairs nav kaut kas līdzīgs pasīvai atklājumu un izgudrojumu difūzija tautsaimniecībā, bet gan apzināti plānots un organizēts, nepārtraukts process ar mērķi palielināt darba produktivitāti un darba procesā izmantojamo resursu atdevi, samazināt ražošanas vai pakalpojumu sniegšanas izmaksas. Rezultātā produkcijas vērtībā būtiski pieaugusi daļa, kas saistīta ar pētījumiem, eksperimentiem, informātiku, mārketingu un citiem nemateriālajiem elementiem.

Айнур Абдразакова (Казахстан)
anka-ap@mail.ru

МАКРОУРОВНЕВАЯ СОСТАВЛЯЮЩАЯ КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТИ

В послании Президента Республики Казахстан Н.А. Назарбаева народу Казахстана от 1 марта 2006 года «Казахстан на пороге нового рывка вперед в своем развитии» особо подчеркнуто, что необходимо обеспечить реальную конкурентоспособность страны в связи с переходом экономики Республики Казахстан к рынку, в условиях динамично развивающейся конкурентной среды. А также поставлена задача перед государством, войти в число 50 наиболее конкурентоспособных стран мира. В этой новой для нашей страны ситуации требуется, очевидно, более глубокое научное осмысление конкурентоспособности и формирующих ее факторов. Автор статьи рассматривает положение Республики Казахстан в рейтинге конкурентоспособности и анализирует макроэкономические составляющие конкурентоспособности.

Irīna Čurkina (Latvija)
irinac@lza.lv

„JAUNĀS” EKONOMIKAS RĀDĪTĀJI LATVIJAS TAUTSAIMNIECĪBĀ

Latvijas tautsaimniecības attīstības plānošanas dokumentos vairākkārt gadu no gada uzsvēta nepieciešamība veicināt iedzīvotāju labklājības pieaugumu un sasniegt attīstīto Eiropas Savienības valstu līmeni ilgtermiņā (20-30 gados). Saskaņā ar dažādām attīstības stratēģijām, lai šādu labklājības līmeni sasniegtu, nepieciešams pārorientēt esošo tautsaimniecības modeli uz „jauno” jeb uz zināšanām balstītu ekonomiku. Raksta mērķis ir apzināt zināšanu ekonomikas būtību, tās ietekmi uz izaugsmi lielās un mazās pasaules valstīs, kā arī izanalizēt Latvijas tautsaimniecības nozaru rādītājus, lai noteiktu, vai Latvijā darbojas „jaunās” ekonomikas faktori, un izvērtētu tautsaimniecības transformācijas iespējas šodien uz zināšanām balstītu ekonomiku.

Tatjana Alikā (Latvija)
janta@apollo.lv

IEKŠZEMES KOPPRODUKTS LATVIJĀ UN EIROPAS SAVIENĪBAS VALSTĪS

Darba mērķis: noskaidrot atšķirības Eiropas Savienības valstu ekonomikas izaugsmes tempus un labklājības līmeni, kā arī novērtēt ekonomikas pārkaršanas pazīmju esamību trīs Baltijas valstīs. Darba autore pamatojoties uz speciālo literatūru, pēta IKP aprēķināšanas metodes, analizē IKP dinamiku Latvijā un ES, kā arī analizē ekonomikas pārkaršanas pazīmes un pašreizējo ekonomisko situāciju Latvijā, Lietuvā un Igaunijā. Pētīšanas metodes: ekonomiski matemātiskās metodes - normatīvā analīze, laika rindu analīze, ekonomiskās analīzes metodes - tabulas un grafiskā metode, statistiskās analīzes metodes - salīdzināšana.

Ilona Kuņicka (Latvija)
guntars.vanags@du.lv

EKONOMISKĀS ATTĪSTĪBAS ANALĪZE EIROPAS SAVIENĪBAS JAUNAJĀS DALĪBVALSTĪS 2002.-2007.GADĀ

Rakstā tiks analizēta ekonomiskā situācija jaunajās ES jaunajās dalībvalstīs, kā arī tiks sastādīts šo valstu ekonomiskās attīstības reitings. Uzskatāmības labad ekonomiskās attīstības rādītāji tiks analizēti bijušajām sociālistiskā bloka valstīm, ņemot vērā to kopējās iezīmes pārejas problēmu risināšanā. Šajās postsociālisma valstīs 90. gados par vadošo tika izvēlēti ekonomiskās sistēmas principi, kas ir balstīti uz tirgus ekonomiku. ES paplašināšanās, tās iekšējās reformas, attiecības starp „vecajām” un „jaunajām” ES dalībvalstīm ir aktuālākas sociālekonomiskās problēmas kopš ar 1993. gada, kad ES Padome Kopenhāgenā noteica paplašināšanās iespēju kritērijus. ES, izstrādājot iestāšanās kritērijus, iekļāva arī ekonomisko kritēriju- funkcionējošā tirgus ekonomika, kas spēj izturēt Eiropas Savienības tirgus principus un aso konkurenci. 2002.-2007. gadā Eiropas Savienības, kas ir galvenais kandidātvalstu tirdzniecības partneris un ārvalstu investors, ekonomikas pieaugums bija 2,1%. Šajā periodā lielākajā daļā jauno dalībvalstu vidējie ekonomikas pieauguma rādītāji pārsniedza ES vidējos rādītājus. Jaunajās dalībvalstīs kopumā vidējie pieauguma tempi bija 4% ar tendenci palielināties atšķirībā no vecajām ES dalībvalstīm.

Kristīne Pakalniete (Latvija)
kristinepa@apollo.lv

ŪDEŅU EKOSISTĒMU EKONOMISKO VĒRTĪBU IETEKMĒJOŠIE FAKTORI

Ziņojumā sniegti autores veikta pētījuma rezultāti saistībā ar ūdeņu ekosistēmu ekonomisko vērtību ietekmējošo faktoru analīzi Latvijā, raksturojot pētījumā izmantoto pieeju, informācijas avotus un nozīmīgākos pētījuma rezultātus. Informāciju ūdeņu ekosistēmu vērtību ietekmējošo faktoru analīzei iespējams iegūt, pirmkārt, no teorētiskajām koncepcijām, kas ir pamatā ekosistēmu ekonomiskai novērtēšanai. Otrs informācijas avots ir empīriskie pētījumi saistībā ar ūdeņu ekosistēmu ekonomisko novērtēšanu. Balstoties uz teorētisko koncepciju un Eiropā un citur pasaulē veiktu empīrisko pētījumu rezultātu analīzes, secināts, ka ūdeņu ekosistēmu ekonomisko vērtību ietekmē virkne faktoru, kas saistīti ar ekosistēmas fiziskajām īpašībām, ekonomiskās novērtēšanas sociālekonomisko kontekstu un novērtēšanas metodoloģiskajiem aspektiem. Papildus tam, balstoties uz Latvijā veiktu empīrisko pētījumu rezultātu analīzes ar ekonometrijas metodēm, sniegti secinājumi par Latvijai raksturīgiem faktoriem.

Edgars Brēķis (Latvija)
edgars.brekis@lu.lv

INFLĀCIJA, FINANŠU IEROBEŽOJUMI UN EKONOMIKAS AUGSME

Finanšu sistēmas attīstības līmenim ir nozīmīga loma ekonomikas augsmē, savukārt, no finanšu ierobežošanas politikas seko ilgtermiņa ekonomikas augsmes tempa samazināšanās. Tomēr valdības izvēlas tieši šādu politiku, lai ierobežotu inflāciju. Kāpēc? Visas finanšu ierobežojumu formas darbojas kā inflācijas nodoklis, kura efekti novērojami trīs kanālos - finanšu ierobežojumi ietekmē augsmi (a) tieši ietekmējot investīciju produktivitāti, (b) samazinot investīciju kopējo līmeni ekonomikā, (c) palielinot investīciju starpniecības izmaksas. Finanšu ierobežojumiem ir divas sekas: (a) samazinās ienākumi, un līdz ar to, samazinās ienākumu nodokļu bāze; (b) palielinās reālais naudas pieprasījums, līdz ar to, palielinās inflācijas nodokļa bāze. Tāpēc, valstīs, kurās deklarēto ienākumu līmenis attiecībā pret patieso ienākumu līmeni ir zems (izvairīšanās no nodokļiem ir izplatīta), valdība izvēlēsies sodīt finanšu sektoru par naudas pieprasījuma pieaugumu, un palielinās inflācijas nodokļa likmi.

Jānis Sprogis (Latvija)
janissprogis@inbox.lv

KOKSNES RESURSI LATVIJĀ

Darba mērķis - noskaidrot koksnes resursu apjomus un to izmaiņu dinamiku Latvijā un šo resursu galvenos izmantošanas virzienus. Viens no galvenajiem Latvijas atjaunojamiem resursiem Latvijā ir koksne un citi meža resursi. Koksnes resursi Latvijā pēdējos simt gados ir būtiski palielinājušies. No 1935. gada meža platība Latvijā no 1,747 miljoniem ha ir palielinājusies līdz 2,606 miljoniem ha 1990. gadā un līdz 3,246 miljoniem ha 2006. gadā. Vēl būtiskāk ir palielinājusies koksnes krāja no 176 miljoniem kubikmetru 1935. gadā līdz 380 miljoniem kubikmetru 1990. gadā un līdz 662 miljoniem kubikmetru koksnes 2006. gadā. Tātad, ja meža platība no 1935. gada līdz 2006. gadam palielinājusies

1,86 reizes, tad koksnes krāja šajā periodā palielinājusies 3,76 reizes, tas ir - krāja ir palielinājusies 2 reizes vairāk kā meža platība.

Turpmāk ir ne tikai jāpalielina koksnes pieaugums un ieguve, bet arī jāpilnveido koksnes ieguves tehnoloģija, jāpalielina dziļākas izstrādes materiālu īpatsvars.

Andris Sprogis, Jānis Sprogis. Ilze Sproģe (Latvija)
asprogis@latnet.lv

LATVIJAS TAUTSAIMNIECĪBAS ATTĪSTĪBA

Darba mērķis - raksturot Latvijas tautsaimniecības stāvokli un attīstības iespējas ES. Latvijas teritorijas tautsaimniecības attīstības ceļi meklējami jau daudzus gadsimtus agrāk. Ja 20 gadsimtā cara laikā Latvijā, īpaši Rīgā, strauji attīstījās rūpniecība, tad 30. gados Latvijas brīvvalsts laikā - lauksaimniecība, bet Padomju okupācijas laikā - rūpniecība. Ja 1990.gadā Latvijas IKP ražošana sastādīja 68,1%, tai skaitā lauksaimniecība 21,1%, rūpniecība 34,6%, bet pakalpojumi tikai 31,9%, tad 2006.gadā ražošana sastādīja vairs tikai 23,7%, tai skaitā lauksaimniecība tikai 2,9% un rūpniecība 11,6%, bet pakalpojumi jau 76,3%. Attiecīgi ražošanas apjomam samazinājies arī strādājošo skaits ražošanā.

Tautsaimniecības vērtēšanai ir jāizmanto ne tikai IKP rādītājs, bet arī nacionālais ienākums, bruto tīrā produkcija u.c. Latvijas galvenā attīstības iespēja ir rūpniecība, kuru ļoti iespaido modernās tehnoloģijas un lielā konkurence pasaules tirgū.

Iveta Daukste (Latvija)
iveta.daukste@dmv.lv

LATVIJAS KULTŪRAS IESTĀŽU FINANSĒJUMS

Viens no svarīgākajiem katras valsts uzdevumiem ir tautas līdzsvarota attīstība. Harmoniskas personības attīstībā milzīgu lomu spēlē kultūrizglītība. Kultūras iestādes pēc pašfinansēšanas spējas var iedalīt divās grupās. Pirmajā grupā var iekļaut tādas iestādes, kuras var darboties un attīstīties balstoties uz pašu finanšu resursiem. Šīm iestādēm ir ļoti liela pašfinansēšanas spēja. Otrā kultūras iestāžu grupa var pastāvēt tikai saņemot valsts finansējumu. Tas, protams, nenoliedz iespēju valsts finansētām budžeta iestādēm gūt ieņēmumus no papildus avotiem, taču to daļa kopējos iestādes ienākumos ir maznozīmīga. Visbiežāk ieņēmumu papildus avoti var nosegt tikai nelielu daļu iestādes izdevumu. Pēc autores aprēķiniem, šobrīd pašu ieņēmumi vienā no Latvijas kultūras iestāžu grupām - kultūrizglītības iestādēs - sastāda aptuveni 3% no kopējiem iestādes ieņēmumiem. Tieši tāpēc valsts noteiktu daļu sava budžeta novirza kultūras iestāžu finansējumam. Darbā tiek analizēti Latvijas valsts budžeta izdevumi kultūrizglītības iestāžu finansēšanai, veikta Latvijas un citu Eiropas Savienības valstu analogisko rādītāju salīdzinoša analīze.

Tatjana Andrejeva (Latvija)
tancik1@inbox.lv

LATVIJAS DZĪVĪBAS APDROŠINĀŠANAS TIRGUS ATTĪSTĪBAS TENDENCES 2000.-2007. GADĀ

Kā zināms, apdrošināšana ir universāls instruments, kas veidojas sava īpašuma interešu ekonomiskai aizsardzībai. Mūsdienās bez apdrošināšanas valstīs ar attīstītu tirgus

ekonomiku netiek noslēgts neviens darījums, nedarbojas gandrīz neviens uzņēmums. Stabils apdrošināšanas tirgus ir būtisks jebkuras veiksmīgas ekonomikas struktūras komponente. Apdrošināšana Latvijā tiek sadalīta divās grupās: dzīvības un nedzīvības. Darba mērķis ir izpētīt Latvijas dzīvības apdrošināšanas tirgu un raksturot šī sektora attīstības tendences Latvijā no 2000. līdz 2007. gadam. Izpētes rezultātā var secināt, ka dzīvības apdrošināšana nav tik pieprasīta kā nedzīvības apdrošināšana. Savukārt pēdējo gadu tendences liecina, ka dzīvības apdrošināšanas tirgum ir lielas iespējas, jo dzīvības apdrošināšanas prēmiju apjoms, kā arī noslēgto līgumu skaits palielinās ar katru gadu.

Valda Bratka (Latvija)
arturs@lvaei.lv

BALTIJAS VALSTU LAUKU SAIMNIECĪBU RAŽOŠANAS PIEVIENOTĀS VĒRTĪBAS SALĪDZINOŠĀ ANALĪZE (2001. - 2006. g.)

Neto pievienotā vērtība (NPV) ir viens no svarīgākajiem lauku saimniecību darbības efektivitātes rādītājiem, kas raksturo jaunradīto vērtību, uzņēmumam izlietojot ražošanas resursus. NPV veido saražotās produkcijas un ražošanas atbalsta summa, no kuras ir atņemtas specifiskās un pieskaitāmās izmaksas, pamatlīdzekļu nolietojums un ražošanas nodokļi. Ievērojot, ka lauksaimniecībā NPV veidošanā ļoti nozīmīga loma ir nacionālajiem un ES atbalsta maksājumiem, saimniecības spēju ģenerēt jaunradīto vērtību ir lietderīgi raksturot arī ar ražošanas pievienotās vērtības, kuras aprēķinā neiekļauj saimniecību saņemto atbalstu, palīdzību. Izmantojot ES Lauku saimniecību uzskaites datu tīkla (FADN) rādītājus, rakstā ir veikta Baltijas valstu saimniecību NPV un ražošanas pievienotās vērtības izmaiņu tendenču salīdzinošā analīze, kā arī noteikta darbības efektivitāte salīdzinājumā ar veco ES dalībvalstu (EU - 15) saimniecībām.

Žanna Markule (Latvija)
zannamarkule@inbox.lv

SAUSZEMES TRANSPORTLĪDZEKĻU ĪPAŠNIEKU CIVILTIESISKĀS ATBILDĪBAS OBLIGĀTĀS APDROŠINĀŠANAS ATTĪSTĪBA LATVIJĀ

Darbs ir veltīts aktuālai problēmai apdrošināšanas sfērā - OCTA apdrošināšanai, kas ir salīdzinoši jauns obligātā rakstura apdrošināšanas veids Latvijā, kas aizņem lielu īpatsvaru apdrošināšanas sabiedrību portfeli. Autore analizē OCTA apdrošināšanas attīstību pēc galvenajiem kritērijiem: raksturo apdrošināšanas veidu, tā tiesiskos aspektus, kā arī veic problēmas attīstības izpēti un analīzi pēdējos gados. Darbā tiek izmantotas sekojošas metodes: statistiskās informācijas analīze, zinātniskās literatūras izpēte, ekonomisko rādītāju analīze.

Nadežda Fjodorova (Latvija)
Nadin01@inbox.lv

LATVIJAS ĀRĒJĀS TIRDZNIECĪBAS ATTĪSTĪBAS TENDENCES 2003. - 2007. GADĀ

Viena no galvenajām jomām, kas nodrošina valsts nacionālo labklājību ir ārējā tirdzniecība: eksports un imports. Liels eksporta un importa īpatsvars IKP liecina, ka Latvijas tautsaimniecības attīstība ir cieši saistīta ar ārējo tirdzniecību. Šī darba mērķis ir parādīt

Latvijas ārējās tirdzniecības attīstības tendences 2003. - 2007. gadā. Lai sasniegtu mērķi, darbā detalizēti veikta analīze par Latvijas preču eksporta un importa struktūru, to īpatnībām, virzieniem, tendencēm; kā arī veikta Latvijas ārējās tirdzniecības bilances analīze. Tā kā pēc iestāšanās Eiropas Savienībā Latvijai ir notikušas būtiskas izmaiņas ārējās tirdzniecības partnervalstu vidū, tad svarīgi ir izpētīt vai šāda tendence raksturīga arī citām Baltijas valstīm. Darbā veiktā analīze parādīja, ka pārskata periodā notikuši uzlabojumi Latvijas ārējās tirdzniecības bilancē, savukārt daudzu faktoru ietekme noveda pie eksporta un importa strukturālām un ģeogrāfiskām izmaiņām.

Inga Zariņa (Latvija)
hollija@inbox.lv

TIEŠO ĀRVALSTU INVESTĪCIJU SALĪDZINĀJUMS BALTIJAS VALSTĪS

Pētījuma objekts: ārvalstu investīcijas un investīciju vide. Pētījuma priekšmets: tiešo ārvalstu investīciju piesaiste un novērtēšana Baltijas valstīs. Darba mērķis: analizēt Baltijas valstu investīciju vidi, pētīt tās ietekmējošos faktorus, salīdzināt tiešo ārvalstu investīciju plūsmu apjomus laika periodos pirms un pēc iestāšanās ES. Darba uzdevumi:

- balstoties uz ekonomisko literatūru;
- noskaidrot ārvalstu investīciju būtību;
- to ietekmējošos faktorus, investoru prasības investīciju videi;
- izvērtēt investīciju vidi Baltijas valstīs;
- izanalizēt tiešo ārvalstu investīciju nozīmi Baltijas valstu attīstībā.

Olga Šulca (Latvija)
olga_shulca@inbox.lv

LATVIJAS ĀRĒJĀS TIRDZNIECĪBAS LOMA TAUTSAIMNIECĪBĀ

Ārējā tirdzniecība ir jebkuras valsts viens no svarīgākiem ekonomiskās pastāvības un attīstības rādītājiem. Valsts uzdevums ir izveidot konkurētspējīgu ārējo tirdzniecību ar pozitīvu bilanci, kas vienlaicīgi sekmē arī kopējās valsts valūtas pozitīvo bilanci. Pozitīva ārējās tirdzniecības bilance uz dabas resursu rēķina, ir Krievijai, kā arī , Kanādai, Norvēģijai, bet negatīva ārējā tirdzniecības bilance ir Turcijai un pat ASV, Kiprai, Grieķijai, Bulgārijai, Rumānijai un Latvijai. Latvijai pakalpojumu bilance ir pozitīva. Ir svarīgi noskaidrot Latvijas ārējās tirdzniecības negatīvās bilances cēloņus, piedāvāt priekšlikumus Latvijas ārējās tirdzniecības bilances pilnveidošanai.

Andrejs Nikolajevs (Latvija)
andrey@rsebaa-d.lv

DARBA TIRGUS SITUĀCIJAS UN EKONOMIKAS PĀRKARŠANAS PROBLĒMAS

Pēdējo gadu laikā situācija Latvijas darba tirgū principiāli mainījusiess. Ja 20.gadsimta 90-tajos gados bezdarbs bija viena no asākajām sociāli ekonomiskajām problēmām, tad pašlaik daudzos Latvijas reģionos ir darba resursu trūkuma problēma. Izņēmums ir tikai Latgalē, kur arī šodien bezdarba līmenis ir samērā augsts. Darba resursu trūkums (īpaši Rīgā un Rīgas rajonā), pēc autora domām, ir galvenais faktors, kas izsauca Latvijas ekonomikas

"pārkaršanu". Tāda situācija jau izraisīja inflācijas pieaugumu un, turpmāk, visdrīzāk novedīs pie ekonomiskā pieauguma tempu samazinājuma.

Guntars Vanags (Latvija)
gunca12@inbox.lv

DAUGAVPILS UN RĪGAS BEZDARBA SITUĀCIJAS SALĪDZINĀJUMS

Rīgā un Daugavpilī bezdarba līmeņi pa dažādiem rādītājiem atšķiras. Pēc viena rādītāja bezdarba līmenis Rīgā varbūt ir mazāks, nekā Daugavpilī, bet pēc cita rādītāji ir gluži otrādi. Izmaiņas bezdarba līmeni abās pilsētās ir notikušas pēdējos 5 gados. Lai efektīvi varētu cīnīties ar bezdarbu un vēl vairāk to samazināt abās pilsētās, jāizvēlas vairākas prioritātes. Realizēt iniciatīvas uzņēmējdarbības attīstīšanai un profesionālās izglītības līmeņa paaugstināšana, darbaspēka pārkvalifikācija un jaunu profesiju apgūšana. Liela nozīme bezdarba samazināšanai ir arī Eiropas Savienības struktūrfondi, kuru veiksmīga izmantošana veicina bezdarbnieku pārkvalifikāciju, šeit liela loma ir Nodarbinātības valsts aģentūrai un tās darbībai.

Inese Sarmule (Latvija)
inese-s@one.lv

TŪRISMA NOZARES ILGTSPĒJĪGAS ATTĪSTĪBAS IESPĒJU ANALĪZE AGLONAS NOVADĀ

Mūsdienu pasaulē tūrisms kā saimniecības nozare un arī kā atsevišķa tūrisma biznesa industrija, ieņem svarīgu vietu līdzās pārējām saimniecības sfērām. Ilgtspējīga tūrisma attīstība ir tā, kas pareizi tendēta un virzīta, spētu nākotnē saglabāt un paust turpmākajām paaudzēm līdz pat mūsdienām saglabājušās vērtības gan dabas objektu, gan kultūrvēsturisku objektu, gan kultūrvides jomā. Tāpēc ir svarīgi saskatīt ar ilgtspējīgu attīstību saistītās problēmas un rast iespēju tās pakāpeniski risināt. Tūrismam kā pasaulē un Eiropā, tā arī Latvijā, ir būtiska nacionāla, reģionāla un lokāla nozīme. Latgale kā kultūrvēsturisks novads glabā sevī lielu tūrisma potenciālu, konkrēti, pētītais un apsekotais Aglonas administratīvais novads ir viens no šī potenciāla glabātājiem un plašā tūrisma iespēju klāsta piedāvātājiem ikvienam interesentam. Laika posmā no 2006. gada rudens līdz 2008. gada pavasarim Aglonas novads ir pētīts un apsekots kā tūristu piesaistes reģions, veikta novada ilgtspējīgas tūrisma attīstības iespēju analīze. Rezultātā ir gūta plaša informācija par šī novada piedāvātajām iespējām, par vietējo iedzīvotāju un uzņēmēju tūrisma jomā, kā arī pašu tūristu attieksmi, zināšanām, pieredzi.

Eva Liepiņa (Latvija)
eliepina@e-apollo.lv

FARMACEITISKO PRODUKTU CENU REGULĒŠANA LATVIJĀ UN ZĀĻU KOMPENSĀCIJAS SISTĒMA

Rakstā ir apskatītas farmaceitisko produktu ražošanas un tirdzniecības attīstības tendences Latvijā. Zinātniskās pētniecības darba mērķis ir noskaidrot farmaceitisko produktu cenu regulēšanas metodes Latvijā salīdzinājumā ar medikamentu cenu veidošanos un zāļu iegādes kompensācijas attīstību Eiropas Savienības valstīs. Ir svarīgi saskatīt kādi ir galvenie

trūkumi un priekšrocības, kādi varētu būt uzlabojumi medikamentu nodrošināšanā Latvijas iedzīvotājiem.

Kristīne Vītola (Latvija)
kristisha@one.lv

LATVIJAS MĀJSAIMNIECĪBU FINANSIĀLĀ IEVAINOJAMĪBA

Darba mērķis ir izvērtēt ārējo un iekšējo risku potenciālo ietekmi uz Latvijas mājsaimniecību finansiālo ievainojamību un banku kredītrisku saistībā ar mājokļu tirgus attīstības norisēm. Pastāvot straujajiem kredītēšanas tempiem pēdējos gados, mājsaimniecību parāda slogs Latvijā būtiski pietuvojies eiro zonas vidējam līmenim. Pieaugot starpbanku kredītu procentu likmēm eiro zonā, saglabājoties augstajām latu likmēm un bankām palielinot no jauna izsniegto kredītu procentu likmju uzcenojumu, mājsaimniecību procentu maksājumu apjoma pieauguma temps pērn būtiski apsteidza bruto darba algas gada kāpumu. Ekonomiskās attīstības turpmāka palēnināšanās, pieaugoša nenoteiktība par starpbanku procentu likmēm nākotnē, inflācijas spiediens, kas ierobežos reālās algas turpmāku kāpumu un palielinās mājsaimniecību procentu maksājumu slogu, ir faktori, kas varētu palielināt mājsaimniecību ievainojamību un banku sektora kredītrisku.

Didzis Daudišs (Latvija)
pins@inbox.lv

TRANZĪTA PĀRVADĀJUMI LATVIJAS REPUBLIKĀ

Darba mērķis ir parādīt transporta pārvadāšanas aktualitāti Latvijā. Lai sasniegtu darba mērķi jāaplūko tranzīta pakalpojumu transporta veidus (autotransports, dzelzsceļa transports, ūdens un gaisa transports, cauruļvadui), transporta apkalpošanu un kvalitāti, kā arī loģistikās informācijas plūsmu kā stratēģisko resursu.

Ludmila Paņina (Latvija)
ludmila.panina@du.lv

AUGSTĀKĀS IZGLĪTĪBAS EKONOMISKO RESURSU STRUKTŪRA: IESPĒJAS UN IZAICINĀJUMI

Lai nodrošinātu Latvijas augstākās izglītības sistēmas ilgtspējību, ir jāattīsta zināšanu ekonomika. Šī mērķa īstenošanai ir jālidzvaro augstākās izglītības ārējās un iekšējās vides vajadzības. Makroskatījumā valsts izglītības sistēma, t.sk. augstākās izglītības apakšsistēma, savā ārējā vidē ir saistīta ar trim universāliem faktoriem - ar sabiedrības izglītības vajadzībām (pieprasījumu pēc augstākās izglītības), šo vajadzību apmierināšanai nepieciešamajiem līdzekļiem un iespējām (augstākās izglītības piedāvājumu) un sabiedrības izglītības vajadzību apmierināšanu (rezultātu). Augstākās izglītības sistēmas rezultāts būs adekvāts un pati sistēma darbosies racionāli un efektīvi tikai tad, ja tiks līdzsvarotas privātā (iedzīvotāju un uzņēmumu), nevalstiskā un valsts sektora vajadzības pēc augstākās izglītības ar pieejamajiem resursiem. Rakstā veikta Latvijas augstākās izglītības sistēmas pieprasījuma, piedāvājuma un tā līdzsvarošanai nepieciešamo resursu ekonomiskā analīze.

Linda Romele (Latvija)
linda.romele@lbas.lv

DARBA LAIKS UN TĀ ORGANIZĒŠANA LATVIJĀ

Darba laiks un ar to cieši saistītās problēmas – darba laika uzskaitē, atbilstoša darba samaksa, darba laika izmantošanas efektivitāte un zema darba produktivitāte, ir aktuāls jautājums Latvijas tautsaimniecības dienaskārtībā. Pirmkārt, Latvijā ir viens no augstākajiem rādītājiem starp Eiropas Savienības (ES) dalībvalstīm darba nedēļas ilguma ziņā. Tajā pat laikā darba samaksa joprojām nesasniedz vidējo ES līmeni. Otrkārt, strādājošie Latvijā salīdzinoši ilgāk pavada laiku darbā nekā vidēji ES, taču darba produktivitāte ir zemāka nekā vidēji ES. Pētījumi pierāda, ka īsākas darba stundas un darba laika efektīva un sociāli draudzīga organizācija ir saistītas ar augstāku elastību un darba produktivitāti. Vienlaicīgi darba laiku ietekmē ne tikai darba samaksa, bet arī darba apstākļi, tehnoloģiju pielietojums uzņēmumā, darba organizācija utt. Darba laika nozīme un jēdziens ir ļoti plašs un tiešā veidā attiecas arī uz tādiem sociāliem aspektiem kā darba un ģimenes savienošana, drošs darbs, stress darba vietā un uzņēmuma mikroklimats, būtiski ietekmējot katra strādājošā kapacitāti un tautsaimniecības veselību kopumā.

Inna Jacenko (Latvija)
gram54@morics.riga.post.lv

REĢIONĀLĀ ATTĪSTĪBA LATVIJĀ

Latvijas reģioni visbiežāk tiek definēti administratīvā un teritoriālā aspektā. Par reģionu var uzskatīt noteiktu valsts daļu, kuru apvieno teritoriālās īpatnības kopējas problēmas. Vienlaicīgi reģiona attīstību var ietekmēt vairāki faktori, bet jebkurā konkrētā situācijā viens no faktoriem varbūt dominējošs un var noteikt reģiona sastāvu un tā robežas. Analizējot reģionālo attīstību, nepieciešams izskatīt dažādu pieeju Latvijas daļu definīcijas kritērijiem. Latvijas reģionus var definēt pēc dažādiem kritērijiem: ekonomiskā un sociālā struktūra, dabas vide (klimats un ģeogrāfiskas stāvoklis), nacionālās intereses. Liela nozīme reģiona attīstībā ir finanšu kapitālam, tā piesaistei, neapšaubāmi Latvijai esot kā pilntiesīgai ES valstu dalībniecei, ir ļoti nozīmīga arī ES fondu līdzekļu piesaiste.

Elita Jermolajeva (Latvija)
elita.jermolajeva@du.lv

REĢIONĀLĀS POLITIKAS REALIZĒŠANA LATVIJĀ, IZMANTOJOT EIROPAS SAVIENĪBAS LĪDZFINANSĒJUMU

Latvijā izstrādātie reģionālās politikas dokumenti atbilst Eiropas Savienības (ES) pamatnostādņem, kas nosaka virzību uz reģionu atšķirību samazināšanu. ES līdzfinansējums ir viens no instrumentiem, ar kura palīdzību iespējams ietekmēt kohēzijas procesu un attīstīt atpalikušās teritorijas. Valsts pieci plānošanas reģioni ir līdzīgi pēc platības, bet atšķirīgi pēc dažādiem citiem rādītājiem: iedzīvotāju skaita, teritorijas attīstības indeksa, iekšzemes kopprodukta uz vienu iedzīvotāju, bezdarba līmeņa u.c. Lai samazinātu esošās atšķirības, var izmantot ES struktūrfondu līdzfinansējumu: 2004.-2006. gadā tas bija 625,5 miljoni EUR, bet 2007.-2013. gadam plānoti 4,5 miljardi EUR. Tomēr jāsecina, ka ES finansējuma apgušanas procesā ekonomiski spēcīgākie reģioni piesaista lielākas investīcijas, bet vājākie

saņem mazāk. Līdzekļu ieguldīšana teritorijās, kur to izmantošana dod visātrāko ietekmi uz ekonomiku, veicina valsts kopējo izaugsmi, tomēr kavē Latvijas reģionu līdzsvarotu attīstību.

Wojciech Kosiedowski (Poland)
kosie@op.pl

PROPORTIONS AND DISPROPORTIONS IN REGIONAL DEVELOPMENT OF CENTRAL AND EASTERN EUROPE IN THE CONDITIONS OF EUROPEAN INTEGRATION

The enlargement of the old EU created new chances for regional development. Particular regions use these opportunities in different ways. As a result the inter-intraregional disparities in growth and structure of regional economy and level of life have increased. The article deals with some of the most important regularities and tendencies in this subject.

Sandra Ežmale (Latvija)
sandra.ezmale@rsez.lv

EIROPAS SAVIENĪBAS TĒLPISKĀS PLĀNOŠANAS POLITIKAS ATTĪSTĪBAS IZPĒTE

Rakstā ir sniegta analīze par Eiropas Savienības reģionālās attīstības un telpiskās plānošanas politikas vēsturisko attīstību. Tajā ir raksturoti nozīmīgākie Eiropas Savienības politikas dokumenti, kas devuši ieguldījumi telpiskās plānošanas teorijas un prakses attīstībā. Īpaša uzmanība ir pievērsta Eiropas telpiskās plānošanas perspektīvas (*European Spatial Development Perspective*, 1999) raksturojumam un tās ietekmes analīzei uz reģionālo attīstību un telpisko plānošanu attīstību Eiropas Savienības dalībvalstīs, t.sk. Latvijā. Tika konstatēts, ka 2003.- 2017. gada programmēšanas periodā Eiropas Savienības politika vēl vairāk fokusēsies uz reģioniem un reģionālo atšķirību mazināšanu kā nozīmīgu instrumentu izmantojot telpisko plānošanu.

Jekaterina Vozņuka (Latvija)
katja.bki@inbox.lv

LATGALES REĢIONA POZĪCIJA IEDZĪVOTĀJU UZTVERĒ UN IESPĒJAMIE POZICIONĒŠANAS PAŅĒMIENI TERITORIĀLĀ MĀRKETINGA STRATĒGIJAS IZSTRĀDĒ

Teritoriālais mārketinga ir ekonomiskais instruments, kurš tiek izmantots teritoriju attīstības stratēģijas izstrādē. Vietēji iedzīvotāji pārstāv vienu no teritorijas mērķtirgiem, kas pamato nepieciešamību izstrādāt politiku un stratēģiju ar nolūku nodrošināt iedzīvotājus ar pievilcīgiem apstākļiem dzīvei un darbam dotajā teritorijā. Teritorijas pozicionēšana ir loģisks teritoriālā mārketinga stratēģijas izstrādes posms. Raksta mērķis ir izpētīt Latgales reģiona pozīciju iedzīvotāju uztverē un noteikt iespējamās pozicionēšanas paņēmienus. Rakstā tiek apskatīti teritoriālā mārketinga koncepcijas pamatjautājumi un pozicionēšanas procesa īpatnības. Autore analizē aptaujas pētījuma rezultātus, pamatojoties uz kuriem, tiek noteikta Latgales reģiona reālā pozīcija iedzīvotāju uztverē un piedāvāti iespējamās vēlamās pozicionēšanas paņēmieni.

Сергей Игнатьев (Латвия)
igs@bk.ru

СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ ПРИВЛЕКАТЕЛЬНОСТИ РЕГИОНОВ ЛАТВИИ

Динамика внутреннего развития регионов может иметь как положительный, так и отрицательный тренд. Первый характеризуется размещением в регионе новых отраслей экономики, растущим предложением рабочих мест, привлекательным уровнем жизни и, как следствие, притоком инвестиций, жителей и приезжих. Но переизбыток или несоразмерность этих положительных явлений может привести, с другой стороны, к растущим ценам на недвижимость, перегрузке инфраструктуры, социальному недовольству. Повышение налогов с целью преодолеть недостатки ведет еще к большей потере привлекательности территории. Признаками отрицательного развития выступают кризис или стагнация экономики, рост безработицы и дефицита местных бюджетов, ужесточение кредитной политики банков и т.д.

Liene Amantova-Salmane (Latvija)
liene.amantova-salmane@cfla.gov.lv

EIROPAS SAVIENĪBAS STRUKTŪRFONDU UN KOHĒZIJAS FONDA APGUVE LATVIJĀ

Latvijai kā Eiropas Savienības (ES) dalībvalstij ir pieejams ES fondu finansiālais atbalsts, kas ir ES reģionālās izlīdzināšanas politikas īstenošanas instruments. No kopējā 2004.-2006.gada plānošanas perioda piešķiruma Latvijai vēl nav izmaksāta liela daļa no pieejamā finansējuma un attiecīgi šis naudas apjoms nav atgūts valsts budžetā no Eiropas Komisijas. Pēdējais termiņš, līdz kuram nozaru ministrijas var paspēt naudu apgūt, ir 2008. gada 31.augusts, pretējā gadījumā šie līdzekļi Latvijai būs zaudēti. Ziņojuma mērķis ir noteikt Latvijai pieejamo ES fondu finansējuma apjomu un analizēt apgūtā finansējuma apjomus un finansējuma apguvi ietekmējošos faktorus.

Andrejs Zelcs (Latvija)
andrejs.zelcs@hipo.lv

KREDĪTŅĒMĒJU MAKSĀTNESPĒJAS PROBLĒMAS LATVIJĀ

Pēdējos gados novērojamā kredītu ekspansija, nekustamo īpašumu tirgus attīstība un iedzīvotāju dzīves kvalitātes uzlabošanās ir radījusi arī nevēlamas sekas – tautsaimniecības destabilizāciju, ko pēdējā laikā asi izjūt Latvijas ekonomika – strauji pieaudzis un nemazinās inflācijas temps, būtisks ir importa pārsvars pār eksportu, novērojams straujš ārējā parāda pieaugums. Papildus šiem procesiem ar dažāda veida riskiem saskaras finanšu sektors: iedzīvotāju un uzņēmumu pieaugošie aizdevumu maksājumi, augstās procentu likmes, valūtas riski, nekustamo īpašumu tirgus recesijas draudi. Šādos apstākļos, var secināt, ka arvien vairāk saasināsies maksātnespējas problēmas, kā iedzīvotāju vidū, tā arī uzņēmējdarbības sektorā, ko apliecina arī situācija kaimiņvalstīs. Pētījuma mērķis ir noteikt maksātspējas kvalitātes izmaiņas, ņemot vērā 2007.gadā Latvijā notikušās izmaiņas kredītešanā un ekonomikā kopumā.

Dainis Bļudiņš (Latvija)

dainis3@tvnet.lv

PATĒRIŅA KREDĪTU RISKI

Ziņojuma mērķis ir noteikt patēriņa kredītu riskus un tā ietekmi uz banku kredītportfeli. Darbā ir izpētīts kādi riski ietekmē patēriņa kredītu tirgus dalībniekus, risku ietekme uz kredītportfeli un ir identificēti maksājumu kavējumu iemesli.

Banku sektorā pastāv daudzi riski un kredītrisks ir viens no savrīgākajiem riskiem. Tāpēc ir radīti daudzi modeļi, ar kuru palīdzību ir iespējams aprēķināt kredītrisku un iespējamus zaudējumus gadījumos, kad aizņēmējs nespēj pildīt saistības. Patēriņa kredītu risks ir iespējama zaudējums. Iespējama zaudējums var svārstīties no nulles līdz pat simts procentiem, jo lielākā daļa šo kredītu ir bez nodrošinājuma.

Ilona Lejniece (Latvija)

lejnieki@apollo.lv

LATVIJAS KREDĪTU TIRGUS GLOBALIZĀCIJAS APSTĀKĻOS

Satricinājumi starptautiskajos finanšu tirgos un likviditātes krīze mazinājusi finanšu resursu pieejamību un aizņemšanās iespējas. Strauji pieaugot starpbanku likmēm, bankas sāk atturēties no nepieciešamo īstermiņa naudas līdzekļu aizdošanas viena otrai, kas ietekmē kredītresursu cenu. Norises pasaules finanšu tirgos, kredītu krīze ASV un piesaistīto naudas resursu sadārdzināšanās ietekmē Latvijas komercbanku kredītresursu cenu. Vērojama tendence, ka aizdevēji mazāk vēlas uzņemt risku, bet uzņemoties to, vēlas saņemt lielāku kompensāciju, kas nozīmē mazāku finanšu resursu pieejamību un augstākas procentu likmes. Kredītu izsniegšanas nosacījumi Latvijas banku sektorā kļuvuši stingrāki, reaģējot uz ekonomikas attīstības palēnināšanos un inflācijas samazināšanas pasākumiem Latvijā, notikumiem ASV un to izraisītiem pasaules finanšu tirgus satricinājumiem. Komercbankām ir nozīmīga loma ekonomikas attīstībā. Komercbankas arī turpmāk piedāvās ekonomikas izaugsmei nepieciešamos kredītresursus, bet to apjoms un cena būs atkarīgi no ekonomiskās situācijas Latvijā un pasaulē.

Jekaterina Soloveja (Latvija)

oceanax@inbox.lv

HIPOTEKĀRĀS KREDITĒŠANAS UN NEKUSTAMĀ ĪPAŠUMA TIRGUS ATTĪSTĪBAS KOPSAKARĪBAS, TO IETEKME UZ BANKU SEKTORU

Darbā ir aplūkotas hipotekārās kreditēšanas attīstības tendences no 2000. līdz 2007.gadam. Izpētīts, kā pieprasījums pēc nekustamā īpašuma un to cenu izmaiņas saistītas ar banku sektoru, monetāro politiku. Darbā ir skaidroti galvenie nekustamā īpašuma cenu kāpuma iemesli un to ietekme uz banku sektoru, rasti risinājumi un priekšlikumi. Secināts, ka pēdējos gados ir vērojama hipotekārās un nekustamo īpašumu tirgus strauja izaugsme. Nekustamā īpašuma tirgus Latvijā ir augošs, un tajā turpmāk notiks cenu korekcija, pieskaņojot tās iedzīvotāju reālajiem ienākumiem un pirktspējai. Mājokļu cenu izmaiņas visprecīzāk spēj raksturot kredīta maksājuma īpatsvars pret klienta ienākumiem un prognozējot šī rādītāja ietekmējošo faktoru izmaiņas, var paredzēt turpmākās mājokļu cenu

izmaiņu tendences. Noteikts, ka cenu stabilizācijai nekustāmā īpašuma tirgū jānotiek uzmanīgi un pārdomāti..

Andris Lakušs (Latvija)
andris.lakuss@eiroeksperts.lv

LATVIJAS KOMERCBANKU SISTĒMA UN TĀS IETEKMEJOŠIE RĀDĪTĀJI

Savā ziņojumā autors pievēršas banku sistēmas attīstības analīzei Latvijā pēdējos trīs gados. Mērķis ir analizēt komercbanku darbību Latvijā. Lai īstenotu mērķi ir izvirzīti šādi uzdevumi: izpētīt komercbanku būtību un funkcijas, analizēt komercbanku darbību pamatrādītājus, aktīvus, pasīvus, kā arī kredīta attīstību un tā devumu tautsaimniecībā.

Darbā, tiks analizēta banku darbības pamatrādītāji, aktīvu un pasīvu dinamika un struktūra laika periodā no 2004. gada līdz 2007. gadam, aprakstīta banku kredītpolitika un analizēta kredītu nozīme tautsaimniecībā, apskatīts jautājums par to, kas ietekmē darbību un kādas ir saistītās problēmas banku darbības sektorā, cik lielā mērā banku darbība ir saistīta ar kopējo Latvijas ekonomisko situāciju.

Egīls Livdāns (Latvija)
egils.livdans@inbox.lv

NEKUSTAMO ĪPAŠUMU ATTĪSTĪBAS TENDENCES LATVIJĀ 2004.-2008. GADS

Autors ziņojumā sniegs informāciju par nekustamā īpašuma tirgus attīstības tendencēm Latvijā pēdējos piecos gados. Tiks apskatīts jautājums par to, kas ietekmē vērtības pieaugumu vai samazinājumu nekustamajam īpašumam. Kāda ir Latvijas likumdošanas ietekme uz nekustamo īpašumu tirgus attīstību? Tiks apskatīts arī jautājums par nekustamo īpašumu tirgu Latvijas reģionos, kā arī kādi ir pieprasītākie nekustamā īpašuma veidi. Cik lielā mērā nekustamo īpašumu tirgus attīstība ir saistīta ar kopējo Latvijas ekonomisko situāciju un vai to kāpums vai kritums to ietekmē?

Oksana Fjodorova (Latvija)
ksjuha2@tvnet.lv

NEKUSTAMĀ ĪPAŠUMA TIRGUS RAKSTUROJUMS LATVIJĀ

Iestājoties Eiropas Savienībā, būtiskas izmaiņas ir piedzīvojuši valsts mājokļu politika un ar to saistītie procesi - dzīvojamo māju privatizācija un nekustamā īpašuma tirgus attīstība. Pēdējos piecos gados nekustamā īpašuma tirgū bija vērojamas straujās cenu un pieprasījuma pieaugums, pieprasījums krietni pārsniedza piedāvājumu. Bet 2007. gada vidū situācija tirgū mainījās - ir vērojams salīdzinoši liels pieprasījuma samazinājums, samazinājās darījumu skaits, novērojams neliels cenu kritums. Raksta mērķis ir uz atsevišķu segmentu analīzes pamata, sniegt Latvijas nekustamā īpašuma tirgus attīstības vērtējumu un noteikt nekustamā īpašuma tirgus attīstības perspektīvas.

Emīlija Smāne (Latvija)

emilija.m@inbox.lv

KREDITĒŠANAS ATTĪSTĪBAS TENDENCES LATVIJĀ 2000. – 2007.GADOS

Kredītiem ir liela nozīme tautsaimniecībā. Kredītu jautājums ir saistīts ar daudziem svarīgiem ekonomiskiem jautājumiem, tādiem kā inflācija, IKP, pirktspēja, kapitāla pārdale pa tautsaimniecības nozarēm. Darba gaitā tika apskatīti kredītešanas teorētiskie aspekti un izpētīta izsniegto kredītu struktūra un dinamika Latvijā no 2000.gada līdz 2007.gadam, kā arī tika analizēta kredītu loma valsts ekonomiskajā attīstībā.

Solvita Vilmane (Latvija)

s_vilmane@inbox.lv

NEKUSTAMĀ ĪPAŠUMA TIRGUS LATVIJĀ

Darba mērķis ir iepazīties ar nekustamā īpašuma tirgus attīstību un darbību Latvijā. Darbā iekļauti jautājumi, kas analizē nekustamā īpašuma tirgu un to ietekmējošos faktoros. Lai gūtu objektīvu skatījumu uz nekustamā īpašuma tirgu, tā tālākās attīstības perspektīvām, iekļauta sadaļa par finanšu avotu – banku sektora nozīmi nekustamā īpašumu tirgū.

Žanna Žerebeca-Žerebkova (Latvija)

inok03@inbox.lv

LATVIJAS BANKAS MONETĀRĀS POLITIKAS INSTRUMENTI

Ar monetārās politikas instrumentiem centrālā banka regulē naudas daudzumu apgrozībā un tādējādi ietekmē inflāciju. Darba mērķis ir izpētīt monetārās politikas instrumentu izmantošanas iespējas ekonomisko procesu regulēšanā, noteikt to efektivitāti, izvērtēt monetārās politikas piemērošanu Latvijā. Darba mērķa sasniegšanai izvirzīti uzdevumi: parādīt monetārās politikas instrumentu pamatprincipus, izanalizēt to ietekmi uz kredīta procentu likmju, uz komercbanku likviditāti.

Analizējot tautsaimniecības rādītājus un prognozējot to attīstības tendences, svarīgi noteikt, kas attiecīgajā periodā jāveic, kādi monetārie instrumenti jālieto, lai sekmētu mērķa sasniegšanai nepieciešamos procesus.

Ilze Sproģe (Latvija)

ilze.sproge@lu.lv

ILGTSPĒJĪGA ATTĪSTĪBA UN VIDES NODOKĻI

Domājot par Latvijas nākotni, jāsaprot, kādi ir mums pieejamie resursi un kā tos lietot lietderīgi. Naftas mums nav, toties ir skaista un neskarta daba – Latvijas pludmales, meži un ezeri ir vērtība, par kādu daudzviet pasaulē var tikai sapņot. Gan politiķi, gan ražotāji, gan ekologi lieto terminu “ilgtspējīga attīstība”, kas ir vienīgā mūsu civilizācijas perspektīva. Ilgtspējīga attīstība - kad kopīgie Zemes kapitāla krājumi (ekonomiskais (cilvēku radītais) kapitāls, sociālais kapitāls, dabas kapitāls) paliek nemainīgi vai turpina augt.

Viens no būtiskākajiem ilgtspējīgas attīstības instrumentiem ir nodokļi. Ar nodokļu palīdzību var gan bremsēt, gan arī veicināt atjaunojamo un neatjaunojamo resursu kustību ekonomikā un ar to saistītās vides problēmas.

Marina Kuzenko (Latvia)
marinak@neolain.lv

LATVIJAS REĢIONU NODOKĻU IENĒMUMU IETEKMĒJOŠIE FAKTORI

Nodokļu ienēmumu pieaugumu valstī galvenokārt ietekmē ekonomikas izaugsme un nodokļu administrēšanas efektivitāte. Lai noteiktu uzņēmējdarbību ietekmējošus faktorus, kā arī nodokļu administrēšanas uzlabošanas vajadzības, tiek veikta VID klientu aptauja Latvijas reģionos. Izvērtējot aptaujas rezultātus, konstatēts, ka galvenie faktori, kas negatīvi ietekmē uzņēmējdarbību ir augstie nodokļi darbaspēkam un ekonomiskā situācija valstī (t.sk., inflācija un patērētāju maksātspēja). Savukārt nodokļu saistības brīvprātīgas pildīšanas veicinošie faktori ir VID nodokļu maksātāju konsultēšana un izglītošana. Turklāt ļoti augsti ir novērtēti VID organizēti bezmaksas semināri nodokļu maksātājiem. Nodokļu maksātājiem, kas augsti novērtē VID konsultēšanu, kā arī VID darbinieku zināšanas un kompetence, ir vairāk lojāli pret noteikto nodokļu nomaksu. Ņemot vērā minēto, paaugstinot VID konsultāciju un izglītošanas pasākumu kvalitāti, var paaugstināt nodokļu maksātāju lojalitāti pret nodokļu nomaksu.

Svetlana Sarule (Latvija)
inok03@inbox.lv

TIEŠO NODOKĻU IENĒMUMU LOMA LATVIJAS EKONOMIKĀ

Nodokļu sistēma ir sarežģīts sociālais veidojums, kas cieši saistīts gan ar ekonomikas gan ar pašas valsts attīstību. Nodokļu likmju apliekamo objektu, atvieglojumu un citu nosacījumu atšķirības var radīt nevienādus konkurences apstākļus. Tas īpaši attiecas uz tiešajiem nodokļiem, kurus uzņēmējdarbības dalībnieki maksā tieši, saņemot ienākumus vai organizējot ražošanas procesu. Nodokļi ir galvenais valsts budžeta ienākuma veids, tāpēc tiem jāpievērš īpaša uzmanība.

Svetlana Bodraja (Latvija)
svetlana.bodraja@du.lv

LATVIJAS PAŠVALDĪBU BUDŽETU ANALĪZE

Darbam ir šādi mērķi - raksturot pašreizējo Latvijas budžeta sistēmu un budžeta iekārtu, izanalizējot Latvijas pašvaldību budžetus valsts sociāli ekonomiskās politikas kontekstā, un atklāt faktorus, kuri ierobežo sekmīgu pašvaldību darbību un efektīvu attīstību. Kā viens no neefektīvas pašvaldību darbības faktoriem ir nepietiekami finanšu resursi un darbā tika apskatīts pašvaldību finanšu resursu izlīdzināšanas fonds. Sakarā ar to aktualizējas nepieciešamība izpētīt un atklāt Latvijas pašvaldību finansiālās stabilizācijas risinājumus. Viens no veidiem, kā atklāt iespējamus risinājumus optimālam resursu sadalījumam ir citu Eiropas Savienības dalībvalstu pašvaldību budžetu salīdzinošā analīze. Kā viens no augstākminētās problēmas risinājumiem tiek uzlabota vietējā finanšu sistēma un tiek meklēti papildus finanšu piesaistīšanas avoti.

Larisa Rumpe (Latvijas Republika)
larrum@btv.lv

NODOKĻU ADMINISTRĒŠANAS DARBĪBA ĒNU EKONOMIKAS NODARĪJUMU PREVENCIJĀ

Raksta mērķis ir izpētīt nodokļu administrēšanas darbību ēnu ekonomikas nodarījumu prevencijā. Raksta autore atspoguļo nodokļu kontroles kvalitātes pilnveidošanas atsevišķus faktorus: nodokļu kontroles stratēģijas aktualitāti, informācijas nozīmi nodokļu kontrolē, kā arī risku novērtēšanas nozīmi nodokļu maksātāju atlasē kontroles darbībām.

Sandra Zelča (Latvija)
sandra.zelca@inbox.lv

PAŠVALDĪBU FINANŠU IZLĪDZINĀŠANAS FONDS UN TĀ LOMA PAŠVALDĪBU BUDŽETU VEIDOŠANĀ LATVIJĀ

Daudzās attīstītās valstīs ieviesta vietējo pašvaldību finanšu resursu izlīdzināšanas sistēma. Tās mērķis ir samazināt atšķirības pašvaldību finanšu resursos un līdz ar to arī atšķirības iedzīvotājiem sniedzamo pakalpojumu daudzveidībā un kvalitātē. Sevišķi aktuāla šādas izlīdzināšanas sistēmas ieviešana un realizēšana ir Latvijā, jo šeit ir ļoti krāsas atšķirības starp ieņēmumu un izdevumu apjomiem uz vienu iedzīvotāju bagātās un nabadzīgās pašvaldībās. Pētījuma mērķis ir izpētīt un izanalizēt pašvaldību finanšu izlīdzināšanas sistēmas lomu pašvaldību budžetu formēšanā Latvijā. Pētījuma uzdevumi: izpētīt pašvaldību finanšu izlīdzināšanas sistēmas būtību un darbības principus, izpētīt un izanalizēt pašvaldību finanšu izlīdzināšanas fonda (PFIF) darbību un tā lomu vietējo finanšu resursu pārdalē, noskaidrot pašvaldību finanšu izlīdzināšanas sistēmas pamatproblēmas un perspektīvas.

Lilija Ābika (Latvija)
lilija.abika@tvnet.lv

PIEVIENTOTĀS VĒRTĪBAS NODOKĻA ADMINISTRĒŠANAS PROBLĒMAS LATVIJĀ

Nodokļu sistēmai ir jābūt viegli un ērti pārvaldāmai, jo tai ir izšķiroša nozīme tautsaimniecības darbības nodrošināšanai. Tāpēc, veidojot nodokļu sistēmu, ir nepieciešams izvērtēt tās administrēšanas kārtību un mehānismu. Ir jābūt pilnīgai saskaņai starp nodokļu politiku un nodokļu administrēšanu. Administrēšanas pamatprincipam ir jābūt - mazāk izmaksu nodokļu iekasēšanai. Nodokļu administrēšana ir cieši saistīta ar nodokļa sistēmas pamatnostādņiem, tas ir, kādus nodokļu veidus ir noteicis likumdevējs. Nodokļu administrēšanas uzdevums - novērst apstākļus, kas veicina neprecīzus, nepareizus nodokļu aprēķinus un izvairīšanās no nodokļu nemaksāšanas, nepieciešamības gadījumā reformējot nodokļu administrēšanas sistēmu. Latvijā ar nodokļu administrēšanu nodarbojas Valsts ieņēmumu dienests, bet ar likumdošanas aktu izstrādi nodokļu jautājumos Finanšu ministrija. Latvijā 1990.gada sākumā tika izveidota nodokļu sistēma, kad izveidoja administrētas institūciju, 1993.gadā izveidojot Valsts ieņēmumu dienestu.

Елена Годлевская (Латвия)
lunaanel@mail.ru

ПРОБЛЕМА ОЦЕНКИ КОНЪЮНКТУРЫ РЫНКА

Работа предпринимательских структур на рынке подразумевает необходимость изучения рынков их основных характеристик, состояний и тенденций развития в современной рыночной экономике, которая характеризуется напряженностью конкурентной борьбы на рынке. Только то предприятие может рассчитывать на успех в этой борьбе, которое отслеживает ситуацию на рынке, прогнозирует его конъюнктуру и принимает на этой основе оперативные и правильные решения. Экономическая конъюнктура представляет собой сложную систему, развивающуюся под воздействием множества факторов различной природы. Представляя собой сложившиеся в каждый момент состояние на том или ином рынке, сама экономическая конъюнктура является результатом действия на рынке производителей, конкурирующих друг с другом, ограничений или поддержки со стороны государства, влияния политических, социальных и других факторов. Конъюнктура может быть классифицирована по масштабам рынка: мировая конъюнктура, межнациональная конъюнктура (примером служит конъюнктура европейского рынка), национальная конъюнктура, региональная и конъюнктура местных рынков.

Ilona Juhņeviča (Latvija)
ku.gramatvediba@apollo.lv

UZŅĒMUMA A/S "ZELTA GRAUDS" FINANŠU ANALĪZE

Darbs veltīts A/S "Zelta Grauds" finanšu darbības analīzei. Darba mērķis: izanalizēt uzņēmuma finansiālo darbību, kā arī finanšu vadības procesu A/S "Zelta Grauds" un sniegt priekšlikumus uzņēmuma finansiālā stāvokļa uzlabošanai. Darba uzdevumi:

- uzņēmuma vispārējais finansiālā stāvokļa novērtējums, un tā izmaiņas atskaites periodā;
- iepriekšējo periodu bilances, peļņas vai zaudējuma aprēķina apskats;
- bilances, peļņas vai zaudējuma aprēķina horizontālā un vertikālā analīze;
- uzņēmuma ekonomiskās darbības un tās rezultātu analīze.

Metodes un informācijas avoti: teorētiskā materiāla ekonomiskās analīzes un relatīvo rādītāju aprēķināšanas metodes, datu salīdzināšana, grupēšana, analīze.

Andris Runde (Latvija)
andrisrunde@inbox.lv

LATVIJAS MAZO UN VIDĒJO UZŅĒMUMU ATTĪSTĪBAS TENDENCES: PIEREDZE UN PROBLĒMAS

Pēdējo gadu statistika liecina par pozitīvām tendencēm jaundibināto uzņēmumu skaita pieauguma ziņā. Darba autors veica materiālu apkopojumu Latvijas Republikas preses izdevumos un interneta resursos sastopamās publikācijās laika posmā no 2002.gada līdz 2005.gada aprīlim par mazo un vidējo uzņēmumu zīmolvedības aspektiem. Tā kā patreiz zīmolvedība uzņēmumos ir kļuvusi par aktualitāti un šim jautājumam lielu uzmanību pievērš ne tikai uzņēmumu vadītāji, bet lielā mērā tieši reklāmas un mārketinga speciālisti.

Pārsvarā publikācijās ir apkopoti mārketinga un reklāmas speciālistu viedokļi un ieteikumi zīmola veidošanas un uzturēšanas jomā. Darba autors ir apkopojis galvenās atziņas, kas saistītas tieši ar zīmola izveides, ieviešanas un uzturēšanas problēmām. Uzņēmumiem Latvijā gan pieredzes trūkuma dēļ, gan saskaroties ar jaunām izmaiņām paradījušas vairākas problēmas zīmolveidības jomā, kuru risināšanai vai sakārtošanai būs vajadzīgs laiks.

Ольга Лукашина (Латвия)
o.luka@inbox.lv

МЕТОДИКА РАСЧЕТА КОЭФФИЦИЕНТОВ, ПРИМЕНЯЕМЫХ ДЛЯ СОГЛАСОВАНИЯ РЕЗУЛЬТАТОВ ОЦЕНКИ БИЗНЕСА РАЗНЫМИ МЕТОДАМИ

Актуальность. Международные Стандарты Оценки (МСО) рекомендуют применять различные подходы и методы при оценке бизнеса. Полученные при этом результаты могут существенно отличаться. Для выведения итоговой стоимости бизнеса применяются коэффициенты веса. Методика их расчета пока не разработана. Цель исследования - разработать вариант такой методики. Задачи: рассчитать стоимость бизнеса условного ООО „X” разными методами в соответствии с МСО, показать различия в результатах оценки, найти рекомендации МСО по выведению согласованной оценки, изучить требования нормативных актов Латвии к показателям устойчивости предприятий. Новизна состоит в применении Латвийских нормативных показателей устойчивости компании для расчета коэффициентов веса. Тем самым внесен элемент объективности в субъективный процесс согласования итогов оценки бизнеса разными методами.

Kristīne Pupina (Latvija)
noki@inbox.lv

SIA „GERA” FINANSIĀLĀ STĀVOKĻA ANALĪZE AR FINANSU KOEFICIENTU IZMANTOŠANU

Mūsdienās ir paaugstinājusies uzņēmumu ekonomiskā un juridiskā patstāvība, tomēr katru gadu palielinās maksātspējīgo uzņēmumu skaits. Tas arī paaugstina uzņēmuma finanšu analīzes nepieciešamību. Uzņēmuma finanšiālā stāvokļa novērtēšana ir pamats pareizai uzņēmuma vadīšanai un tā nākotnes perspektīvu nodrošināšanai, tādēļ autors nolēma izpētīt SIA „Gera” finanšu stāvokli un izstrādāt priekšlikumus tā pilnveidošanai. Rakstā autors veica uzņēmuma finanšiālā stāvokļa analīzi, novērtējot uzņēmuma finanšu stāvokļa izmaiņas analizējama perioda laikā, mēģinot noteikt šo izmaiņu cēloņus, kā arī veica finanšu analīzi, lai pilnveidotu uzņēmuma saimniecisko darbību. Finanšu analīze veikta, aprēķinot likviditātes, maksātspējas, aktivitātes un rentabilitātes rādītājus. Autors izteica piedāvājumus finanšu stāvokļa pilnveidošanai, kurus varētu izmantot analizētā uzņēmuma vadība, turpmāk pieņemot finanšu lēmumus.

Сергей Кузнецов (Латвия)
kuznecoff2@inbox.lv

ИСПОЛЬЗОВАНИЕ „SUPPLY CHAIN MANAGEMENT” ПРИ ЗАКУПКАХ

Производственно-логистические процессы постоянно претерпевают изменения. Появляются новые концепции. Эволюция концепций происходит с 60-ых годов, а в 90-х происходит переход к внешней интеграции в логистических цепях, соединившей несколько участников. В итоге на принципах взаимодействия, синхронизации процессов и моделей планирования и управления на основе единых информационных каналов с поставщиками и клиентами по всей логистической цепи базируется и концепция Supply Chain Management (SCM) – управление цепями поставок, получившая, используемая при системе закупок. Концепция SCM – системный подход к интегрированному планированию и управлению всем потоком информации, материалов и услуг от поставщиков сырья через предприятия и склады до конечного потребителя. Система SCM создаётся для долговременного сотрудничества, имеет относительную структуру сети и производственную программу. В ней чётко определены исполнители работ и виды производимой продукции на длительный период времени.

Ilze Āboliņa (Latvija)
ilze.abolina@lu.lv

PIEVENOTĀS VĒRTĪBAS NODOKLIS NETRADICIONĀLĀ UZŅĒMĒJDARBĪBAS NOZARĒ

No mārketinga viedokļa raugoties, mākslas darbi tiek attiecināti uz prestižām precēm, kuru realizācijas procesā jāņem vērā būtiskas nianse, kā mākslinieka vārds, radošā darbībā pavadītie gadi, vietējās un starptautiskās izstādes, atzinības un novērtējumi. Mākslas darbs ir viens no mākslinieciskās pašizteikšanās veidiem, tas kā jebkura prece radīts ar mērķi, lai mākslinieks to pārdotu un gūtu ienākumus. Neskatoties uz mākslinieku radošās darbības specifiku, tā saskaņā ar Iedzīvotāju ienākuma nodokļa likumu tiek noteikta kā uzņēmējdarbība un ienākumiem, kuri gūti no uzņēmējdarbības, tiek piemēroti nodokļi, t.sk., pievienotās vērtības nodoklis. Lai izanalizētu mākslinieku uzņēmējdarbībai piemērojamās PVN 18% likmes atbilstību reālajai situācijai mākslas darbu realizācijā, autore ir izstrādājusi aptaujas anketu un aicinājusi māksliniekus atbildēt uz aptaujā sniegtiem jautājumiem, kas varētu kalpot par pamatu samazinātās PVN likmes piemērošanu atbilstoši netradicionālai uzņēmējdarbībai.

Арвидс Озерскис (Latvija)
esperanto52@inbox.lv

ДОКТРИНА САМОСТОЯТЕЛЬНОГО, СИЛЬНОГО СУДА В НЕМЕЦКОЙ И РУССКОЙ ПРАВОВОЙ МЫСЛИ КОНЦА XIX – НАЧАЛА XX ВВ.

Правосудию принадлежит в правовом государстве то же место, какое в человеке занимает совесть. В зале суда государство говорит с человеком о важнейших, принадлежащих ему ценностях (честь, достоинство, жизнь, свобода, имущество) на языке права, и поэтому недопустимо механическое, равнодушное приложение нормы

к сложившимся обстоятельствам. Не все могут в одинаковой степени участвовать в политической жизни государства. Одни по обстоятельствам призваны направлять и управлять, другие преимущественно заняты своими частными делами и лишь косвенно изредка оказывают влияние на ход государственных дел, как избиратели, как члены местных союзов. Но в одном отношении все равны: все одинаково подчинены закону и все имеют право требовать, чтобы закон был одинаков, справедлив и не нарушим для них. Автор в своем реферате исследует роль и значение суда в историко-правовом аспекте.

Янис Радионовс (Latvija)
janrad@inbox.lv

ОСОБЕННОСТИ СТАНОВЛЕНИЕ ЗАКОНОДАТЕЛЬСТВА В ВОСТОЧНОЙ ЕВРОПЕ: ПРОБЛЕМА ДУАЛИЗМА ПРАВОПОНИМАНИЯ КАТЕГОРИИ “ЗАКОН”

Первоначально обычное право регулировало обширнейшие области отношений, так как государственная власть была поглощена внешним укреплением государства и не имела возможности взять в свои руки регламентацию внутренней его жизни, вследствие чего законодательство ограничивалось юридической регламентацией только некоторых отношений, наиболее важных для государственной власти. Потом, с появлением иных правовых источников, сфера его действия ограничилась главным образом правом семейным, да и то до тех пор, пока церковь монополизировала эту сферу отношений. В таких условиях славянское правовое сознание не было подвластно праву как форме, пусть даже определяемой рационально выведенной естественной необходимостью. Подобное отношение к праву объясняется наличием ряда специфических условий, в которых формировалось правосознание восточноевропейского общества, начиная с X века в связи с принятием христианства православного обряда. С последним скорее связывались представления о царстве "правды", чем права. Категория "правда" выражает ценностное понимание истины бытия.

Понятие "правда" получает вполне определенный смысл, приходящий вместе с христианской верой и раскрываемый православным вероучением, обосновывается необходимостью выведения и подчинения юридических законов высшим, религиозно-нравственным ценностям. "Правда" – категория моральная, субъективная, она неотделима от понятия "совесть", относящаяся к тому же ряду, что и справедливость. Правда есть мера справедливости. Истина – категория рациональности, познавательной деятельности, ее мера. Право – истинная реальность, но не всегда "правда". Если право не обладает моральной ценностью, то отдается безусловное предпочтение иным социальным регуляторам, например, открываются возможности для духовной и политической властей претендовать на роль носителя "правды". Исходя из этого, основной восточноевропейского правосознания является идеологическое подчинение законодательства таким правовым регуляторам, как православная религия, нравственность, обычай.

Jānis Pleps (Latvija)
Janis.Pleps@saeima.lv

SATVERSMES INTERPRETĀCIJA LATGALIEŠU TRIMDAS RAKSTOS

Viens no Satversmes interpretācijas avotiem ir tiesībzinātnieku un politiķu darbi par Satversmes normu saturu un to piemērošanu. Šādi raksti ir tapuši arī pēc Latvijas neatkarības zaudēšanas trimdā. Klaida latviešu skatījumā uz Satversmi īpašu vietu ieņem latgaliešu raksti. Uz tiem atsaukusies Satversmes tiesa spriedumā lietā Nr. 2007-10-0102. Autors sniegs ieskatu nozīmīgākajās latgaliešu trimdas atziņās par Satversmes normu saturu, tās trūkumiem un pilnveidošanas iespējām. Kā nozīmīgākās atziņas iespējams minēt:

1. konsekventa nostāja, ka, neraugoties uz prettiesisko pievienošanu PSRS, Latvija kā valsts juridiski turpina pastāvēt (kontinuitātes doktrīna) un savu spēku nav zaudējusi arī Satversme;
2. nav nepieciešama būtiska Satversmes revīzija. Satversmē gan esot atsevišķi trūkumi, tomēr to novēršanai nav nepieciešama jauna Satversme;
3. Satversmē ietverta decentralizētas valsts ideja, kas sevišķi nozīmīga ir valsts un reģionu, jo sevišķi Latgales, savstarpējās attiecībās.

Anita Kovalevska (Latvija)
anita.kovalevska@lu.lv

LATVIJAS REPUBLIKAS SATVERSMES 89.PANTS: SATURS UN ATTĪSTĪBA

Latvijas Republikas Satversmes 8.nodaļu "Cilvēka pamattiesības" ievada 89.pants. Šis pants var šķist formāls, bez praktiskas nozīmes pamattiesību aizsardzībā un Satversmes piemērošanā. Taču vienlaikus jākonstatē, ka šis pants ir izmantots gandrīz 30 Satversmes tiesas spriedumos. Referātā analizēts, kā Satversmes tiesa savos spriedumos ir izmantojusi Latvijas Republikas Satversmes 89.pantu. Analīzes rezultātā konstatēts, ka Satversmes tiesa no Latvijas Republikas Satversmes 89.panta atvasinājusi tādus principus kā Satversmes labvēlība starptautisko saistību priekšā un labas pārvaldības principu, kā arī personas pamattiesības uz efektīvu aizsardzību pamattiesību pārkāpuma gadījumā. Referātā arī norādīts uz iespēju attīstīt Satversmes 89.panta interpretāciju.

Ērika Krutova (Latvija)
prutik4@inbox.lv

IZGLĪTĪBAS SISTĒMAS TIESISKAIS REGULĒJUMS EIROPAS SAVIENĪBĀ

Referātā tiks analizēts pastāvošais tiesiskais regulējums izglītības sistēmās jomā Eiropas Savienības vienotā tiesiskā telpā.

Natalja Verina (Latvija)
arhitektu@yandex.ru

LATVIJAS REPUBLIKAS IZGLĪTĪBAS SISTĒMAS TIESISKS REGULĒJUMS

Likumdošanas aktu, kas regulē LR vispārējās, profesionālās, augstākās u.c. izglītības sistēmas funkcionēšanu, apskats un analīze.

Jurijs Mašošins (Latvija)
jurima@inbox.lv

ПОВЫШЕНИЕ ОПТИМАЛЬНОСТИ ПРЕПОДАВАНИЯ ПРАВОВЫХ ДИСЦИПЛИН

Профессионализм юриста складывается на основе опыта, но крайне значим и начальный этап его становления. Поэтому так важны любые мероприятия по повышению оптимальности учебы в вузе. Одно из них - улучшение внимания студентов, рассмотрение которого необходимо как процесса, состояния и свойства личности. Эта проблема традиционно считается одной из самых важных и сложных в педагогической психологии. Внимание студента зависит от степени обеспечения его активности, от сопричастности к процессу преподавания. Тренировочный характер организации учебы обеспечивает постоянное совершенствование регулирующих влияний высших мозговых центров. В результате этого происходят и существенные преобразования характеристик внимания: увеличивается объем, повышается устойчивость, развиваются навыки его переключения и распределения. Выработке концентрации и направленности внимания способствуют индивидуально-групповые задания и участие студентов в комплексных видах деятельности (решение юридических казусов, анализ конфликтных ситуаций и др.). Умение самостоятельно организовывать свое профессиональное внимание, управлять им является одним из обязательных качеств юриста XXI века.

Валерий Рейнгольд (Латвия)
Alexander_Baikov@ssl.lv

ГРАЖДАНСКО-ПРАВОВЫЕ СРЕДСТВА ОБЕСПЕЧЕНИЯ ИСПОЛНЕНИЯ ДОГОВОРНЫХ ОБЯЗАТЕЛЬСТВ

В статье исследуется содержание способов обеспечения исполнения обязательств в странах романо-германского и англо-американского права, анализируется дискуссионный характер среди цивилистов в плане классификации данных способов и закреплении гражданско-правовых средств обеспечения обязательств в нормативных актах, отмечается недостаточный уровень разработанности механизма правового регулирования исследуемых способов в национальном законодательстве. Особое внимание в статье уделено условности деления прав на вещные и обязательственные и правовой конструкции залога. В статье дано авторское определение институциональной конструкции залога.

Александр Байков (Латвия)
Alexander_Baikov@ssl.lv

АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ ТЕОРИИ КОРПОРАТИВНОГО ПРАВА

Корпоративное право - бурно развивающаяся подотрасль гражданского права, значение которой как в теоретико-познавательном, так и в практическом аспектах приобретает особый смысл и значение в условиях динамично развивающегося рынка. В выступлении рассматриваются дискуссионные вопросы места корпоративного права в системе права, конститутивных признаков корпоративных отношений, которые

характеризуются в качестве предмета этой подотрасли гражданского права; уточняется содержание права собственности и корпоративной собственности; дается характеристика основных организационных форм корпоративных отношений, каковых по мнению автора, как минимум, четыре; определяется место корпоративных отношений в предмете гражданского права; на основе критического анализа исследуется специфика проявления метода гражданско-правового регулирования и принципов гражданского права применительно к корпоративным отношениям; анализируется правовая природа различных организационных форм корпоративных правоотношений.

Zane Pētersone (Latvija)
zpetersone@court.gov.lv

Civiltiesiskās aizsardzības līdzekļi, kas tiesā piemērojami pret autortiesību pārkāpumiem

Tiesību spēks ir to realizācijā jeb piemērošanas iespējās, ko vislabāk parāda tiesiskās aizsardzības līdzekļi, t.i., tiesiski līdzekļi, ko tiesību īpašnieks var vērst pret savu tiesību aizskārēju. Visplašākais autortiesību aizsardzības līdzekļu klāsts ir civiltiesībās, tomēr Latvijā šo līdzekļu pietiekama apzināšana un izmantošana nav notikusi ne teorijā, ne praksē.

Tiesā šie līdzekļi piemērojami, gan nodrošinot pierādījumus, gan nosakot pagaidu aizsardzības līdzekli, gan tiesas spriedumā, kurā var noteikt pārkāpēja pienākumu veikt konkrētas darbības vai atturēties no to veikšanas (t.sk., aizliegumu izmantot darbu), zaudējumu un morālā kaitējuma atlīdzību, pārkāpēja peļņas piespriešanu, konfiskāciju un iznīcināšanu.

Šo līdzekļu piemērošanā galvenās problēmas ir neprecīza terminoloģija, nepilnīga starptautisko un ES prasību pārņemšana, nepietiekama interpretācija un analīze prasībās un tiesu nolēmumos, neskaidri piemērošanas priekšnoteikumi, kompensācijas noteikšanas metodika, šo līdzekļu mijiedarbība un iespējamā kombinēšana.

Dana Rone (Latvija)
dana.rone@latnet.lv

APDROŠINĀŠANAS TIESĪBU AKTUALITĀTES LATVIJĀ

Apdrošināšanas tiesības pēdējo gadu laikā ir attīstījušās, ņemot vērā ne tikai Eiropas Kopienu prasības, bet arī iniciatīvas no patērētāju tiesību aizsardzības institūciju puses. Aizvien vairāk apdrošinājumaņēmēju uzdrošinās aizstāvēt savas intereses attiecībās ar apdrošinātājiem, nepadodoties sarežģīto un bieži vien negodīgo apdrošināšanas noteikumu priekšā. Darba mērķis ir raksturot apdrošināšanas tiesību tendences un domstarpību risināšanas praksi apdrošināšanas jomā, it īpaši analizējot specifiskos apdrošināšanas tiesību principus.

Sanda Litiņa (Latvija)
sandalitina@inbox.lv

DARBA LĪGUMA INSTITŪTS LATVIJAS TIESĪBU SISTĒMĀ

Darbs ir veidots ar mērķi atspoguļot darba līguma būtību un īpatnības Latvijas nacionālajā tiesību sistēmā, un akcentēt darba līguma nepieciešamību un nozīmi stabilās darba attiecībās. Darba autore izvirza hipotēzi – darba līgums nodrošina likumdošanā noteiktās darbinieku un darba devēju tiesības. Darbā izpētīti darba līguma institūta aspekti īpaši izdalot tādas darba līguma kategorijas kā jēdziens, būtība, forma, saturs un veidi. Pastiprināta uzmanība pievērsta darba līguma slēgšanas, grozīšanas kārtībai, kā arī visbiežāk sastopamajiem darba līguma izbeigšanās pamatiem. Šī darba aktualitāte rodama apstākļi, ka darba līgums, kas tradicionāli tiek uzskatīts par centrālo darba tiesību institūtu, nodrošina likumdošanā noteiktās tiesības, kuras ir svarīgas kā darba ņēmējiem tā darba devējiem. Caur darba līguma piešķirto tiesību un pušu pienākumu prizmu darbā tiek izskatīta pašreiz aktuāla problēma kā nelegālā nodarbinātība Latvijā, kas turpina negatīvi ietekmēt gan Latvijas ekonomiku kopumā, gan katra iedzīvotāja sociālo aizsardzību un drošību.

Kristīne Mackeviča (Latvija)
kristine.mackevica@matrez.gov.lv

SODA MĒRĶA REALIZĀCIJA NOSACĪTĀS NOTIESĀŠANAS GADĪJUMĀ

Krimināllikumā nav precīzi reglamentēti gadījumi, kad ir pieļaujama soda noteikšana nosacīti. Līdz ar to sabiedrībā bieži parādās norādījumi par tiesas nepamatoto rīcību, izvērtējot lietas apstākļus un piemērojot vainīgajai personai sodu, jo atbilstoši Krimināllikumam pašlaik pastāv iespēja noziedzīgajā nodarījumā vainīgajai personai sodu piemērot nosacīti par jebkuru noziedzīgu nodarījumu uz jebkuru soda ilgumu, nosakot pārbaudes laiku no sešiem mēnešiem līdz trim gadiem neatkarīgi no pamatsoda smaguma. Likums ļauj nosacīto sodu piemērot pat tad, ja persona izdarījusi vairākus noziedzīgus nodarījumus vai bijusi iepriekš sodīta ar brīvības atņemšanu. Līdz ar to tiek pasludināti spriedumi, ar kuriem persona tiek atzīta par vainīgu noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā un sods tai tiek piemērots nosacīti. Saskaņā ar Tiesu administrācijas publicētajiem datiem, noziedzīgajā nodarījumā vainīgajai personai sodu piemēro nosacīti arī gadījumos, kad ir izdarīta slepkavība, dzimumnoziegumi, kā arī citi ar tiešu nodomu izdarītie noziedzīgie nodarījumi. Iepriekš minētā situācija daļēji tiks atrisināta pēc 2008.gada 1.septembra, kad stāsies spēkā likums „Grozījumi Krimināllikumā”, kas paredzēs iespēju nosacītu notiesāšanu piemērot tikai brīvības atņemšanas soda līdz pieciem gadiem vai aresta piemērošanas gadījumā. Šajā gadījumā nosacītā notiesāšana ir piemērojama, sasaistot to ar piemērojamo sodu, nevis ar maksimāli pieļaujamo sodu, kas ietverts Krimināllikuma panta sankcijā, kas, savukārt, ir pamats klasificējot noziedzīgus nodarījumus atbilstoši to bīstamības un smaguma pakāpei. Turklāt Krimināllikums paredzēs, ka nosacīta notiesāšana nav nosakāma personai par tīša noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, ja persona agrāk bijusi notiesāta ar brīvības atņemšanu vai arestu un sodāmība par to nav noņemta vai dzēsta likumā noteiktajā kārtībā. Pēc autores domām, pozitīvi ir vērtējami likumdevēja centieni uzlabot pastāvošo situāciju, kad apšaubāma iespēja, ka, piemērojot sodu nosacīti, visos gadījumos tiek panāks soda mērķis, proti:

1. sodīt vainīgo personu;

2. panākt, lai vainīgā persona turpmāk ievērotu likumus un neizdarītu jaunus noziegumus – speciālā prevencija;
3. panākt, lai citas personas ievērotu likumus un neizdarītu noziegumus, – ģenerālā prevencija. Taču, pēc autores domām, arī pēc 2008.gada 1.septembra pilnībā problēma ar nosacīto notiesāšanu netiks atrisināta un turpinās pastāvēt iespēja, ka Krimināllikuma normu piemērotājs noziedzīgajā nodarījumā vainīgajai personai sodu piemēros nosacīti par jebkuru noziedzīgu nodarījumu, pat tad, ja persona izdarījusi vairākus noziedzīgus nodarījumus vai bijusi iepriekš sodīta ar brīvības atņemšanu.

Turklāt pastāvēs iespēja sodu nosacīti piemērot arī par sevišķi smaga vai smaga nodarījuma izdarīšanu, ja piemērots sods, kas ir zemāks par minimālo robežu, kāda par attiecīgo noziedzīgo nodarījumu paredzēta likumā. Krimināllikumā reglamentētos sodus atkarībā no to izolācijas no sabiedrības un intensīvas resocializējošās iedarbības var iedalīt divās grupās, proti:

1. sods, kas saistīts ar izolāciju no sabiedrības un intensīvu resocializējošu iedarbību – brīvības atņemšana;
2. sods, kas nav saistīts ar izolāciju no sabiedrības un intensīvu resocializējošu iedarbību – arests, mantas konfiskācija, piespiedu darbs, naudas sods, izraidīšana no Latvijas Republikas, tiesību ierobežošana, policijas kontrole un aizliegums kandidēt Saeimas, Eiropas Parlamenta, pilsētas domes, novada domes un pagasta padomes vēlēšanās.

Krimināllikums paredz, ka tiesa, nosakot sodu, un prokurors, sastādot priekšrakstu par sodu, ņem vērā izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu un radīto kaitējumu, vainīgā personību, atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus. Ievērojot pastāvošās soda noteikšanas tendences, pēc autores domām, nosakot sodu nosacīti par sevišķi smagiem un smagiem nodarījumiem, par pamatu tiek ņemti apstākļi, kas izriet no vainīgās personas personības, tās rīcībā saskatāmiem atbildību mīkstinošiem apstākļiem. Savukārt, izdarītā noziedzīgā nodarījuma rakstura un radītā kaitējuma izvērtēšana nepamatoti paliek aizmirsta. Ievērojot minēto, ne visos gadījumos var teikt, ka ar valsts varu apveltīto amatpersonu rīcība, piemērojot vainīgajai personai sodu, ir vērsta uz sociālā taisnīguma nostiprināšanu. Turklāt uz minēto norāda arī tas, ka ne retos gadījumos, persona, kurai sods piemērots nosacīti, izdara jaunu noziedzīgu nodarījumu, kuru, iespējams, tā nebūtu izdarījusi, ja apzinātos ar soda izciešanu saistītās neērtības un tā bardzību. Līdz ar to, lai persona labotos un atturētos no potenciālajiem likumpārkāpumiem, būtu lietderīgi paredzēt iespēju piemērot personām gan sodu, kas saistīts ar izolāciju no sabiedrības un intensīvu resocializējošu iedarbību, lai persona reāli izjustu valsts piespiešanas mehānismu soda mērķa sasniegšanai, vienlaikus piemērojot sodu, kas nav saistīts ar izolāciju no sabiedrības un intensīvu resocializējošu iedarbību, lai persona izjustu, ka valsts ir gatava uz attiecīgo personu paļauties, ticot, ka netiks izdarīti jauni likumpārkāpumi. Darba mērķis ir izziņāt spēkā esošo normatīvo regulējumu un tā nepilnībām, informēt lasītājus par pašlaik veiktajām darbībām minētās problēmas risināšanā, kā arī piedāvāt iespējamus risinājumus nosacītās notiesāšanas mehānisma pilnveidošanai. Šī darba ietvaros nav paredzēts padziļināti aplūkot ar soda piemērošanu nosacīti saistītos jautājumus attiecībā uz sodu izpildi, jo tam nepieciešams jau plašāka apjoma darbs. Taču gadījumos, kad vairāki jautājumi ir skatāmi kontekstā, autore plāno vilkt paralēles starp dažādām tiesību nozarēm. Pētījuma bāze ir Latvijas normatīvie akti krimināltiesībās, speciālistu un zinātnieku intervijās un rakstos apzinātā informācija, kā arī judikatūra. Rakstot darbu tiks izmantotas vēsturiski – pedagoģiskās literatūras izziņas un analīzes metodes, kā arī salīdzinājuma un gramatikā metode.

Aldis Pundurs (Latvija)

alldis@inbox.lv

PAR PIERĀDĪJUMU KLASIFIKĀCIJU KRIMINĀLPROCESĀ

Ievads Kā jebkura cita zinātne arī kriminālprocesa zinātne operē nevis ar abstraktām zināšanām un teorijām kā tādām, bet arī kriminālprocesa zinātne operē ar savu noteiktu jēdzienu sistēmu. Jēdziens- tas ir kaut kādas parādības atspoguļojums domāšanā. Līdz ar to indivīds jeb domāšanas subjekts domāšanas procesā operē nevis ar pašām zināšanām, bet gan ar to atspoguļojumiem- jēdzieniem. Jēdzienu skaits, ar kuriem operē viena vai otra zinātne var būt dažāds, bet visi šie jēdzieni pirmām kārtām iedalās pašas šīs zinātnes radītos jēdzienos un tādos jēdzienos, kurus tā ir aizguvusi no kādām citām zinātnēm, visbiežāk tie ir aizgūti no kādas vispārējas zinātnes. Šādi no vispārējas zinātnes- loģikas kriminālprocesā aizgūti jēdzieni ir arī tādi jēdzieni, kā pierādījumi un pierādīšana, taču līdzīgi kā citas zinātnes, arī kriminālprocesa zinātne atbilstoši savai specifikai ir ienesusi šajos jēdzienos savu, no vispārējās zinātnes- loģikas atšķirīgu saturu. Kriminālprocesa zinātnē ar pierādīšanu un pierādījumiem nodarbojas pierādījumu jeb pierādīšanas teorija. 1. Par pierādīšanu kriminālprocesā Tiesājošos personu darbību, kuras mērķis ir pārliecināt tiesu tās apgalvojumu un iesniegumu patiesumā, sauc par pierādīšanu (probatio, Beweisführung), bet tos līdzekļus, ar kuru palīdzību tiek veikta pierādīšana, sauc par pierādījumiem (instrumenta, Beweismittel, preuves). Pierādīšana procesuālā nozīmē ir pušu apgalvojumu patiesuma noskaidrošana kompetentā tiesā likumā noteiktā formā.

Kristaps Ābelis (Latvija)

kristaps.abelis@inbox.lv

VAINAS PIERĀDĪŠANAS PROBLEMĀTIKA NOZIEDZĪGAJOS NODARĪJUMOS MAKSĀTNESPĒJAS PROCESĀ

Referātā tiek pētītas galvenās problēmas, kas saistītas ar personu vainas pierādīšanu kriminālprocesa ietvaros par noziedzīgiem nodarījumiem maksātnespējas procesā. Tiek aplūkotas vainas formas, konstatēti vainas jēdziena defekti, kas noved pie defektiem kriminālprocesos par noziedzīgiem nodarījumiem maksātnespējas procesos, kā rezultātā nav iespējams sasniegt taisnīgāko noregulējumu. Galvenās tēzes, kuras tiek pierādītas referātā ir šādas: 1. Personai, kura atbilst likumā noteiktajām maksātnespējas procesa dalībnieku pazīmēm, ir pienākums būt informētām par nepieciešamību veikt kādas tiesiskās darbības līdz brīdim, kamēr personai nav zudis tiesiskais pamats uzskatīt, ka tā varētu neatbilst maksātnespējas procesa dalībnieka statusam; 2. Kriminālprocesam maksātnespējas procesa ietvaros ir sekundāra nozīme, ar mērķi nodrošināt visu maksātnespējas procesa dalībnieku pienākumu pienācīgu izpildi, kas nozīmē, ka kriminālprocess ir obligāts, ja civilprocesuālā kārtībā nav iespējams panākt maksātnespējas procesa dalībnieku pienākumu pienācīgu izpildi. 3. Kriminālprocesa ietvaros maksātnespējas procesa dalībnieku vaina nav vērtējama tikai kā personas psihiskā attieksme pret nodarījumu, bet arī attieksme pret pienākumu uzliekošajām tiesību normām, kuru neievērošana ir novedusi personu līdz noziedzīga nodarījuma izdarīšanai.

Artūrs Prauliņš (Latvija)

rebucija@inbox.lv

KANONISKĀS KRIMINĀLTIESĪBAS VIDUSLAIKU EIROPĀ

Romas impērijas sabrukuma sekas bija ne tikai pagrimums literatūrā, mākslā un filozofijā, bet arī ievērojams regress jurisprudencē. Turpmākajos gadsimtos par galvenajiem Eiropas tiesību avotiem kļuva kazuistiskas barbaru tiesības (*leges barbarorum*), kuras radušas romiešu tiesību un ģermāņu cilšu paražu tiesību sintēzes rezultātā. Pretēji tam katoļu baznīcas kodificētajām kanoniskajām tiesībām bija raksturīga iekšēja vienotība un augsti attīstīta procesuālā tehnika. Raksts ir veltīts kanonisko krimināltiesību attīstībai un to nozīmes pieaugumam vidējo un vēlīno viduslaiku Eiropā. Tiek analizēti atsevišķi noziedzīgu nodarījumu piekritības baznīcas tribunāliem aspekti, sniegts īss ieskats kanoniskā kriminālprocesa formu ģenēzē, kā arī raksturota to ietekme uz laicīgo tiesvedību un normatīvajiem aktiem (inkvizīcijas procesa recepcija, formālo pierādījumu teorijas ieviešana, ordāliju aizliegums).

Nellija Paņkiva (Latvija)

allanellija@inbox.lv

TIESAS FUNKCIJU NOROBEŽOŠANA KRIMINĀLPROCESĀ

Referātā tiek atklātas Kriminālprocesa likuma (KPL) reglamentācijas problēmas un izteikti priekšlikumi to risināšanai jautājumā, kas saistīti ar tiesas procesuālo funkciju nodalīšanu un tiesas lomu pierādīšanā. Mērķis ir apskatīt dažādas kriminālprocesa formas, to ietekmi uz tiesas lomu iztiesāšanā. Galvenās tēzes:

1. Minētās normas pārāk ierobežojušas tiesas iespēju iesaistīties kriminālprocesā, kas savukārt var ierobežot taisnīga kriminālprocesa risinājuma sasniegšanu. Tiesas iesaistīšanās privātās un publiskās apsūdzības kriminālprocesā ir ierobežota, un tas ietekmē personas aizskarto tiesību aizsardzību. Īpaši šī problēma skar privātās apsūdzības kriminālprocesus.
2. KPL būtu ietverams objektīvās izmeklēšanas princips - tiesai būtu jāparedz aktīvas iesaistīšanās iespējas, neietekmējot prokurora ekskluzīvās funkcijas noteikt apsūdzības apjomu, nepārkāpjot procesuālo pilnvaru līdztiesības principu un tiesas objektivitātes nodrošināšanas nepieciešamību.
3. KPL normas nedrīkst būt pretrunā ar cilvēka pamattiesībām, kriminālprocesa mērķi un vadošajiem pamatprincipiem, jo personas tiesību realizācijas līmenis, to aizsardzība un garantēšana ar tiesību normām ir svarīgs rādītājs sabiedrības demokratizācijā, un kalpo kā tiesiskas valsts veidošanās nepieciešamais priekšnoteikums.

Andrejs Vilks (Latvia)

andrejs.vilks@riga.lv

ZINĀŠANU SABIEDRĪBAS KRIMINOLOĢISKIE ASPEKTI

Zināšanu sabiedrības izziņa un attīstības tendenču perspektīvu apzināšana, galvenokārt, ir saistīta ar raksturīgo pozitīvo iezīmju diagnostiku. Taču tajā pašā laikā ir jāatzīst, ka

zinātniskais potenciāls veido zināmus priekšnosacījumus dažādiem sociāliem, politiskiem, kriminogēniem, informatīviem, tehnogēniem un citāda veida riskiem un apdraudējumiem. Sabiedrības attīstības tendenču un zinātnes sabiedrības likumsakarību izpēte nosaka to, ka izziņas procesā un pētniecisko modeļu izstrādes gaitā ir jāveltī pietiekoši liela uzmanība arī destruktīviem un krimināla rakstura faktoriem. Globalizācijas, zinātniskās sabiedrības attīstības procesā un modernizācijas apstākļos veidojas labvēlīgi apstākļi destruktīvās un kriminalizētās subkultūras evolūcijai. Ir vērojami arī kultūru konflikti un sadursmes. Rezultātā pieaug noziedzība un terorisms. Tas nosaka izteiktu nepieciešamību veikt pastāvīgu sociālkulturālo fenomenu, tai skaitā ar nelabvēlīgu ieviržu izziņu, un sociālo zinātņu attīstību.

Kristīne Beinaroviča (Latvija)
beikris@inbox.lv

KORUPCIJAS IZPAUSMES CAUR INDIVĪDU PERSONĪGO PIEREDZI

Korupcija rod sev izpausmes caur indivīdu personīgo pieredzi. Korupcija ir labs virzītājspēks darījumā iesaistītajām pusēm, kas uzliek slepenības zīmogu. Līdz ar to var secināt, ka iesaistīties koruptīvos darījumos, vai ne, ir apzināta indivīda brīvi izdarīta izvēle, ko ietekmē vairāki faktori. Var izdalīt vairākus būtiskus indivīda izvēli ietekmējošos faktoros iesaistīties vai neiesaistīties koruptīvās darbībās, piemēram, principi, vērtības, sabiedrības kultūras līmenis, tradīcijas, izglītība, ētiskās uzvedības normas u.c. Kā arī, nozīmīgu lomu spēlē nodarījumam neadekvātā soda sistēma, pielaidīgā tiesu prakse un valsts institūciju nespēja saukt pie atbildības korupcijā iesaistītās personas.

Irina Grigoroviča (Krievija)
lidashner1@rambler.ru

ОСОБЕННОСТИ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ИДЕНТИЧНОСТИ РАЗНО СТАТУСНЫХ СТУДЕНТОВ НЕГОСУДАРСТВЕННЫХ ВУЗОВ НА РАЗЛИЧНЫХ ЭТАПАХ ОБУЧЕНИЯ

Одним из существенных факторов профессионального становления на этапе обучения в вузе является групповое и индивидуальное взаимодействие, общение студентов и их отношения в учебном процессе. Студенческая группа является важным элементом в профессиональном становлении, так как здесь формируется и ассимилируется множество установок, жизненных ценностей, кроме того, доказано, что уже на этапе обучения в вузе возможно формирование профессиональной идентичности (Л.Б. Шнейдер). Важным показателем положения человека в системе межличностных отношений является его социометрический статус. В данной статье анализируются взаимосвязи уровней профессиональной идентичности и социометрического статуса студента на разных этапах обучения в вузе. Представлены результаты эмпирического исследования.

Lidija Šneidere (*Krievija*)
lidashner1@rambler.ru

ПРОФЕССИОНАЛЬНАЯ ИДЕНТИЧНОСТЬ КАК ПСИХОЛОГО- ПЕДАГОГИЧЕСКАЯ ПРОБЛЕМА ВУЗОВСКОЙ ПОДГОТОВКИ ПСИХОЛОГОВ- ПРАКТИКОВ

В данной статье профессиональная идентичность представлена как становящийся социально-психологический феномен, формирующийся в соответствии с парадигмальным, инструментальным, ситуативным самоопределением субъекта в контексте профессиональных отношений и функционального исполнения. Порождается данная структура в пространстве профессионального опыта и общения, репрезентируется в речи. Под профидентичностью понимается самокатегоризация и самореферентность субъекта через образ Я. В представленном обзоре приведено краткое описание феномена идентичности, сформулировано общее понятие идентичности, обозначены порождающие и исполнительные механизмы идентичности, раскрыто содержание профидентичности психологов-практиков, ее структурные и динамические аспекты, выделены уровни сформированности профидентичности, представлено обсуждение становления профессиональной идентичности психологов-практиков в процессе обучения. Профидентичность анализируется во взаимосвязи: профидентичность и дело (профессиональная ситуация), профидентичность и Я, профидентичность и другие.

Ingrīda Trups-Kalne (*Latvijas Republika*)
trupskalne@inbox.lv

STUDENTU MORĀLĀS SPRIEŠANAS SPĒJU SAISTĪBA AR LOMU UZŅEMŠANĀS UN VIRZĪTO REFLEKSIJU IZDEVĪBĀM STUDIJU LAIKĀ AUGSTSKOLĀ

Pētījuma teorētisko bāzi veido kognitīvo morāles teoriju uzskati par morāles attīstības faktoriem un likumsakarībām. Šo teoriju autori Ž.Piažē (J.Piaget), L.Kolbergs (L.Kohlberg) un G.Linds (G.Lind) morālās spriešanas attīstību saista ar vispārējo kognitīvo attīstību, nosakot, ka kognitīvā attīstība ir nepieciešamais, taču ne pietiekošais nosacījums morālās spriešanas attīstībai, pievēršot uzmanību arī sociālās vides un individuālās pieredzes lomai morālajā attīstībā. Īpaša nozīme, morālās spriešanas attīstībā ir augstākajai izglītībai un studiju vides īpatnībām augstskolā, jo atbildības pieredze bez izglītības pieredzes nenodrošina uz vispārējiem morāles principiem balstītas morālās spriešanas attīstību pieaugušo vecumā, kas nepieciešama racionālam morālajam diskursam mūsdienu sabiedrībā. Kvaziekspērimētālā pētījuma mērķis ir noskaidrot studiju vides augstskolā faktoru (lomu uzņemšanās un virzīto refleksiju izdevību) ietekmi uz studentu morālās spriešanas spējām. Pētījumā piedalījās 144 pedagogijas, jurisprudences un medicīnas studiju programmu 5. semestra studenti no divām Rīgas universitātēm. Pētījumā izmatotās metodes - G. Linda Morālo spriedumu tests (MJT) un G. Linda un M. Šilingeras Lomu uzņemšanās un virzīto refleksiju izdevību novērtēšanas aptauja (ORIGIN/u). Dispersiju analīzes rezultāti parādīja, ka studentiem, kas uzrādīja lomu uzņemšanās izdevības morālās spriešanas spēju rādītājs ir augstāks nekā tiem, kam šādu izdevību studiju laikā nebija.

Vitālijs Raščevskis, Aleksejs Ruža, Aleksejs Vorobjovs (*Latvija*)
wiras@inbox.lv

ETNISKĀS IDENTITĀTES IZPĒTES METODIKA MULTIKULTŪRAS SABIEDRĪBĀ

Pētījuma mērķis ir izpētīt etniskās identitātes īpatnības dažādu etnisko grupu pārstāvju vidū. Dotajā pētījumā etniskās identitātes izpētei tika izmantots D.Finneja izveidotais Multigrupas etniskās identitātes rādītājs (MEIM). Minētās metodes teorētisko pamatu veido: G.Tedžfila sociālās identitātes teorija, E.Eriksona identitātes attīstības teorija un Dž. Berija akulturācijas teorija. No pētījumā gūtajiem rezultātiem var secināt, ka MEIM metodiku var pielietot Latvijas iedzīvotāju etniskās identitātes īpatnību izpētei, jo tika iegūts pietiekami augsts šīs metodikas drošības koeficients, analīzes gaitā iegūtie rezultāti nav pretrunīgi. Veicot MEIM metodikas jautājumu faktoranalīzi (n=256), tika izdalīti trīs faktori, kurus var izmantot par mērīšanas skalām:

1. skala, kas raksturo attieksmi un piederības nozīmes apzināšanos pret etnisko grupu;
2. etniskās uzvedības skala;
3. ar etnisko grupu saistītās kognitīvās uzvedības skala.

Ирина Плотка (*Латвия*)
irinaplotka@inbox.lv

ИССЛЕДОВАНИЕ ЭТНИЧЕСКИХ УСТАНОВОК МЕТОДОМ ЭМОЦИОНАЛЬНОГО ПРАЙМИНГА

Исследование представляет собой начальный этап разработок по применению имплицитных и эксплицитных методов изучения этнических установок. Целевая выборка включала 158 респондентов (78 русскоговорящих (39 мужчин и 39 женщин), 80 латышскоговорящих (40 мужчин и 40 женщин)). Все респонденты с высшим образованием в возрасте 25-35 лет, имеющие профессии в коммуникативной сфере. Использовалась процедура маскирующего неосознаваемого эмоционального прайминга, в которой предъявлению целевого стимула – прилагательного или существительного, предшествовал праймингующий стимул – название этнической группы. Праймингующие стимулы предъявлялись на субпороговом уровне (16 мс). Задача состояла в том, чтобы по скорости реакции испытуемых оценить эмоциональную валентность целевых стимулов. Использовались три интервала отставления стимула (SOAs): 200 мс, 500 мс, 1000 мс. Регистрировались латентности ответов в ситуациях совпадения и несовпадения эмоциональной валентности праймингующих и праймингованных стимулов. Проведенное исследование обогатит представления об использовании имплицитных и эксплицитных методов при изучении этнических установок, а также ее компонентах (когнитивном и аффективном).

Aļona Korniševa (*Latvia*)
alona_k@inbox.lv

LAIKA PROBLĒMA PSIHOLOĢIJĀ: TEORĒTISKAIS ASPEKTS

Mūsdienu sabiedrībā laiks tiek skatīts kā sociālās dzīves universāls konteksts. Laika uztvere un izpratne izpaužas kā kopējā cilvēciskā pieredze. Cilvēks nepiedzimst ar laika izjūtu, laika izprašanas īpatnības nosaka laikmets, kurā cilvēks eksistē. Laikmetu maiņas

procesā rodas jauns pasaules skatījums, notiek paradigmu maiņa. Laika apgūšana ir attīstības moments, kas paredz etapu maiņu un pāreju jaunajā laika stāvoklī. Personības laika organizācijas izpēte nozīmē izskatīt personības dzīvi kā izvērstu laikā izvēļu sistēmu. Tajā izpaužas eksistences centrālā problēma-dzīves jēgas un mērķu izvēle. Savas eksistences laika apzināšanās realizējas caur personības psiholoģiskā laika apjēgšanu mijiedarbībā ar sociālo laiku un izpaužas noteiktā laika koncepcijā, kas raksturīga katrai personībai. Laika standartu apgūšana palīdz personībai orientēties un adekvāti darboties laikā. Laika apgūšanas process tiek skatīts caur identitātes prizmu, kas izpaužas personības identifikācijā ar savas eksistences laiku.

Jeļena Jakovļeva (Latvija)
likir@inbox.lv

LATVIJAS ARODSKOLU UN UNIVERSITĀŠU PIRMĀ KURSA STUDENTU PROFESIONĀLĀS IDENTITĀTES ĪPATNĪBAS

Milzīgas informatīvās piesātinātības un mainības laikā ir grūti izdarīt pareizu profesionālu izvēli. Profesionāla izvēle – tas ir jēdziens, kas vieno cilvēka darba dzīvi un personību, tāpēc mūsdienās nenoliedzami rodas pretruna starp sociālo pieprasījumu un normām un pašas personības vajadzību dzīvot brīvu, pašaktualizētu dzīvi, profesijā realizējot savas spējas, vērtības un ideālus. Karjeras izveides centru darba pieredze dažādās Eiropas valstīs norāda šāda veida pētījumu nepieciešamību. Mūsu pētījums palīdz rast teorētisko pamatu profesionālās pašnoteikšanās jēdzienam, kas ir cieši saistīts ar profesionālās identitātes jautājumiem. Aptaujā piedalījās 328 arodvidusskolas un 372 universitātes pirmā kursa studenti no pieciem Latvijas reģioniem (Zemgales, Kurzemes, Vidzemes, Latgales un Rīgas). Aprakstītā vecuma, dzimuma un etniskās piederības mainīgo ietekme uz pētījuma rezultātiem. Iepazīšanās ar darbu karjeras izveiles centros parādīja, ka Latvijā nav dziļāku pētījumu par karjeras izveiles nosacījumiem un profesionālo identitāti. Tādējādi „Dellas Identity Status Inventory-Occupation” (DISI-O) (by M. Dellas) un „My Vocational Situation” (MVS) (by J.L.Holland) metodiku adaptācija Latvijas teritorijā un šo instrumentu izmantošana Latvijā palīdz noskaidrot profesionālās pašnoteikšanās īpatnības jauniešiem, profesionālās identitātes problemātikai. Pētījuma rezultāti var noderēt karjeras centriem, izglītības psihologu profesionālās orientācijas darbam vispārīzglītojošās skolās un arodvidusskolās, universitāšu administrācijai, pasniedzējiem un mācību programmu veidotājiem.

Владимир Янсон (Латвия)
bobkinss@inbox.lv

ПРЕОДОЛЕВАЮЩЕЕ ПОВЕДЕНИЕ У СПЕЦИАЛИСТОВ РАЗНЫХ ПРОФЕССИЙ И БЕЗРАБОТНЫХ

Целью работы было изучение и сопоставление моделей преодолевающего поведения у специалистов разных профессий и безработных. Преодолевающее поведение по Хофболу определялось с помощью опросника SACS Н.Водопьяновой и Е.Старченковой (2003) у менеджеров коммерческих организаций, продавцов торговых центров, специалистов ИТ, учителей средних школ, социальных работников и безработных. Согласно результатам, изучаемые группы различаются по степени выраженности преобладающих моделей и отражают различия в специфике

профессиональной деятельности. Понимание роли эффективных моделей поведения в ситуациях стресса способствует разработке целенаправленных программ развития работников и коррекции неконструктивных стереотипов поведенческих реакций, в том числе, и при консультировании и организации психологической помощи безработным, которых характеризуют низкие значения уверенного, настойчивого поведения и преобладание пассивных и импульсивных действий.

Santa Vorone (Latvija)
santa.vorone@gmail.com

MAZVĒRTĪBAS KOMPLEKSA IZPAUSME, STRUKTŪRA UN LĪMEŅI PERSONĪBAS SFĒRĀ

Pamatojoties uz daudzu psiholoģijas pētnieku atziņām, pastāv uzskats, ka tieši emocionālā sfēra mūsdienu kultūrā ir kļuvusi par vispatogēnāko zonu. Kā vienu no iespējamajiem neveiksmju avotiem var minēt mazvērtības kompleksu. Mazvērtības komplekss ir daudzu konfliktu, traucējumu, problēmu un pat nopietnu slimību pamatā. Atrodoties mazvērtības kompleksa varā, cilvēkam ir raksturīgi dažādi personības traucējumi, bet visizteiktākie ir emocionālie traucējumi. Teorētiskajā, it sevišķi praktiskā līmenī šī tēma ir maz pētīta, tāpēc konkrētajā pētījumā tiek analizēta mazvērtības kompleksa izpausme, struktūra un attīstības līmeņi personības sfērā kā kompleksa sistēma. Pētījumā tika konstatēts, ka mazvērtības komplekss attīstās pakāpeniski, tam ir trīs attīstības līmeņi, atbilstoši izpausmes īpatnībām un sfērām personības struktūrā:

1. situatīvais;
2. komplekss kā personības īpatnība;
3. klīniskais.

Mazvērtības komplekss sastāv no personības traucējumu kompleksas struktūras: emocionāliem, starppersonāliem, kognitīviem un klīniskiem traucējumiem.

Inta Tiltiņa - Kapele; Daina Škuškovnika (Latvija)
dainas@lanet.lv

SOCIĀLO ZINĀTŅU STUDENTU EMOCIONĀLĀ INTELIĢENCE

Emocionālā inteliģence ir spēju, prasmju un kompetenču kopums, kas sekmē cilvēka spējas gūt panākumus, pielāgojoties apkārtējai videi. Mūsu pētījuma mērķis ir meklēt atšķirīgo un kopīgo dažādu sociālo zinātņu studiju programmu studentu emocionālās inteliģences rādītājos, kā arī, salīdzinot iegūtos datus ar efektīvu līderu emocionālās inteliģences rādītājiem (Goleman, Boyazis & McKee, 2002), izvirzīt priekšlikumus emocionālās inteliģences un emocionālā intelekta attīstīšanai studiju procesā.

Kristīne Krēgere (Latvija)
kristinekregere@inbox.lv

AGRESIJA BĒRNU UN PUSAUDŽU VIDŪ

Agresivitātes pētījumi mūsu sabiedrības kontekstā ir šobrīd neapšaubāmi aktuāli. Tā ir parādība, kas skar visus vecuma posmus un caurauž visas sabiedriskās dzīves sfēras. Tomēr agresivitāte bērnu un pusaudžu vidū šobrīd uztrauc īpaši daudzus vecākus, pedagogus un

arī pašu sabiedrību kopumā. Lielākā vai mazākā mērā agresivitāte piemīt mums visiem un tā mums ir nepieciešama, taču vienlaikus tā ir parādība, kuru visgrūtāk kontrolēt un noturēt pašai sabiedrībai un indivīdam pieņemamās un vēlamās robežās, kā atsevišķa indivīda, tā arī organizācijas, valsts un sabiedrības un pat pasaules mērogā, jo tieši agresivitāte ir jebkuras varas legāla vai nelegāla sastāvdaļa. Kur novilkt un kā noturēt šo robežu, kas daļa cilvēkam nepieciešamo un cilvēkam kaitīgo agresiju? Tieši pusaudžu vecums ir īpaši nozīmīgs, jo citas šajā laikā notikušās parādības vienlaikus spēj pašas par sevi būt agresivitātes avots, kā arī tieši šis vecums spēj atstāt vislielāko ietekmi uz personības tālāko attīstību.

Natalja Žekova (Latvija)
daugppc@inbox.lv

MŪSDIENAS TENDENCES ĢIMENES IZMAIŅĀS LATVIJĀ

Izmaiņas mūsdienu pasaulē, kā arī Latvijā, pēdējā desmitgadē ir skārušas arī tādu sociālo institūtu, kā ģimene. Tas ir redzams visās ģimenes dzīves sfērās. Kādas ir ģimenes nozīmīgākās izmaiņas, tendences Latvija? Vai tām ir raksturīga īslaicīga korekcija vai veidošs raksturs? Ģimene, tradicionāli, sociālo apstākļu rāmjos, tiek apskatīta divējādi: kā sociāla institūts un kā sociāla grupa. Kad runa ir par ģimenes izmaiņu tendencēm, vispirms tiek akcentēts tās, kā sociāla institūta, stāvoklis. Sociumam minētais aspekts ir svarīgāks, tā kā ģimenes galvenā funkcija- iedzīvotāju skaita palielināšana. Šim izmaiņām Latvijā drīzāk ir destruktīvs raksturs.

Margarita Mihailova (Latvija)
margarita.mihailova@du.lv

IESLĪDZĪJUMS KĀ SOCIĀLĀS ATSTUMTĪBAS REZULTĀTS - SOCIĀLPSIHOLOĢISKAIS ASPEKTS

Mūsdienās aizvien biežāk tiek aktualizēts jautājums par ieslodzīto kā sociālas riska grupas integrāciju sabiedrībā. Tomēr šī grupa joprojām atrodas sociālās atstumtības pozīcijā, par ko liecina gan socioloģiskie, gan tiesiskie, gan arī ekonomiskie pētījumi. Šī raksta pamatā tiek aktualizēts jautājums par psiholoģiskajiem priekšnosacījumiem, kas veicina antisociālu uzvedību un padziļina sociālo atsvešinātību. Analizējot likumpārkāpēja veidošanās dinamiku, var secināt, ka cēloņi jāmeklē agrās jaunības periodā, ieslodzījums ir tikai rezultāta aplēpšana, nevis problēmas risinājums. Likumpārkāpēju resocializācijas procesā jāiesaistās visām sociālo zinātņu nozarēm. Šo sociālo grupu nedrīkstētu izvērtēt tikai kā ekonomisko un tiesisko rādītāju kopumu, jo grupa sastāv no cilvēkiem, tādejādi nedrīkstētu atstāt bez ievēribas psiholoģiskos faktorus, kas ir gan sociālās izolētības rezultāts, gan sociālās atsvešinātības cēlonis.

Išgalejs Išmuhametovs (Latvija)
ishgali@tsi.lv

РОЛЬ ПРОИЗВОДСТВЕННОЙ ПРАКТИКИ В ПРОЦЕССЕ ПОДГОТОВКИ МОЛОДЫХ СПЕЦИАЛИСТОВ В ВУЗЕ

В выступлении предоставляются материалы о ситуации производственной практики студентов на предприятии сегодня, дается анализ результатов социологического

исследования работодателей и студентов. Предоставляются данные оценки представителями предприятия уровня профессиональной подготовки студентов, их рекомендации. Большое внимание уделяется оценке студентами удовлетворенности различными сторонами производственной практики (содержанием, условиями, отношениями с руководителем и сотрудниками организации и т.д.), востребованности различных знаний, их пожелания по совершенствованию практики. Исследование охватило более 100 чел. представителей фирм, и столько же студентов, проходящих у них производственную практику.

Māra Vidnere (Latvija)
mvidnere@navigator.lv

EMIGRĒJUŠO LATVIEŠU KULTŪRAS ZAUDĒJUMA PĀRDZĪVOJUMA PIEREDZE KĀ TAUTAS VĒSTURISKĀS APZIŅAS FENOMENS

Emigrējušo latviešu kultūras zaudējuma pārdzīvojuma pieredze kā tautas vēsturiskās apziņas fenomens

Iveta Gribute (Latvia)
ivetagribute@inbox.lv

PROFESIONĀLAIS STRESS UN IZDEĢŠANAS SINDROMS

Profesionālais stress ir samērā jauns mūsdienu dzīves stila fenomens. Līdz ar izmaiņu tempa un aktivitātes pieaugumu mūsdienu sabiedrībā pieaug arī prasības pret mūsdienu cilvēku un viņa darbībām, kas bez šaubām noved pie paaugstināta stresa. Jāatzīmē, ka profesionālais stress skar visa veida profesiju pārstāvjus. Profesionālais stress ir viens no slimību cēloņiem, kurš negatīvi ietekmē indivīda fizisko un psihisko veselību. Tā rezultātā pazeminās apmierinātība ar darbu, darba efektivitāte un kvalitāte, kā arī rodas tendence izvairīties no darba. Stresa līmeņa paaugstināšanās tiek skaidrota ar pašu profesionālo pienākumu izmaiņām (piem., jaunas tehnoloģijas, laika deficīts, konkurences saasināšanās, augsta profesionālas atbildības pakāpe). Ilgstošs profesionālais stress bieži izraisa profesionālās izdegšanas sindromu.

Irina Šķupele (Latvija)
skupele@inbox.lv

MORAL REPRESENTATIONS ABOUT THE GOOD AND THE EVIL IN PEOPLE WITH DIFFERENT POLITICAL VIEWS

The study looks at such terms as „good” and „evil” from the point of view of different authors in psychology, and there is also practical research done, looking for associations between political views - liberal and conservative - and five moral foundations. The research addresses moral representations of a good and evil person, moral systems ascribed to an „extremely good” and „extremely evil” person, as well as differences in these representations among people with liberal and conservative political views and people having different moral foundations.

Дэлина Серовайская (Казахстан)
ds601@mail.ru

ВЛИЯНИЕ ПОРЯДКА РОЖДЕНИЯ НА КРЕАТИВНОЕ МЫШЛЕНИЕ ТИНЭЙДЖЕРОВ

В статье рассматривается взаимосвязь между положением подростка в ряду братьев и сестер и проявлением им творческого мышления. Считается, что эффект очередности рождения заключается в том, что с повышением порядкового номера рождения снижаются интеллектуальные показатели, за исключением последнего ребенка, который часто имеет результаты лучшие. Однако механизм действия фактора очередности рождения на творческие способности детей является недостаточно изученным. Исследование освещает вопрос об уровнях развития различных критериев креативности в зависимости от того, каким по номеру рождения является ребенок. Результаты анализа иллюстрируются диаграммами и графиками, полученными на основе экспериментального исследования, проведенного в школах города Алматы.

Vladimirs Mensikovs (Latvija)
vladimirs.mensikovs@du.lv

KAPITĀLS UN JAUNATNES DZĪVES STRATĒGIJAS

Saskaņā ar P. Burdjē koncepciju ir 3 kapitāla stāvokļi: inkorporētais, objektivētais, institucionalizētais. Visiem kapitāliem piemīt spēja savstarpēji konvertēties. kapitālu konvertēšanas plašu iespēju dēļ cilvēks nokļūst izvēles situācijā – kur ieguldīt laiku un kapitālu. Taču bieži stabilas orientācijas uz noteiktā kapitāla veida uzkrāšanu kļūst par stratēģiskās izvēles objektu, nosakot cilvēka dzīves stratēģiju, un sakarā ar to darbību uz ilglaicīgu perspektīvu. Jebkura kapitāla apjoms (neizslēdzot arī ekonomisko) nav abstraktais lielums, kas padodas vienkāršas kalkulēšanas aktam. Kapitāla lielums, raksturs, izmantošanas sfēras un konvertēšanas formas tiek noteiktas sarežģīta salīdzināšanas un novērtēšanas procesa, ko veic dažādi aģenti. Resursu izmantošana nav iespējama ārpus sociālajām attiecībām. Vēl vairāk, jebkurš kapitāls ir sociālās attiecības. IZM projektā „Izglītības paradigmas: socioloģiskā pieeja” ar kapitāla teoriju palīdzību tiks risināts uzdevums: kā dažāda veida un formas kapitāls ietekmē jaunatnes dzīves stratēģijas.

Vera Boronenko (Latvija)
veraboronenko@inbox.lv

PERSONĪBAS KAPITĀLA LOMA JAUNIEŠU DZĪVES STRATĒGIJU IZVĒLĒ: SOCIOLOĢISKO PĒTĪJUMU PIEREDZE

Pētnieciskā problēma: nav zināms, kāds personības kapitāla veids (sociālais, kultūras, izglītības utt.) un kāda forma (objektīvizēta, institucionalizēta utt.) visvairāk ietekmē jauniešu dzīves stratēģiju izvēli mūsdienu apstākļos. Pētījuma mērķis: noteikt personības kapitāla dažādu veidu un formu lomu jauniešu dzīves stratēģiju izvēlē, izmantojot socioloģisko pētījumu pieredzi. Pētījuma uzdevumi: 1) noteikt esošas jauniešu dzīves stratēģijas; 2) empīriski noteikt un izmērīt jauniešiem piederošo kapitālu; 3) noteikt korelatīvās sakarības esamību, formu, virzienu un spēku starp dažādām kapitāla formām un veidiem un jauniešu

dzīves stratēģijām. Sagaidamais rezultāts: noteikt, kādas kapitāla formas un veidi determinē jauniešu dzīves stratēģiju izvēli.

Olga Peipiņa (Latvija)
veiksme51@navigator.lv

SABIEDRISKĀS APZIŅAS TRANSFORMĀCIJA UN IDENTITĀTE

Apskatot identifikācijas procesu transformācijas problēmas dziļo sociālo pārmaiņu apstākļos, pievērsīsim uzmanību etniskās identifikācijas specifikai. Sabiedriskās apziņas attīstība izraisīja jaunās, adekvātas realitātes, etniskās identifikācijas meklējumus titulu etnosu un etnisko minoritāšu vidū. Personība vienmēr ir iekļauta konkrētajā vēsturiskajā sabiedriskajā dzīvē, līdz ar to personība meklē arī jaunas identitātes, t.i., identificē sevi ar noteiktām sociālajām kopienām. Nestabilas sabiedrības situācijā tiek zaudētas iepriekšējās sociālās identitātes formas. Šajā procesā pastiprinās pozitīva etniskā pašidentificēšana, kas veicina grupas etniskās identitātes nozīmīgumu. Labvēlīgajos sabiedrības attīstības apstākļos tas nostiprina gan etniskās pašidentitātes nozīmīgumu, gan veicina starpetnisko toleranci. Sociālas identifikācijas krīzes gadījumā tas var novest pie hiperidentifikācijas (etniskas identitātes pārspīlēšana), vai pie hipoidentitātes (etniskā nihilisma).

Iveta Dimzule (Latvija)
ivetinad@inbox.lv

SABIEDRĪBAS INTEGRĀCIJA - PILSONISKA VĒRTĪBA

Latvija nekad nav bijusi monoetniska valsts, bet nožēlojami ir tas, ka mūsu valstī nav etnopolitikas. Līdz ar to cittautiešu bērni zaudē savu garīgo pamatu - kultūru. Latvijā notiek ne integrācija, bet asimilācija, kas nav savienojami ar jēdzienu - demokrātiska valsts.

Lilija Gorbaceviča (Latvija)
sk@du.lv

ORGANIZĀCIJAS KULTŪRU SALĪDZINOŠĀ ANALĪZE

Raksts ir veltīts organizācijas kultūras vērtēšanai un salīdzināšanai. Raksta autore analīzei izmantoja metodiku, kuru izstrādāja K.Kamersons un R.Kvīns. Metodika balstās uz četrām veidu organizācijas kultūrām: klāna, hierarhiskā, tirgus un adhokrātiskā. Pēc šo autoru uzskatiem pastāv divi mērījumi, pēc kuriem var būt noteikta organizācijas kultūra:

1. lokanība un diskrētums vai stabilitāte un kontrole;
2. organizācijas orientācija uz iekšējo vidi un iekšējo integrāciju, vai orientācija uz ārējo vidi, diferenciaciju un konkurenci.

Organizāciju kultūras diagnostika veikta pēc OCAI (organizācijas kultūras vērtējuma instruments) metodikas, kura dod iespēju veidot organizācijas kultūras kopējo profilu.

Vladislavs Volkovs (Latvija)
vladislavs.volkovs@du.lv

JĒDZIENA „ETNISKĀ MINORITĀTE” SATURA EVOLŪCIJA LATVIJAS SOCIOLOĢIJĀ

Jēdziens „etniskā minoritāte” (citādi - nacionālā minoritāte) ir viens no tiem jēdzieniem, bez kuriem nav iedomājama Latvijas socioloģija laikā, kad tika atjaunots nacionālais valstiskums kopš 1991. gadā. Latvijas zinātnieku darbu analīze parāda, ka jēdziena „etniskā minoritāte” socioloģiskā interpretācija noritēja stiprā četru humanitāro zinātņu ietekmē, kuras uzmanīgi pētīja un skaidroja Latvijas etnisko daudzveidību, t.i.: sociolingvistika; politoloģija; demogrāfija; tiesību zinātne. Bez tam, var apgalvot, ka minēto zinātņu jēdziena „etniskā minoritāte” interpretācija bieži vien tika integrēta socioloģiskajā diskursā.

Larisa Brokāne, Ginta Kronberga, Linda Mihailova (Latvija),
Larisa.Brokane@llu.lv; ginta.kronberga@inbox.lv; Linda.Mihailova@llu.lv

NVO LĪDZDALĪBA MULTIKULTURĀLAS VIDES SAGLABĀŠANĀ UN ATTĪSTĪBĀ LATVIJAS LAUKOS

Izpētīt NVO līdzdalību multikulturālās politikas jautājumos, kas aktualizē atšķirīgu kultūru nozīmi dažādos Latvijas lauku reģionos, veicinot cieņu pret cilvēku tradīcijām, kultūru uzskatiem un reliģijām starp dažādām etniskajām grupām un kopienām. Latvijas lauki ir jāveido kā pievilcīga dzīves vide veicinot multikulturālas sabiedrības attīstību. Ilgtspējīgai lauku attīstības politikai jānodrošināšana un jāveicina lauku daudzveidība un jāmazina reģionālās atšķirības. Šis pētījums veicinās kultūras sociālā un ekonomiskā rakstura izpratni NVO reģionālo atbalstu tīklu kontekstā. Latvijas NVO reģionālo atbalsta tīklu aģenti (Dienvidlatgales NVO atbalsta centrs, Ziemeļkurzemes NVO atbalsta centrs, Zemgales NVO reģionālais atbalsta centrs, Vidzemes NVO resursu centrs). Risinot kultūrpolitikas problēmas ar NVO atbalsta organizāciju starpniecību, var izveidot multikulturāli labvēlīgu vidi, kas saglabā kultūras tradīcijas katrā etniskajā grupā, kā arī veicina to integrēšanos sabiedrībā.

Jeļena Jaruļeviča (Latvija)
elena-jarulevica@inbox.lv

NACIONĀLA MINORITĀTE, KĀ LATVIJAS VALSTS VALODAS POLITIKAS OBJEKTS

Latvijas valodas politikā tiek izskatīta, kā mērķtiecīga valsts darbība, saistīta ar vispusīgo sociālo funkciju attīstību, valsts valodas, tas ir latviešu valodas attīstību. Tāpat arī uz etniskās identitātes saglabāšanu, attiecībā uz nacionālajām minoritātēm, caur viņu valodas izmantošanas iespēju, privātajā, sabiedriskajā dzīvē. Mūsu skatījumā, valsts valodas politiku, ir vajadzība caurskatīt, kā veseluma parādību, kuram savukārt, vajadzētu novēst pie sociāla kapitāla attīstības, kā sabiedriska, tā arī indivīda. Sociālais sabiedrības kapitāls, jeb kurā no virzieniem, vai nu tas būtu naudas kapitāls vai zināšanu kapitāls, kā arī sabiedrības kapitāls, bez izmaiņām un nepielietots, paliek arvien mazāk vērtīgs, jo neattīstās.

Alīna Ohotina (Latvija)
alina.ohotina@du.lv

LATVIJAS NACIONĀLU MINORITĀŠU PILSONISKĀS IDENTITĀTES VEIDOŠANĀS: SOCIOLOĢISKĀ ANALĪZE

Latvijas sabiedrību veido latvieši kā pamatnācija un dažādas nacionālās minoritātes - krievi, baltkrievi, poļi, ukraiņi, lietuvieši un citi. Mūsu sabiedrība ir multikulturālā - sadzīvo kopā vairākās kultūrvides un pastāv dabiskā tieksme veicināt to attīstību, funkcionē vairākās valodas, pastāv nacionālās skolas, biedrības. Gan pamatnācijas, gan mazākumtautības pārstāvjiem piemīt nacionālā identitāte - apziņa, ka viņu kopienas locekļi pieder pie vienas nacionālās grupas, viņiem ir kopīgas intereses, kopīga vēsture, kopīga valoda un kultūra-etniskā identitāte; vai viņi apzinās, ka ir vienas valsts teritorijas iedzīvotāji un pilsoņi-pilsoniskā identitāte. Pētījuma mērķis ir parādīt, ka Latvijas nacionālo minoritāšu pilsoniskās identitātes veidošanās notiek minoritāšu kolektīvas identitātes pastiprināšanās apstākļos un ka minoritāšu etniskā identitāte saistīta ar lingvistiskās identitātes pastiprināšanu.

Una Aleksandra Bērziņa (Latvija)
una_b@inbox.lv

MŪSDIENU ĶTR POLITISKAIS DISKURSS

Starptautisko attiecību intensivitāte nosaka starptautiskas politiskās komunikācijas nepieciešamību. Tomēr komunikācijā rodas plaisas, ērtības labad konkrētai kultūrai raksturīgos politiskos jēdzienus aizvietojo ar starptautiski atpazīstamiem terminiem, kuru izcelsmes apstākļi un semantiskais lauks nesakrīt ar lokālo jēdzienu. Kā pētniecības objekts ir izvirzīts Ķīnas tradicionālajam politiskajam diskursam raksturīgo jēdzienu pielietojums mūsdienu ĶTR politiskajā diskursā, jo, tulkojumā un interpretācijā ignorējot šo terminu vēsturisko un kulturālo zemtekstu, tiek palaists garām nozīmīgs semantiskais slānis. Teksta uztvere oriģinālvalodā izraisa noteiktu asociāciju ķēdi, kura iet secen tulkojumā. Diskursu novirzes problēma apgrūtina politisko dialogu. Diskursu novirze Ķīnas gadījumā ir īpaši aktuāla: Ķīna spēlē aktīvu lomu pasaules politikā, bet uz ārpusi tiek sūtīti signāli, kuri neprecīzi informē par iekšzemes diskursu, tas nozīmē, ka politiskais dialogs ar Ķīnu ir apgrūtināts.

Inta Ostrovska (Latvija)
intinsho@inbox.lv

AUDZINĀŠANAS SOCIOLOĢIJA LATVIJĀ: PROBLĒMAS UN PERSPEKTĪVAS

21. gs. sākumā audzināšanas sociālais statuss sāk uzlaboties, sabiedrība arvien vairāk pārvar vērtību dezorientāciju un krīzi, sāk apzināties garīguma nozīmi jaunās paaudzes audzināšanā. dažādas sabiedrības grupas sāk izprast un pieņemt audzināšanu kā kultūras nodošanas procesu no paaudzes uz paaudzi. audzināšanas socioloģija ir speciāla socioloģijas zinātnes nozare, kuras pētījuma objekts ir audzināšana kā sabiedrības sociālais institūts, un tajā ir iesaistīti arī citi sociālie institūti – ikdienā jebkurā sociālajā institūtā rodas, attīstās un arī izzūd dažādas audzināšanas sistēmas, norit dažādi audzināšanas procesi, realizējas subjektu audzināšanas praktiskā darbība. raksta mērķis ir raksturot jēdzienu "audzināšanas

socioloģija” kā starpdisciplināru parādību, kurā integrējas pedagoģijas, psiholoģijas un socioloģijas atziņas, analizēt vairāku pētījumu rezultātus par jauniešu attieksmi pret izglītību kā socializācijas mezofaktoru.

Tatjana Stolerova (Latvija)
tatjana_s@inbox.lv

AUGSTĀKĀ IZGLĪTĪBA DARBA TIRGUS ASPEKTĀ

Pētījuma mērķis: apskatīt izglītības un darba tirgus savstarpēju mijiedarbību. Pētījuma uzdevumi: apskatīt izglītības institūta un darba tirgus teorētisko bāzi; iepazīties ar dažiem pētījumiem, kuri tika veikti Latvijā sakarā ar augstākās izglītības piedāvājuma un darba tirgus pieprasījuma mijiedarbību; veikt to pētījumu salīdzinošo analīzi; veikt Daugavpils Universitātes Sociālo zinātņu klātienē studentu mērķtiecīgas aptauju un aptaujas rezultātu analīzi; veikt ekspertu intervijas; veikt interviju analīzi; izdarīt secinājumus. Darbā analizēta augstākās izglītības struktūras piedāvājuma un darba tirgus pieprasījuma savstarpēja saistība un atbilstības problēmas.

Ingūna Upeniece (Latvija)
proteos@inbox.lv

SUICIDĀS UZVEDĪBAS IZPAUSMES UN TENDENCES DAUGAVPILĪ

Darbā aplūkota pašnāvības jēdziena socioloģiskā interpretācija, pievēršot uzmanību suicidālai uzvedībai, kas netiešā veidā norāda uz vēlmi sevi nogalināt. Vienlaikus analizēta izteikto pieņēmumu pamatotība, salīdzinot dažādus viedokļus, kā arī izmantojot pieejamos statistikas datus. Ir faktoloģiskā materiāla par Latviju apkopojums. Salīdzinot rādītājus par laika posmu no 2000.-2005. gadam, tiek raksturotas pašnāvību skaita izmaiņas mūsu valstī šajā periodā. Izmantojot teorētiskās zināšanas par suicīdu, mēģināts analizēt pašnāvību rādītājus. Mana darba mērķis- izpētīt suicidālās uzvedības līmeni Latvijā, Daugavpilī. Lai sasniegtu minēto mērķi tika izvirzīti sekojoši uzdevumi:

1. izpētīt pieejamo teorētisko literatūru par pašnāvībām;
2. analizēt sameklētos statistikas datus par Latviju, Daugavpili;
3. veikt salīdzinošo analīzi globālā un reģionālā kontekstā;
4. veikt anketēšanu, lai uzzinātu suicidālās uzvedības tendences Daugavpilī.

Olga Volkova (Latvija)
oljaSZF@inbox.lv

SOCIOLOGA VIETA DAUGAVPILS DARBA TIRGŪ DU SZF STUDĒJOŠO SKATĪJUMĀ

Socioloģija kā zinātne un it īpaši kā profesija Latvijā nostiprinājās salīdzinoši nesen. Latvijas populārākās augstskolās, kas piedāvā iegūt socioloģisku izglītību, tādās kā Latvijas Universitāte, Rīgas Stradiņa Universitāte, Latvijas Lauksaimniecības fakultāte, Daugavpils Universitāte, socioloģijas katedras dibinātās pārsvarā jau pēc 1991. gada. Sociologu pieprasījums Daugavpils darba tirgū ir ļoti nenozīmīgs, kas noved pie tā, ka vairākiem studentiem, kas saņēma socioloģisku izglītību, ir vai nu jāemigrē, vai jāpārkvalificējas. Tāpēc priekš topošiem sociologiem ir ļoti svarīgs noteikt socioloģijas vietu darba tirgū, darba un

karjeras izaugsmes iespējas. Bieži vien var sastapties ar tādu parādību, ka cilvēki, kuru dzīve nav sasaistīta ar socioloģiju, vai nu vispār nevar atbildēt uz jautājumu Kas ir socioloģija?, vai aplami domā, ka sociologs ir tas pats kā sociālais darbinieks, līdzīgu vārdu sākņu dēļ. Un šī parādība signalizē par socioloģijas salīdzinoši zemu popularitāti. Šī bakalaura darba mērķis ir balstoties uz kvalitatīviem un kvantitatīviem pētījumiem, noteikt Daugavpils Universitātes sociālo zinātņu fakultātes studējošo motivāciju studēt un vēlēšanos nākotnē strādāt tieši šajā jomā. Tika izvirzīta hipotēze- Daugavpils Universitātes SZF socioloģijas katedras studentiem ir motivācija saņemt socioloģisku izglītību, bet nav motivācijas strādāt socioloģiskajā jomā.

Inna Moskaļenko (Latvija)
innucis19@inbox.lv

ETNISKI JAUKTĀS LAULĪBAS EIROPAS SAVIENĪBAS KONTEKSTĀ

Darba teorētiskajā daļā ir apskatīts jēdzienu "etnoss", "laulība", "ģimene" un "kopdzīve" raksturojums. Darba praktisko daļu veido etniski jaukto laulību statistisks raksturojums, kā arī interviju ar Latvijas iedzīvotājiem, kuri par savu dzīves biedru izvēlējās vai nu latviešu izcelsmes Eiropas valstu iedzīvotājus, vai arī citu Eiropas valstu pamatiedzīvotājus, analīze. Darbā tika pielietotas analītiskās, statistiskās un intervijas metodes.

Sergy Zolotuhin, Viktor Voronov (Kazakhstan, Latvia)
sazolot@nursat.kz

WAYS OF TRANSFORMATION AND DEVELOPMENT OF MODERN SOCIAL STRUCTURE (ON EXAMPLE OF KAZAKHSTAN)

Kazakhstan as experiences a transforming social structure, the deepening social inequality to marginalizing a significant part of the population. Active distinctions are focused on parameters of property differentiation, redistribution of incomes, positions in power structures, the social status and self-identification (including in social - psychological distinctions). Distinctions in incomes, sources of receipts, and structure of income, were not in the pre-reform period; therefore essential parameters for a great bulk of the population were not so different.

Айса Итекбаева (Казakhstan)
aissa78@mail.ru

КАЗАХСТАНСКАЯ СТУДЕНЧЕСКАЯ МОЛОДЕЖЬ - КОММУНИКАТИВНАЯ АКТИВНОСТЬ В ЭПОХУ ГЛОБАЛИЗАЦИИ

Новая мировоззренческая концепция казахстанского общества, пропагандирующая поливариативность векторов человеческого прогресса, диалог и сотрудничество как самые перспективные средства дальнейшего поступательного развития республики, обуславливают поиск новых в эпоху глобализации подходов в совершенствовании системы социальных отношений, в том числе и его такого важного института социализации как высшего образования. В частности предусматривает поиск системообразующей характеристики личности студента, специалиста-выпускника вуза, обеспечивающей их профессионализм в интенсивно меняющихся социальных условиях. В качестве такого качества современной личности мы выделяем её коммуникативную компетентность.

PUBLIKĀCIJAS NOFORMĒŠANAS NOTEIKUMI

Raksti, kuru noformēšana neatbilst formālajām prasībām, netiks pieņemti publicēšanai.

Publikācijas noformēšanas noteikumi:

- raksta apjoms: 0,5 – 0,75 autorloksne (10000 – 15000 rakstu zīmes, atstarpes ieskaitot). Raksta manuskripts iesniedzams pa elektronisko pastu (50.konference@dukonference.lv) līdz **2008.gada 1.jūnijam**;
- jānorāda autora zinātniskais grāds, vārds, uzvārds, valsts, raksta nosaukumstreknrakstā (**bold**);
- teksts jāsaliek, izmantojot Times New Roman šriftu; burtu lielums - 12 punkti, intervāls starp rindām - 1,5. Teksta attālums no kreisās malas - 3 cm, no labās malas - 2 cm, no apakšas un no augšas - 2 cm.;
- raksta kopsavilkums: 1200- 1500 zīmes (angļu valodā);
- raksta valoda: literāri, terminoloģiski precīza.

Raksta zinātniskais aparāts (atsauces un piezīmes, bibliogrāfija, tabulas, shēmas, diagrammas, grafiki utt.): atsauces ievietojamas tekstā pēc šāda parauga: (Turner 1990: 140); (Миллс 1998: 10); (Bela 1997: 112). Piezīmes un skaidrojumi ievietojami raksta beigās. Tabulas, grafiki, shēmas, diagrammas un citi ilustratīvie materiāli noformējami, norādot materiāla avotu, nepieciešamības gadījumā arī atzīmējot tabulu, grafiku, shēmu izveides (aprēķināšanas, datu summēšanas utt.) metodiku. Visiem tādiem materiāliem ir jābūt ar kārtas numuriem un virsrakstiem.

Bibliogrāfija (rakstā izmantoto iespieddarbu saraksts) jāveido un jānoformē precīzi pēc šādiem paraugiem:

- Monogrāfijām (grāmatām un brošūrām):

Turner, J. H. (1974) *The Structure of Sociological Theory*. Homewood (Illinois): The Dorsey Press.

Миллс Ч.Р. (1998) *Социологическое воображение*. Москва: Стратегия.

- Rakstiem krājumos:

Turner, R. H. (1990) A Comparative Content Analysis of Biographies. In: *Qyen, E., ed Comparative Methodology: Theory and Practice in International Social Research*. London, etc.: Sage Publications. Pp. 134-150.

- Rakstiem žurnālos:

Bela, B. (1997) Identitātes daudzvalsība Zviedrijas latviešu dzīvesstāstos. *Latvijas Zinātņu akadēmijas Vēstis*. A, 51, Nr.5/6: 112-129.

Шмит К. (1992) Понятие политического. *Вопросы социологии*, № 1: 37-67.

- Rakstiem laikrakstos:

Strazdiņš, I. (1999) Matemātiķi pasaulē un Latvijā. *Zinātnes Vēstnesis*, 8. marts.

- Materiāliem no interneta:

Soms, H. Vēstures informātika: Saturs, struktūra un datu bāze Latgales dati. <http://www.dpu.lv/LD/LDpublik.html> [2007. 20.10].

Bibliogrāfija sakārtojama autoru uzvārdu vai iespieddarbu nosaukumu alfabēta (sākumā - latīņu alfabēta, nešķirojot pēc valodām; beigās - kiriliskā alfabēta) secībā.

RULES FOR THE PAPER SETTING

The articles, which are not written according to the requirements, will not be published.

Layout of the Article:

- the size of the article: 0,5 – 0,75 author sheet (10000-15000 symbols, including spaces). The manuscript of the article should be submitted sent by e-mail (50.konference@dukonference.lv) till **June 1, 2008**;
- scientific degree, name, surname, country should be indicated. The title of the article should be in **Bold**;
- the text should be written in Times New Roman font; the size of letters – 12, the interval between the lines – 1.5. Left margin – 3 cm, right margin – 2 cm, from the top and from the bottom – 2 cm.;
- the summary of the article: 1200-1500 symbols (in English, or Latvian);
- the language of the article: literary, terminologically precise. If author prepares an article in a foreign Language, then he/she should take trouble about the linguistic correction of the written text.

Scientific appliance of the article (references and remarks, bibliography, tables, diagrams, charts, graphs and so on): references should be placed according to this pattern: (Turner 1990: 140); (Миллс 1986: 10); (Bela 1997:112). Remarks and explanations should be placed at the end of the article. Tables, graphs, diagrams, charts and other illustrative materials should given, indicating the source of the material, if necessary the methods of tables, graphs, diagrams, charts (calculation, data summarizing and so on) making should be indicated . All these materials should have a number and a title.

Bibliography (the list of printed sources used in the article) should be formed and set up according to these patterns:

-Monographs (books and brochures):

Turner, J.H. (1974) *The Structure of Sociological Theory*. Homewood (Illinois): The Dorsey Press.

Миллс Ч.Р. (1998) *Социологическое воображение*. Москва. Стратегия.

-Collected articles:

Turner, R. H. (1990) A comparative Content Analysis of Biographies. In: *Qyen, E., ed. Comparative Methodology: Theory and Practice in International Social Research*. London, etc.: Sage Publications. Pp. 134-150.

-Articles in journals:

Bela, B. (1997) Identitātes daudzbalisiba Zviedrijas latviešu dzīvesstāstos. *Latvijas Zinātņu Akadēmijas Vēstis*. A, 51, Nr.5/6: 112-129.

Шмит К. (1992) Понятие политического. *Вопросы социологии*, № 1: 37-67.

-Articles in newspapers:

Strazdiņš, I. (1999) Matemātīki pasaulē un Latvijā. *Zinātnes Vēstnesis*, 8.marts.

-Materials from the Internet:

Soms, H. Vēstures informātika: Saturs, struktūra un datu bāze Latgales dati. <http://www.dpu.lv/LD/Ldpublik.html> [2007.20.10].

Bibliography should be in the alphabetical order (in the beginning - according to the Latin alphabet, at the end - according to the Cyrillic one) by the name of the author or the title of the work.

ВНИМАНИЮ АВТОРОВ

Статьи, оформление которых не будет соответствовать данным требованиям, к публикации не принимаются.

Оформление статьи:

- объем статьи 0,5-0,75 авторских листа (10000 – 15000 знаков, включая пробелы).
- Рукопись статьи должна быть по электронной почте (50.konference@dukonference.lv) до **1 июня 2008 года**;
- указывается научная степень автора, Имя, Фамилия, Страна, Название статьи (**bold**);
- текст набирается шрифтом Times New Roman, размер букв – 12, межстрочный интервал – 1,5. Поля: слева – 3 см., справа – 2,5 см., сверху и снизу – 2,5 см.;
- аннотация статьи (объем 1000 – 1200 знаков) предоставляется на английском языке;
- язык статьи – литературный и терминологически точный. Если автор готовит статью на иностранном (неродном) языке, то он должен сам позаботиться о лингвистическом редактировании статьи;

Научный аппарат статьи (ссылки и примечания, библиография, схемы и таблицы и т.д.). Ссылки располагаются по следующему образцу: (Turner 1990: 140); (Миллс 1986: 10); (Bela 1997: 112.). В оформлении таблиц, графиков, схем, диаграмм и других иллюстративных материалов должна указываться ссылки на источник материала. Все иллюстративные материалы должны иметь заголовки и порядковые номера.

Библиография должна быть составлена и оформлена в соответствии с предлагаемыми ниже образцами:

Монографии (книги и брошюры):

Turner, J. H. (1974) *The Structure of Sociological Theory*. Homewood (Illinois): The Dorsey Press.

Миллс Ч.Р. (1998) *Социологическое воображение*. Москва: Стратегия.

- Статьи в сборниках:

Turner, R. H. (1990) A Comparative Content Analysis of Biographies. In: *Qyen, E., ed Comparative Methodology: Theory and Practice in International Social Research*. London, etc.: Sage Publications. Pp. 134-150.

- Статьи в журналах:

Bela, B. (1997) Identitātes daudzumsība Zviedrijas latviešu dzīvesstāstos. *Latvijas Zinātņu akadēmijas Vēstis*. A, 51, Nr.5/6: 112-129.

Шмит К. (1992) Понятие политического. *Вопросы социологии*, № 1: 37-67.

- Статьи в газетах:

Strazdiņš, I. (1999) Matemātiķi pasaulē un Latvijā. *Zinātnes Vēstnesis*, 8. marts.

- Материалы в Internet:

Soms, H. *Vēstures informātika: Saturs, struktūra un datu bāze Latgales dati*. <http://www.dpu.lv/LD/LDpublik.html> [2007. 20.10].

Библиография составляется в алфавитном порядке фамилий авторов или названий печатных работ. В начале указываются работы, названия которых даны латинским шрифтом (без деления по языкам), затем – кириллицей.

SATURS / CONTENTS

	Lpp./Pp.
Digna Pilāte MORICHALAS SAUSZEMES GLIEMEŽU FAUNA	5
Геннадий Сушко ЧЕШУЕКРЫЛЫЕ (INSECTA, MACROLEPIDOPTERA) ВЕРХОВЫХ БОЛОТ НА ОХРАНЯЕМЫХ ТЕРРИТОРИЯХ В БЕЛОРУССКОМ ПООЗЕРЬЕ	5
Agnija Skuja DRIFT AND MICROHABITAT PREFERENCE OF CADDISFLIES TRICHOPTERA IN THE TUMSUPE STREAM IN LATVIA	5
Natalja Grudule ARTHROPLEA CONGENER – A NEW SPECIMEN OF EPHEMEROPTERA FOUND IN THE FAUNA OF LATVIA	6
Ivinskis Povilas ODONATA OF PURVYNAS WETLAND IN EASTERN LITHUANIA	6
Kristaps Vilks CROSS-TAXON CONGRUENCE OF DOLICHOPODID FLIES (DIPTERA, EMPIDOIDEA: DOLICHOPODIDAE) AND VASCULAR PLANTS IN THE LAKE ENGURE NATURE PARK, LATVIA	6
Arvīds Barševskis MĀŅKOKSŅGRAUŽU (OEDEMERIDAE) DZIMTAS FAUNA LATVIJĀ	7
Валерий Вахрушев БИОЛОГИЧЕСКИЕ ОСОБЕННОСТИ И МЕТОДИКА ИССЛЕДОВАНИЯ ШИРОКОГО ПЛАВУНЦА DYTISCUS LATISSIMUS LINNAEUS, 1758 (DYTISCIDAE, COLEOPTERA)	7
Voldemārs Spunģis DOES SPECIES DIVERSITY DEPEND ON DISTURBANCE IN RAISED BOGS?	7
Andris Bukejs A REVIEW AND BIOGEOGRAPHICAL PECULIARITY OF THE FLEA BEETLES OF A GENUS CHAETOCNEMA STEPH. (COLEOPTERA: CHRYSOMELIDAE) OF LATVIAN FAUNA	8
Uldis Valainis LEPTURINAE АРАКŠDZIMTAS (COLEOPTERA: CERAMBYCIDAE) LATVIJAS FAUNAS APSKATS	8
Олег Александрович ЖУЖЕЛИЦЫ НИЗИННОГО БОЛОТА В БЕЛОВЕЖСКОЙ ПУЩЕ	8
Indriķis Krams, Janīna Daukste, Inese Kivleniece, Tatjana Krama, Līga Šauša MILTU MELNUĻU TĒVIŅU IMŪNSISTĒMAS AKTĪVĀCIJA SAMAZINA MĀTĪŠU IZVĒLES VARBŪTĪBU UN IEROSINA TERMINĀLĀS INVESTĪCIJAS	9
Andra Miķelsone, Dace Grauda, Veneranda Stramkale, Inese Kokina, Isaak Rashal USE OF VITAMINS AND FLAX SEED EXTRACT TO IMPROVE REGENERATION CAPACITY OF OIL FLAX VARIETY 'LIRINA' CALLI CULTURE	9
Lita Lapiņa, Dace Grauda, Isaak Rashal RECOVERING OF ALFALFA (<i>MEDICAGO SATIVA</i>) LATVIAN ORIGIN GENETIC RECOURSES BY PLANT TISSUE CULTURE	10

Natalja Riņģe DAUGAVPILS IEDZĪVOTĀJU SIRDS UN ASINSRITES SASLIMSTĪBAS RISKĀ FAKTORU NOVĒRTĒŠANA UN NOVĒRŠANA	10
Irēna Tavkiņa STĀJAS TRAUCĒJUMI DAUGAVPILS SKOLĒNIEM UN TO KOREKCIJAS IESPĒJAS	10
Līga Šauša EMBRIOĢENĒZES NOVĒROŠANA SARKANĀ ĀBOLIŅA AUDU KULTŪRĀS IN VITRO	11
Natalja Skute, Marina Savicka, Anna Lukasevica, Aljona Bistрова MODULATION OF RATE OF ACTIVE OXYGEN FORMATION IN DIFFERENT CELL POPULATION BY ANTYMICIN A	11
Алсу Сайфитдинова YEAST REPORTER SYSTEMS FOR ANALYSIS OF MAMMALIAN AMYLOIDS	12
Natalia Stivrina INFLUENCE NUCLEAR DNA METHYLATION ON PIGMENT FORMATION AND NUCLEAR DNA FRAGMENTATION IN DIVISION AND NOT DIVISION CELLS IN FIRST LEAF WHEAT SEEDLINGS	12
Daina Jonkus PIENA PROTEĪNA GĒNU BIEŽUMS, TO IZPĒTES NEPIECIEŠAMĪBA LATVIJĀ AUDZĒTĀM GOVĪM	12
Gita Krieviņa DEKSTRĀNA PĀRKLĀTU DZELZS OKSĪDA NANODAĻIŅU PIELIETOJUMS ŽURKAS KAULU SMADZEŅU MULTIPOTENTO MEZENHIMĀLO ŠŪNU MARĶĒŠANĀ	13
Līga Paura PAZĪMJU IEDZIMSTAMĪBAS NOTEIKŠANA DAŽĀDU SUGU LAUKSAIMNIECĪBAS DZĪVNIEKIEM	13
Inese Vērdiņa PATOĢĒNO SĒŅU -CILVĒKA SLIMĪBU IZRAISĪTĀJU IZPLATĪBA DAUGAVPILĪ	14
Marina Savicka THE EFFECT OF SHORT-TERM AND LONG-TERM INFLUENCE OF HEAT SHOCK ON PRODUCTION OF REACTIVE OXYGEN SPECIES AND GROWTH OF WHEAT (TRITICUM AESTIVUM L.) SEEDLINGS	14
Uvis Suško 19. GADSIMTA BOTĀNISKIE PĒTĪJUMI DIENVIDAUSTRUMLATVIJĀ	14
Gunta Jurševska LIEPU (TILIA MILL.) ĢINTS TAKSANOMISKĀS PROBLĒMAS LATVIJĀ	15
Ilmārs Bodnieks PECULIARITIES OF MACROPHYTES AND VEGETATION OF RESTORED RIVERBED AND BANKS OF THE RIVER SLAMPE, LATVIA	15
Laura Veriankaitė PECULIARITIES OF FLOWERING DATES AND POLLEN COUNTS OF BETULA GENUS IN LITHUANIA (2004-2007)	15
Evita Lapa DVIETES PARKA DENDROLOĢISKĀ INVENTARIZĀCIJA UN APSAIMNIEKOŠANAS PLĀNA IZSTRĀDE	16

Jūlija Krapāne AIZSARDZĪBAS UN APSAIMNIEKOŠANAS PLĀNA IZSTRĀDE PELĒČU PARKAM	17
Ligita Jakubāne RUBIJU DZIMTAS (RUBIACEAE) RAKSTUROJUMS UN IZPLATĪBA KRĀSLAVAS RAJONA RIETUMU DAĻĀ	17
Olga Jakimeca VIDES KVALITĀTES IZMAIŅAS INVAZĪVO AUGU SUGU IETEKMĒ CIETOKŠŅĀ MIKORAJONĀ	17
Natalja Kavriga NEĻĶU DZIMTAS (CARYOPHYLLACEAE JUSS.) IZPLATĪBA VIESĪTES LAUKU TERITORIJĀ	18
Vera Solovjova INVAZĪVO AUGU SUGU IZPLATĪBA LIELĀM STROPU EZERAM PIEGUĻOŠAJĀ TERITORIJĀ	18
Леонард Мержвинский ВЕРХОВЫЕ БОЛОТА – УНИКАЛЬНЫЕ РАСТИТЕЛЬНЫЕ КОМПЛЕКСЫ БЕЛОРУССКОГО ПООЗЕРЬЯ	19
Ingrida Šaulienė ERICACEAE FAMILY PLANTS IN BOTANICAL GARDEN OF ŠIAULIAI UNIVERSITY: FORMATION OF THE COLLECTION AND ITS COMPOSITION	19
Pēteris Evarts-Bunders KRŪMU ČUŽAS (PENTAPHYLLOIDES FRUTICOSA (L.) O. SCHWARZ) PĒTĪJUMI DABAS LIEGUMĀ „ČUŽU PURVS”	20
Mārīte Verdenfelde CŪKNĀTRU DZIMTAS (SCROPHULARIACEAE LINFL.) IZPLATĪBA CĒSU RAJONA RAISKUMA PAGASTĀ	20
Arnīs Bērziņš GREEN TOAD (BUFO VIRIDIS LAURENTI 1768) IN LATVIA: DISTRIBUTION, THREATS AND CONSERVATION	20
Māra Pakalniške FEEDING HABITS OF THE RED FOX VULPES VULPES IN LATVIA	21
Mihails Pupins THE DATA ON SUN-BASKING ACTIVITY OF EMYS ORBICULARIS IN LATVIA: DYNAMICS AND CORRELATION WITH THE METEOROLOGICAL FACTORS	21
Aija Pupina FENETIC ANALYSIS OF PATTERN OF VENTRAL SPOTS OF BOMBINA BOMBINA IN 8 LOCALIZATIONS IN LATVIA	21
Aija Pupina COMPARATIVE ANALYSIS OF BIOTOPES AND REPRODUCTIVE-ECOLOGICAL MANIFESTATIONS OF BOMBINA BOMBINA IN LATVIA	22
Jurgis Šuba ZIEMEĻU SIKSPĀRŅU EPTESICUS NILSSONII SPIETOŠANA PIE PAZEMES ZIEMOŠANAS MĪTNĒM LATVIJĀ	22
Linās Balčiauskas REGIONAL DIFFERENCES IN WOLF NUMBERS AND PUBLIC ACCEPTANCE IN LITHUANIA	23

Linas Balčiauskas WILDLIFE-VEHICLE ACCIDENTS IN LITHUANIA, 2002–2007	23
Laima Balčiauskiene HABITAT INFLUENCE UPON THE DIET OF TAWNY OWL: GIS ANALYSIS	23
Elmārs Pēterhofs ĪPAŠI AISZSARGĀJAMĀS PUTNU SUGAS KURZEMES PIEKRASTES KĀPU AIZSARGJOSLĀ: POPULĀCIJU STĀVOKLIS, APDRAUDĒJUMI, IESPĒJAMIE AIZSARDZĪBAS PASĀKUMI	24
Tatjana Krama, Indriķis Krams, Dina Cīrule, Anna Dzerkale, Valērija Suraka un Markku Hukkanen LIGZDOJOŠO SIBĪRIJAS ZĪLĪŠU <i>PARUS CINCTUS</i> HEMATOLOĢISKIE PARAMETRI, ASINS PARAZĪTU PREVALENCE, PARAZITĒMIJAS INTENSITĀTE UN TO SAISTĪBA AR VAIROŠANĀS INTENSITĀTI	24
Ivars Druvietis ROLE OF PERIPHYTON IN SMALL STREAM ECOSYSTEM	25
Arturs Skute, Vladimirs Bardacenko, Andrejs Solomenikovs LONG-TERM CHANGES IN THE FISH COMMUNITY STRUCTURE FROM THE LATVIAN LAKES WITH AN EMPHASIS ON THE IMPACTS OF FISHING AND CLIMATE OVER THE LAST FIVE DECADES	25
Natalja Grudule DISTRIBUTION OF PONTO-CASPIAN AMPHIPOD <i>PONTOGAMMARUS ROBUSTOIDES</i> IN LATVIAN WATERS AND RELATIONS WITH NATIVE AMPHIPOD	25
Agrita Gutberga ZOOPLANKTONU BIOCENOZES SEZONĀLĀ DINAMIKA SKUĶU EZERĀ UN EKOLOĢISKĀS KVALITĀTES NOVĒRTĒJUMS	26
Dāvis Ozoliņš RE-COLONIZATION DYNAMICS OF BENTHIC MACROINVERTEBRATES IN RE-ESTABLISHED RIVERBED OF RIVER SLAMPE	26
Jana Paidere NATURAL DRIFT OF ZOOPLANKTON IN THE RIVER DAUGAVA DURING SPRING FLOOD	26
Jelena Oreha MORPHOLOGICAL CHARACTERISTICS OF LOCAL POPULATIONS OF EUROPEAN VENDACE <i>COREGONUS ALBULA</i> (L.) IN SOME LAKES OF LATVIA: PAST AND PRESENT	27
Tatjana Valtere DAUGAVPILS UN KRĀSLAVAS RAJONA EZERU MIKROBIOLOĢISKAIS RAKSTUROJUMS	27
Rita Žerebeca - Žerebkova LAUCESAS UPES ŪDENS KVALITĀTES NOVĒRTĒJUMS IZMANTOJOT ZOOPLANKTONA CENOZES	28
Aija Brakovska HETEROGENEITY OF ZOOPLANKTON GROUPS IN LAKE SVENTE	28
Vija Enikova LUDZAS EZERA RAKSTUROJUMS EKOLOĢISKAJĀ DIMENSIJĀ	29
Māris Grunskis PECULIARITIES OF MACROZOOBENTHOSS COMMUNITIES IN THREE FLOODPLAIN LAKES AND THROUGH THEM FLOWING STREAMS NEAR BY DAUGAVPILS	29

Elga Apsīte, Anda Bakute BĒRZES UPES NOTECES MODELĒŠANA AR KONCEPTUĀLO MODELI METQ2007BDOPT	30
Anita Ruža MAZO HES IETEKMES PĒTĪJUMI UZ ŪDEŅU HIDROĶĪMIJU, NOSAKOT ORGANISKO VIELU DAUDZUMU	30
Rasma Deksne SMAGO METĀLU PIESĀRŅOJUMA LĪMENIS RĒZEKNES UN LUDZAS RAJONU EZERU ŪDENĪ UN ZIVĪS	30
Tatjana Ivanova ORGANISKO VIELU SEZONĀLAS IZMAIŅAS DAUGAVAS UPĒ	31
Kaspars Laizāns, Juris Soms BIOĢĒNU UN SANEŠU MATERIĀLA PĀRNESE NO NELIELIEM SATECES BASEINIEM UZ UZTVEROŠAJĀM ŪDENSTECĒM DABAS PARKĀ „DAUGAVAS LOKI”	31
Juris Soms, Dainis Kursīts DAUGAVAS SENLEJAS KRĀSLAVAS – NAUJENES POSMA GRAVU EROZIJAS UN NOGĀŽU PROCESU VEIDOTIE RELJEFA KOMPLEKSI	32
Iliško Edgars, Juris Soms LAZDUKALNA UPĪTES (DABAS PARKS „DAUGAVAS LOKI”) IELEJAS ĢEOMORFOLOĢISKAIS RAKSTUROJUMS	32
Jūlija Šeršņova ZEMES VIRSMAS RAKSTURA UN AINAVU STRUKTŪRAS VĒSTURISKĀS IZMAIŅAS RĀZNAS NACIONĀLAJĀ PARKĀ	32
Evita Skaliņa SMAGO METĀLU KONCENTRĀCIJA PRIEŽU SKUJĀS UN AUGSNĒ	33
Ilga Zute DABAS PARKA “DVIETES PALIENE” PALPAŠINĀŠANA VIESĪTE UPES (DVIETES KREISĀ KRASTA PIETEKAS) LEJTECĒ	33
Rimants Jankovskis IETEIKUMI DABAS PARKA DVIETES PALIENES PALAŠINĀŠANĀ DVIETES AUGŠTECĒ	34
Inese Cveka SADZĪVES ATKRITUMU ŠĶIROŠANAS ANALĪZE DAUGAVPILS PILSĒTĀ	34
Mārīte Saveiko, Santa Rutkovska AINAVAS UN TĀS IETEKMĒJOŠO FAKTORU NOVĒRTĒJUMS EŽEZERA PELDVIETĀS	34
Līga Dzene AUGSNES SĀĻUMA NOTEIKŠANA DAUGAVPILS PILSĒTAS IELĀS	35
Ludmila Kvetkovska ORGANISKO VIELU SATURA PĒTĪJUMU DATU IZMANTOŠANA LAUCESAS UPES ŪDEŅU EKOLOĢISKA STĀVOKĻA NOVĒRTĒŠANAI	35
Sergejs Osipovs ANALYSING OF TAR USING GC-MS OBTAINED IN SYNTHESIS GAS FROM PEAT GASIFICATION IN LATVIA	36
Dmitrijs Ruškis AKUSTISKĀ TROKŠŅA LĪMEŅA MĒRĪJUMS DAUGAVPILĪ	36

Olga Purvina KLIMATA RADĪTO IZMAINU IETEKME UZ CILVĒKU	36
Elena Tkatchenko PREPARATION OF YAG NANOPARTICLES BY PRECIPITATION	37
Ainārs Svirkovičs LINEĀRĀ CAURUĻVADA INFORMATĪVĀ MODEĻA IZSTRĀDE	37
Edmunds Tamanis NANOSTRUKTURĒTU Co UN Ti KĀRTIŅU KRISTALOGRĀFISKĀS TEKSTŪRAS VEIDOŠANĀS ĪPATNĪBAS	38
Andrejs Bulanovs SYSTEM BASED ON SPATIAL LIGHT MODULATOR FOR SECURITY HOLOGRAMS PRODUCING	38
Ēriks Sļedevskis FOTOINDUCĒTIE PROCESI SISTĒMĀ METĀLS-SELĒNS	38
Irēna Mihailova ORGANISKO POLIMĒRU-HALKOGENĪDU PLĀNO KĀRTIŅU OPTISKĀS ĪPAŠĪBAS	39
Георгий Кирилов ПЛАНАРНЫЕ ВОЛНОВОДЫ НА ОСНОВЕ ХАЛЬКОГЕНИДОВ МЫШЬЯКА	39
Ilze Jonāne KODOLREAKTORĀ STAROTA LiF MONORISTĀLA VIRSMAS PĒTĪJUMI	39
Andrejs Ogurcovs PLĀNU Co KĀRTIŅU MAGNĒTISKU ĪPAŠĪBU PĒTĪŠANA	40
Vadims Kolbjonoks LEICA LSM TCSP-5 MIKROSKOPA IZMANTOŠANA	40
Svetlana Rimša PLĀNU KVAZIKRISTĀLISKU KĀRTIŅU IEGŪŠANA	40
Natalija Sergejeva ABOUT FUČIK TYPE SPECTRA FOR THE PROBLEM WITH INTEGRAL BOUNDARY VALUE CONDITION	40
Tatjana Garbuza PAR SESTĀS KĀRTAS PARASTO DIFERENCIĀLVIENĀDOJUMU OSCILĀCIJU UN SAISTĪTO ROBEŽPROBLĒMU ATRISINĀJUMU SKAITU	41
Sergey Smirnov ON SOLUTIONS OF 3-DIMENSIONAL DIFFERENTIAL SYSTEM	41
Marija Dobkeviča NEMONOTONAS ITERATĪVAS SHĒMAS	41
Ludmila Koha ĢEOMETRISKIE PĀRVEIDOJUMI PLAKNĒ	41
Jeļena Grinčišina NEVIENĀDĪBU PIERĀDĪŠANA, IZMANTOJOT VIENMONOTONAS VIRKNES JĒDZIENU	42

Olga Litvinoka HIPOTĒŽU PĀRBAUDE AR SPSS	42
Danute Janaudīte GRAVĒŠANAS TEHNIKAS UN MŪSDIENU TEHNOLOĢIJU SINTĒZES IESPĒJAS MĀKSLAS DIZAINA DARBU VEIDOŠANĀ	42
Nadežda Volkova ĀRĒJO DATU APSTRĀDE MACROMEDIA VIDĒ IZVEIDOTĀM LIETIŠKAJĀM PROGRAMMĀM	43
Miervaldis Mendriks DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES DARBINIEKU CV REĢISTRA IZVEIDE UN INTEGRĒŠANA DUIS	43
Jurijs Litvincevs PARALĒLO APRĒĶINĀŠANU PAMATTEHNOLOĢIJAS UN TO PIELIETOŠANA PRAKSĒ	43
Jurijs Smans SKAITĻĻOJUMI AR ŠAURAS SPECIALIZĀCIJAS PROCESORU PALĪDZĪBU, UZ NVIDIA GEFORCE 8800GTX PIEMĒRA	44
Vladislavs Žuselis LINQ TO SQL	44
Tatjana Rukmane REKURSĪVI ZĪMĒJUMI	44
Aleksejs Piščevs ATTĒLU APSTRĀDES ALGORITMI	45
Pjotrs Žarinovs ŠŪŠANAS RŪPNIECĪBAS VADĪBAS PROGRAMMAS „GRINS R” IZVEIDOŠANA	45
Viktors Krasovskis QT FRAMEWORK IESPĒJAS	45
Janīna Osnovina THE USE OF COLORING METHOD FOR TECHNICAL DRAWINGS CONSTRUCTION AND READING	45
Artis Mednis BEZVADU SENSORU TĪKLU IZMANTOŠANA PIEDZĪVOJUMU SACĪKŠU NORISES KONTROLĒ	46
Vima Šaudiņa LĪDZĪGAIS UN ATŠĶIRĪGAIS LATVIEŠU UN LIETUVIEŠU KOPNACIONĀLO VALODU SĀKOTNĒ	47
Lāsma Vaivode ĀRVALSTU STUDENTU LATVIEŠU VALODAS PRAKSE LATVIJĀ	47
Dace Aizpuriete KRIEVU VALODAS IESPRAUDUMI LAIMAS MUKTUPĀVELAS ROMĀNĀ "ŠAMPINJONU DERĪBA"	47
Anželika Anufrijeva VERBĀLĀS ASOCIĀCIJAS ASOCIATĪVAJĀ EKSPERIMENTĀ	48
Irita Saukāne DEFRAZEOLĢISKIE OKAZIONĀLISMI	48

Inese Zuģicka IESAUKU RAŠANĀS UN LIETOŠANA	48
Edīte Vingre VERBU PERSONAS KATEGORIJA DARĪJUMU TEKSTOS	48
Veronika Ruža VĀRDŠĶIRAS PIEDERĪBAS PROBLĒMA NELOKĀMO DIVDABJU KONTEKSTĀ	49
Marija Aleksandrovska МИФОЛОГИЧЕСКИЙ КОНЦЕПТ: МЕТОДЫ И ПРИЕМЫ КОМПЛЕКСНОГО ЛИНГВОКОГНИТИВНОГО ОПИСАНИЯ	49
Олег Копач ОТРАЖЕНИЕ СВЯЗИ ТОПОНИМНОГО ОБЪЕКТА С СУБЪЕКТОМ НОМИНАЦИИ	49
Anastasija Orešņikova ДЕРИВАТЫ ЛЕКСЕМЫ „ДУБ” В СОВРЕМЕННОЙ РАЗГОВОРНОЙ РЕЧИ	50
Габриела Вильк ФРАЗЕОЛОГИЗМЫ, ВЕРБАЛИЗИРУЮЩИЕ КОНЦЕПТ „ТРУД” В РУССКОМ ЯЗЫКЕ, И ИХ ПОЛЬСКИЕ СООТВЕТСТВИЯ	50
Агнешка Гаш РОД ЕСТЕСТВЕННЫЙ И ПОЛ В ОБОБЩЁННО-ТИПИЗИРУЮЩИХ ПРЕДЛОЖЕНИЯХ (РУССКО-ПОЛЬСКОЕ СОПОСТАВЛЕНИЕ НА МАТЕРИАЛЕ АФОРИЗМОВ)	50
Gaļina Bogdanova СРАВНИТЕЛЬНЫЙ АНАЛИЗ ДИСПОЗИЦИИ РЕЧИ (НА МАТЕРИАЛЕ РЕЧЕЙ О А.С.ПУШКИНЕ И.ТУРГЕНЕВА, Ф.ДОСТОЕВСКОГО, И.АКСАКОВА)	51
Мария Малыгина СОСТАВ МИНЕЙНОГО СТИХИРАРЯ XII в.	51
Natālija Kaļiņina „ВОСПОМИНАНИЯ” ТЭФФИ. СТРУКТУРА И СЕМАНТИКА	52
Marija Soloveja СМЫСЛОВАЯ МНОГОПЛАНОВОСТЬ ПОЭТИЧЕСКОГО ЯЗЫКА В. ВЫСОЦКОГО	52
Kristīne Kuņicka LANGUAGE MAINTENANCE AS ONE OF THE MAIN OBJECTIVES OF ECOLINGUISTICS	53
Evita Badina THE SYSTEM OF VALUES IN THE SONG TEXTS OF THE BRITISH GROUP "THE BEATLES"	53
Maral Bekenovna THE APPLIED ASPECTS OF INTERCULTURAL COMMUNICATION	53
Jeļena Semeņeca THE SPACE OF A HILL IN "HILL OF DREAMS" OF ARTHUR MACHEN	54
Jekaterina Korjuhina THE WORDS THAT CAN KILL. THE ROLE OF THE WORD IN CHUCK PALAHNIUK'S "LULLABY"	54
Daiva Civilkiene THE ROLE OF TEXT-BASED ACTIVITIES IN TEACHING ESP STUDENTS	54

Ilona Ustinova THE INFLUENCE OF LANGUAGE LEARNING IN A FOREIGN CULTURAL AND LINGUISTIC ENVIRONMENT ON THE PROCESS OF SHAPING IDENTITY OF ADOLESCENTS	55
Svetlana Toropoviene THE USE OF LOANWORDS IN STUDENTS' COLLOQUIAL SPEECH, MASS MEDIA AND INTERNET	55
Nijolė Litevkiene THE EFFECTIVE USAGE OF ELECTRONIC MEANS OF COMMUNICATION IN THE STUDY PROCESS	55
Lidija Misjune ORTHOGRAPHIC VARIABLES IN THE INTERNET LANGUAGE	56
Sarmīte Ludborža CATEGORIES OF INFORMATION STRUCTURE	56
Žanna Vasiļevska NOVECOJUŠO VĀRDU KRĀJUMS	56
Oksana Ļubimova VECUMA STEREOTIPU IZPAUSME MŪSDIENU VĀCU VALODĀ	57
Zaiga Januškeviča ZUM KULTURBEGRIFF IN DER LINGUISTISCHEN ÜBERSETZUNGSFORSCHUNG	57
Marija Nekraša SIEVIEŠU TĒLS HEINRIHA HEINES MĪLESTĪBAS DZEJĀ	57
Inesa Antonova DER RAUM DES WEGES IN A.STIFTERS ERZÄHLUNG "BRIGITTA"	58
Kristīne Paškeviča BIROKRĀTIJA FRANCA KAFKAS ROMĀNĀ "PROCESS"	58
Karīne Laganovska KRĀSU SIMBOLIKA V. BORHERTA DAIĻRADĒ	58
Ārija Ļaksa ZEITRELATIONEN IM ROMAN "BILLARD UM HALB ZEHN" VON H. BÖLL	58
Polina Mihaiļuka ADJEKTIVS KOMPARATIONS FORMER	59
Aija Jakovele UNGDOMSSLANG I SVENSKA SPRÅKET	59
Ilona Pučka LETTISK-SVENSKA LITTERÄRA KONTAKTER (1990-2005)	59
Ilona Ļaha BARNDOMSSKILDRINGEN I V. BELŠEVICAS TRILOGI "BILLE" OCH S. KALNIETES "MED HÖGKLACKADE SKOR I SIBIRIENS SNÖ"	60
Jevgēnija Ļapunova L'HISTOIRE DE LA LANGUE FRANCAISE	60

Oksana Tomaka L'HISTOIRE DE LA FRANCOPHONIE	60
Ilze Gornika LES POINTS POSITIFS ET NÉGATIFS DE LA FRANCOPHONIE	60
Jūlija Romanovska LA SUISSE FRANCOPHONE	61
Liana Sitniece LA BELGIQUE FRANCOPHONE	61
Aiga Gegere LES ANGLICISMES DANS LE FRANÇAIS DU QUÉBEC	61
Anna Baļseviča LES LANGUES RÉGIONALES EN FRANCE	61
Jeļena Sidorova LES DOM-TOM D'HIER À AUJOURD'HUI	62
Kristīna Kudabaite ANALYSE D'UN CORPUS D'EXPRESSIONS IDIOMATIQUES SUR LES SENTIMENTS	62
Romans Savickis L'ASPECT CONTRASTIF DES EXPRESSIONS IDIOMATIQUES AVEC LA COMPOSANTE „EAU” (EN FRANÇAIS ET EN RUSSE)	62
Olga Razminoviča L'HISTOIRE DU CINÉMA FRANÇAIS UN À TRAVERS UN RÉALISATEUR FRANÇAIS	62
Inta Virza LES DIFFÉRENCES CULTURELLES ENTRE LA LETTONIE ET LA FRANCE	62
Olga Marculeviča EL ANÁLISIS LITERARIO DEL ENSAYO DE ARTURO PÉREZ-REVERTE “UN HÉROE DE NUESTRO TIEMPO”	63
Ольга Сороколетова NAMES OF HERBS AND SPICES IN RUSSIAN-GERMAN MANUALS OF SPOKEN RUSSIAN OF THE 16TH-17TH CENTURY	63
Anele Nikogda ХАРАКТЕРЫ, МАКСИМЫ, МОРАЛЬНЫЕ СЕНТЕНЦИИ В ПРОЗЕ ГАРЛИБА МЕРКЕЛЯ	63
Kristīne Anspoka KĀRĻA KRŪZAS VELTĪJUMDZEJA	64
Oksana Komarova IEKŠĒJĀ KODOLA MEKLĒJUMI ANTONA ČEHOVA STĀSTĀ "SIRSNIŅA" ("ДУШЕЧКА") UN EDUARDA VULFA STĀSTĀ "PRIDOROŽŅIKS"	64
Татьяна Сивачёва ПТИЦА В ЛИТЕРАТУРЕ	64
Anna Stepiņa DŽ.K.ROULINGAS "HARIJA POTERA" RECEPCIJA SIGNES KVASKOVAS GRĀMATĀS "MONIKA UN MEŽS" UN "MONIKA UN DIMANTU CILTSTĒVS"	65

Vaiba Felce SARUNAS FILOZOFU TEKSTOS	65
Марина Абрамова РУССКАЯ МАСЛЕНИЦА И НЕМЕЦКИЙ КАРНАВАЛ: ЭТНОЛИНГВИСТИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ ПАРЕМИЙ	65
Valērijs Makarevičs ЦВЕТО-СИМВОЛИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ ФИЛЬМА "ВИНСЕНТ И ТЕО"	66
Viktorija Gordeņa ŠEKSPĪRA TRAGĒDIJA KUROSĀVAS KINOTEKSTĀ	66
Žanna Glode KRIEVU KĀZU CEREMONIJAS SPECIFIKA MŪSDIENU PILSĒTĀ	66
Danuta Borovska JAUNĪBAS KULTA IZPAUSMES LATVIJAS REKLĀMĀ	67
Henrihs Soms ALBUMA „TERRA MARIANA” (1888.G.) KOMENTĀRU ATVEIDE: KONCEPCIJA, PRAKTISKIE RISINĀJUMI	67
Gints Skutāns JERSIKAS KŅAZISTES TERITORIJA (13.GS.SĀKUMS)	67
Zeltīte Barševska RETROSPEKTĪVS SKATĪJUMS UZ GODA DVIEĻU ROTĀŠANAS TRADĪCIJĀM LATGALĒ 19. GS. BEIGĀS - 20. GS.	68
Imants Klīdzējs FUNKCIJA UN TĀS NOZĪME PODNIECĪBĀ LATVIJĀ 19. GS. BEIGĀS - 20. GS.	68
Inita Dilāne MĀRTOŠANA LATVIEŠU VEDĪBU RITUĀLĀ	68
Biruta Ivanova BALVU NOVADA KULTA CELTŅU SAVDABĪBA	69
Jānis Liniņš PIRMĀ PASAULES KARA NORISES DAUGAVPILS APKĀRTNĒ	69
Tālis Pumpuriņš MINISTRU PREZIDENTA UN APSARDZĪBAS MINISTRA KĀRĻA ULMAŅA LATGALES APMEKLĒJUMS 1920. GADA FEBRUĀRĪ LATVIEŠU PRESES SKATĪJUMĀ	69
Zane Stapķeviča MANTA UN MANTISKAIS 20. GS. 30. GADU DIENVIDAUSTRUMLATVIJAS IEDZĪVOTĀJU VĒRTĪBU SISTĒMĀ	70
Iveta Bogdanoviča ETNISKAIS UN MULTIKULTURĀLAIS: AUSTRUMLATVIJAS IEDZĪVOTĀJU UZTURS 20. GS. 20.- 30. GADOS	70
Sarmīte Urtāne ZEMNIEKS K. ULMAŅA RUNU SPOGULĪ (1934-1940)	70
Gints Putiķis JAUNU DZELZCEĻA LĪNIJU IZBŪVE UN VALSTS DZELZCEĻU POLITIKAS ASPEKTI 20.GS.20. - 30.GADOS LATGALES REĢIONĀ	71

Oļegs Papsujevičs KALKŪNES SPIRTA FABRIKA: VĒSTURE UN TEHNOLOĢIJA (1852-2000)	71
Евгений Гребень КОНФЛИКТЫ В ОККУПИРОВАННОМ ОБЩЕСТВЕ: ПО МАТЕРИАЛАМ МИРОВЫХ СУДОВ БЕЛАРУСИ 1942 – 1944 ГГ.	71
Inese Vaivare AUSTRUMLATVIJAS JAUNIEŠU CĪŅAS MOTIVĀCIJA LATVIEŠU SS BRĪVPRĀTĪGAJĀ LEĢIONĀ	72
Kaspars Zellis ETNISKAIS FAKTORS LATVIEŠU POLITISKĀS POLICIJAS JĒKABPILS ATBALSTA PUNKTA ATSKAITĒS (1942 -1944)	72
Dmitrijs Oļehnovičs IETEIKUMI LASĪŠANĀ NACISTU OKUPĒTAJĀ LATVIJĀ	72
Gustavs Kreicbergs VĒSTURES REVĪZIJA LTF LAIKRAKSTĀ "ATMODA"	73
Ainars Felcis FILOSOFIJAS NEOBLIGĀTUMS	73
Maarika Pukk PRESCHOOL CULTURE IN ESTONIA	74
Ludmila Pudža TRADICIONĀLO UN INTERAKTĪVO METOŽU IZMANTOŠANA MEHĀNIKAS PROBLĒMU IZKLĀSTĀ	74
Irina Bodraja PIRMSSKOLAS VECUMA BĒRNU DZIMUMAUDZINĀŠANA	75
Nora Jansoen-Ratinika, Inta Kārklīņa 21. GADSIMTA PIRMSSKOLAS VECUMA BĒRNA AUDZINĀŠANAS IDEĀLS	76
Baiba Priedīte AKVAREĻGLEZNICĪBA UN TĀS ĪPATNĪBAS, EKSPERIMENTI UN AUTORTEHNIKU MEKLĒJUMI	76
Inna Celmiņa GARĪGĀS MŪZIKAS DZIEDĀŠANA KĀ PUSAUDŽU GARĪGUMA AUDZINĀŠANAS LĪDZEKLIS	76
Ieva Rocēna FILOSOFIJA – BRĪVĪBAS SKOLA. UNESCO 2007. GADA ZIŅOJUMS LATVIJAS KONTEKSTĀ	77
Diana Rubene СОВРЕМЕННОЕ КОММУНИКАТИВНО-ОРИЕНТИРОВАННОЕ ОБУЧЕНИЕ	77
Baiba Reinberga VERBĀLĀ UN VIZUĀLĀ TĒLA INTEGRĀCIJA TĒLAINĀS IZPRATNES PILNVEIDEI PEDAGOĢISKAJĀ PROCESĀ	78
Miglāns Vladimirs FIZIKAS VIRTUĀLIE LABORATORIJAS DARBI KĀ TĀLMĀCĪBAS IESPEJA AUGSTSKOLĀ	78
Nadežda Snopoka MOTIVĀCIJAS VEIDOŠANA FIZIKAS MĀCĪBU PROCESĀ	79

Daina Lieģeniece HOLISTIC APPROACH TO UNDERSTANDING SUSTAINABLE PERSPECTIVES ON THE TRANSITION FROM PRESCHOOL TO SCHOOL	79
Vera Svečņikova KUSTĪBU ROTAĻAS KĀ 5-7 GADU VECUMA BĒRNU FIZISKĀS ATTĪSTĪBAS LĪDZEKLIS	79
Gaļina Alimova PAPĪRA LOCĪŠANA UN PĀPĪRA PLASTIKA KĀ BĒRNU IZTĒLES VEICINOŠS FAKTORS PIRMSSKOLAS IZGLĪTĪBAS IESTĀDĒ	80
Lolita Jonāne DIDAKTISKAIS FRAKTĀLIS	80
Dzintra Guļāne CENTRALIZĒTIE EKSĀMĒNI KĀ DABASZINĀTŅU CIKLA PRIEKŠMETU APGUVES RĀDĪTĀJS LATVIJAS SKOLĀS	80
Arina Žukovska APDĀVINĀTIE BĒRNI	81
Gunita Dzerkale VOKĀLO IEMAŅU VEIDOŠANA DAŽĀDU VECUMA GRUPU BĒRNIEM PIRMSSKOLAS IZGLĪTĪBAS IESTĀDĒS	81
Agrita Tauriņa GRAMATISKI PRECĪZAS RUNAS VEIDOŠANĀS VECĀKAJĀ PIRMSSKOLAS POSMĀ	81
Jolanta Savvina MĀKSLAS VĒSTURES STUDIJU KURSS - TOPOŠO MĀKSLAS BAKALĀURU PROFESIONĀLĀS KOMPETENCES VEIDOŠNĀS KOMPONENTS	82
Māra Gaile-Dišereite MĀCĪBU MOTIVĀCIJAS ĪPATNĪBAS ATŠĶIRĪGAJOS VECUMA POSMOS	83
Irina Andrejeva SKAŅDARBU ŽANRU ANALĪZES IEMAŅU VEIDOŠANA SĀKUMSKOLAS SKOLĒNIEM MŪZIKAS KLAUSĪŠANĀS PROCESĀ	83
Татъяна Кигитовича РАЗВИТИЕ РЕЧИ	83
Елена Пушкина ВЗАИМОПОНИМАНИЕ УЧЕНИКА И УЧИТЕЛЯ В УЧЕБНОМ ПРОЦЕССЕ	83
Žanna Some PĒTNIECISKO PRASMJU ATTĪSTĪBA SĀKUMSKOLĀ	84
Larisa Kučmenko LASĪŠANAS LĪMEŅA PAAUGSTINĀŠANAS IESPĒJAS SĀKUMSKOLĀ	84
Raisa Korotkova VECĀKĀ PIRMSSKOLAS VECUMA BĒRNU DIALOGISKĀS RUNAS ATTĪSTĪBA PIRMSKOLĀ	85
Valentīna Voitāne LOGORITMIKA- BĒRNU AR SPECIĀLĀM VAJADZĪBĀM SASKARSMES SPĒJU ATTĪSTĪBA	85
Anna Jansone USING STORIES IN ENGLISH LANGUAGE CLASSROOM IN PRIMARY SCHOOL	85

Jeļena Skorobogatova ROTAĻDARBĪBU IETEKME UZ VIDĒJĀ PIRMSSKOLAS VECUMA BĒRNA HARMONISKU ATTĪSTĪBU	86
Марина Фоминых РАЗВИТИЕ ИНТЕЛЛЕКТУАЛЬНЫХ СПОСОБНОСТЕЙ	86
Jeļena Šcoloka SASKARSMES KULTŪRAS IZPĒTE PIRMSSKOLAS SKOLOTĀJU VIDĒ	86
Jolanta Lazdiņa SADARBĪBAS LOMA RADOŠO RAKSTU DARBU VĒRTĒŠANĀ LATVIEŠU VALODAS STUNDĀS PAMATSKOLAS JAUNĀKAJĀS KLASĒS	87
Oksana Sivohina KORA KOLEKTĪVA IZVIETOJUMS KĀ VIENS NO PRIEKŠNOTEIKUMIEM SKANĒJUMA KVALITĀTES UZLABOŠANĀ DARBĀ AR PAŠDARBĪBAS KORIEM	87
Tatjana Savostjanova VECĀKA PIRMSSKOLAS VECUMA BĒRNU TIKUMISKO VĒRTĪBU IZPRATNES VEIDOŠANĀS AR LITERĀRO DARBU PALĪDZĪBU	88
Sindija Tropa PROJEKTU METODES IZMANTOŠANA KORA DARBĀ	88
Māra Mezīte SKAŅDARBA APGŪŠANAS METODISKIE PAŅĒMIENI DARBĀ AR PAŠDARBĪBAS KORIEM	88
Иона Сидоровица RADOŠĀS DARBĪBAS PIEREDZES APGUVES NESTANDARTA UZDEVUMU RISINĀŠANĀ МАТЕМАТИКĀ ПАМАТСКОЛĀ	89
Kristīne Pavlova PAŠNOVĒRTĒJUMA IESPĒJAS SPORTA STUNDĀS 7-9. KLASĒS	89
Ирина Гусева К ВОПРОСУ ОБ ИСПОЛЬЗОВАНИИ ПРИЕМОВ МОДУЛЬНОГО ОБУЧЕНИЯ В ХИМИИ	90
Свелана Пайчадзе ОСОБЕННОСТИ ОБРАЗОВАНИЯ РУССКОЯЗЫЧНЫХ ДЕТЕЙ В УСЛОВИЯХ ИНОЯЗЫЧНОЙ СРЕДЫ, НА ПРИМЕРЕ БОЛИВИИ И ЯПОНИИ	90
Valērijs Makarevičs ILGTSPĒJĪGĀ IZGLĪTĪBA UN KARJERAS ATTĪSTĪBA	91
Inga Odiņa PIRMĀ STUDIJU GADA STUDENTU ADAPTĒŠANĀS MEDICĪNAS KOLEDŽAS PEDAGOĢISKAJĀ VIDĒ	91
Valery Makarevich FEATURES OF FORMATION OF PROFESSIONAL IDENTITY OF THE TEACHER-RESEARCHER	91
Olga Vlaskina SKOLENU SOCIALO PRASMJU VEIDOSANAS	91
Edīte Dedele RUNAS VEIDOŠANA BĒRNIEM AR DZIRDES TRAUCĒJUMIEM	92
Kristīne Muižniece-Meikšāne ROTAĻU UN SPĒĻU IZMANTOŠANA BĒRNIEM AR RUNAS TRAUCĒJUMIEM	92

Vineta Jonīte MAZO BĒRNU PATVERSMJU UN BĒRNU DĀRZU RAŠANĀS UN IZVEIDE RĪGĀ 19. UN 20. GADSIMTA MIJĀ KĀ PIRMSSKOLAS IZGLĪTĪBAS SISTĒMAS IESTĀŽU RAŠANĀS UN VEIDOŠANĀS PIRMSSĀKUMI LATVIJAS TERITORIJĀ	92
Dace Landmane SOCIĀLĀ DARBA SPECIĀLISTU NABADZĪBAS ATRIBŪCIJA UN ATTIEKSME PRET TRŪCĪGAJIEM	93
Tatjana Timpere LOGORITMIKA 5-6-GADU VECUMA BĒRNU RUNAS ATTĪSTĪBAI	93
Līga Mirlina SABIEDRISKĀS ATTIECĪBAS KĀ PUBLISKĀS PĀRVALDES OPTIMIZĀCIJAS INSTRUMENTS	94
Inta Kivleniece VIETĒJO RĪCĪBAS GRUPU LOMA VIETĒJĀS ATTĪSTĪBAS KONTEKSTĀ LATGALĒ	94
Diāna Veigule ZINĀTNES KOMUNIKĀCIJA DAUGAVPILS UNIVERSITĀTĒ	95
Agris Upenieks JAUNO IZGLĪTĪBAS IESTĀŽU VADĪTĀJU ADAPTĀCIJA - PROBLĒMAS UN RISINĀJUMI	95
Lotārs Dubkēvičs ORGANIZĀCIJAS KULTŪRAS LOMA PERSONĀLA VADĪŠANĀ PĀRMAIŅU APSTĀKĻOS	95
Ilze Meldere MĀKSLAS IZSTĀŽU DARBĪBA DAUGAVPILS UNIVERSITĀTĒ	96
Ineta Daiktere SKOLAS TĒLA VEIDOŠANAS UN IZGLĪTĪBAS IESTĀDES REKLĀMĒŠANAS IESPĒJAS LATVIJĀ	96
Una Libkovska ZINĀŠANU APGUVES UN PILNVEIDOŠANĀS PĀRVALDĪBAS LOMA UZŅĒMUMA UN PERSONĀLA INTELEKTUĀLO RESURSU ATTĪSTĪBĀ	97
Olga Apse ZINĀŠANU APGUVES UN PILNVEIDOŠANĀS PĀRVALDĪBAS LOMA UZŅĒMUMA UN PERSONĀLA INTELEKTUĀLO RESURSU ATTĪSTĪBĀ	97
Janīna Stašāne MŪŽIZGLĪTĪBA - IZAICINĀJUMS MAINĪGAJAI DARBA VIDEI	97
Ligita Zīlīte STUDENTU IZZIŅAS VAJADZĪBU SOCIONISKAIS IZVĒRTĒJUMS MĀCĪBU PROCESA DIFERENCĒŠANAI	98
Mindaugas Bitinas VADĪBAS UN AUDITA SISTĒMAS IEVIEŠANAS EFEKTIVITĀTE VĀRKAVAS PAŠVALDĪBAS ADMINISTRATĪVAJĀ ĒKĀ	98
Līvija Zeiberte KOMPETENCES- IZGLĪTĪBAS STRATĒGISKAIS MĒRĶIS	98
Inese Ribicka E-PĀRVALDE LATVIJAS AUGSTSKOLĀS	99

Валерий Байнев НАУЧНО-ТЕХНИЧЕСКИЙ ПРОГРЕСС И УСТОЙЧИВОЕ РАЗВИТИЕ: ПОЛЕЗНОСТНАЯ ОЦЕНКА	100
Елена Ванкевич ГЛОБАЛИЗАЦИЯ И НАЦИОНАЛЬНЫЙ РЫНОК ТРУДА	100
Виктор Воронов ЭФФЕКТИВНОСТЬ ЭКОНОМИКИ В АСПЕКТЕ ЕЕ ВКЛЮЧЕННОСТИ В СОЦИАЛЬНУЮ СИСТЕМУ	100
Людмила Прудникова ИННОВАЦИИ, ОСУЩЕСТВЛЯЕМЫЕ ПРОМЫШЛЕННЫМИ ОРГАНИЗАЦИЯМИ ВИТЕБСКОЙ ОБЛАСТИ: ВИДЫ, ОБОСНОВАННОСТЬ, РЕЗУЛЬТАТИВНОСТЬ	101
Галина Яшева МЕТОДОЛОГИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ ФОРМИРОВАНИЯ КЛАСТЕРНОЙ ПОЛИТИКИ В СТРАНАХ С ПЕРЕХОДНОЙ ЭКОНОМИКОЙ	101
Ольга Лавриненко ИССЛЕДОВАНИЕ СОЦИАЛЬНОГО И ЭКОНОМИЧЕСКОГО РАЗВИТИЯ СТРАН ЕС	102
Евгений Макаров СРАВНИТЕЛЬНЫЙ АНАЛИЗ ВНЕШНЕЭКОНОМИЧЕСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ЛАТВИЙСКОЙ РЕСПУБЛИКИ И РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ	102
Ирина Войтеховская РАЗРАБОТКА ПРИКЛАДНЫХ ИНСТРУМЕНТОВ ОЦЕНКИ ЭФФЕКТИВНОСТИ ИНВЕСТИЦИЙ В ЧЕЛОВЕЧЕСКИЙ КАПИТАЛ	102
Ирина Жук ВНЕШНЯЯ ЗАДОЛЖЕННОСТЬ СТРАНЫ В УСЛОВИЯХ ГЛОБАЛИЗАЦИИ	103
Jan Adamiak THE ISSUE OF COMMUNAL DEBT IN POLAND	103
Jānis Eglītis REITINGI UN INDEKSI - PUBLICITĀTE VAI ATTĪSTĪBAS FAKTORI	104
Jānis Kudiņš INOVĀCIJU IETEKME UZ LATVIJAS EKONOMIKU	104
Айнур Абдразакова МАКРОУРОВНЕВАЯ СОСТАВЛЯЮЩАЯ КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТИ	104
Irīna Čurkina „JAUNĀS” EKONOMIKAS RĀDĪTĀJI LATVIJAS TAUTSAIMNIECĪBĀ	105
Tatjana Alika IEKŠZEMES KOPPRODUKTS LATVIJĀ UN EIROPAS SAVIENĪBAS VALSTĪS	105
Ilona Kuņicka EKONOMISKĀS ATTĪSTĪBAS ANALĪZE EIROPAS SAVIENĪBAS JAUNAJĀS DALĪBVALSTĪS 2002.-2007.GADĀ	105
Kristīne Pakalniete ŪDEŅU EKOSISTĒMU EKONOMISKO VĒRTĪBU IETEKMĒJOŠIE FAKTORI	106

Edgars Brēķis INFLĀCIJA, FINANŠU IEROBEŽOJUMI UN EKONOMIKAS AUGSME	106
Jānis Sproģis KOKSNES RESURSI LATVIJĀ	106
Andris Sproģis, Jānis Sproģis, Ilze Sproģe LATVIJAS TAUTSAIMNIECĪBAS ATTĪSTĪBA	107
Iveta Daukšte LATVIJAS KULTŪRAS IESTĀŽU FINANSĒJUMS	107
Tatjana Andrejeva LATVIJAS DZĪVĪBAS APDROŠINĀŠANAS TIRGUS ATTĪSTĪBAS TENDENCES 2000.- 2007. GADĀ	107
Valda Bratka BALTIJAS VALSTU LAUKU SAIMNIECĪBU RAŽOŠANAS PIEVIENOTĀS VĒRTĪBAS SALĪDZINOŠĀ ANALĪZE (2001. - 2006. g.)	108
Žanna Markule SAUSZEMES TRANSPORTLĪDZEKĻU ĪPAŠNIEKU CIVILTIESISKĀS ATBILDĪBAS OBLIGĀTĀS APDROŠINĀŠANAS ATTĪSTĪBA LATVIJĀ	108
Nadežda Fjodorova LATVIJAS ĀRĒJĀS TIRDZNIECĪBAS ATTĪSTĪBAS TENDENCES 2003. - 2007. GADĀ	108
Inga Zariņa TIEŠO ĀRVALSTU INVESTĪCIJU SALĪDZINĀJUMS BALTIJAS VALSTĪS	109
Olga Šulca LATVIJAS ĀRĒJĀS TIRDZNIECĪBAS LOMA TAUTSAIMNIECĪBĀ	109
Andrejs Nikolajevs DARBA TIRGUS SITUĀCIJAS UN EKONOMIKAS PĀRKARŠANAS PROBLĒMAS	109
Guntars Vanags DAUGAVPILS UN RĪGAS BEZDARBA SITUĀCIJAS SALĪDZINĀJUMS	110
Inese Sarmule TŪRISMA NOZARES ILGTSPĒJĪGAS ATTĪSTĪBAS IESPĒJU ANALĪZE AGLONAS NOVADĀ	110
Eva Liepiņa FARMACEITISKO PRODUKTU CENU REGULĒŠANA LATVIJĀ UN ZĀĻU KOMPENSĀCIJAS SISTĒMA	110
Kristīne Vītola LATVIJAS MĀJSAIMNIECĪBU FINANSIĀLĀ IEVAINOJAMĪBA	111
Didzis Daudišs TRANZĪTA PĀRVADĀJUMI LATVIJAS REPUBLIKĀ	111
Ludmila Paņina AUGSTĀKĀS IZGLĪTĪBAS EKONOMISKO RESURSU STRUKTŪRA: IESPĒJAS UN IZAICINĀJUMI	111
Linda Romele DARBA LAIKS UN TĀ ORGANIZĒŠANA LATVIJĀ	112

Inna Jacenko REĢIONĀLĀ ATTĪSTĪBA LATVIJĀ	112
Elita Jermolajeva REĢIONĀLĀS POLITIKAS REALIZĒŠANA LATVIJĀ, IZMANTOJOT EIROPAS SAVIENĪBAS LĪDZFINANSĒJUMU	112
Wojciech Kosiedowski PROPORTIONS AND DISPROPORTIONS IN REGIONAL DEVELOPMENT OF CENTRAL AND EASERN EUROPEIN THE CONDITIONS OF EUROPEAN INTEGRATION	113
Sandra Ežmale EIROPAS SAVIENĪBAS TĒLPISKĀS PLĀNOŠANAS POLITIKAS ATTĪSTĪBAS IZPĒTE	113
Jekaterina Voņuka LATGALES REĢIONA POZĪCIJA IEDZĪVOTĀJU UZTVERĒ UN IESPĒJAMIE POZICIONĒŠANAS PAŅĒMIENI TERITORIĀLĀ MĀRKETINGA STRATĒGIJAS IZSTRĀDĒ	113
Сергей Игнатъев СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ ПРИВЛЕКАТЕЛЬНОСТИ РЕГИОНОВ ЛАТВИИ	114
Liene Amantova-Salmane EIROPAS SAVIENĪBAS STRUKTŪRFONDU UN KOHĒZIJAS FONDA APGUVE LATVIJĀ	114
Andrejs Zelčs KREDĪTŅĒMĒJU MAKSĀTNESPĒJAS PROBLĒMAS LATVIJĀ	114
Dainis Bļudiņš PATĒRIŅA KREDĪTU RISKI	115
Iļona Lejniece LATVIJAS KREDĪTU TIRGUS GLOBALIZĀCIJAS APSTĀKĻOS	115
Jekaterina Soloveja HIPOTEKĀRĀS KREDĪTĒŠANAS UN NEKUSTAMĀ ĪPAŠUMA TIRGUS ATTĪSTĪBAS KOPSAKARĪBAS, TO IETEKME UZ BANKU SEKTORU	115
Andris Lakušs LATVIJAS KOMERCBANKU SISTĒMA UN TĀS IETEKMEJOŠIE RĀDĪTĀJI	116
Egīls Livdāns NEKUSTAMO ĪPAŠUMU ATTĪSTĪBAS TENDENCES LATVIJĀ 2004.-2008. GADS	116
Oksana Fjodorova NEKUSTAMĀ ĪPAŠUMA TIRGUS RAKSTUROJUMS LATVIJĀ	116
Emīlija Smane KREDĪTĒŠANAS ATTĪSTĪBAS TENDENCES LATVIJĀ 2000. – 2007.GADOS	117
Solvita Vilmane NEKUSTAMĀ ĪPAŠUMA TIRGUS LATVIJĀ	117
Žanna Žerebeca-Žerebkova LATVIJAS BANKAS MONETĀRĀS POLITIKAS INSTRUMENTI	117
Ilze Sproģe ILGTSPĒJĪGA ATTĪSTĪBA UN VIDES NODOKĻI	117

Marina Kuzenko LATVIJAS REĢIONU NODOKĻU IEŅĒMUMU IETEKMĒJOŠIE FAKTORI	118
Svetlana Sarule TIEŠO NODOKĻU IEŅĒMUMU LOMA LATVIJAS EKONOMIKĀ	118
Svetlana Bodraja LATVIJAS PAŠVALDĪBU BUDŽETU ANALĪZE	118
Larisa Rumpē NODOKĻU ADMINISTRĒŠANAS DARBĪBA ĒNU EKONOMIKAS NODARĪJUMU PREVENCIJĀ	119
Sandra Zelča PAŠVALDĪBU FINANŠU IZLĪDZINĀŠANAS FONDS UN TĀ LOMA PAŠVALDĪBU BUDŽETU VEIDOŠANĀ LATVIJĀ	119
Lilija Ābika PIEVIENTĀS VĒRTĪBAS NODOKĻA ADMINISTRĒŠANAS PROBLĒMAS LATVIJĀ	119
Елена Годлевская ПРОБЛЕМА ОЦЕНКИ КОНЪЮНКТУРЫ РЫНКА	120
Ilona Juhņeviča UZŅĒMUMA A/S "ZELTA GRAUDS" FINANŠU ANALĪZE	120
Andris Runde LATVIJAS MAZO UN VIDĒJO UZŅĒMUMU ATTĪSTĪBAS TENDENCES: PIEREDZE UN PROBLĒMAS	120
Ольга Лукашина МЕТОДИКА РАСЧЕТА КОЭФФИЦИЕНТОВ, ПРИМЕНЯЕМЫХ ДЛЯ СОГЛАСОВАНИЯ РЕЗУЛЬТАТОВ ОЦЕНКИ БИЗНЕСА РАЗНЫМИ МЕТОДАМИ	121
Kristīne Pupina SIA „GERA” FINANSIĀLĀ STĀVOKĻA ANALĪZE AR FINANSU KOEFICIENTU IZMANTOŠANU	121
Сергей Кузнецов ИСПОЛЬЗОВАНИЕ „SUPPLY CHAIN MANAGEMENT” ПРИ ЗАКУПКАХ	122
Ilze Ābolīņa PIEVIENTĀS VĒRTĪBAS NODOKLIS NETRADICIONĀLĀ UZŅĒMĒJDARBĪBAS NOZARĒ	122
Арвидс Озерскис ДОКТРИНА САМОСТОЯТЕЛЬНОГО, СИЛЬНОГО СУДА В НЕМЕЦКОЙ И РУССКОЙ ПРАВОВОЙ МЫСЛИ КОНЦА XIX – НАЧАЛА XX ВВ.	122
Янис Радионовс ОСОБЕННОСТИ СТАНОВЛЕНИЕ ЗАКОНОДАТЕЛЬСТВА В ВОСТОЧНОЙ ЕВРОПЕ: ПРОБЛЕМА ДУАЛИЗМА ПРАВОПОНИМАНИЯ КАТЕГОРИИ “ЗАКОН”	123
Jānis Pleps SATVERSMES INTERPRETĀCIJA LATGALIEŠU TRIMDAS RAKSTOS	124
Anita Kovaļevska LATVIJAS REPUBLIKAS SATVERSMES 89.PANTS: SATURS UN ATTĪSTĪBA	124
Ērika Krutova IZGLĪTĪBAS SISTĒMAS TIESISKAIS REGULĒJUMS EIROPAS SAVIENĪBĀ	124

Natalja Verina LATVIJAS REPUBLIKAS IZGLĪTĪBAS SISTĒMAS TIESISKS REGULĒJUMS	124
Jurijs Mašošins ПОВЫШЕНИЕ ОПТИМАЛЬНОСТИ ПРЕПОДАВАНИЯ ПРАВОВЫХ ДИСЦИПЛИН	125
Валерий Рейнгольд ГРАЖДАНСКО-ПРАВОВЫЕ СРЕДСТВА ОБЕСПЕЧЕНИЯ ИСПОЛНЕНИЯ ДОГОВОРНЫХ ОБЯЗАТЕЛЬСТВ	125
Александр Байков АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ ТЕОРИИ КОРПОРАТИВНОГО ПРАВА	125
Zane Pētersone CIVILTIESISKĀS AIZSARDZĪBAS LĪDZEKĻI, KAS TIESĀ PIEMĒROJAMI PRET AUTORTIESĪBU PĀRKĀPUMIEM	126
Dana Rone APDROŠINĀŠANAS TIESĪBU AKTUALITĀTES LATVIJĀ	126
Sanda Litiņa DARBA LĪGUMA INSTITŪTS LATVIJAS TIESĪBU SISTĒMĀ	127
Kristīne Mackeviča SODA MĒRĶA REALIZĀCIJA NOSACĪTĀS NOTIESĀŠANAS GADĪJUMĀ	127
Aldis Pundurs PAR PIERĀDĪJUMU KLASIFIKĀCIJU KRIMINĀLPROCESĀ	129
Kristaps Ābelis VAINAS PIERĀDĪŠANAS PROBLEMĀTIKA NOZIEDZĪGAJOS NODARĪJUMOS MAKSĀTNESPĒJAS PROCESĀ	129
Artūrs Prauliņš KANONISKĀS KRIMINĀLTIESĪBAS VIDUSLAIKU EIROPĀ	130
Nellija Paņkiva TIESAS FUNKCIJU NOROBEŽOŠANA KRIMINĀLPROCESĀ	130
Andrejs Vilks ZINĀŠANU SABIEDRĪBAS KRIMINOLOĢISKIE ASPEKTI	130
Kristīne Beinaroviča KORUPCIJAS IZPAUSMES CAUR INDIVĪDU PERSONĪGO PIEREDZI	131
Irina Grigoroviča ОСОБЕННОСТИ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ИДЕНТИЧНОСТИ РАЗНО СТАТУСНЫХ СТУДЕНТОВ НЕГОСУДАРСТВЕННЫХ ВУЗОВ НА РАЗЛИЧНЫХ ЭТАПАХ ОБУЧЕНИЯ	131
Lidija Šneidere ПРОФЕССИОНАЛЬНАЯ ИДЕНТИЧНОСТЬ КАК ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГИЧЕСКАЯ ПРОБЛЕМА ВУЗОВСКОЙ ПОДГОТОВКИ ПСИХОЛОГОВ-ПРАКТИКОВ	132
Ingrīda Trups-Kalne STUDENTU MORĀLĀS SPRIEŠANAS SPĒJU SAISTĪBA AR LOMU UZŅEMŠANĀS UN VIRZĪTO REFLEKSIJU IZDEVĪBĀM STUDIJU LAIKĀ AUGSTSKOLĀ	132
Vitālijs Raščevskis, Aleksejs Ruža, Aleksejs Vorobjovs ETNISKĀS IDENTITĀTES IZPĒTES METODIKA MULTIKULTŪRAS SABIEDRĪBĀ	133

Ирина Плотка ИССЛЕДОВАНИЕ ЭТНИЧЕСКИХ УСТАНОВОК МЕТОДОМ ЭМОЦИОНАЛЬНОГО ПРАЙМИНГА	133
Aļona Korniņeva LAIKA PROBLĒMA PSIHOLOĢIJĀ: TEORĒTISKAIS ASPEKTS	133
Jeļena Jakovļeva LATVIJAS ARODSKOLU UN UNIVERSITĀŠU PIRMĀ KURSA STUDENTU PROFESIONĀLĀS IDENTITĀTES ĪPATNĪBAS	134
Владимир Янсон ПРЕОДОЛЮЩЕЕ ПОВЕДЕНИЕ У СПЕЦИАЛИСТОВ РАЗНЫХ ПРОФЕССИЙ И БЕЗРАБОТНЫХ	134
Santa Vorone MAZVĒRTĪBAS KOMPLEKSA IZPAUSME, STRUKTŪRA UN LĪMEŅI PERSONĪBAS SFĒRĀ	135
Inta Tiltiņa - Kapele; Daina Škuškoviņa SOCIĀLO ZINĀTŅU STUDENTU EMOCIONĀLĀ INTELIĢENCE	135
Kristīne Krēgere AGRESIJA BĒRNU UN PUSAUDŽU VIDŪ	135
Natalja Žekova MŪSDIENAS TENDENCES ĢIMENES IZMAIŅĀS LATVIJĀ	136
Margarita Mihailova IESLĪDZĪJUMS KĀ SOCIĀLĀS ATSTUMTĪBAS REZULTĀTS - SOCIĀLPSIHOLOĢISKAIS ASPEKTS	136
Iļgalejs Iļmuhametovs РОЛЬ ПРОИЗВОДСТВЕННОЙ ПРАКТИКИ В ПРОЦЕССЕ ПОДГОТОВКИ МОЛОДЫХ СПЕЦИАЛИСТОВ В ВУЗЕ	136
Māra Vidnere EMIGRĒJUŠO LATVIEŠU KULTŪRAS ZAUDĒJUMA PĀRDZĪVOJUMA PIEREDZE KĀ TAUTAS VĒSTURISKĀS APZIŅAS FENOMENS	137
Iveta Gribute PROFESIONĀLAIS STRESS UN IZDEĢŠANAS SINDROMS	137
Irina Šķupele MORAL REPRESENTATIONS ABOUT THE GOOD AND THE EVIL IN PEOPLE WITH DIFFERENT POLITICAL VIEWS	137
Дэлина Серовайская ВЛИЯНИЕ ПОРЯДКА РОЖДЕНИЯ НА КРЕАТИВНОЕ МЫШЛЕНИЕ	138
Vladimirs Mensikovs KAPITĀLS UN JAUNATNES DZĪVES STRATĒĢIJAS	138
Vera Boronenko PERSONĪBAS KAPITĀLA LOMA JAUNIEŠU DZĪVES STRATĒĢIJU IZVĒLĒ: SOCIOLOĢISKO PĒTĪJUMU PIEREDZE	138
Olga Peipiņa SABIEDRISKĀS APZIŅAS TRANSFORMĀCIJA UN IDENTITĀTE	139

Iveta Dimzule SABIEDRĪBAS INTEGRĀCIJA - PILSONISKA VĒRTĪBA	139
Lilija Gorbaceviča ORGANIZĀCIJAS KULTŪRU SALĪDZINOŠĀ ANALĪZE	139
Vladislavs Volkovs JĒDZIENA „ETNISKĀ MINORITĀTE” SATURA EVOLŪCIJA LATVIJAS SOCIOLOĢIJĀ	140
Larisa Brokāne, Ginta Kronberga, Linda Mihailova NVO LĪDZDALĪBA MULTIKULTURĀLAS VIDES SAGLABĀŠANĀ UN ATTĪSTĪBĀ LATVIJAS LAUKOS	140
Jeļena Jaruleviča NACIONĀLA MINORITĀTE, KĀ LATVIJAS VALSTS VALODAS POLITIKAS OBJEKTS	140
Alīna Ohotina LATVIJAS NACIONĀLU MINORITĀŠU PILSONISKĀS IDENTITĀTES VEIDOŠANĀS: SOCIOLOĢISKĀ ANALĪZE	141
Una Aleksandra Bērziņa MŪSDIENU ĶTR POLITISKAIS DISKURSS	141
Inta Ostrovska AUDZINĀŠANAS SOCIOLOĢIJA LATVIJĀ: PROBLĒMAS UN PERSPEKTĪVAS	141
Tatjana Stolerova AUGSTĀKĀ IZGLĪTĪBA DARBA TIRGUS ASPEKTĀ	142
Ingūna Upeniece SUICIDĀS UZVEDĪBAS IZPAUSMES UN TENDENCES DAUGAVPILĪ	142
Olga Volkova SOCIOLOGA VIETA DAUGAVPILS DARBA TIRGŪ DU SZF STUDĒJOŠO SKATĪJUMĀ	142
Inna Moskaļenko ETNISKI JAUKTĀS LAULĪBAS EIROPAS SAVIENĪBAS KONTEKSTĀ	143
Sergy Zolotuhin, Viktor Voronov WAYS OF TRANSFORMATION AND DEVELOPMENT OF MODERN SOCIAL STRUCTURE (ON EXAMPLE OF KAZAKHSTAN)	143
Айса Итекбаева КАЗАХСТАНСКАЯ СТУДЕНЧЕСКАЯ МОЛОДЕЖЬ – КОММУНИКАТИВНАЯ АКТИВНОСТЬ В ЭПОХУ ГЛОБАЛИЗАЦИИ	143
PUBLIKĀCIJAS NOFORMĒŠANAS NOTEIKUMI	144
RULES FOR THE PAPER SETTING	145
ПРАВИЛА ОФОРМЛЕНИЯ ПУБЛИКАЦИИ	146

Atbildīgais par izdevumu:
Vāka dizains:
Makets:
Tehniskais redaktors

Dmitrijs Oļehnovičs
© *Difra*
Dmitrijs Oļehnovičs
Dmitrijs Oļehnovičs

Datorsalikums. Parakstīts iespiešanai 29.04.2008.
Izdevējdarības reģst. Apliecība Nr. 2-0197
Pasūtījuma Nr.
Iespriests DU Akadēmiskajā apgādā „Saule”
Saules iela 1/3, Daugavpils, LV-5400, Latvija